



فصل اول

«شناخت‌های پایه‌ای»

تست‌های تألیفی فصل اول

کج مثال ۱: سیاست.....

(۱) عرصه‌ی تضاد منافع نیروهای اجتماعی است.

(۲) عرصه‌ی هماهنگی منافع نیروهای اجتماعی است.

(۳) از دید سازمانی بیان‌کننده‌ی افعال، اعمال، حالات و برنامه‌های مربوط به یک فرد یا یک حزب و یا حکومت و از دید مادی عبارت است از امور مربوط به یک جامعه انسانی مشخص و تشکیلات منظمی که به طور تخصصی اعمال و افعالی را انجام می‌دهد.

(۴) فرآیندها و اموری که در آن‌ها عنصری از قدرت نباشد سیاسی محسوب نمی‌شوند.

پاسخ: گزینه «۴» سیاست به تنهایی عرصه‌ی تضادها و یا هماهنگی‌های منافع اجتماعی نیست. گزینه‌ی ۳ نیز دقیقاً برعکس نظریه‌ی ژان ژیکل را بیان می‌کند. عنصر اصلی در سیاست، عنصر قدرت است.

کج مثال ۲: نهادهای سیاسی در مباحث حقوق اساسی در چه معنایی استعمال می‌گردند؟

(۱) نهادهای سیاسی به معنی مسائل سیاسی جامعه است.

(۲) نهادهای سیاسی به دو طبقه‌ی سیاسی فرمانروایان و فرمانبران اطلاق می‌گردد.

(۳) نهادهای سیاسی به تأسیسات مستقر و مداومی گفته می‌شود که به زندگی سیاسی مربوطاند.

(۴) نهادهای سیاسی به قانون اساسی جامعه اطلاق می‌شود.

پاسخ: گزینه «۳» نهادها الگویی از روابط هستند که دارای سه ویژگی ثبات، تداوم و همگنی می‌باشند. لذا وصف تأسیسات مستقر و مداوم گزینه ۳ منطبق بر تعریف نهادها می‌باشد و انضمام زندگی سیاسی به این وصف، مفهوم نهادهای سیاسی را نتیجه می‌دهد. سایر گزینه‌ها تنها بخشی از مفهوم نهادهای سیاسی را به صورت ناقص می‌رسانند.

کج مثال ۳: منشاء قدرت سیاسی کدام است؟

(۱) حقانیت

(۲) حقوق اساسی

(۳) زور عریان

(۴) نیاز جامعه

پاسخ: گزینه «۴» حقانیت، قدرت سیاسی است که مورد قبول اکثریت جامعه است و به نوعی پیامد قدرت سیاسی محسوب می‌شود. حقوق اساسی، شاخه‌ای از علم حقوق است که به بررسی حقوقی نهادهای سیاسی، من جمله قدرت سیاسی می‌پردازد. زور عریان، مفهومی خام و بدوی از قدرت محسوب می‌شود در حالی که قدرت سیاسی نوع ویژه و تکامل یافته‌ی قدرت است. پاسخ به نیاز جامعه و ضمانت اجرای نظام حقوقی در جامعه‌ی سیاسی است که منشاء قدرت سیاسی است.

کج مثال ۴: جامعه سیاسی از دیدگاه حقوق اساسی جامعه‌ای است که.....

(۱) در آن رابطه فرمانروایی و فرمانبرداری از نوع سیاسی آن، توسط تشکیلات حکومتی برقرار شده باشد.

(۲) مردم آن جامعه، تحلیل سیاسی بالایی داشته باشند.

(۳) احزاب و تشکیلات سیاسی، نقش اولیه در اعمال حاکمیت داشته باشند.

(۴) نهادها و سازمان‌های مدنی استقرار یافته باشند.

پاسخ: گزینه «۱» مجهز بودن مردم یک جامعه به تحلیل سیاسی امری ذهنی است، که لزوماً به تشکیل عینی جامعه‌ی سیاسی نمی‌انجامد. احزاب سیاسی نیز، نوعی نهادهای سیاسی مدرن هستند که در یک جامعه‌ی سیاسی وجود دارند. اما تعریف فنی جامعه‌ی سیاسی از دیدگاه حقوق اساسی همان رابطه‌ی فرمانروایی و فرمانبرداری از نوع سیاسی است که توسط تشکیلات حکومتی برقرار شده باشد. این موضوع که در تشکیلات حکومتی، احزاب و تشکیلات سیاسی چه نقشی را بازی کنند در تعریف جامعه‌ی سیاسی از دیدگاه حقوق اساسی تأثیری ندارد.

کج مثال ۵: جامعه سیاسی و قدرت سیاسی چه نسبتی با هم دارند؟

(۱) دو مفهوم توأمند

(۲) رابطه‌ی عام و خاص

(۳) رابطه‌ی عرضی

(۴) بی ارتباط هستند.

پاسخ: گزینه «۱» اگر جامعه به مرحله تکامل خود برسد و نوعی ویژه از قدرت بتواند به عنوان عامل تعیین کننده، سرنوشت جامعه بر همه اعضای آن تحمیل و دیکته شود قدرت سیاسی بوجود آمده است. در واقع جامعه تکامل یافته، همان جامعه سیاسی و قدرت تکامل یافته و ویژه، همان قدرت سیاسی است.



که مثال ۶: در ارزشیابی رابطه‌ی قدرت و حقوق، کدام گزینه صحیح است؟

(۱) حقوق وسیله‌ای برای حمایت از قدرت است.

(۲) قدرت، ابزاری در اختیار حقوق است.

(۳) حقوق موجب شکل‌گیری قدرت و قدرت موجب استقرار نهایی قدرت است.

(۴) حقوق، ابزاری در اختیار قدرت و همچنین وسیله‌ای برای حمایت علیه قدرت است.

پاسخ: گزینه «۴» حقوق وسیله‌ای برای حمایت علیه قدرت و ابزاری در اختیار قدرت است، که موجب استقرار نهایی قدرت، را فراهم می‌آورد و قدرت موجب شکل‌گیری حقوق است.

که مثال ۷: قدرت حقانی.....

(۱) قدرتی است که بر حق باشد.

(۲) قدرتی است که دینی باشد.

(۳) قدرتی است که قانونمند باشد.

(۴) قدرتی است که مورد مقبولیت اکثریت مردم یک جامعه باشد.

پاسخ: گزینه «۴» حق یا باطل بودن و دینی بودن قدرت، اساساً موضوع مورد بررسی در دانش حقوق اساسی نیست. قانونی بودن با حقانی بودن دو مفهوم متفاوت هستند. قانونی بودن قدرت، تطبیق رفتارهای آن با معیارها و مقررات قانونی است، اما حقانی بودن، برحق بودن و مشروع بودن حکومت از دید نظریه‌ی حکومتی استوار است، که اکثریت مردم آن را به عنوان مبنای نظری اعمال قدرت سیاسی پذیرفته‌اند. به طور خلاصه، قدرت مشروع (حقانی) قدرتی است که منطبق بر نظام‌های ارزشی جامعه باشد.

که مثال ۸: حقوق اساسی.....

(۱) سیاست را حقوقی می‌کند.

(۲) حقوق را سیاسی می‌کند.

(۳) تنظیم‌کننده‌ی قدرت دولت و تضمین‌کننده‌ی آزادی مردم است.

(۴) به تنظیم روابط فرمانروایان می‌پردازد.

پاسخ: گزینه «۳» حقوق اساسی بررسی‌پدیده‌های نهادین شده‌ی سیاسی با شیوه‌های حقوقی است و به تنظیم روابط فرمانروایان و فرمانبران می‌پردازد. صحیح‌ترین مورد، گزینه ۳ است که به بیان نقش دو بعدی حقوق اساسی در حل مسأله‌ی قدرت و آزادی پرداخته است.

که مثال ۹: در تکوین قواعد حقوق عمومی، کدام یک از موارد زیر مهمترین مشخصه‌ی شکلی آن است؟

(۱) منافع اجتماعی

(۲) امری بودن قواعد

(۳) سود فردی

(۴) تحرک و سرعت تغییر

پاسخ: گزینه «۲» امری بودن حقوق عمومی، در چارچوب نظریه‌ی شکلی طرح می‌شود. تحرک و سرعت تغییر حقوق عمومی در نظریه‌ی پویایی بحث می‌شود.

که مثال ۱۰: رابطه مفهومی میان حقوق عمومی و حقوق اساسی کدام است؟

(۱) دو مفهوم توأمان هستند

(۲) رابطه‌ی عام و خاص

(۳) رابطه‌ی خاص و عام

(۴) دو مفهوم متباین

پاسخ: گزینه «۲» حقوق اساسی یکی از حوزه‌های حقوق عمومی است و نباید به عنوان یک مفهوم برابر با کل حقوق عمومی به کار برده شود؛ چرا که بهره‌گیری از اصطلاح حقوق عمومی به جای حقوق اساسی یعنی محدود کردن حوزه‌ی گسترده‌ی عملکرد حقوق عمومی، با از زاویه‌ی دید دیگر معنای توسعه‌ی نابجای مفهوم حقوق اساسی را می‌دهد. بنابراین رابطه‌ی توأمان صحیح نیست. تباین نیز به معنای تفاوت است. گزینه ۳ نیز حقوق عمومی را زیر مجموعه‌ی حقوق اساسی معرفی می‌کند که نادرست است.

که مثال ۱۱: کدام گزینه، مربوط به موضوع حقوق اساسی نیست؟

(۱) تحلیل و بررسی قانون اساسی

(۲) تحلیل و بررسی قانون مدنی شهروندان

(۳) تحلیل روابط مربوط به دولت

(۴) تحلیل نهادهای سیاسی

پاسخ: گزینه «۲» موضوع حقوق اساسی در دیدگاه‌های مختلف، ناظر به تحلیل و بررسی قانون اساسی، روابط مربوط به دولت و نهادهای سیاسی است، بررسی قانون مدنی که روابط مدنی شهروندان را با هم تنظیم می‌کند، موضوع حقوق مدنی و زیر مجموعه‌ای از حقوق خصوصی است.

که مثال ۱۲: کدام یک از منابع حقوق اساسی نیست؟

(۱) فرامین رئیس حکومت

(۲) قانون اساسی

(۳) سیاست

(۴) قانون عادی

پاسخ: گزینه «۳» قانون اساسی و قانون عادی از جمله منابع نوشته حقوق اساسی هستند. فرامین رئیس حکومت در چارچوب قانون اساسی می‌تواند منبع حقوق اساسی قرار گیرد، اما سیاست تا خصلت و نظم حقوقی پیدا نکند، نمی‌تواند منبع حقوق اساسی محسوب گردد.



✓ مثال ۱۳: قانون اساسی.....

- (۱) مجموعه قواعد بیان‌کننده تشکیلات و نهادهای حکومتی است.
 - (۲) مجموعه قواعد بیان‌کننده تکالیف مردمی و حقوق حکومتی است.
 - (۳) مجموعه قواعد علمی است که به تحلیل نهادهای سیاسی و حقوق مردم می‌پردازد.
 - (۴) مجموعه قواعدی است که اقتدارات زمامداری را تنظیم و حقوق مردم را تضمین می‌کند.
- ✓ پاسخ: گزینه «۴» قانون اساسی صرفاً قواعد حاکم بر تشکیلات و نهادهای حکومتی را بیان نمی‌کند، بلکه هم اقتدارات حکومتی را تنظیم و هم آنکه حقوق مردم را تضمین می‌نماید، یعنی هم به اقتدار و هم به آزادی می‌پردازد. ضمن آنکه قانون اساسی متن بیان‌کننده قواعد لازم‌الاجرا است و نه بیان تحلیل علمی مسائل حقوق اساسی.

✓ مثال ۱۴: کدام یک از عوامل پیدایش جنبش قانون اساسی نیست؟

- (۱) فنودالیسم و اشرافیت اروپایی
 - (۲) بورژوازی و کارخانه‌داران صنعتی
 - (۳) تکوین کشورهای جدید و انقلاب‌ها و کودتاها
 - (۴) همه موارد
- ✓ پاسخ: گزینه «۱» اشراف و زمینداران (فئودال‌ها) اروپایی مایل بودند، با تکیه بر قواعد عرفی که امتیازات خاص و ویژه‌ای برای آنان به عنوان طبقه‌ی مسلط قبل از انقلاب صنعتی در نظر می‌گرفت، به برتری خود ادامه دهند، اما قدرت گرفتن کارخانه‌داران و سرمایه‌داران صنعتی نظم جدید حقوقی را می‌طلبید تا مقتضیات دوران جدید پس از انقلاب صنعتی و همچنین تحولاتی مانند انقلاب‌ها و کودتاها و حوادث دگرگون‌کننده و پیدایش کشورهای جدید و نظام‌های جدید اجتماعی را پاسخگو باشد و مطالبه‌ی این نظم جدید حقوقی در قالب جنبش قانون اساسی پدیدار گردید.

✓ مثال ۱۵: هدف از تدوین قانون اساسی انعطاف‌ناپذیر:

- (۱) کمک به ثبات سیاسی کشور است.
 - (۲) استبداد و خودکامگی است.
 - (۳) تحرک و پویایی قواعد حقوق عمومی است.
 - (۴) هیچ کدام
- ✓ پاسخ: گزینه «۱» برای آنکه کشور دچار نوسانات سیاسی نشود و سرنوشت جامعه در مسیر تصمیمات لحظه‌ای سیاست‌مداران قرار نگیرد، تشریفات سخت‌تری از قانون عادی برای تغییر قانون اساسی وضع می‌گردد، تا ثبات کشور حفظ و اراده‌ی نهادهای شده‌ی مردم برای تغییر یک قاعده‌ی اساسی احراز گردد.

✓ مثال ۱۶: کدام گزینه از وجوه ممیزه‌ی قانون اساسی مدون با سایر قوانین نیست؟

- (۱) وضع قانون اساسی مدون توسط قوه موسس و قوانین عادی توسط قوه مقنن
 - (۲) برتری در سلسله‌مراتب قواعد حقوقی
 - (۳) صلاحیت برتر واضع
 - (۴) اصلاح همه‌ی قوانین اساسی مدون از قوانین عادی مشکل‌تر است
- ✓ پاسخ: گزینه «۴» اصلاح و بازنگری در قانون اساسی نرم به شیوه قانون عادی انجام می‌پذیرد و تشریفات مشکل‌تر و سخت‌تری نسبت به سایر قوانین ندارد. سایر گزینه‌ها از وجوه ممیزه‌ی قانون اساسی مدون با سایر قوانین محسوب می‌شوند.



آزمون فصل اول

- ۱- مجموعه قواعد الزام آوری که هدف آن، حکومت نظم و عدل در روابط اجتماعی است، تعریف کدام گزینه است؟
 (۱) حقوق (۲) حقوق اساسی (۳) جامعه سیاسی (۴) قدرت حقانی
- ۲- وجه مشخصه جامعه سیاسی چیست؟
 (۱) قدرت اجتماعی (۲) قدرت اقتصادی (۳) قدرت سیاسی (۴) قدرت فکری
- ۳- حقوق اساسی.....
 (۱) حقوق قدرت است. (۲) حقوق دولت است. (۳) حقوق سیاسی است. (۴) حقوق رابطه‌ی بین فرمانروایان و فرمانبرداران است.
- ۴- کدام یک از گزینه‌های زیر مورد بررسی حقوق اساسی است؟
 (۱) رژیم سیاسی و ساختار حکومتی (۲) تنظیم روابط بین قوای حکومتی (۳) حقوق فردی و آزادی‌های عمومی (۴) همه موارد
- ۵- حقوق اساسی:
 (۱) حقوق داخلی و خصوصی است. (۲) حقوق داخلی و اداری است. (۳) حقوق داخلی و عمومی است. (۴) حقوق بین‌المللی و خصوصی است.
- ۶- کدام یک تعریف بهتری از حقوق اساسی است؟
 (۱) حقوق تفسیر و بررسی قانون اساسی است. (۲) حقوق بررسی مسائل سیاسی و اجتماعی است. (۳) حقوق تنظیم‌کننده‌ی روابط اجتماعی بر اساس نظم و عدل است. (۴) بررسی نهادهای سیاسی با شیوه‌های حقوقی می‌باشد.
- ۷- کدام رشته به حقوق اساسی نزدیک‌تر است؟
 (۱) آمار (۲) اقتصاد (۳) اخلاق (۴) علوم سیاسی
- ۸- کدام یک، از دلایل حقوقی بودن حقوق اساسی نیست؟
 (۱) صدور قواعد اساسی توسط قدرت عمومی (۲) هنجاری و حقانی بودن حقوق اساسی (۳) متکی بودن به ضمانت اجرا توسط افکار عمومی، عرف و عادات، و اخلاق. (۴) چارچوب‌بندی رفتارهای سیاسی انسان
- ۹- مرامنامه و اساسنامه احزاب سیاسی جزء کدام یک از منابع حقوق اساسی محسوب می‌شود؟
 (۱) عرف سیاسی (۲) منابع نوشته (۳) یافته‌های سایر علوم اجتماعی (۴) هیچ کدام
- ۱۰- کدام یک جزء منابع حقوق اساسی نیست؟
 (۱) قانون اساسی (۲) عرف (۳) فرامین رئیس حکومت و مصوبات هیئت دولت (۴) قدرت سیاسی
- ۱۱- حقوق اساسی یکی از رشته‌های:
 (۱) حقوق خصوصی خارجی است. (۲) حقوق عمومی خارجی است. (۳) حقوق خصوصی داخلی است. (۴) حقوق عمومی داخلی است.
- ۱۲- کدام یک از تقسیمات حقوق عمومی داخلی است؟
 (۱) حقوق مدنی - حقوق بین‌الملل خصوصی - حقوق اداری (۲) حقوق مدنی - حقوق بین‌الملل عمومی - حقوق اداری (۳) حقوق اداری - حقوق مالییه عمومی - حقوق اساسی (۴) هیچ کدام
- ۱۳- دو صفتی که سبب تمایز حقوق اساسی از سایر رشته‌های حقوقی می‌شوند کدام‌اند؟
 (۱) حقوقی و اساسی (۲) خصوصی و عمومی (۳) عمومی و اساسی (۴) خصوصی و اساسی
- ۱۴- قواعد مربوط به حقوق اساسی از چه مقوله ای است؟
 (۱) حقوق عینی (۲) حقوق عمومی (۳) حقوق شخصی (۴) حقوق خصوصی

**ک ۱۵- وابستگی حقوق جزا به حقوق اساسی به چه صورت است؟**

- (۱) حقوق جزا، صیانت و پاسداری از حرمت اصول قانون اساسی را بر عهده دارد.
- (۲) اعمال مجازات‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی برای پاسداری از اصول قانون اساسی است.
- (۳) حقوق جزا، عصاره حقوق اساسی مردم یک کشور را مطرح می‌کند.
- (۴) گزینه‌های ۱ و ۲ صحیح است.

ک ۱۶- در رابطه با جامعه کدام جمله دارای مفهوم است؟

- (۱) همه‌ی گروه بندی‌های انسانی و اجتماعی جامعه مدنی را تشکیل می‌دهند.
- (۲) هر جامعه سیاسی جامعه به معنای اعم کلمه است.
- (۳) از دیدگاه جامعه‌شناسی کلیه گروه بندی‌های بشری جامعه به معنای اعم کلمه هستند.
- (۴) فقط دولت - کشور و جامعه مدنی جامعه است.

ک ۱۷- مجموعه ای از روابط پیچیده و چند بعدی در روابط انسان‌ها:

- (۱) موضوع علوم سیاسی است
- (۲) موضوع روان‌شناسی اجتماعی است.
- (۳) مورد توجه علم حقوق است.
- (۴) موضوع حقوق خصوصی است.

ک ۱۸- کدام گزینه، بیانگر موضوع حقوق اساسی است؟

- (۱) تحلیل سیاسی پدیده‌های حقوقی
- (۲) تحلیل اقتصادی و زیربنایی نهادهای حقوقی
- (۳) تحلیل مذهبی نهادهای حقوقی
- (۴) تحلیل حقوقی نهادهای سیاسی

ک ۱۹- عنصر مشخصه جامعه سیاسی چیست؟

- (۱) قدرت نهادی است.
- (۲) قدرت ناب سیاسی است.
- (۳) قدرت اقتصادی است.
- (۴) قدرت به معنای عرفی کلمه است.

ک ۲۰- کدام یک جامعه سیاسی فراگیر است؟

- (۱) جامعه تولیدکنندگان عمده
- (۲) جامعه مصرف کنندگان
- (۳) مجموعه‌ای از جوامع اختصاصی
- (۴) جامعه‌ای که مجموعه فعالیت‌های انسانی را دربرگیرد

ک ۲۱- قانون اساسی مجموعه مقررات و موازینی است که:

- (۱) به بیان حقوق سیاسی احزاب و نهادهای خاص جامعه می‌پردازد.
- (۲) حقوق دولت و تکالیف مردم را مشخص می‌کند.
- (۳) تکالیف دولت و حقوق مردم را تنظیم می‌کند.
- (۴) تشکیلات حاکم بر کشور را بررسی و تحلیل می‌کند.

ک ۲۲- کدام گزینه عالی‌ترین قانون حاکم بر کشور است؟

- (۱) قانون مدنی
- (۲) قانون عمومی
- (۳) قانون اساسی
- (۴) همه موارد

ک ۲۳- واضع قانون اساسی چه نام دارد؟

- (۱) قوه مقننه
- (۲) قوه مجریه
- (۳) قوه مؤسس
- (۴) قوه قضائیه

ک ۲۴- برتری قانون اساسی به دلیل:

- (۱) ضمانت اجرای شدید و سخت آن است.
- (۲) صلاحیت برتر واضع و شیوه خاص تجدید نظر در آن است.
- (۳) کنترل سایر قوانین است.
- (۴) وجود بررسی نهادهای سیاسی به شیوه حقوقی در قانون اساسی است.

ک ۲۵- روش کنترل قانون اساسی به وسیله دستگاه قضایی، در کدام کشور پایه ریزی شد؟

- (۱) آمریکا
- (۲) فرانسه
- (۳) ایران
- (۴) ایتالیا

ک ۲۶- روش کنترل قانون اساسی به وسیله نهاد سیاسی در کدام کشور پایه ریزی شد؟

- (۱) آمریکا
- (۲) فرانسه
- (۳) ایتالیا
- (۴) ایران

ک ۲۷- قانون اساسی بیانگر اراده‌ی کیست؟

- (۱) رئیس حکومت
- (۲) عام جامعه
- (۳) نمایندگان مجلس
- (۴) قوه قضائیه



که ۲۸- مهم‌ترین وجه ممیزه قانون اساسی مدون از سایر قوانین چیست؟

- (۱) وضع قانون اساسی توسط قوه مؤسس و قانون عادی توسط قوه مقننه.
- (۲) وضع قانون اساسی به صورت مستقیم توسط مردم و قوانین عادی توسط نمایندگان مردم.
- (۳) تفاوت کیفی و ماهوی دارد.
- (۴) هیچ کدام

که ۲۹- هدف از شورای قانون اساسی:

- (۱) بازنگری در قانون اساسی
- (۲) حمایت از مجالس قانونگذاری
- (۳) بررسی انطباق قانون عادی با قانون اساسی
- (۴) همه موارد

که ۳۰- حقوق اساسی عبارت است از:

- (۱) تحلیل حقوقی پدیده‌های نهادینه شده سیاسی
- (۲) جامعه‌شناسی سیاسی و حقوقی
- (۳) تفسیر و شرح قانون اساسی
- (۴) حقوق بشر

که ۳۱- به تنظیم روابط افراد با یکدیگر نمی‌پردازد.

- (۱) حقوق خصوصی
- (۲) حقوق تجارت
- (۳) حقوق مدنی
- (۴) حقوق عمومی

که ۳۲- کدام گزینه درست است؟

- (۱) در حقوق اساسی به شیوه هست‌ها و نیست‌ها، نهادهای سیاسی مورد بررسی قرار می‌گیرند.
- (۲) در علوم سیاسی به شیوه بایدها و نبایدها، نهادهای سیاسی مورد بررسی قرار می‌گیرند.
- (۳) قدرت سیاسی مبین روابط متقابلی از نوع فرمانروایی و فرمانبری بین حاکمان و شهروندان است.
- (۴) قدرت سیاسی بارزترین محور وحدت جامعه و اتحاد مردم است.

که ۳۳- کدام یک از اندیشمندان، موضوع حقوق اساسی را استقرار، اجرا و انتقال قدرت سیاسی می‌داند؟

- (۱) هوریو
- (۲) مارسل پرلو
- (۳) ژان بدن
- (۴) ابوالفضل قاضی

که ۳۴- کدام یک از اندیشمندان موضوع حقوق اساسی را چارچوب بندی حقوقی پدیده‌های سیاسی می‌داند؟

- (۱) هوریو
- (۲) ابوالفضل قاضی
- (۳) ژان بدن
- (۴) مارسل پرلو

که ۳۵- نحوه رأی دادن، شرایط رأی دهندگان و مسائلی از قبیل چگونگی برگزاری انتخابات در کدام یک از منابع حقوق اساسی مورد توجه قرار می‌گیرد؟

- (۱) قانون اساسی
- (۲) مصوبات قوه مجریه
- (۳) قوانین ارگانیک
- (۴) قانون عادی



فصل دوم

«دولت»

تست‌های تألیفی فصل دوم

کدام مثال ۱: دولت (کشور) یعنی:

- (۱) قدرت سیاسی، سرزمین و گروه انسانی
(۳) قدرت سیاسی، فرهنگی و اقتصادی
پاسخ: گزینه «۱» تشکیل دولت - کشور مستلزم ۳ عامل جمعیت (گروه انسانی)، سرزمین و قدرت سیاسی عالی است.

کدام مثال ۲: کدام گزینه از عناصر اصلی تشکیل‌دهنده‌ی دولت محسوب نمی‌شود؟

- (۱) قدرت سیاسی (۲) ملت (۳) سرزمین (۴) حکومت
پاسخ: گزینه «۴» در مفهوم فنی حقوق اساسی، حکومت، کارگزاری در خدمت دولت است که برای رسیدن به اهداف دولت تشکیل می‌شود.
۳ گزینه‌ی دیگر، عناصر اصلی تشکیل‌دهنده‌ی دولت هستند.

کدام مثال ۳: در بینش فرانسوی عامل اصلی ایجاد ملت کدام گزینه می‌باشد؟

- (۱) اراده زیست دسته جمعی (۲) نژاد (۳) زبان (۴) عوامل قومی
پاسخ: گزینه «۱» متفکران فرانسوی، احساس تعلق خاطری را که یک ملت در داشتن سرنوشت مشترک با یکدیگر دارند را عامل اصلی ایجاد یک ملت می‌دانند.

بنابراین ملت کلیتی است که شکل‌گیری آن مبنایی دوگانه دارد:

- ۱- مبنای عینی؛ مانند زبان، کیش، عادات و رسوم، نژاد و نظایر آن‌ها؛
۲- مبنای ذهنی؛ نظیر نظام‌های ارزشی مشترک، تصورات زیست دسته جمعی و اراده دسته جمعی.
مطلب دیگری که راجع به عضویت فرد انسانی در ملت به عنوان یکی از عوامل سازنده‌ی دولت قابل ذکر است، مسئله تابعیت است. تابعیت خصلتی حقوقی - سیاسی و معنوی است که به موجب آن شخص متعلق به کشوری معین بوده و در آن کشور دارای حق و تکالیفی است. از حیث حقوق، تابعیت اعضای گروه انسانی در ارتباط با دولت - کشور ممکن است دارای سه وضع باشند:
۱- اتباع کشور ۲- بیگانگان مقیم ۳- بی‌وطنان

کدام مثال ۴: تعریف صحیح «تابعیت»:

- (۱) امتیازی که حکومت برای شهروندان خویش در نظر می‌گیرد.
(۲) حقوقی که حکومت برای شهروندان خویش در نظر می‌گیرد.
(۳) خصلتی حقوقی - سیاسی و معنوی که برای شهروندان ایجاد حق و تکلیف می‌کند.
(۴) امتیازات و حقوقی که شهروندان بر اساس منشور سازمان ملل متحد و اعلامیه جهانی حقوق بشر، دارا می‌باشند.
پاسخ: گزینه «۳» تابعیت خصلتی حقوقی - سیاسی است، که دلالت بر تعلق شخص به کشور معین نموده و برای وی حق و تکلیف ایجاد می‌کند.

کدام مثال ۵: سرزمین در تکوین دولت چه نقشی دارد؟

- (۱) محدوده فرمانروایی و طیف صلاحیت دولت است.
(۳) آب و خاک معین
پاسخ: گزینه «۱» بر اساس دکترین حقوقی سرزمین ۱- عامل سازنده دولت ۲- موضوع سلطه دولت ۳- محدوده فرمانروایی دولت ۴- طیف صلاحیت دولت است.

کدام مثال ۶: منشأ اطاعت مردم از قدرت سیاسی چیست؟

- (۱) حق خدادادی حاکمان (۲) قدرت نظامی
پاسخ: گزینه «۳» مردم براساس ۲ عامل اجبار و اعتقاد (۴) گزینه‌های ۱ و ۲



❏ مثال ۷: در مفهوم حاکمیت:

- (۱) حاکمیت در سطح داخلی به معنای «اقتدار» و در سطح بین‌المللی به معنای «اقتدار» است.
- (۲) حاکمیت در سطح داخلی به معنای «اقتدار» و در سطح بین‌المللی به معنای «استقلال» است.
- (۳) حاکمیت در سطح داخلی به معنای «استقلال» و در سطح بین‌المللی به معنای «اقتدار» است.
- (۴) حاکمیت در سطح داخلی به معنای «استقلال» و در سطح بین‌المللی به معنای «استقلال» است.

❑ پاسخ: گزینه «۲» حاکمیت درونی، اقتدار و حاکمیت بیرونی، «استقلال» نامیده می‌شود.

❏ مثال ۸: حکومت ناشی از کودتای نظامی، مشروعیت خود را از کدام نظریه می‌گیرد؟

- (۱) نظریه دموکراتیک
- (۲) نظریه تئوکراتیک
- (۳) هر دو نظریه
- (۴) هیچکدام

❑ پاسخ: گزینه «۴» حکومت کودتا براساس زورگریان و سرکوب حکومت می‌کند و مشروعیت مردمی یا الهی ندارد.

❏ مثال ۹: نظریه «حاکمیت تقسیم‌شده» متعلق به کدام اندیشمند است؟

- (۱) مارکس
- (۲) روسو
- (۳) جان لاک
- (۴) توماس هابز

❑ پاسخ: گزینه «۲» نظریه‌ی حاکمیت مردم یا حاکمیت تقسیم شده ناشی از اندیشه‌ی ژان‌ژاک روسو است.

❏ مثال ۱۰: در اندیشه مارکسیستی، منشاء حاکمیت کدام عامل است؟

- (۱) قدرت سیاسی خالص
- (۲) تسلط طبقاتی و اقتصادی
- (۳) اعتقاد مارکسیستی
- (۴) سازمان نظامی

❑ پاسخ: گزینه «۲» در جامعه‌شناسی مارکسیستی، اقتصاد زیربنای سیاست و حقوق است. در عین حال در جامعه‌شناسی سیاسی، نوع دیگری از حاکمیت به نام حاکمیت طبقه کارگر یا حاکمیت پرولتاریا (طبقه کارگر صنعتی) نیز بحث می‌گردد که مرتبط با آموزه‌های مارکسیستی است و منشاء حاکمیت را در تسلط طبقاتی می‌داند و دولت را نمایندگی طبقه مسلط اقتصادی می‌داند. براساس این نظریه، طبقه کارگر به عنوان طبقه پیشرو، حق حاکمیت پیدا می‌کند.

❏ مثال ۱۱: پذیرش قوانین بین‌المللی توسط دولت‌ها، مبین کدام نظریه است؟

- (۱) محدودیت حقوق بین‌الملل توسط حاکمیت
- (۲) محدودیت حاکمیت توسط حقوق بین‌الملل
- (۳) محدودیت حاکمیت توسط حقوق طبیعی
- (۴) محدودیت حاکمیت توسط اصل خود محدودیتی

❑ پاسخ: گزینه «۲» در این نظریه، مرزهای حاکمیت توسط حقوق بین‌الملل عمومی مشخص می‌شود.

❏ مثال ۱۲: در نظریه «قرارداد اجتماعی» منشاء دولت چیست؟

- (۱) نخبگان دینی
- (۲) نخبگان اجتماعی
- (۳) نخبگان علمی
- (۴) مردم

❑ پاسخ: گزینه «۴» قرارداد اجتماعی، قراردادی است مبتنی بر خواست همگانی و اراده‌ی همه‌ی مردم یک جامعه، که بنا بر توافق و رضایت جمعی تحقق می‌یابد.

❏ مثال ۱۳: در بحث مربوط به ملت:

- (۱) نژاد، زبان، مذهب و آداب و رسوم اجتماعی عوامل لازم و کافی برای بازشناسی یک ملت به شمار می‌روند.
- (۲) با وجود قومیت‌های مختلف در یک کشور، ایجاد وحدت ملی غیر ممکن است.
- (۳) قومیت‌های متعدد با تابعیت واحد می‌تواند نشان دهنده‌ی وجود یک ملت باشد.
- (۴) ملت به مجموعه جمعیتی اطلاق می‌شود که در سرزمین معین سکونت دارند.

❑ پاسخ: گزینه «۳» یک جمعیت (ملت) می‌تواند متشکل از چند مذهب، چند زبان و یا چند نژاد باشد. تابعیت خصلتی سیاسی حقوقی است که به موجب آن شخص متعلق به کشور معینی بوده و دارای حقوق و تکالیفی می‌گردد. جمع تابعیت واحد با چند زبان، مذهب و نژاد مارابه مفهوم ملت می‌رساند.



❏ مثال ۱۴: در دولت‌های بسیط (تک‌بافت):

- (۱) تصمیمات کلی در تک‌بافت ساده، توسط دولت مرکزی اتخاذ می‌شود و در تک‌بافت پیچیده، اداره امور به شیوه عدم تراکم و عدم تمرکز سازماندهی می‌شود.
 - (۲) در صورت بزرگی ابعاد سرزمینی و جمعیتی، تقسیمات کشوری مبتنی بر نوعی استقلال هستند.
 - (۳) در عدم تراکم، اداره امور اجرایی محلی به ابتکار دولت مرکزی و در سبک عدم تمرکز، اداره امور توسط نمایندگان دولت مرکزی در محل صورت می‌گیرد.
 - (۴) عدم تراکم، نوعی تمرکز اداری و عدم تمرکز، نوعی تمرکز زدایی و استقلال سیاسی است.
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» در کشورهای تک‌بافت ساده یگانگی سیاسی و اداری به وسیله دولت مرکزی به صورت واحد اعمال می‌شود، ولی در تک‌بافت پیچیده اداره امور به صورت عدم تراکم، عدم تمرکز، وحدت انضمامی و منطقه گرایی انجام می‌پذیرد.

❏ مثال ۱۵: در دولت‌های ساده و تک‌بافت:

- (۱) قوانین اساسی محلی با رعایت قانون اساسی دولت مرکزی مصوب مردم محل است.
 - (۲) تصمیمات مشترک همه شوراهای محلی در صورت اتفاق آراء، می‌تواند ناسخ مصوبات مجلس ملی شود.
 - (۳) شوراهای مردمی محلی، به شرط رعایت قانون اساسی کشور، حق اتخاذ تصمیم نسبت به امور محلی را دارا هستند.
 - (۴) عدم تراکم اداری است، اما عدم تمرکز، هم سیاسی و هم اداری است.
- ❑ پاسخ: گزینه «۳» در حالت دولت - کشور تک‌بافت ساده، امور ملی مرکز عملکرد واحدی دارد و نهادهای محلی من جمله شوراهای مردمی در حد امور محلی صلاحیت اتخاذ تصمیم را دارند.

❏ مثال ۱۶: کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح است؟

- (۱) عدم تراکم عبارت است از سپردن کار مردم محل به مردم محل.
 - (۲) عدم تمرکز وقتی است که دولت مرکزی امور دولتی را در مناطق مختلف کشور پراکنده می‌کند.
 - (۳) عدم تراکم نوعی از عدم تمرکز است.
 - (۴) عدم تراکم نوعی از تمرکز است.
- ❑ پاسخ: گزینه «۴» عدم تراکم (تفویض اختیارات اداری) که امور ملی در اختیار دولت مرکزی و امور محلی به وسیله مأموران دولت مرکزی با ابتکار مرکز اداره می‌شود، در واقع نوعی از تمرکز است.

❏ مثال ۱۷: کدام گزینه بیانگر فدرال بودن یک کشور است؟

- (۱) دوگانگی ساختاری (۲) کنفدراسیون (۳) دمکراتیک بودن (۴) تئوکراتیک بودن
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» در فدرالیسم ۲ گرایش کثرت (ایالات) و وحدت (دولت فدرال مرکزی) در ساختار حکومتی مشاهده می‌شود.

❏ مثال ۱۸: منظور از اتفاق دولت‌ها:

- (۱) تشکیل یک سازمان مشترک و واگذاری برخی امور مشترک به آن از طریق انعقاد یک پیمان بین‌المللی است.
 - (۲) تشکیل یک سازمان مشترک و واگذاری برخی امور مشترک به آن از طریق انعقاد یک معاهده بین‌المللی و ملی است.
 - (۳) تشکیل یک سازمان مشترک و واگذاری اداره امور کشورها به آن از طریق انعقاد یک پیمان بین‌المللی است.
 - (۴) تشکیل یک دولت فدرال است.
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» در واقع اتفاق دول یا کنفدراسیون، تشکیل یک سازمان مشترک و واگذاری برخی از امور مشترک کشورهای عضو به آن سازمان از طریق انعقاد یک پیمان بین‌المللی است.



آزمون فصل دوم

که ۱- عوامل سازنده‌ی دولت - کشور کدام است؟

- (۱) جمعیت - سرزمین - قدرت سیاسی
(۲) ملت - سرزمین - چارچوب فضایی
(۳) حاکمیت - قدرت - سرزمین
(۴) گروه انسانی - جمعیت - سرزمین

که ۲- اصل خود محدودیتی، به چه معنی است؟

- (۱) دولت - کشورها محدود به قواعد ناشی از حقوق طبیعی هستند.
(۲) دولت - کشورها محدود به قواعد حقوق بین‌الملل هستند.
(۳) دولت - کشورها محدود به اراده ناشی از برتری خود هستند.
(۴) گزینه‌های (۱) و (۲) صحیح هستند.

که ۳- کدام همبستگی، ارگانیک است؟

- (۱) همبستگی مبتنی بر تقسیم کار و شباهت‌ها
(۲) همبستگی مبتنی بر شباهت
(۳) همبستگی مبتنی بر عقلانیت و تشکیلات
(۴) همه موارد صحیح است

که ۴- حکومت با کدام قدرت بر سایر قدرت‌ها صلاحیت برتری می‌یابد؟

- (۱) قدرت سیاسی
(۲) قدرت اساسی
(۳) قدرت اقتصادی
(۴) قدرت اجتماعی

که ۵- در بینش آلمانی چه عواملی در تشکیل ملت مؤثرند؟

- (۱) عوامل مادی و معنوی
(۲) حس همبستگی روانی
(۳) نژاد، زبان و مذهب
(۴) گزینه‌های ۱ و ۳

که ۶- نظریه دموکراتیک حاکمیت مردم مبتنی بر چه نظریه‌ای است؟

- (۱) نظریه مذهبی
(۲) قرارداد اجتماعی
(۳) نظریه نهادهای سیاسی
(۴) همه موارد

که ۷- کدام یک از عناصر تشکیل‌دهنده‌ی دولت - کشور نیست؟

- (۱) اعتقاد دینی
(۲) ملت
(۳) سرزمین
(۴) قدرت سیاسی

که ۸- کدام گزینه از عوامل سازنده‌ی ملت است؟

- (۱) جمعیت
(۲) سرزمین
(۳) قدرت سیاسی
(۴) احساس تعلق مادی و معنوی

که ۹- وحدت جماعت از ویژگی‌های کدام نوع دولت است؟

- (۱) تک بافت پیچیده
(۲) منطقه گرایی
(۳) تک بافت ساده
(۴) همه موارد

که ۱۰- مبنای حقوقی تشکیل کنفدراسیون کدام گزینه است؟

- (۱) نهادهای سیاسی مشترک
(۲) پیمان بین‌المللی
(۳) دفاع و حمله به کشورهای دیگر
(۴) جنگ بین‌المللی

که ۱۱- نهاد مشترک شامل تمام اعضاء کشور و فراتر از دولت‌های عضو است، یعنی:

- (۱) قانون مشارکت
(۲) قانون فراداشت
(۳) قانون خودمختاری
(۴) هیچ کدام

که ۱۲- در کشور فدرال، حقوق تنظیم‌کننده‌ی روابط دول عضو:

- (۱) حقوق اساسی است.
(۲) حقوق بین‌الملل است.
(۳) حقوق اداری است.
(۴) حقوق مدنی بین‌الملل است.

که ۱۳- خصلتی حقوقی که به موجب آن شخص به جهت تعلق به کشوری معین، دارای حقوق و تکالیفی می‌شود:

- (۱) عزت نفس ملی
(۲) تابعیت
(۳) استقلال ملی
(۴) هیچ کدام

که ۱۴- منشاء قدرت کدام است؟

- (۱) ایمان مذهبی
(۲) اجبار و اعتقاد
(۳) فشار اجتماعی و الزامات مادی
(۴) همه موارد



ک ۱۵- کنفدراسیون کشورها همان:

- (۱) اتفاق دول است (۲) اتحاد دول است (۳) فدرالیسم است (۴) اتحاد واقعی است

ک ۱۶- در این حالت، قانونگذاری به صورت متنوع براساس نیازهای هر منطقه توسط دولت مرکزی انجام می‌شود:

- (۱) منطقه گرای (۲) عدم تمرکز (۳) عدم تراکم (۴) وحدت انضمامی

ک ۱۷- در نظریات مربوط به دولت:

- (۱) مارکسیست‌ها معتقدند در یک جامعه‌ی ایده‌آل کمونیستی، نهایتاً باید یک دولت سوسیالیستی تشکیل شود.
 (۲) براساس نظریه قرارداد اجتماعی جان لاک، دولت‌ها منتخب مردم و در مقابل آن‌ها مسئولند، اما غیر قابل عزلند.
 (۳) براساس نظریه قرارداد اجتماعی، افراد اصالتاً آزاد هستند، اما به خاطر نیاز اجتماعی از قسمتی از آزادی خود صرف نظر و آن را به دولت مبعوث خود واگذار می‌کنند.
 (۴) در تشکیل دولت اسلامی، فقیه حاکم به علت دارا بودن شرایط علم و عدالت، تابع هیچ قید و نظارتی نیست.

ک ۱۸- در دولت‌های فدرال:

- (۱) قانون اساسی محلی، می‌تواند متفاوت و مغایر با قانون اساسی ملی باشد.
 (۲) عضویت هر دولت، با انعقاد یک معاهده بین‌المللی صورت می‌پذیرد.
 (۳) دولت فدرال از چند کنفدراسیون تشکیل می‌شود.
 (۴) قانون اساسی دولت‌های عضو، نباید با قانون اساسی فدراسیون، مخالفتی داشته باشد.

ک ۱۹- منظور از اتفاق دولت‌ها:

- (۱) اتصال دولت‌ها است.
 (۲) ائتلاف دولت‌ها است.
 (۳) تشکیل یک سازمان مشترک از طریق انعقاد یک معاهده بین‌المللی است.
 (۴) تشکیل یک دولت فدرال است.

ک ۲۰- کدام یک با مفهوم حاکمیت نزدیکتر است:

- (۱) استقلال از نیروهای خارجی (۲) ستیزه جویی با دیگران
 (۳) نیروی سرکوب (۴) همه موارد

ک ۲۱- کدام یک از موارد زیر از ویژگی‌های اصلی دولت بسیط نیست؟

- (۱) وجود یک قانون اساسی واحد (۲) وحدت جامعه
 (۳) عدم تفکیک پذیری بافت قدرت (۴) تمرکز وظایف و اختیارات به طور متمرکز در مرکز

ک ۲۲- کدام گزینه در خصوص عدم تراکم نادرست است؟

- (۱) واحدهای تصمیم‌گیر مادی، شخصیت حقوقی جدا از نهادهای مرکز دارند.
 (۲) تفویض اختیارات تنها اداری و اجرایی است.
 (۳) در موردی مقامات مادی، می‌توانند تصمیمات اداری، اجرایی و مدیریتی به طور مستقل و بدون اذن مجدد از مرکز بگیرند.
 (۴) نظارت از نوع سلسله مراتبی است.

ک ۲۳- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) در دولت فدرال، نظارت سلسله مراتبی وجود دارد.
 (۲) وجود یک معاهده بین‌المللی برای وجود کنفدراسیون ضروری است.
 (۳) وجود یک قانون اساسی مشترک، در فدرال ضروری است.
 (۴) در کنفدراسیون، دولت‌های عضو، مستقل می‌مانند در حالی که در فدرال دولت‌های عضو، استقلال خود را در عرصه بین‌المللی از دست می‌دهند.



ک ۲۴- «در دولت فدرال نظارت سلسله مراتبی وجود ندارد» بیانگر کدام یک از قوانین عمده برای ایجاد دولت فدرال است؟

- (۱) قانون تفکیک و توزیع صلاحیت
(۲) قانون خودمختاری
(۳) قانون مشارکت
(۴) قانون استقلال

ک ۲۵- مهم‌ترین عامل تبعیت شهروندان (الزام سیاسی) از قدرت سیاسی است.

- (۱) مطلق بودن قدرت سیاسی است.
(۲) ضرورت جامعه سیاسی است.
(۳) اعتقاد به حقانیت قدرت سیاسی است.
(۴) ضرورت وجود قدرت سیاسی است.

ک ۲۶- وجود یک قدرت یا اقتدار در درون مرزها، به کدام یک از ابعاد حاکمیت اشاره دارد؟

- (۱) بعد داخلی
(۲) بعد خارجی
(۳) بعد حقوقی
(۴) بعد سیاسی

ک ۲۷- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) موجودیت دولت دائمی و مداوم است.
(۲) موجودیت حکومت دائمی و مداوم است.
(۳) دولت جامع‌تر از حکومت است.
(۴) حکومت وسیله‌ای جهت اجرای اقتدار

ک ۲۸- ایجاد پذیرش برای اعمال قدرت سیاسی:

- (۱) حاکمیت است.
(۲) مشروعیت است.
(۳) حقانیت است.
(۴) رژیم سیاسی است.

ک ۲۹- مهم‌ترین رکن دولت کدام است؟

- (۱) جمعیت
(۲) حکومت
(۳) سرزمین
(۴) قدرت سیاسی

ک ۳۰- کدام یک از اندیشمندان زیر برای نخستین بار، واژه حاکمیت را مطرح نمود؟

- (۱) ژان ژاک روسو
(۲) منتسکیو
(۳) ژان بدن
(۴) جان لاک



فصل سوم

«تفکیک قوای حکومتی»

تست‌های تألیفی فصل سوم

❏ مثال ۱: در دکترین حقوقی، مصونیت نمایندگان بیانگر چیست؟

(۱) تبعیض حقوقی

(۳) گزینه ۱ و ۲

(۲) رانت‌خوری نمایندگان مجلس
(۴) وسیله‌ای دفاعی در برابر قدرت برای انجام وظایف نمایندگان

❏ پاسخ: گزینه «۴» مصونیت نمایندگان بر خلاف ظاهر تبعیض‌آمیز آن، نوعی ابزار دفاعی است که قدرت حاکم نتواند، نمایندگان مردم را تهدید نماید.

❏ مثال ۲: در وضع قانون، ابتکار پیشنهاد لایحه قانونی با کدام نهاد است؟

(۱) نمایندگان مجلس

(۲) شورای نگهبان

(۳) قوه قضائیه

(۴) قوه مجریه

❏ پاسخ: گزینه «۴» پیشنهاد قانون توسط قوه مجریه، لایحه قانونی نام دارد.

❏ مثال ۳: در وضع قانون، ابتکار پیشنهاد طرح قانونی با کدام نهاد است؟

(۱) قوه قضائیه

(۲) قوه مجریه

(۳) نمایندگان مجلس

(۴) نهاد رهبری

❏ پاسخ: گزینه «۳» پیشنهاد قانون توسط نمایندگان مجلس، «طرح قانونی» نام دارد.

❏ مثال ۴: پارلمان در کشورهای فدرال از کدام نوع است؟

(۱) دو مجلسی

(۲) تک مجلسی

(۳) فرمایشی

(۴) تک مجلسی یا دو مجلسی

❏ پاسخ: گزینه «۱» پارلمان در کشورهای فدرال، الزاماً دو مجلسی است تا دوگانگی ساختاری و کثرت ایالات و وحدت مرکزی را پوشش دهد.

❏ مثال ۵: هدف از تفکیک قوا چیست؟

(۱) برتری قوا

(۲) نفوذ قوه مجریه بر مقننه

(۴) تضمین آزادی مردم و جلوگیری از استبداد

(۳) نفوذ قوه مقننه بر مجریه

❏ پاسخ: گزینه «۴» اصل تفکیک قوا تدبیری است، در جهت جلوگیری از خودکامگی و استبداد به منظور تضمین حقوق و آزادی مردم.

❏ مثال ۶: متضاد اصل تفکیک قوا کدام است؟

(۱) اختلاط قوا

(۲) توازن قوا

(۳) تعادل قوا

(۴) هر سه مورد

❏ پاسخ: گزینه «۱» اختلاط قوا بیانگر دخالت قوای حکومتی در کار ویژه‌های یکدیگر است که در تضاد با مفهوم تفکیک قوا قرار می‌گیرد.

❏ مثال ۷: در نظریه تفکیک قوای جان لاک، کدام قوه بحث و تئوریزه نمی‌شود؟

(۱) قوه قضائیه

(۲) قوه مقننه

(۳) قوه مجریه

(۴) قوه متحده

❏ پاسخ: گزینه «۱» قوه قضائیه از دید لاک، کارکردی خارج از عملکرد قوای سیاسی و حکومتی دارد.

❏ مثال ۸: الهام‌بخش نظریه تفکیک قوا، کدام کشور است؟

(۱) فرانسه

(۲) آمریکا

(۳) انگلستان

(۴) امپراطوری روم

❏ پاسخ: گزینه «۳» منتسکیو در تبیین نظریه تفکیک قوا، از نظام کشور انگلستان الهام گرفته است.

❏ مثال ۹: مهمترین نظریه‌پرداز تفکیک قوا کیست؟

(۱) ماکس وبر

(۲) ژان‌ژاک روسو

(۳) منتسکیو

(۴) جان لاک

❏ پاسخ: گزینه «۳» تفکیک قوا به شیوهی نوین آن، محصول نظریه‌پردازی منتسکیو است.

❏ مثال ۱۰: محور و ضابطه نظریه تفکیک قوای منتسکیو کدام است؟

(۱) قانون

(۲) تفکیک عمودی قوا

(۳) تفکیک عمودی حاکمیت

(۴) هر سه مورد

❏ پاسخ: گزینه «۱» محور نظریه تفکیک قوا، آزادی سیاسی و قانون است.



❏ مثال ۱۱: نظام تفکیک قوا در قوانین اساسی کشورهای مارکسیستی، با اندیشه‌ی کدام متفکر قرابت بیشتری دارد؟

- (۱) منتسکیو (۲) لاک (۳) روسو (۴) مارکس

❑ پاسخ: گزینه «۳» روش تفکیک عمودی قدرت موجود در این نظام‌ها، منعکس‌کننده‌ی نظریات ژان ژاک روسو در زمینه‌ی نظام تفکیک قوا است.

❏ مثال ۱۲: در نظام‌های ریاستی، وزراء در مقابل کدام نهاد مسئول هستند؟

- (۱) پارلمان (۲) پارلمان و رئیس‌جمهور (۳) مردم (۴) رئیس‌جمهور

❑ پاسخ: گزینه «۴» در نظام ریاستی، وزیر در مقابل رئیس‌جمهور مسئولیت دارد.

❏ مثال ۱۳: کدام کشور، نمونه‌ی نظام ریاستی محسوب می‌شود؟

- (۱) ایران (۲) بلژیک (۳) آمریکا (۴) انگلیس

❑ پاسخ: گزینه «۳» آمریکا نمونه‌ی اعلا‌ی تفکیک مطلق قوا و نظام ریاستی است.

❏ مثال ۱۴: در کشور انگلستان، کدام نظام سیاسی مطرح است؟

- (۱) نظام ریاستی (۲) نظام پارلمانی (۳) نظام جمهوری (۴) نظام سلطنتی استبدادی

❑ پاسخ: گزینه «۲» نظام سیاسی انگلستان، نظام سلطنتی مشروطه و نظام پارلمانی است که در آن قوه مجریه منبعت از قوه مقننه است.

❏ مثال ۱۵: مهمترین ویژگی نظام پارلمانی کدام گزینه است؟

- (۱) تفکیک مطلق قوا (۲) تفکیک عمودی قوا
(۳) مسئولیت سیاسی قوه مجریه در برابر مقننه (۴) عدم نفوذ قوا بر یکدیگر

❑ پاسخ: گزینه «۳» در نظام پارلمانی، قوه مجریه در برابر قوه مقننه مسئولیت دارد که از طریق رأی اعتماد پارلمان و ابزار نظارتی آن بر دولت تحقق می‌یابد.

❏ مثال ۱۶: در نظام ریاستی:

- (۱) قوای مقننه و مجریه دارای شان مردمی برابر هستند و هیچ کدام بر دیگری برتری ندارد.
(۲) قوه‌ی مقننه بر قوه‌ی مجریه برتری و ریاست دارد.
(۳) قوه قضائیه بر قوه مقننه برتری و ریاست دارد.
(۴) قوه مقننه بر قوه مجریه نفوذ و برتری دارد.

❑ پاسخ: گزینه «۱» در نظام ریاستی، قوای مقننه و مجریه به طور جداگانه توسط مردم انتخاب می‌شوند و چون هر دو مبعوث مردمند، هیچ کدام بر دیگری برتری ندارند.

❏ مثال ۱۷: در نظام تفکیک قوا:

- (۱) در مجریه پارلمانی، تفکیک قوا موضوعیت ندارد.
(۲) نظام ریاستی، متناسب با تفکیک نسبی قوا و نظام پارلمانی متناسب با تفکیک مطلق قواست.
(۳) نظام ریاستی، متناسب با تفکیک مطلق قوا و نظام پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قواست.
(۴) در مجریه ریاستی، تفکیک قوا موضوعیت ندارد.

❑ پاسخ: گزینه «۳» تفکیک مطلق قوا، نظام ریاستی و تفکیک نسبی قوا، نظام پارلمانی را شکل می‌دهد.

❏ مثال ۱۸: اصل تفکیک مطلق قوا و جدایی کامل مقننه از مجریه، چگونه رژیم را شکل می‌دهد؟

- (۱) مشروطه سلطنتی (۲) مشروطه دموکراتیک (۳) ریاستی (۴) پارلمانی

❑ پاسخ: گزینه «۳» نظام ریاستی، ثمره‌ی اندیشه‌ی تفکیک مطلق قوا است.

❏ مثال ۱۹: اصل تفکیک نسبی قوا، چگونه رژیم را شکل می‌دهد؟

- (۱) شورایی (۲) دموکراسی (۳) ریاستی (۴) پارلمانی

❑ پاسخ: گزینه «۴» نظام پارلمانی، نتیجه‌ی اندیشه‌ی تفکیک نسبی قوا است.

❏ مثال ۲۰: نظام جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) نظام ریاستی است.
(۲) نظام پارلمانی است.
(۳) نظام نیمه ریاستی - نیمه پارلمانی است.
(۴) هیچ کدام

❑ پاسخ: گزینه «۳» به علت انتخاب جداگانه نمایندگان مجلس و رئیس‌جمهور توسط مردم (وجه ریاستی) و مسئولیت سیاسی قوه مجریه در برابر قوه مقننه (وجه پارلمانی) جمهوری اسلامی ایران یک نظام نیمه ریاستی - نیمه پارلمانی محسوب می‌شود.



آزمون فصل سوم

کدام یک از نظریه پردازان اصل تفکیک قوا نیست؟

- (۱) منتسکیو (۲) جان لاک (۳) لئون دوگی (۴) ژان ژاک روسو

اصل تفکیک نسبی قوا، متناسب با کدام نوع رژیم است؟

- (۱) نظام دموکراسی (۲) نظام دیکتاتوری (۳) نظام ریاستی (۴) نظام پارلمانی

در نظام‌های پارلمانی:

- (۱) تفکیک مطلق قوا حاکم است. (۲) اختلاط در وظایف قوا حاکم است. (۳) اختیارات رئیس جمهور مشابه نظام‌های ریاستی است. (۴) وزرا در برابر پارلمان مسئولیت سیاسی دارند.

شرط اصلی تحقق رژیم پارلمانی چیست؟

- (۱) مسئولیت سیاسی وزیران (۲) وجود نظام دو مجلسی (۳) وجود نظام تک مجلسی (۴) تفکیک مطلق قوا

در نظام سیاسی آمریکا، مسئولیت وزیر در مقابل کدام گزینه است؟

- (۱) کنگره (۲) هیچ مقامی (۳) مردم (۴) رئیس جمهور

هدف از تفکیک قوا کدام گزینه است؟

- (۱) حفظ برتری قوای حاکم بر مردم و تضمین این برتری. (۲) جلوگیری از ظهور استبداد و خودکامگی و تمرکز و انحصار قدرت و یا به عبارت دیگر تضمین آزادی است. (۳) یک بحث صرفاً فنی و تخصصی حقوق اساسی است. (۴) همه موارد صحیح است.

از دید حقوق اساسی با چه وسیله ای می توان قدرت را متوقف کرد، تا از حدود خود تجاوز نکند؟

- (۱) قدرت (۲) ایمان (۳) ثروت اقتصادی (۴) هیچ کدام

در نظام تفکیک قوا:

- (۱) نظام ریاستی، متناسب با تفکیک مطلق قوا و نظام پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قوا است. (۲) در مجریه پارلمانی، تفکیک قوا موضوعیتی ندارد. (۳) در مجریه ریاستی، تفکیک قوا موضوعیتی ندارد. (۴) تفکیک قوای نسبی یعنی اختلاط وظایف قوا.

منتسکیو در تدوین نظریه تفکیک قوا، از کدام کشور الهام گرفت؟

- (۱) آمریکا (۲) سوئیس (۳) انگلستان (۴) فرانسه

اصل تفکیک مطلق قوا چه رژیمی را شکل می دهد؟

- (۱) پارلمانی (۲) ریاستی (۳) جمهوری کامل و ناب (۴) مشروطه سلطنتی

مهمترین هدف تفکیک قوا چیست؟

- (۱) تضمین حقوق و آزادی‌های فردی (۲) جلوگیری از تمرکز قدرت (۳) تسهیل اداره امور عمومی (۴) کنترل و نظارت بر اعمال قدرت

کدام یک از اندیشمندان معتقد به «قوه فدراتیو» است؟

- (۱) ارسطو (۲) منتسکیو (۳) جان لاک (۴) ژان ژاک روسو

کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) در رژیم‌های پارلمانی قوه مجریه، یک رکنی است. (۲) در رژیم ریاستی، نمایندگان مجلس می‌توانند با انتقادات از عملکرد قوه مجریه، اعضای این نهاد را در برابر افکار عمومی وادار به پاسخگویی نمایند. (۳) در رژیم نیمه ریاستی - نیمه پارلمانی، کلیه اعضای کابینه مورد استیضاح قرار می‌گیرند. (۴) در رژیم ریاستی، وزرا تنها در برابر رئیس جمهور مسئولیت دارند.



که ۱۴- تفکیک افقی و مطلق قوا، از سوی کدام اندیشمند ارائه گردیده است؟

(۱) جان لاک (۲) روسو (۳) ژان بدن (۴) منتسکیو

که ۱۵- نظریه تفکیک عمودی و نسبی قوا از سوی کدام اندیشمند ارائه شده است؟

(۱) روسو (۲) جان لاک (۳) منتسکیو (۴) ژان بدن

که ۱۶- کدام یک از اقسام تفکیک قوا، بیانگر «تعال و توازن قوا» است؟

(۱) تفکیک مطلق قوا (۲) تفکیک افقی قوا (۳) تفکیک نسبی قوا (۴) همه موارد

که ۱۷- واضعان اولیه قانون اساسی آمریکا و فرانسه از کدام اندیشمند الهام گرفته‌اند؟

(۱) منتسکیو (۲) روسو (۳) لاک (۴) ژان بدن

که ۱۸- کدام یک از کشورهای زیر مصداق «رژیم پارلمانی» است؟

(۱) آمریکا (۲) فرانسه (۳) انگلستان (۴) آلمان

که ۱۹- ایران، مصداق کدام یک از رژیم‌های زیر است؟

(۱) ریاستی (۲) پارلمانی (۳) نیمه ریاستی - نیمه پارلمانی (۴) تفکیک مطلق قوا

که ۲۰- آمریکا، مصداق کدام یک از رژیم‌های زیر است؟

(۱) ریاستی (۲) پارلمانی (۳) نیمه ریاستی - نیمه پارلمانی (۴) تفکیک مطلق قوا



فصل چهارم

«دموکراسی و حقوق بشر»

تست‌های تألیفی فصل چهارم

❖ مثال ۱: در پلوتوکراسی کدام گروه حکومت می‌کند؟

- (۱) اشراف (۲) زمینداران (۳) طبقه کارگر (۴) ثروتمندان
- ❖ پاسخ: گزینه «۴» پلوتوکراسی یعنی حکومت گروهی از ثروتمندان.

❖ مثال ۲: تفاوت دموکراسی‌های توده‌ای با سیستم‌های دموکراتیک در چیست؟

- (۱) در دموکراسی توده‌ای همه‌ی مردم نقش دارند.
 (۲) در دموکراسی توده‌ای از آرای مردم در جهت نوعی دیکتاتوری با ظاهر دموکراتیک استفاده می‌شود.
 (۳) در دموکراسی توده‌ای مردم هیچ نقشی ندارند.
 (۴) هیچ کدام
- ❖ پاسخ: گزینه «۲» در دموکراسی‌های توده‌ای به علت نبود جامعه‌ی مدنی و احزاب، مردم به صورت توده‌ی بی‌شکل ظاهر شده و از آرای آن‌ها که با بسیج احساسات به دست می‌آید و کارکرد تبلیغاتی دارد در انتخاباتی که وصف آزاد و منصفانه ندارد بهره برداری می‌گردد.

❖ مثال ۳: دموکراسی نمایندگی:

- (۱) دموکراسی مستقیم است. (۲) دموکراسی نیمه مستقیم است. (۳) غیردموکراتیک است. (۴) دموکراسی غیرمستقیم است.
- ❖ پاسخ: گزینه «۴» دموکراسی غیرمستقیم یا نمایندگی، ملت حاکمیت را به طور غیرمستقیم و از طریق نمایندگان خود اعمال می‌کند.

❖ مثال ۴: رفتارندوم، اخذ نظر ملت راجع به است.

- (۱) قانون اساسی (۲) قانون عادی (۳) قانون یا موضوع سیاسی معین (۴) تأیید یک شخصیت سیاسی
- ❖ پاسخ: گزینه «۳» رجوع به آرا عمومی در مورد وضع یا تغییر قانون یا موضوع مهم مملکتی، «همه‌پرسی یا رفتارندوم» نام دارد.

❖ مثال ۵: پله بیسیت به چه معناست؟

- (۱) گزینش‌گری (۲) رفتارندوم (۳) اظهار نظر مردم نسبت به قانون خاصی (۴) اخذ تأیید از مردم به نفع یک شخصیت سیاسی
- ❖ پاسخ: گزینه «۴» اعلام اعتماد مردم نسبت به یک شخصیت سیاسی «پله بیسیت» نامیده می‌شود.

❖ مثال ۶: کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) حقوق بشر، حقوق انسان به ما هو انسان بودن است. (۲) حقوق بشر، حقوق انسان‌های حقانی است.
 (۳) حقوق بشر، حقوق مجرمان و جنایتکاران هم است. (۴) همه موارد
- ❖ پاسخ: گزینه «۲» زیرا حقوق بشر، انسان را تنها به اعتبار اینکه انسان است، دارای حقوق و آزادی‌هایی می‌شناسد که همه‌ی انسان‌ها، به طور برابر و بدون هیچ تبعیضی باید از آن بهره‌مند گردند. هر فرد انسانی می‌تواند بدون هیچ‌گونه تبعیضی، به ویژه از حیث نژاد، رنگ، جنس، زبان، دین، عقیده‌ی سیاسی یا هر عقیده‌ی دیگری، و همچنین موقعیت اجتماعی، ثروت، نوع ولادت یا هر وضعیت دیگر، از تمام حقوق و همه‌ی آزادی‌های حقوق بشری به طور برابر بهره‌مند گردد.

❖ مثال ۷: در گفتمان حقوق بشر، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) همه‌ی مردم آزادی مطلق دارند. (۲) آزادی‌ها محدود به فرامین رئیس حکومت است.
 (۳) آزادی محدود به حقوق و آزادی‌های دیگران است. (۴) هیچ کدام
- ❖ پاسخ: گزینه «۳» زیرا هرکس در اجرای حقوق و استفاده از آزادی‌های خود، فقط تابع محدودیت‌هایی است که به وسیله‌ی قانون، منحصرأ به منظور تأمین شناسایی و مراعات حقوق و آزادی‌های دیگران و برای رعایت مقتضیات عادلانه‌ی اخلاقی و نظم عمومی و رفاه همگانی، در شرایط یک جامعه‌ی دموکراتیک وضع گردیده است.

❖ مثال ۸: ضمانت اجرای دموکراسی کدام است؟

- (۱) انتخابات (۲) همه‌پرسی (۳) پله بیسیت (۴) حقوق بشر
- ❖ پاسخ: گزینه «۴» جامعیت حقوق بشر در تضمین آزادی‌ها و حقوق مردم، ضامن اجرای دموکراسی است.



آزمون فصل چهارم

- که ۱- اعلام اعتماد عمومی نسبت به یک شخصیت سیاسی:
- (۱) ابتکار عام (۲) همه پرسى (۳) پله بیسیت (۴) گزینش گری
- که ۲- وضعیتی که رأی‌دهندگان بتوانند، در باب اصلاح قانون پیشنهاد مراجعه به آرا عمومی دهند ...
- (۱) حق عام قانونگذاری (۲) دموکراسی مستقیم (۳) حقوق اساسی عام (۴) ابتکار عام
- که ۳- چرا تسامح و مدارا از اصول و شرایط لازم برای دموکراسی است؟
- (۱) چون با تمرکز قدرت باعث ترقی جامعه می‌گردد.
(۲) چون در جامعه، همه‌ی مردم منافع و عقاید و گرایش‌های یکسانی ندارند.
(۳) هر دو مورد
(۴) هیچ کدام
- که ۴- نوعی همه‌پرسی است که در متن ارائه شده به آرای شهروندان، چندین امکان پیش‌بینی می‌گردد و رأی‌دهندگان باید یکی از امکانات را برگزینند؟
- (۱) گزینش گری (۲) ابتکارعام (۳) پله بیسیت (۴) همه پرسى خاص
- که ۵- کدام از شرایط یک سیستم دموکراتیک محسوب نمی‌شود؟
- (۱) وجود قدرت سیاسی (۲) توزیع خردمندانه قدرت (۳) حق مشارکت همگانی (۴) کثرت گرایی
- که ۶- در دموکراسی، کدام گزینه برقرار است؟
- (۱) اکثریت بر حق است.
(۲) اقلیت محکوم به رعایت اهداف اکثریت در هر شرایطی است.
(۳) حاکمیت اکثریت با حفظ حقوق اقلیت.
(۴) حاکمیت اقلیت و حقوق اکثریت.
- که ۷- حق بر محیط زیست از کدام نسل حقوق بشر است؟
- (۱) نسل اول (۲) نسل دوم (۳) نسل سوم (۴) نسل چهارم
- که ۸- کدام یک، از مصادیق حقوق بشر محسوب نمی‌شود؟
- (۱) آزادی بیان (۲) انتخابات آزادانه و منصفانه (۳) آزادی سندیکیایی (۴) حقوق جزا
- که ۹- حقوق بشر:
- (۱) از شروط پایه‌ای حکومت‌های مردم‌سالار است.
(۲) از شرایط فدرالیسم است.
(۳) از شرایط وجود دولت‌های بسیط است.
(۴) هیچ کدام
- که ۱۰- آزادی انجمن‌ها و سندیکاها:
- (۱) جزء نسل اول حقوق بشر است.
(۲) جزء نسل دوم حقوق بشر است.
(۳) جزء نسل سوم حقوق بشر است.
(۴) ۲ و ۱ صحیح است.
- که ۱۱- مهمترین راه کار تثبیت نظام مردمی و دموکراتیک چیست؟
- (۱) نظارت و برابری سیاسی (۲) برقراری نهاد انتخابات (۳) تسامح و تحمل و چند گانگی سیاسی (۴) اصل آزادی و برابری
- که ۱۲- «دسپوتیسم»:
- (۱) حکومت اشرافی است. (۲) حکومت دموکراسی است. (۳) حکومت استبدادی است. (۴) حکومت شهریاری است.
- که ۱۳- منظور از «لیبرالیسم» چیست؟
- (۱) آزادی خواهی و برابری شهروندان و حفظ آزادی‌های مردم در مقابل قدرت است.
(۲) جنبشی است که اعتقاد دارد معنا و حقیقت امور و اندیشه‌ها را باید در فواید و نتایج آن‌ها یافت.
(۳) به نسبی و ذهنی بودن ارزش‌ها اشاره دارد.
(۴) منشأ ایجاد جامعه سیاسی و دولت براساس قواعدی است که مردم با حاکمان متعقد می‌نمایند.



که ۱۴- در این شیوه چند انتخاب پیش روی مردم، از سوی دولت راجع به موضوعی گذاشته می‌شود و شهروندان مختارند که یکی از آن‌ها را انتخاب نمایند

- (۱) ابتکار عام (۲) گزینش‌گری (۳) همه‌پرسی (۴) پله بیسیت

که ۱۵- «آزادی تعلیم و تربیت» جزء کدام دسته از آزادی‌هاست؟

- (۱) آزادی‌ها و حق‌های مدنی (۲) آزادی‌ها و حق‌های فکری سیاسی
(۳) حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (۴) حقوق و آزادی‌های فردی یا شخصی

که ۱۶- «حق توسعه» جزء کدام دسته از حقوق است؟

- (۱) حقوق نسل اول (۲) حقوق نسل دوم (۳) حقوق نسل سوم (۴) حقوق نسل چهارم

که ۱۷- «حق حیات»، جزء کدام دسته از آزادی‌هاست؟

- (۱) آزادی‌ها و حق‌های مدنی و سیاسی (۲) آزادی‌ها و حق‌های فکری و سیاسی
(۳) آزادی انتخاب و تعیین سرنوشت (۴) آزادی و حق رفاه اجتماعی

که ۱۸- آزادی سندیکایی، جزء کدام دسته از آزادی‌ها محسوب می‌گردد؟

- (۱) آزادی‌های سیاسی و آزادی‌های گروهی (۲) آزادی‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
(۳) آزادی کار و آزادی شخص (۴) آزادی‌های سیاسی و آزادی‌های اقتصادی

که ۱۹- آزادی سندیکایی، نتیجه منطقی کدام دسته از آزادی‌هاست؟

- (۱) آزادی کار و آزادی شخصی (۲) آزادی‌های سیاسی و آزادی‌های گروهی
(۳) آزادی‌های اقتصادی اجتماعی و فرهنگی (۴) آزادی و حق رفاه اجتماعی

که ۲۰- آزادی‌ها و حق‌های مدنی عبارتند از:

- (۱) حق حیات و حق امنیت (۲) آزادی‌های فردی و آزادی عقیده و بیان
(۳) آزادی‌ها و حق‌های فکری و سیاسی (۴) آزادی عقیده و آزادی بیان



فصل پنجم

«انتخابات»

تست‌های تألیفی فصل پنجم

که مثال ۱: معیار سنجش مردم سالاری در یک نظام سیاسی کدام است؟

- (۱) آزادی اجتماعات (۲) حقوق کار (۳) تابعیت حقوقی (۴) انتخابات

پاسخ: گزینه «۴» انتخابات سازوکاری است که در صورت اجرای آزادانه و منصفانه آن می‌تواند نقش اراده‌ی مردم در حاکمیت بر سرنوشت‌شان را تضمین کند.

که مثال ۲: در حق رأی همگانی:

- (۱) هیچ گونه محدودیتی نداریم. (۲) فقط محدودیت شایسته بودن افراد را داریم.
(۳) تابعیت و شرط سنی از جمله محدودیت‌ها هستند. (۴) همه موارد صحیح است.

پاسخ: گزینه «۳» نباید تصور کرد که وقتی وصف همگانی را به کار می‌بریم، در قوانین هیچ‌گونه شرایط محدودکننده‌ای وجود ندارد، بلکه منظور محدودیت‌های غیردموکراتیک است که نباید بر اعمال اراده‌ی مردم خدشه وارد نماید.

آزمون فصل پنجم

که ۱- در بیان مفهوم انتخابات، منشاء نظریه نمایندگی کدام گزینه است؟

- (۱) حقوق مدنی (۲) حقوق خصوصی
(۳) حقوق عمومی (۴) حقوق خصوصی در چهارچوب حقوق عمومی

که ۲- کدام یک از محدودیت‌های زیرین در رابطه با انتخاب شوندگان، در تضاد با حق رأی و حاکمیت مردم نیست؟

- (۱) دارا بودن، مذهب (۲) جنسیت، نژاد (۳) تابعیت، شرایط سنی (۴) تابعیت، مذهب

که ۳- نظام تناسبی در انتخابات:

- (۱) نظامی که هر حزب و گروه سیاسی بتواند با توجه به امکانات خود در آن شرکت نماید و پیروز شود.
(۲) نظامی که هر حزب و گروه سیاسی به نسبت آرای که در انتخابات کسب می‌کند، صاحب کرسی در پارلمان گردد.
(۳) نظامی که تناسب در انتخابات برای همه انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان رعایت گردد.
(۴) هیچ کدام

که ۴- شرایط سنی، جزء کدام یک از شرایط انتخابات است؟

- (۱) سلبی (۲) ایجابی (۳) هردو (۴) هیچ کدام

که ۵- انتخابات آزاد و منصفانه، از مشخصه‌های کدام گزینه است؟

- (۱) دموکراسی و حقوق بشر (۲) نخبه گرایی (۳) توده‌ای (۴) آریستوکراسی

که ۶- نیروی حیات بخش نظام دموکراتیک چیست؟

- (۱) تضمین حقوق و آزادی‌های عمومی (۲) محدود کردن قدرت حاکمان
(۳) انتخابات (۴) اصل تفکیک قوا

که ۷- کدام گزینه جزء شروط سلبی، برای انتخاب شوندگان است؟

- (۱) اقامت (۲) حسن شهرت (۳) مجرمین و زندانیان (۴) امضا حمایت

که ۸- کدام یک در نظام‌های انتخاباتی، خاص نظام‌های سیاسی حزبی است؟

- (۱) نظام اکثریت نسبی (۲) نظام انتخاباتی مطلق (۳) نظام انتخاباتی تناسبی (۴) نظام انتخابات اکثریتی

که ۹- «شکل سیاسی ائتلاف‌های منسجم واقعی» از مزایای کدام یک از نظام‌های انتخاباتی است؟

- (۱) نظام اکثریت نسبی (۲) نظام اکثریتی (۳) نظام انتخاباتی مطلق (۴) نظام انتخاباتی تناسبی

که ۱۰- به کدام یک از نظام‌های انتخاباتی، «نظام نخست نفری» اطلاق می‌شود؟

- (۱) نظام اکثریت نسبی (۲) نظام انتخاباتی مطلق (۳) نظام اکثریتی (۴) نظام انتخاباتی تناسبی



فصل ششم

«مبانی و کلیات نظام جمهوری اسلامی ایران»

تست‌های تألیفی فصل ششم

❏ مثال ۱: کتاب تنبیه الامه و تنزیه المله و نظریه مشروطه مشروعه به ترتیب توسط چه کسانی تألیف و مطرح گردیده است؟

- (۱) شیخ فضل‌الله نوری و آیت‌الله طالقانی
(۲) علامه نائینی و شیخ فضل‌الله نوری
(۳) امام خمینی و شیخ فضل‌الله نوری
(۴) شیخ فضل‌الله نوری و امام خمینی

❏ پاسخ: گزینه «۲» نائینی در سال ۱۳۲۷ با تألیف رساله‌ی تنبیه‌الامه و تنزیه‌المله به طرفداری از مبانی نظریه مشروطه و تطبیق آن با موازین اسلام پرداخت که این اثر مورد تقریظ آخوند ملامحمد کاظم خراسانی و شیخ عبدالله مازندرانی نیز قرار گرفت و آیت‌الله سید محمود طالقانی نیز بر چاپ آن در دوران معاصر، مقدمه و توضیحاتی نوشته است اما در نقطه مقابل ایشان، شیخ فضل‌الله نوری معتقد به مشروطه مشروعه بود.

❏ مثال ۲: قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به ترتیب دارای چند اصل و چند فصل است؟

- (۱) ۱۷۵ اصل و ۱۲ فصل (۲) ۱۵۸ اصل و ۱۲ فصل (۳) ۱۵۸ اصل و ۱۴ فصل (۴) ۱۷۷ اصل و ۱۴ فصل

❏ پاسخ: گزینه «۴» قانون اساسی مشروطه مشتمل بر ۵۱ اصل به تصویب رسید و متمم آن نیز در ۱۰۷ اصل مصوب گردید که مجموعاً ۱۵۸ اصل گردید. اما مجلس خبرگان قانون اساسی، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران را مشتمل بر ۱۲ فصل و ۱۷۵ اصل تنظیم نموده که به تصویب اکثریت مردم ایران رسید. در بازنگری و همه‌پرسی قانون اساسی در سال ۱۳۶۸، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با الحاق ۲ فصل و ۲ اصل، دارای ۱۴ فصل و ۱۷۷ اصل گردید.

❏ مثال ۳: اصلی‌ترین مرجع و منبع در حقوق اساسی چیست؟

- (۱) احکام دادگاه‌های صالح قضایی (۲) قوانین مصوب مجلس
(۳) آیین‌نامه‌های دولتی (۴) قانون اساسی

❏ پاسخ: گزینه «۴» مهمترین منبع در حقوق اساسی هر کشوری، من جمله در جمهوری اسلامی ایران، قانون اساسی است.

❏ مثال ۴: در نظام جمهوری اسلامی ایران، همه قوانین و مقررات باید براساس کدام معیار باشد؟

- (۱) منشور جهانی حقوق بشر (۲) قانون اساسی (۳) موازین اسلامی (۴) دستورات رهبر نظام

❏ پاسخ: گزینه «۳» بنابر اصل چهارم قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها باید براساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است.

❏ مثال ۵: در جمهوری اسلامی ایران امور کشور با اتکا به کدام گزینه اداره می‌شود؟

- (۱) فرامین رهبری (۲) اعتقادات اسلامی مردم (۳) آرا عمومی (۴) همه موارد صحیح است.

❏ پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ششم قانون اساسی، در جمهوری اسلامی ایران امور کشور باید به اتکا آرا عمومی اداره شود. رهبری به صورت غیرمستقیم توسط آرا عمومی انتخاب می‌گردد و اعتقادات مردم نیز در قالب حقوقی انتخابات است که نمود پیدا می‌کند و مبنای اداره‌ی امور کشور می‌گردد.

❏ مثال ۶: قوانین و مقررات، چه نوع آزادی‌هایی را نمی‌توانند سلب کنند؟

- (۱) آزادی‌های غربی (۲) آزادی‌های مطلق
(۳) آزادی‌های مشروع (۴) هیچ نوعی از آزادی را نمی‌توانند سلب کنند.

❏ پاسخ: گزینه «۳» برابر اصل ۹ قانون اساسی هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند.

❏ مثال ۷: در مبانی نظام جمهوری اسلامی، چه مفاهیمی با هم ترکیب گردیده است؟

- (۱) سوسیالیسم و لیبرالیسم (۲) سنت و بنیادگرایی (۳) ایرانی‌ت و اسلامیت (۴) جمهوریت و اسلامیت

❏ پاسخ: گزینه «۴» در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اصول متعددی نظیر ۵۶ و ۶ و ۹ و نهادهای انتخابات و فصل حقوق ملت ناظر به جمهوریت نظام و اصول متعددی مانند اصل ۴ و نهاد رهبری فقه‌ای و شورای نگهبان ناظر به اسلامی بودن نظام هستند؛ تا آنجا که می‌توان از شکل‌گیری نظام سیاسی جمهوری اسلامی ایران با ترکیب دو مفهوم اسلامیت و جمهوریت نام برد.



❏ مثال ۸: کدام گزینه، از جمله تکالیف دولت جمهوری اسلامی ایران، نیست؟

- (۱) محو هر گونه استبداد و خودکامگی و انحصارطلبی و تأمین آزادی‌های سیاسی و اجتماعی در حدود قانون.
- (۲) مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خویش.
- (۳) معاد و نقش سازنده آن در سیر تکاملی انسان به سوی خدا.
- (۴) رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی.

❑ پاسخ: گزینه «۳» گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ مطابق اصل ۳ قانون اساسی از جمله تکالیف دولت و گزینه (۳) برابر اصل ۲ قانون اساسی، از جمله پایه‌های ایمانی نظام جمهوری اسلامی ایران محسوب می‌شود.

❏ مثال ۹: حاکمیت در نظام سیاسی جمهوری اسلامی ایران متعلق به کدام گزینه است؟

- (۱) خدا و اعمال آن از طریق انسان (۲) فقهای واجد شرایط اسلامی (۳) خدا (۴) دانشمندان و خیرخواهان

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل بنیادین ۵۶ قانون اساسی؛ حاکمیت مطلق بر جهان و انسان از آن خداست و هم او، انسان را بر سرنوشت اجتماعی خویش حاکم ساخته است. هیچکس نمی‌تواند این حق الهی را از انسان سلب کند یا در خدمت منافع فرد یا گروهی خاص قرار دهد.

❏ مثال ۱۰: از بین اصول آزادی، استقلال، وحدت و تمامیت ارضی کشور، کدام یک مهم‌تر است؟

- (۱) آزادی (۲) استقلال (۳) وحدت و تمامیت ارضی کشور (۴) این اصول غیر قابل تفکیک هستند

❑ پاسخ: گزینه «۴» مطابق اصل ۹ قانون اساسی، در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آن‌ها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی، به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند.

❏ مثال ۱۱: اقلیت‌های دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) حنفی، شافعی، مالکی، حنبلی و زیدی (۲) بهایی، کلیمی و مسیحی (۳) زرتشتی، کلیمی و مسیحی (۴) دین رسمی اسلام و مذهب رسمی شیعه دوازده امامی است

❑ پاسخ: گزینه «۳» گزینه «۱» اقلیت‌های مذهبی را بیان می‌کند و برابر اصل سیزدهم قانون اساسی، ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی تنها اقلیت‌های دینی شناخته می‌شوند که در حدود قانون، در انجام مراسم دینی خود آزادند و در احوال شخصیه و تعلیمات دینی بر طبق آیین خود عمل می‌کنند.

❏ مثال ۱۲: مبنای کار ادارات دولتی در جمهوری اسلامی ایران کدام است؟

- (۱) تاریخ هجری شمسی (۲) تاریخ هجری شمسی و قمری (۳) تاریخ هجری قمری (۴) تاریخ هجری شمسی، قمری و میلادی بسته به مورد

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷ قانون اساسی، مبنای کار ادارات دولتی در جمهوری اسلامی ایران، تاریخ هجری شمسی است.

❏ مثال ۱۳: حفاظت محیط زیست، وظیفه‌ی کدام نهاد است؟

- (۱) سازمان محیط زیست کشور (۲) وزارت محیط زیست (۳) وظیفه‌ی عمومی (۴) نهاد دولتی و خصوصی و تعاونی

❑ پاسخ: گزینه «۳» در جمهوری اسلامی، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسل‌های بعد باید در آن حیات اجتماعی روبه رشدی داشته باشند، وظیفه‌ی عمومی تلقی می‌گردد. (اصل ۵۰ قانون اساسی).

❏ مثال ۱۴: نظارت بر بودجه دولت توسط چه نهادی در جمهوری اسلامی ایران انجام می‌پذیرد؟

- (۱) مقام رهبری از طریق قوه قضائیه (۲) نمایندگان مجلس (۳) مجلس از طریق دیوان محاسبات کشور (۴) قوه قضائیه از طریق سازمان بازرسی کل کشور

❑ پاسخ: گزینه «۳» برابر اصول ۵۴ و ۵۵ قانون اساسی، دیوان محاسبات به کلیه حساب‌های وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که به نحوی از انحا از بودجه کل کشور استفاده می‌کنند، به ترتیبی که قانون مقرر می‌دارد رسیدگی یا حسابرسی می‌نماید که هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد. دیوان محاسبات کشور مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی است.

**کلمه مثال ۱۵: مالکیت در جمهوری اسلامی ایران:**

(۱) آزادی مطلق دارد.

(۲) ممنوعیت شرعی دارد.

(۳) در بخش دولتی و تعاونی آزاد است.

(۴) مالکیت مشروع در سه بخش دولتی، خصوصی و تعاونی.

☒ پاسخ: گزینه «۴» برابر اصل ۴۴ قانون اساسی، مالکیت در سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی تا جایی که از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود، مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است.

کلمه مثال ۱۶: مطابق قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، وضع مالیات برعهده‌ی کدام شخص یا ارگان است؟

(۱) وزیر امور اقتصاد و دارایی

(۲) دولت

(۳) مجلس شورای اسلامی

(۴) قوه‌ی قضائیه

☒ پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۵۱ قانون اساسی، هیچ نوع مالیات وضع نمی‌شود مگر به موجب قانون. موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص می‌شود. وضع قانون نیز کار ویژه‌ی خاص مجلس شورای اسلامی است.

کلمه مثال ۱۷: مطابق قانون اساسی:

(۱) ملت مسلمان ایران از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود.

(۲) مردم ایران از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود.

(۳) امت مسلمان ایران از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود.

(۴) شیعیان ایران اسلامی از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود.

☒ پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۱۹ قانون اساسی

کلمه مثال ۱۸: مطابق قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

(۱) همه افراد ملت از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند.

(۲) همه افراد ملت از همه حقوق انسانی، اقتصادی، اجتماعی با رعایت موازین اسلام برخوردارند.

(۳) همه افراد ملت از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برخوردارند.

(۴) همه افراد ملت از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی برخوردارند.

☒ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۲۰ قانون اساسی

کلمه مثال ۱۹: در مورد اعمال حق افراد:

(۱) آزادی مطلق وجود دارد.

(۲) آزادی مشروع وجود دارد.

(۳) هیچکس نمی‌تواند اعمال حق خویش را وسیله اضرار به غیر و یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد.

(۴) هیچکس نمی‌تواند اعمال حق خویش را وسیله اضرار به غیر قرار دهد.

☒ پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۴۰ قانون اساسی، هیچ کس نمی‌تواند اعمال حق خویش را وسیله اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد. تابعیت کشور ایران حق مسلم هر فرد ایرانی است و دولت نمی‌تواند از هیچ ایرانی سلب تابعیت کند، مگر به درخواست خود او یا در صورتی که به تابعیت کشور دیگری درآید. (اصل ۴۱ قانون اساسی) و در عین حال اتباع خارجه می‌توانند در حدود قوانین به تابعیت ایران در آیند و سلب تابعیت این گونه اشخاص در صورتی ممکن است که دولت دیگری تابعیت آن‌ها را بپذیرد یا خود آن‌ها درخواست کنند. (اصل ۴۲ قانون اساسی) همچنین، دولت موظف است حقوق زن را در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی تضمین نماید و امور زیر را انجام دهد: ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیا حقوق مادی و معنوی او، حمایت مادران، به خصوص در دوران بارداری و حضانت فرزند، و حمایت از کودکان بی‌سرپرست، ایجاد دادگاه صالح برای حفظ کیان و بقای خانواده، ایجاد بیمه خاص بیوگان و زنان سالخورده و بی‌سرپرست، اعطای قیمومت فرزندان به مادران شایسته در جهت غبطه آن‌ها در صورت نبودن ولی شرعی (اصل ۲۱ قانون اساسی).

کلمه مثال ۲۰: کدام مورد، در قانون اساسی به طور مطلق ممنوع شده است؟

(۱) تفتیش عقاید، شکنجه، هتک حرمت و حیثیت زندانیان

(۲) تعرض به حیثیت، جان، مال و حقوق اشخاص

(۳) تعرض به حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص

(۴) شکنجه، تعرض به حیثیت، جان، مال و شغل اشخاص

☒ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۲۳، تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ کس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد؛ از طرف دیگر در اصل ۳۸ قانون اساسی چنین آمده است که: «هر گونه شکنجه برای گرفتن اقرار و یا کسب اطلاع ممنوع است، اجبار شخص به شهادت، اقرار یا سوگند مجاز نیست و چنین شهادت و اقرار و سوگندی فاقد ارزش و اعتبار است. در اصل ۳۹ نیز مقرر گردیده است که «هتک حرمت و حیثیت کسی که به حکم قانون دستگیر، بازداشت، زندانی یا تبعید شده به هر صورت که باشد ممنوع و موجب مجازات است».



❖ مثال ۲۱: شرط آزادی فعالیت احزاب سیاسی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران چیست؟

(۱) اخذ مجوز از کمیسیون ماده ۱۰ احزاب مستقر در وزارت کشور

(۲) اخذ مجوز از وزارت کشور

(۳) عدم نقض اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی ایران

(۴) فعالیت در خط انقلاب، ولایت فقیه و اصولگرایی



پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۲۶ قانون اساسی، آزادی احزاب مشروط به این هستند که اصول استقلال، آزاد، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند.

❖ مثال ۲۲: شرط آزادی تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها:

(۱) عدم حمل سلاح در مبنای اسلام

(۲) عدم نقض اصول استقلال، آزادی و اساس جمهوری اسلامی ایران

(۳) اخذ مجوز از وزارت کشور و نیروی انتظامی

(۴) اخذ مجوز از نیروی انتظامی



پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۲۷ قانون اساسی، تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها، بدون حمل سلاح به شرط آن که مخل به مبنای اسلام نباشد، آزاد است.

❖ مثال ۲۳: دولت در زمینه‌ی آموزش و پرورش تکلیف قانونی دارد:

(۱) وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد.

(۲) وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره ابتدایی فراهم سازد.

(۳) وسایل آموزش و پرورش مترقی و پیشرفته را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد.

(۴) وسایل آموزش و پرورش اسلامی و انسانی را برای همه ملت تا پایان دوره ابتدایی فراهم سازد.



پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۳۰ قانون اساسی، دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره‌ی متوسطه فراهم سازد و وسایل تحصیلات عالی را تا سر حد خود کفایی کشور به طور رایگان گسترش دهد.

❖ مثال ۲۴: منشاء حق حاکمیت در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

(۱) منشاء الهی و انسانی

(۲) منشاء الهی

(۳) منشاء عقیدتی

(۴) منشاء انسانی



پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۵۶ قانون اساسی، حاکمیت مطلق بر جهان و انسان از آن خدا است و هم او، انسان را بر سرنوشت اجتماعی خویش حاکم ساخته است. هیچ کس نمی‌تواند این حق الهی را از ایشان سلب کند یا در خدمت منافع فرد یا گروهی خاص قرار دهد و ملت این حق خداداد را از طرقي که در اصول بعد می‌آید اعمال می‌کند.

❖ مثال ۲۵: ارتباط مقامات کشوری با شوراهای چگونه صورت‌بندی می‌گردد؟

(۱) مقامات کشوری باید در حدود اختیارات شوراهای تصمیمات آن‌ها را رعایت نمایند.

(۲) شوراهای باید علی‌الاطلاق از مقامات کشوری تبعیت نمایند.

(۳) هیچ گونه ارتباطی با هم ندارند.

(۴) هیچ کدام



پاسخ: گزینه «۱» برابر اصل ۱۰۳ قانون اساسی، استانداران، فرمانداران، بخشداران و سایر مقامات کشوری که از طرف دولت تعیین می‌شوند، در حدود اختیارات شوراهای ملزم به رعایت تصمیمات آن‌ها هستند.

❖ مثال ۲۶: کار ویژه‌ی شوراهای در حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران چیست؟

(۱) همکاری با شهرداری‌ها

(۲) نقش فرعی و ثانویه دارند.

(۳) مسئول مدیریت شهری و توسعه پایدار هستند.

(۴) از ارکان تصمیم‌گیری و اداره امور کشورند.



پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۷ قانون اساسی، شوراهای، شورای اسلامی، شورای استان، شهرستان، شهر، محل بخش، روستا و نظایر این‌ها از ارکان تصمیم‌گیری و اداره امور کشورند.

❖ مثال ۲۷: نصب و عزل رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی با کدام گزینه است؟

(۱) رئیس جمهور

(۲) رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی

(۳) رئیس سازمان تبلیغات اسلامی

(۴) رهبر



پاسخ: گزینه «۴» مطابق اصل ۱۷۵ قانون اساسی، نصب و عزل رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، با مقام رهبری است.

❖ مثال ۲۸: ابتکار پیشنهاد بازنگری در قانون اساسی با کدام نهاد است؟

(۱) قوه قضائیه

(۲) قوه مقننه

(۳) رهبری

(۴) قوه مجریه و قوه مقننه مطابق قانون



پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۱۷۷ قانون اساسی، مقام رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، طی حکمی خطاب به رئیس جمهور موارد اصلاح یا تقسیم قانون اساسی را به شورای بازنگری قانون اساسی پیشنهاد می‌کند.



آزمون فصل ششم

کدام ۱- حکومت ایران:

- (۱) حکومت اسلامی است.
(۲) حکومت فقه‌ا‌هتی است.
(۳) جمهوری اسلامی است.
(۴) حکومت دموکراتیک اسلامی است.

کدام ۲- لزوم انطباق کلیه قوانین و مقررات در جمهوری اسلامی با موازین اسلامی:

- (۱) ناظر به قوانین مهم و بنیادی نظام است.
(۲) ناظر به تمام قوانین و مقررات جاری کشور است، خواه قبل و خواه بعد از انقلاب به تصویب رسیده باشند.
(۳) ناظر به قوانین و مقرراتی است که بعد از انقلاب و در جمهوری اسلامی به تصویب رسیده‌اند.
(۴) هیچ کدام

کدام ۳- مرجع تشخیص انطباق قوانین با موازین اسلامی:

- (۱) مقام رهبری
(۲) مجمع تشخیص مصلحت نظام
(۳) مجلس شورای اسلامی
(۴) شورای نگهبان

کدام ۴- در جمهوری اسلامی ایران، تشکیل اجتماعات و راه‌پیمایی‌ها:

- (۱) بدون حمل سلاح، به شرط آن که مخل به مبانی اسلام نباشد آزاد است.
(۲) به شرط آنکه مخل به مبانی حقوق عمومی و اسلام نباشد آزاد است.
(۳) به طور مطلق آزاد است.
(۴) به طور مطلق ممنوعیت دارد مگر با هماهنگی با پلیس ترافیک.

کدام ۵- کدام گزینه صحیح نیست؟

در جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) امور کشور باید به اتکا آرای عمومی اداره شود.
(۲) شوراها از ارکان تصمیم‌گیری و اداره امور کشورند.
(۳) دین رسمی ایران اسلام و مذهب جعفری اثنی عشری است و این اصل الی الابد غیرقابل تغییر است.
(۴) تفتیش عقاید ممنوع است مگر به حکم قانون.

کدام ۶- دیوان محاسبات زیرنظر کدام مرجع فعالیت می‌کند و به کدام مورد رسیدگی می‌نماید؟

- (۱) مجلس شورای اسلامی - حساب‌های وزارتخانه‌های دولتی
(۲) قوه قضائیه - کلیه حساب‌های دستگاه‌های دولتی
(۳) قوه قضائیه - کلیه دستگاه‌های دولتی
(۴) مجلس شورای اسلامی - کلیه حساب‌های دستگاه‌های دولتی

کدام ۷- بازنگری در قانون اساسی:

- (۱) به پیشنهاد مردم و تصویب رهبری انجام می‌گیرد.
(۲) به پیشنهاد رهبری و تصویب مردم انجام می‌گیرد.
(۳) به پیشنهاد اکثریت چهارپنجم مجموع نمایندگان مجلس و تأیید شورای نگهبان انجام می‌گیرد.
(۴) به پیشنهاد سازمان ملل و تأیید رهبری و تصویب مردم انجام می‌گیرد.

کدام ۸- مطابق قانون اساسی کدام یک از اصول زیر در بازنگری قانون اساسی جمهوری اسلامی، قابل تغییر نیست؟

- (۱) دین و مذهب رسمی کشور
(۲) اسلامی بودن نظام
(۳) جمهوری بودن حکومت
(۴) همه موارد صحیح است.

کدام ۹- دولت جمهوری اسلامی ایران می‌تواند به کسانی که پناهندگی سیاسی بخواهند پناه دهد:

- (۱) مگر این که بر طبق قوانین ایران خائن و تبهکار شناخته شوند.
(۲) مگر اینکه اعتقاد به جمهوری اسلامی ایران نداشته باشند.
(۳) مگر اینکه به ولایت فقیه اعتقاد نداشته باشند.
(۴) مگر اینکه جاسوس باشند.

کدام ۱۰- نظام جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) ترکیبی از ایرانیت، اسلامیت و فقه‌ا‌هت است.
(۲) ترکیبی از حقوق بشر و اسلام است.
(۳) ترکیبی از جمهوریت و اسلامیت است.
(۴) ترکیبی از حقوق بشر، دموکراسی و اسلام و فقه‌ا‌هت در کشور ایران است.



فصل هفتم

«رهبری»

تست‌های تألیفی فصل هفتم

که مثال ۱: تعبیر ولایت امر و امامت امت در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، از دید حقوقی، ناظر به کدام نهاد است؟

- (۱) رهبری امت اسلامی در سراسر جهان
- (۲) همه‌ی قوای حکومتی جمهوری اسلامی ایران
- (۳) مقام رهبری جمهوری اسلامی ایران
- (۴) مجلس خبرگان رهبری

پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۵، ۵۷ و ۱۰۷ قانون اساسی، ولایت امر و امامت است ناظر بر مقام رهبر است؛ به عنوان مثال در اصل ۵۷ قانون اساسی چنین آمده است که قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران ... زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت امت ... اعمال می‌گردند ...

که مثال ۲: رهبری:

- (۱) به لحاظ مسئولیت حقوقی، عالی‌ترین مقام رسمی کشور است.
- (۲) به لحاظ موقعیت رسمی، عالی‌ترین مقام رسمی کشور است.
- (۳) هیچ گونه مسئولیت مالی ندارد.
- (۴) همه موارد صحیح است.

پاسخ: گزینه «۲» از لحاظ موقعیت رسمی، رهبری عالی‌ترین مقام رسمی کشور در سطح داخلی است و از لحاظ موقعیت شخصی و مسئولیت حقوقی با سایر افراد کشور در برابر قوانین برابر است. مسئولیت حقوقی، اشاره به برابر بودن در برابر قوانین دارد. همچنین از منظر مسئولیت مالی، رئیس قوه قضائیه بر دارایی‌های رهبر، همسر و فرزندان ایشان نظارت دارد، هرچند که رهبری پست و مقام اجرایی مالی محسوب نمی‌شود.

که مثال ۳: مرجع تشخیص برکناری مقام رهبری کدام گزینه است؟

- (۱) نظر شورای مراجع تقلید
- (۲) فقهای شورای نگهبان
- (۳) مجلس خبرگان رهبری
- (۴) هیچ مقامی حق ندارد رهبر را برکنار نماید

پاسخ: گزینه «۳» شورای مراجع تقلید در قانون اساسی پیش‌بینی نکرده است. فقهای شورای نگهبان خود منصوب رهبری هستند و نسبت به مقام مافوق خود، صلاحیت قانونی ندارند. برابر اصل ۱۱۱ قانون اساسی، در صورت فقدان شرایط رهبری، برکناری مقام رهبری به عهده مجلس خبرگان رهبری است.

که مثال ۴: تا هنگام معرفی رهبر جدید، وظایف رهبری به عهده کیست؟

- (۱) شورایی مرکب از رئیس جمهور، رئیس قوه قضائیه و رئیس مجلس
- (۲) شورایی مرکب از رئیس جمهور، رئیس قوه قضائیه و یکی از فقهای شورای نگهبان به انتخاب مجمع تشخیص مصلحت نظام
- (۳) رئیس مجلس خبرگان رهبری
- (۴) شورایی مرکب از رئیس جمهور، رئیس قوه قضائیه، و یکی از فقهای شورای نگهبان به انتخاب مجلس خبرگان رهبری

پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۱۱۱ قانون اساسی در صورت فوت یا کناره‌گیری یا عزل رهبری، خبرگان موظفند، در اسرع وقت به تعیین و معرفی رهبر جدید اقدام نمایند، تا هنگام معرفی رهبر، شورایی مرکب از رئیس جمهور، رئیس قوه قضائیه و یکی از فقهای شورای نگهبان به انتخاب مجمع تشخیص مصلحت نظام همه وظایف رهبری را به طور موقت به عهده می‌گیرد.

که مثال ۵: در قانون اساسی، کدام گزینه از شرایط رهبری محسوب نمی‌شود؟

- (۱) صلاحیت علمی لازم برای افتا در ابواب مختلف فقه.
- (۲) عدالت و تقوای لازم برای رهبری امت اسلام.
- (۳) بینش صحیح سیاسی و اجتماعی، تدبیر، شجاعت، مدیریت و قدرت کافی برای رهبری.
- (۴) تابعیت ایرانی

پاسخ: گزینه «۴» نکته‌ی حائز اهمیتی که در قانون اساسی پیش‌بینی نشده است، تابعیت رهبری است که علی‌القاعده باید ایرانی باشد، اما این موضوع در قانون اساسی مسکوت مانده است. هرچند که بنا به قرائن می‌توان تابعیت ایرانی رهبر را نیز به طریق اولی استنباط نمود.



❏ مثال ۶: کدام نوع همه‌پرسی در زمره‌ی اختیارات مقام رهبری است؟

- (۱) تقنینی (۲) سیاسی و دینی (۳) اساسی (۴) تقنینی و اساسی

❑ پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۱۷۷ قانون اساسی، مصوبات شورای بازنگری پس از تأیید و امضای مقام رهبری باید از طریق مراجعه به آرای عمومی به تصویب اکثریت مطلق شرکت کنندگان در همه‌پرسی برسد.

❏ مثال ۷: عفو رهبری در ایران:

- (۱) عفو عمومی است. (۲) عفو خصوصی است. (۳) عفو عمومی و خصوصی است. (۴) عفو گروهی است.

❑ پاسخ: گزینه «۲» شایان ذکر است که اصولاً عفو بر دو نوع است: یکی عفو عمومی که جنبه کلی و نوعی دارد و با تصویب قوه مقننه، جرم، عنوان مجرمانه را از دست می‌دهد و دیگری عفو خصوصی که در مورد فرد یا گروه خاصی اعمال می‌شود و معمولاً توسط رئیس کشور صورت می‌گیرد. عفو مقام رهبری در ایران، عفو خصوصی است که به صورت فردی یا گروهی انجام می‌شود.

❏ مثال ۸: مجمع تشخیص مصلحت نظام:

- (۱) حق قانونگذاری دارد.

- (۲) به دستور مقام رهبری حق قانونگذاری پیدا می‌کند.

- (۳) حل اختلاف قانونی بین مصوبات مجلس و شورای نگهبان را برعهده دارد.

- (۴) صرفاً یک نهاد مشورتی است.

❑ پاسخ: گزینه «۳» مجمع تشخیص مصلحت نظام برای تشخیص مصلحت در مواردی که شورای نگهبان مصوبه مجلس شورای اسلامی را خلاف موازین شرع و یا قانون اساسی بداند و مجلس با در نظر گرفتن مصلحت نظام نظر شورای نگهبان را تأمین نکند در قانون اساسی پیش بینی گردیده است لذا نهادی است که مستقلاً حق قانونگذاری ندارد (چون برای این کار از طرف مردم نمایندگی ندارد) و در عین حال تنها یک نهاد مشورتی نیز نیست، چون مجموع نظر مجمع و مواد غیر اختلافی قانون مورد نظر، در حکم قانون بوده و لازم‌الاجرا است.

❏ مثال ۹: مقررات مربوط به مجمع تشخیص مصلحت نظام:

- (۱) توسط خود اعضا تهیه و تصویب و به تأیید مقام رهبری خواهد رسید.

- (۲) توسط خود اعضا تهیه و تصویب و به تأیید شورای نگهبان خواهد رسید.

- (۳) توسط خود اعضا تهیه و تصویب و به تأیید مجلس خبرگان رهبری خواهد رسید.

- (۴) توسط خود اعضا تهیه و تصویب و به تأیید مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۱۲ قانون اساسی، مقررات مربوط به مجمع توسط خود اعضا تهیه و تصویب و به تأیید رهبری می‌رسد.



آزمون فصل هفتم

- ک** ۱- در جمهوری اسلامی ایران، قوای حکومتی زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت امت اعمال می‌گردد، بنابراین:
- (۱) اختیارات مقام رهبری نامحدود است.
 - (۲) ولایت مطلقه رهبری فراتر از چهارچوب قانون قرار دارد.
 - (۳) اختیارات مقام رهبری در چهارچوب قانون اساسی است.
 - (۴) گزینه‌های ۱ و ۲ صحیح است.
- ک** ۲- تخفیف مجازات محکومین از صلاحیت‌های کدام نهاد است؟
- (۱) پیشنهاد فقهای شورای نگهبان و حکم رهبری
 - (۲) پیشنهاد رئیس قوه قضائیه و حکم رهبری
 - (۳) رئیس قوه قضائیه
 - (۴) امکان قانونی ندارد.
- ک** ۳- در قانون اساسی، کدام یک جزو شرایط رهبری نیست؟
- (۱) تابعیت ایران
 - (۲) بینش صحیح اجتماعی و سیاسی و فقهی
 - (۳) عدالت و تقوی
 - (۴) هیچ کدام
- ک** ۴- در حالت تعدد واجدین شرایط رهبری، کدام مؤلفه تقدم دارد؟
- (۱) صلاحیت علمی و فقهی قوی‌تر
 - (۲) بینش فقهی و سیاسی قوی‌تر
 - (۳) قدرت فرماندهی نظامی قوی‌تر
 - (۴) داشتن مقلدین بیشتر
- ک** ۵- سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران را کدام نهاد تعیین می‌کند؟
- (۱) مجلس شورای اسلامی با تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام
 - (۲) مقام رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام
 - (۳) مقام رهبری پس از پیشنهاد نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی
 - (۴) مقام رهبری با مشورت رئیس جمهور
- ک** ۶- کدام گزینه نادرست است؟
- (۱) مجمع تشخیص مصلحت می‌تواند مستقلاً در مواد قانونی مصوبه خود تجدیدنظر نماید.
 - (۲) اعضاء ثابت و اعضا متغیر مجمع تشخیص مصلحت توسط مقام رهبری منصوب می‌شوند.
 - (۳) مقررات مربوط به مجمع توسط خود اعضا تهیه، تصویب و به تأیید رهبری می‌رسد.
 - (۴) عفو رهبری در ایران، عفو خصوصی است.
- ک** ۷- کدام یک از موارد زیر جزو اقتدارات رهبری در قوه مجریه محسوب نمی‌گردد؟
- (۱) ریاست قوه مجریه
 - (۲) مسئولیت‌های نظامی و انتظامی
 - (۳) عزل و قبول استعفاى رئیس جمهور
 - (۴) نصب و عزل و قبول استعفاى رئیس قوه قضائیه
- ک** ۸- کدام یک از موارد زیر جزو اقتدارات رهبری در قوه مقننه است؟
- (۱) امضای حکم ریاست جمهوری
 - (۲) عفو و تخفیف مجازات محکومین، پس از پیشنهاد رئیس قوه قضائیه
 - (۳) انتخاب و عزل فقهای شورای نگهبان
 - (۴) هیچ کدام
- ک** ۹- طبق قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- (۱) عفو و تخفیف مجازات محکومین از جانب رهبری از اختیارات مطلقه است.
 - (۲) عفو و تخفیف مجازات محکومین از جانب رهبری، ابتدا از جانب رئیس قوه قضائیه پیشنهاد می‌شود.
 - (۳) عفو و تخفیف مجازات محکومین از سوی رهبری نیاز به پیشنهاد رئیس قوه قضائیه و تأیید دادستان کل کشور دارد.
 - (۴) عزل و قبول استعفاى رئیس جمهور جزو اختیارات مطلقه ولایت فقیه است.
- ک** ۱۰- مصوبات شورای بازنگری پس از تأیید و امضای رهبری باید به تصویب چند درصد از آرا شرکت کنندگان برسد؟
- (۱) دو سوم مجموع شرکت کنندگان
 - (۲) چهار پنجم مجموع شرکت کنندگان
 - (۳) اکثریت مطلق شرکت کنندگان
 - (۴) اکثریت نسبی شرکت کنندگان



فصل هشتم

«قوه مقننه»

تست‌های تألیفی فصل هشتم

کج مثال ۱: کار ویژه اصلی قوه مقننه عبارتند از:

- (۱) قانونگذاری و نظارت بر اجرای قوانین
(۲) قانونگذاری و تطبیق قانون
(۳) حل و فصل اختلافات قانون و اجرایی
(۴) اجرای صحیح و عادلانه قانون

پاسخ: گزینه «۱» طبق اصل ۵۸ قانون اساسی، اعمال قوه مقننه از طریق مجلس شورای اسلامی است که از نمایندگان منتخب مردم تشکیل می‌شود و مصوبات آن پس از طی مراحلی که در اصول بعد می‌آید برای اجرا به قوه مجریه و قضائیه ابلاغ می‌گردد؛ از طرف دیگر مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی می‌تواند قانون وضع کند. علاوه بر موارد فوق، مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد. نکته: قوه مقننه در ایران، نظامی یک مجلسی، اما دو رکنی است. این دو رکن عبارتند از: مجلس و شورای نگهبان.

کج مثال ۲: قوه مقننه در ایران..... است.

- (۱) نظامی دو مجلسی و دو رکنی
(۲) نظامی دو مجلسی و یک رکنی
(۳) نظامی یک مجلسی و یک رکنی
(۴) نظامی یک مجلسی و دو رکنی

پاسخ: گزینه «۴» این دو رکن عبارتند از: مجلس و شورای نگهبان.

کج مثال ۳: تعداد نمایندگان مجلس در چه مدت زمانی و حداکثر چند نفر، قابلیت افزایش دارد؟

- (۱) هر بیست سال - حداکثر ده نفر
(۲) هر بیست سال - حداکثر بیست نفر
(۳) هر ده سال - حداکثر بیست نفر
(۴) هر ده سال - حداکثر ده نفر

پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۶۴ قانون اساسی، عده نمایندگان مجلس شورای اسلامی ... پس از هر ده سال ... حداکثر بیست نفر نماینده می‌تواند اضافه شود.

کج مثال ۴: شرایط توقف انتخابات مجلس شورای اسلامی:

- (۱) در تمامی شرایط انتخابات باید برگزار شود.
(۲) در زمان جنگ و اشغال نظامی به پیشنهاد رئیس‌جمهور و تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام.
(۳) در زمان جنگ و اشغال نظامی، پیشنهاد رئیس‌جمهور و تصویب $\frac{3}{4}$ مجموع نمایندگان و تأیید شورای نگهبان.
(۴) در زمان جنگ و اشغال نظامی، پیشنهاد رئیس‌جمهور و تصویب $\frac{4}{5}$ مجموع نمایندگان و تأیید شورای نگهبان.

پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۶۸ قانون اساسی، در زمان جنگ و اشغال نظامی کشور، به پیشنهاد رئیس‌جمهور و تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان و تأیید شورای نگهبان، انتخابات نقاط اشغال شده یا تمامی مملکت برای مدت معینی متوقف می‌شود.

کج مثال ۵: مسئولیت نمایندگان مجلس:

- (۱) در برابر تمام ملت است.
(۲) در برابر رای‌دهندگان حوزه انتخابات
(۳) در برابر شهروندان حوزه انتخابیه است.
(۴) در برابر وجدان شخصی نماینده است.

پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۸۴ قانون اساسی، هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است و حق دارد در تمامی مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر نماید.

سمت نمایندگی غیرقابل عزل است و مردم حق عزل آن‌ها را ندارند، برخلاف حقوق خصوصی که موکل حق عزل وکیل را دارد. همچنین برابر قانون اساسی، سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. (اصل ۸۵ قانون اساسی)
نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی در اظهار نظر و رأی خود کاملاً آزادند و نمی‌توان آن‌ها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده‌اند یا آرایی که در مقام ایفای وظایف نمایندگی خود داده‌اند تعقیب یا توقیف کرد. (اصل ۸۶ قانون اساسی)



مثال ۶: نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی:

(۱) در اظهار نظر و رأی خود در چهارچوب مبانی اسلامی آزادند.

(۲) در اظهار نظر و رأی خود کاملاً آزادند.

(۳) در اظهار نظر و رأی خود در چهارچوب حقوق عمومی و مبانی اسلام آزادند.

(۴) در اظهار نظر و رأی خود در چهارچوب مصالح نظام آزادند.

پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۸۶ قانون اساسی، نمایندگان مجلس در مقام ایفای نمایندگی در اظهار نظر و رأی خود کاملاً آزادند و نمی‌توان آن‌ها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده‌اند یا آرای که در مقام ایفای وظایف نمایندگی خود را داده‌اند تعقیب یا توقیف کرد.

مثال ۷: حد نصاب رسمیت یافتن جلسات و تصویب آیین‌نامه داخلی مجلس به ترتیب عبارتند از:

(۱) $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان مجلس - $\frac{2}{3}$ نمایندگان حاضر

(۲) $\frac{2}{3}$ نمایندگان حاضر - $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان

(۳) $\frac{2}{3}$ نمایندگان حاضر - $\frac{2}{3}$ نمایندگان حاضر

(۴) $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان - $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان

پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۶۵ قانون اساسی، جلسات مجلس شورای اسلامی با حضور دو سوم مجموع نمایندگان رسمیت می‌یابد و برای تصویب آیین‌نامه داخلی موافقت دو سوم حاضران لازم است.

مثال ۸: غیرعلنی بودن جلسات مجلس با تقاضای چه کسانی قانونی است؟

(۱) رئیس مجلس یا هیئت وزیران یا ۱۰ نماینده مجلس

(۲) رئیس جمهور یا ۱ وزیر یا ۱۰ نماینده مجلس

(۳) رئیس جمهور یا ۱ وزیر یا ۱۵ نماینده مجلس

(۴) رئیس مجلس یا ۱ وزیر یا ۱۰ نماینده مجلس

پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۶۹ قانون اساسی، به تقاضای رئیس جمهور یا یکی از وزراء یا ده نفر از نمایندگان، جلسه غیرعلنی تشکیل می‌شود.

مثال ۹: حد نصاب تصویب مصوبات جلسات غیرعلنی مجلس:

(۱) سه چهارم مجموع نمایندگان (۲) چهارپنجم نمایندگان حاضر (۳) چهار پنجم مجموع نمایندگان (۴) سه چهارم نمایندگان حاضر

پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۶۹ قانون اساسی، مصوبات جلسه غیرعلنی در صورتی معتبر است که با حضور شورای نگهبان به تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان برسد.

مثال ۱۰: شرط پیشنهاد طرح‌های قانونی در مجلس چیست؟

(۱) بدون محدودیت

(۲) در صورت تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه عمومی باید طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید معلوم باشد.

(۳) موازین اسلامی

(۴) مبانی اسلام و حقوق عمومی

پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۷۵ قانون اساسی، طرح‌های قانونی و پیشنهادها و اصلاحاتی، که نمایندگان در خصوص لوایح قانونی عنوان می‌کنند و به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، در صورتی قابل طرح در مجلس است که در آن، طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه‌ی جدید نیز معلوم شده باشد.

مثال ۱۱: تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور به عهده‌ی کدام نهاد است؟

(۱) شورای نگهبان

(۲) مجلس شورای اسلامی

(۳) مجمع تشخیص مصلحت نظام

(۴) معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی

پاسخ: گزینه «۴» مطابق قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور، به عهده معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی است.



❏ مثال ۱۲: کدام گزینه از موارد استثنا قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور نیست؟

- (۱) شورای نگهبان (۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی (۳) شورای عالی امنیت ملی (۴) مجمع تشخیص مصلحت نظام
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» مطابق قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور، مجلس خبرگان، مجمع تشخیص مصلحت، شورای عالی امنیت ملی و شورای نگهبان از موارد استثنای این قانون محسوب می‌شوند.

❏ مثال ۱۳: حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور، متعلق به کدام نهاد است؟

- (۱) شورای نگهبان (۲) نمایندگان مجلس (۳) سازمان بازرسی کشور (۴) مجلس
- ❑ پاسخ: گزینه «۴» مطابق اصل ۷۶ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی، حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد.

❏ مثال ۱۴: نحوه بررسی قراردادهای بین‌المللی عادی در مجلس شورای اسلامی به چه صورتی انجام می‌پذیرد؟

- (۱) یک شوری (۲) دو شوری (۳) سازمان بازرسی کشور (۴) مجلس
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق ماده ۲۵ آئین‌نامه داخلی مجلس، بررسی قراردادهای بین‌المللی عادی در مجلس شورای اسلامی به صورت یک شوری است.

❏ مثال ۱۵: مجلس شورای اسلامی بدون وجود شورای نگهبان اعتبار قانونی ندارد.

- (۱) مگر در مورد تصویب اعتبارنامه نمایندگان (۲) مگر در مورد انتخاب ۶ نفر حقوقدان اعضای شورای نگهبان (۳) در هیچ موردی مجلس بدون وجود شورای نگهبان اعتبار قانونی ندارد. (۴) گزینه‌های ۱ و ۲
- ❑ پاسخ: گزینه «۴» مطابق اصل ۹۳ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی بدون وجود شورای نگهبان اعتبار قانونی ندارد مگر در مورد تصویب اعتبار نمایندگان و انتخاب شش نفر حقوقدان اعضای شورای نگهبان.

❏ مثال ۱۶: کدام گزینه از انواع هیئت‌های رئیسه در مجلس نیست؟

- (۱) سنی (۲) موقت (۳) ویژه (۴) دائم
- ❑ پاسخ: گزینه «۳» مطابق آیین‌نامه داخلی مجلس، هیئت‌های رئیسه مجلس عبارتند از هیئت ریشه سنی، موقت و دائم.

❏ مثال ۱۷: کدام مورد از اختیارات رئیس مجلس نیست؟

- (۱) اداره جلسات مجلس (۲) تصمیم‌گیری راجع به تصویب قانون (۳) اداره امور اداری و مالی مجلس (۴) امضای حکم استخدامی
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» مطابق ماده ۲۱ آیین‌نامه داخلی مجلس.

❏ مثال ۱۸: عضویت در کمیسیون‌های تخصصی مجلس:

- (۱) برای همه نمایندگان اجباری است به جز هیئت رئیسه. (۲) برای همه نمایندگان اجباری است به جز رئیس مجلس. (۳) برای همه نمایندگان اجباری است. (۴) هیچ اجباری برای عضویت در کمیسیون‌ها وجود ندارد.
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» مطابق ماده ۵۷ آیین‌نامه داخلی مجلس، عضویت در کمیسیون‌های تخصصی مجلس، برای همه نمایندگان اجباری است به جز رئیس مجلس.

❏ مثال ۱۹: در چه صورتی در تعطیلات رسمی، انعقاد جلسات مجلس می‌تواند اتفاق بیافتد؟

- (۱) با تقاضای حداقل ۵۰ نفر نماینده یا درخواست دولت به دعوت رئیس مجلس. (۲) با تقاضای حداقل ۱۰ نفر نماینده یا درخواست دولت به دعوت رئیس شورای نگهبان. (۳) با تقاضای حداقل ۵۰ نفر نماینده یا درخواست دولت به دعوت رئیس شورای نگهبان. (۴) با تقاضای حداقل ۱۰ نفر نماینده یا درخواست دولت به دعوت رئیس مجلس.

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق تبصره ماده ۸۴ آیین‌نامه داخلی مجلس.



مثال ۲۰: در چه صورتی تقاضای استعفای نمایندگان قابل طرح در مجلس نیست؟

- (۱) بنا به حقوق نمایندگان، تقاضای استعفای نمایندگان بدون هیچ‌گونه محدودیتی قابل طرح در مجلس است.
- (۲) بنا به حقوق نمایندگان، تقاضای استعفای نمایندگان بدون هیچ‌گونه محدودیتی قابل طرح در مجلس است، به جز استعفای هیئت رئیسه.
- (۳) هرگاه تقاضای استعفای تعدادی از نمایندگان به نحوی باشد، که مانع از تشکیل جلسه رسمی گردد.
- (۴) هرگاه تقاضای استعفای تعدادی از نمایندگان به نحوی باشد، که برخلاف مصالح نظام باشد به تشخیص شورای نگهبان.

☒ پاسخ: گزینه «۳» مطابق ماده ۹۵ آیین‌نامه داخلی مجلس.

مثال ۲۱: حد نصاب رأی‌گیری در مورد اصلاحات جزئی خطوط مرزی کشور در مجلس کدام است؟

- (۱) اکثریت چهار پنجم مجموع نمایندگان
- (۲) اکثریت دو سوم مجموع نمایندگان
- (۳) اکثریت چهار پنجم حاضرین
- (۴) اکثریت دو سوم حاضرین

☒ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۷۸ قانون اساسی، هرگونه تغییر در خطوط مرزی ممنوع است مگر اصلاحات جزئی با رعایت مصالح کشور به شرط این که یک طرفه نباشد و به استقلال و تمامیت ارضی کشور لطمه نزند و به تصویب چهار پنجم مجموع نمایندگان مجلس برسد.

مثال ۲۲: حد نصاب رأی‌گیری در مجلس در مورد تصویب درخواست مراجعه به آرا عمومی کدام است؟

- (۱) اکثریت $\frac{2}{3}$ نمایندگان حاضر
- (۲) اکثریت مطلق حاضرین
- (۳) اکثریت $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان
- (۴) اکثریت $\frac{3}{4}$ مجموع نمایندگان

☒ پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۵۹ قانون اساسی، درخواست مراجعه به آرای عمومی، باید به تصویب دو سوم مجموع نمایندگان مجلس برسد.

مثال ۲۳: حد نصاب رأی‌گیری در مجلس در مورد تصویب عدم کفایت رئیس جمهور کدام است؟

- (۱) اکثریت $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان
- (۲) اکثریت $\frac{3}{4}$ مجموع نمایندگان
- (۳) اکثریت مطلق حاضرین
- (۴) اکثریت $\frac{4}{5}$ مجموع نمایندگان

☒ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۸۹ قانون اساسی، حد نصاب رأی‌رسانی در مورد تصویب عدم کفایت رئیس جمهور، اکثریت دو سوم کل نمایندگان است.

مثال ۲۴: حد نصاب رأی‌گیری در مجلس در مورد تصویب تقاضای سه فوریت طرح‌ها و لوایح کدام است؟

- (۱) اکثریت $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان حاضر
- (۲) اکثریت $\frac{2}{3}$ حاضرین
- (۳) اکثریت مطلق حاضرین
- (۴) اکثریت $\frac{3}{4}$ حاضرین

☒ پاسخ: گزینه «۱» مطابق ماده ۱۲۰ آیین‌نامه داخلی مجلس.

مثال ۲۵: حد نصاب رأی‌گیری در مجلس در مورد تصویب دو فوریت طرح‌ها و لوایح کدام است؟

- (۱) اکثریت $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان
- (۲) اکثریت $\frac{2}{3}$ حاضرین
- (۳) اکثریت مطلق حاضرین
- (۴) اکثریت نسبی حاضرین

☒ پاسخ: گزینه «۲» مطابق ماده ۱۲۰ آیین‌نامه داخلی مجلس.

مثال ۲۶: حد نصاب رأی‌گیری در مجلس در مورد تصویب اصلاح قانون برنامه توسعه در ضمن لایحه بودجه و سایر طرح‌ها و لوایح کدام است؟

- (۱) اکثریت $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان
- (۲) اکثریت $\frac{2}{3}$ حاضرین
- (۳) اکثریت مطلق حاضرین
- (۴) اکثریت نسبی حاضرین

☒ پاسخ: گزینه «۲» مطابق ماده ۱۲۰ آیین‌نامه داخلی مجلس.

مثال ۲۷: حد نصاب رأی‌گیری در مجلس در مورد رأی اعتماد و عدم اعتماد به وزیران کدام است؟

- (۱) اکثریت $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان
- (۲) اکثریت $\frac{2}{3}$ حاضرین
- (۳) اکثریت مطلق حاضرین
- (۴) اکثریت نسبی حاضرین

☒ پاسخ: گزینه «۳» مطابق ماده ۱۲۰ آیین‌نامه داخلی مجلس.



مثال ۲۸: حد نصاب رأی‌گیری در مجلس در مورد طرح‌ها و لوایح و تفسیر قوانین کدام است؟

- (۱) اکثریت مطلق مجموع نمایندگان
(۲) اکثریت مطلق حاضرین
(۳) اکثریت $\frac{2}{3}$ حاضرین
(۴) اکثریت نسبی حاضرین

پاسخ: گزینه «۲» مطابق ماده ۱۲۰ آیین‌نامه داخلی مجلس.

مثال ۲۹: حد نصاب رأی‌گیری در مجلس در مورد تصویب تقاضای یک فوریت طرح‌ها و لوایح کدام است؟

- (۱) اکثریت مطلق مجموع نمایندگان
(۲) اکثریت مطلق حاضرین
(۳) اکثریت $\frac{2}{3}$ حاضرین
(۴) اکثریت $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان

پاسخ: گزینه «۲» مطابق ماده ۱۲۰ آیین‌نامه داخلی مجلس.

مثال ۳۰: حد نصاب رأی‌گیری در مجلس در مورد تصویب تغییر دستور هفتگی مجلس کدام است؟

- (۱) اکثریت مطلق حاضرین
(۲) اکثریت $\frac{2}{3}$ حاضرین
(۳) اکثریت نسبی
(۴) اکثریت مطلق مجموع نمایندگان

پاسخ: گزینه «۱» مطابق ماده ۱۲۰ آیین‌نامه داخلی مجلس.

و - اکثریت نسبی با حداقل رأی بیش از یک سوم نمایندگان حاضر:

- ۱- انتخاب اعضا هیئت رئیسه شعبه.
- ۲- انتخاب نمایندگان جهت عضویت در کمیسیون تلفیق، مشترک و هیئت تحقیق و تفحص.
- ۳- انتخاب اعضا کمیسیون تخصصی، تحقیق و تدوین آیین‌نامه داخلی در شعبه.
- ۴- تصویب تغییر کمیسیون نمایندگان.
- ۵- انتخاب اعضا کمیسیون ویژه در مجلس.
- ز - اکثریت نسبی:
- ۱- انتخاب رئیس مجلس (مرحله دوم) و سایر اعضا هیئت رئیسه مجلس.
- ۲- انتخاب اعضا حقوقدان شورای نگهبان.
- ۳- انتخاب رئیس و اعضا هیئت رئیسه کمیسیون و کمیته.
- ۴- انتخاب نمایندگان جهت نظارت در مجامع، شوراها و سازمان‌ها.
- ۵- انتخاب اعضا کمیته‌های هر کمیسیون.
- ۶- انتخاب ده نفر از نمایندگان در اجرا اصل یکصد و هفتاد و هفتم قانون اساسی.

مثال ۳۱: حد نصاب رأی‌گیری در مجلس در مورد انتخاب اعضا حقوقدان شورای نگهبان کدام است؟

- (۱) اکثریت نسبی
(۲) اکثریت مطلق حاضرین
(۳) اکثریت مطلق مجموع نمایندگان
(۴) اکثریت مطلق مجموع نمایندگان

پاسخ: گزینه «۱» مطابق ماده ۱۲۰ آیین‌نامه داخلی مجلس.

مثال ۳۲: لوایح قانونی تقدیمی به مجلس، باید به امضای چه مقاماتی برسد؟

- (۱) امضا رئیس جمهور و وزیر یا وزراء مسؤول، در صورت نداشتن وزیر مسؤول، امضا رئیس جمهور کافی است.
(۲) امضا رئیس جمهور و وزیر یا وزراء مسؤول، الزامی است.
(۳) امضا هیئت وزیران و رئیس جمهور
(۴) امضا معاونت حقوقی و پارلمانی نهاد ریاست جمهوری

پاسخ: گزینه «۱» مطابق ماده ۱۳۵ آیین‌نامه داخلی مجلس.



❏ مثال ۳۳: طرح‌های مصوب شورای عالی استان‌ها، توسط چه نهادی به مجلس تقدیم می‌شود؟

- (۱) دولت (۲) شورای عالی استان‌ها (۳) وزارت کشور (۴) گزینه‌های ۱ و ۲
- ❑ پاسخ: گزینه «۴» مطابق اصل ۱۰۲ قانون اساسی و ماده ۱۳۹ آیین‌نامه داخلی مجلس.

❏ مثال ۳۴: مراحل بررسی و تصویب طرح‌ها و لوایح عادی..... است.

- (۱) یک شوری (۲) دو شوری (۳) سه شوری (۴) چهارشوری
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق ماده ۱۴۲ آیین‌نامه داخلی مجلس.

❏ مثال ۳۵: فوریت طرح‌ها و لوایح فوری عبارتند از:

- (۱) یک فوریتی، دو فوریتی، سه فوریتی (۲) یک فوریتی، دو فوریتی، سه فوریتی، چهارفوریتی
- (۳) یک فوریتی، دو فوریتی (۴) یک فوریتی
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق ماده ۱۵۸ آیین‌نامه داخلی مجلس.

❏ مثال ۳۶: رسیدگی به طرح‌ها و لوایح مربوط به شرح و تفسیر قوانین عادی..... است.

- (۱) یک شوری (۲) دو شوری (۳) سه شوری (۴) چهارشوری
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق ماده ۱۷۴ آیین‌نامه داخلی مجلس.

❏ مثال ۳۷: رسیدگی به معاهدات بین‌المللی مهم به صورت..... است.

- (۱) یک شوری (۲) دو شوری (۳) سه شوری (۴) چهارشوری
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» مطابق ماده ۲۰۶ آیین‌نامه داخلی مجلس.

❏ مثال ۳۸: رسیدگی به لوایح برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی..... است.

- (۱) یک شوری (۲) دو شوری (۳) سه شوری (۴) چهارشوری
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق ماده ۲۱۴ آیین‌نامه داخلی مجلس.

❏ مثال ۳۹: رسیدگی به درخواست همه‌پرسی در مجلس شورای اسلامی..... است.

- (۱) یک شوری (۲) دو شوری (۳) سه شوری (۴) چهارشوری
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق ماده ۲۳۵ آیین‌نامه داخلی مجلس.

❏ مثال ۴۰: در مورد ارسال مصوبه درخواست مراجعه به آرا عمومی موضوع اصل ۵۹ قانون اساسی به شورای نگهبان:

- (۱) از مصادیق مصوبات مجلس شورای اسلامی است و باید طبق اصل ۹۴ قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شود.
- (۲) از مصادیق مصوبات مجلس شورای اسلامی است، اما نیازی به ارسال آن به شورای نگهبان نیست.
- (۳) خارج از محدوده نظارتی شورای نگهبان است.
- (۴) هیچ‌کدام

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق نظریه تفسیری شورای نگهبان؛ درخواست مراجعه به آرا عمومی موضوع اصل ۵۹ قانون اساسی از مصادیق مصوبات مجلس شورای اسلامی است و مطابق اصل ۹۴ قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شود.



آزمون فصل هشتم

که ۱- اعضای شورای نگهبان برای چه مدتی انتخاب می‌شوند و چه ترکیبی دارند؟

- (۱) برای ۶ سال - ۶ نفر فقیه و ۶ نفر حقوقدان.
 (۲) برای ۳ سال - ۶ نفر فقیه و ۶ نفر حقوقدان.
 (۳) برای ۶ سال - ۳ نفر فقیه و ۳ نفر حقوقدان.
 (۴) برای ۳ سال - ۳ نفر فقیه و ۳ نفر حقوقدان.

که ۲- کدام گزینه در مورد شورای نگهبان صحیح نیست؟

- (۱) حق تفسیر کلیه ی قوانین و مقررات را دارد.
 (۲) حق تفسیر قانون اساسی را دارد.
 (۳) حق تطبیق قانون با شرع را دارد.
 (۴) حق تطبیق قانون عادی با قانون اساسی را دارد.

که ۳- حدنصاب تصویب آیین‌نامه داخلی مجلس کدام گزینه است؟

- (۱) دوسوم مجموع نمایندگان
 (۲) دوسوم نمایندگان حاضر
 (۳) اکثریت مطلق مجموع نمایندگان
 (۴) اکثریت نسبی نمایندگان حاضر

که ۴- حدنصاب رسمیت یافتن، جلسات مجلس کدام گزینه است؟

- (۱) اکثریت مطلق مجموع نمایندگان
 (۲) چهارپنجم مجموع نمایندگان
 (۳) دو سوم مجموع نمایندگان
 (۴) سه چهارم مجموع نمایندگان

که ۵- در مورد معاهدات بین‌المللی:

- (۱) یادداشت تفاهم اصولاً نیازی به تصویب مجلس ندارد.
 (۲) معاهدات ساده نیاز به تصویب مجلس ندارد
 (۳) نظارت استصوابی مجلس بر اطلاق و عموم معاهدات است.
 (۴) هیچ کدام

که ۶- شورای نگهبان چه نوع نهادی است؟

- (۱) نهاد کنترل
 (۲) نهاد مشورتی
 (۳) مجلس دوم
 (۴) هیچ کدام

که ۷- کدام یک از گزینه‌ها صحیح است؟

- (۱) فروش نفایس ملی منحصر به فرد حتی با تصویب مجلس قابل انتقال و فروش نیست.
 (۲) استخدام کارشناسان خارجی ممنوع است، اما دادن امتیاز تشکیل شرکت به خارجیان با مصوبه مجلس امکان پذیر است.
 (۳) استخدام کارشناسان خارجی و دادن امتیاز تشکیل شرکت به خارجیان ممنوع است، مگر بنا به مصلحت با تصویب چهارپنجم نمایندگان مجلس و تأیید شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام.
 (۴) همه موارد صحیح است.

که ۸- در شرایط اضطراری و محدودیت‌های ضروری ناشی از آن:

- (۱) دولت حق برقراری حکومت نظامی را با اجازه مجلس و تأیید شورای نگهبان برای مدت ۳۰ روز دارا است.
 (۲) سلب آزادی‌های مشروع ممنوع است، مگر به حکم قانون.
 (۳) دولت حق برقراری حکومت نظامی را با اجازه مجلس و تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام برای مدت ۳۰ روز دارا است.
 (۴) برقراری حکومت نظامی و سلب آزادی‌های مشروع افراد حتی با وضع قانون، ممنوع است.

که ۹- در جمهوری اسلامی ایران، تفسیر قانون عادی با کدام نهاد است؟

- (۱) فقهای شورای نگهبان
 (۲) حقوق‌دانان شورای نگهبان
 (۳) مجلس شورای اسلامی
 (۴) اعضای شورای نگهبان



ک ۱۰- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) نمایندگان مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در کلیه امور را دارند.
- (۲) نمایندگان مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در کلیه امور به جز مسائل مربوط به نهادهای زیرمجموعه رهبری را دارند.
- (۳) مجلس شورای اسلامی، حق تحقیق و تفحص در کلیه امور را دارد.
- (۴) مجلس شورای اسلامی، حق تحقیق و تفحص در کلیه امور به جز مسائل مربوط به نهادهای زیرمجموعه رهبری را دارد.

ک ۱۱- در جمهوری اسلامی ایران، تفسیر قانون اساسی با کدام نهاد است؟

- (۱) مجمع تشخیص مصلحت نظام
- (۲) مجلس شورای اسلامی
- (۳) شورای نگهبان
- (۴) فقهای شورای نگهبان

ک ۱۲- در مورد استخدام کارشناس خارجی:

- (۱) دولت حق دارد در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی، کارشناس خارجی استخدام کند.
- (۲) دولت حق ندارد حتی در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی، کارشناس خارجی استخدام کند.
- (۳) دولت حق دارد در موارد ضرورت با تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام، کارشناس خارجی استخدام کند.
- (۴) دولت حق دارد در موارد ضرورت با تصویب شورای نگهبان، کارشناس خارجی استخدام کند.

ک ۱۳- در مورد اعلام حکومت نظامی توسط دولت در مواقع جنگ و بحران شدید:

- (۱) مطلقاً ممنوع است.
- (۲) فقط تا رفع بحران در صورت تصویب مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام و رئیس قوه قضائیه.
- (۳) فقط تا رفع بحران در صورت تصویب مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای سران سه قوه.
- (۴) فقط تا رفع بحران در صورت تصویب مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام و تأیید مقام رهبری.

ک ۱۴- مجلس شورای اسلامی، در چه صورتی می‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به دیگری تفویض نماید؟

- (۱) در موارد ضروری تفویض به کمیسیون‌های داخلی خود.
- (۲) به طور مطلق ممنوع است و در هیچ حالتی نمی‌تواند اختیار قانون‌گذاری را که شأن مجلس است به هیچ نهاد دیگری واگذار کند.
- (۳) در صورت بروز اختلاف با شورای نگهبان پس از تأیید رهبری در موارد ضروری به مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- (۴) در صورت بروز اختلاف با شورای نگهبان در موارد ضروری به مجمع تشخیص مصلحت نظام.

ک ۱۵- توقف انتخابات در جمهوری اسلامی ایران چگونه امکان‌پذیر است؟

- (۱) با پیشنهاد رهبری و تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان و تأیید شورای نگهبان.
- (۲) با پیشنهاد رئیس‌جمهور و تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان و تأیید شورای نگهبان.
- (۳) با پیشنهاد رهبری و تصویب دوسوم مجموع نمایندگان و تأیید شورای نگهبان.
- (۴) با پیشنهاد رئیس‌جمهور و تصویب دوسوم مجموع نمایندگان و تأیید شورای نگهبان.

ک ۱۶- برای گرفتن یا دادن وام داخلی و خارجی، دولت:

- (۱) استقلال دارد و نیازی به تصویب قوه مقننه ندارد.
- (۲) در مورد گرفتن وام خارجی و دادن وام داخلی استقلال دارد و نیازی به تصویب قوه مقننه ندارد.
- (۳) در مورد گرفتن یا دادن وام خارجی و وام داخلی استقلال ندارد و نیاز به تصویب قوه مقننه دارد.
- (۴) در مورد گرفتن وام داخلی و دادن وام خارجی استقلال دارد و نیازی به تصویب قوه مقننه ندارد.



که ۱۷- از دیدگاه قانون اساسی، کدام گزینه قانونی نیست؟

- (۱) ارجاع داور، نسبت به دعاوی خارجی موکول به تصویب هیئت وزیران و مجلس است.
- (۲) هیچ مقامی حق ندارد، آزادی‌های مشروع مردم را سلب نماید.
- (۳) رئیس جمهور در مقام ایفای مسئولیت اجرای قانون اساسی توسط دیوان عالی کشور قابل محاکمه است.
- (۴) تغییر خطوط مرزی ممنوع است، مگر در صورت تصویب دو سوم مجموع نمایندگان مجلس و جزیی و دو جانبه بودن آن.

که ۱۸- در مورد نفایس ملی منحصر به فرد:

- (۱) نفایس ملی منحصر به فرد حتی با تصویب مجلس قابل انتقال و فروش نیست.
- (۲) نفایس ملی منحصر به فرد فقط با تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام قابل انتقال و فروش است.
- (۳) نفایس ملی منحصر به فرد فقط با تصویب مجلس قابل انتقال و فروش است.
- (۴) نفایس ملی منحصر به فرد فقط با تصویب رهبری و مجلس قابل انتقال و فروش است.

که ۱۹- کدام گزینه مطلق نیست؟

- (۱) فروش بناها و اموال دولتی غیر منحصر به فرد ممنوع است.
- (۲) فروش نفایس ملی منحصر به فرد ممنوع است.
- (۳) حکومت نظامی ممنوع است.
- (۴) شکنجه و تفتیش عقاید ممنوع است.

که ۲۰- در برخورد با مقررات و قوانین قبل از انقلاب:

- (۱) شورای نگهبان رأساً حق ابطال قوانین و مقررات را دارد.
- (۲) شورای نگهبان رأساً حق ابطال قوانین را دارد، اما در مورد مقررات از طریق دیوان عدالت اداری با نظر شورای نگهبان اقدام به ابطال می‌شود.
- (۳) در مورد همه قوانین و مقررات علی‌الاطلاق از طریق دیوان عدالت اداری با نظر شورای نگهبان اقدام به ابطال می‌شود.
- (۴) شورای نگهبان رأساً حق ابطال قوانین را ندارد، اما در مورد مقررات از طریق دیوان عدالت اداری با نظر شورای نگهبان اقدام به ابطال می‌شود.

که ۲۱- در شرایط اضطراری و در صورت ایجاب امنیتی، در مورد جلسه غیر علنی:

- (۱) به تقاضای رئیس جمهور یا یک نفر از وزیران و یا ده نفر از نمایندگان مجلس جلسه غیر علنی تشکیل می‌شود.
- (۲) به تقاضای رئیس جمهور یا حداقل ده نفر از وزیران و یا ده نفر از نمایندگان مجلس جلسه غیر علنی تشکیل می‌شود.
- (۳) به تقاضای رئیس جمهور یا یک نفر از وزیران و یا صد نفر از نمایندگان مجلس جلسه غیر علنی تشکیل می‌شود.
- (۴) به تقاضای حداقل ده نفر از وزیران و یا ده نفر از نمایندگان مجلس جلسه غیر علنی تشکیل می‌شود.

که ۲۲- گزارش تفریغ بودجه توسط کدام گزینه به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌شود؟

- (۱) دیوان محاسبات
- (۲) بانک مرکزی
- (۳) وزارت امور اقتصادی و دارایی
- (۴) نهاد برنامه ریزی راهبردی ریاست جمهوری با هماهنگی وزیر مربوطه

که ۲۳- در مورد رسمیت یافتن:

- (۱) پس از تایید نتایج انتخابات، توسط وزارت کشور، رسمیت نمایندگان و رئیس جمهور محرز است.
- (۲) نمایندگان و رئیس جمهور پس از ادای سوگند رسمیت می‌یابند.
- (۳) پس از تایید نتایج انتخابات، توسط شورای نگهبان، جلسات مجلس با حضور دو سوم نمایندگان رسمیت می‌یابد، اما رسمیت نمایندگان محرز نیست.
- (۴) پس از تایید نتایج انتخابات، توسط شورای نگهبان، رسمیت نمایندگان محرز است.

که ۲۴- در چه صورتی نماینده مجلس قابل عزل است؟

- (۱) مردم حوزه انتخابیه رأی خود را پس بگیرند.
- (۲) خلاف شرع سخن بگویند.
- (۳) نماینده مجلس قابل عزل نیست.
- (۴) خلاف نظر اکثریت مردم سخن بگوید.



که ۲۵- در مورد انحلال مجلس:

- (۱) مجلس قابل انحلال نیست، مگر در صورت انحراف به تشخیص مقام رهبری.
- (۲) مجلس قابل انحلال نیست، مگر در صورت انحراف به تشخیص رئیس دیوان عالی کشور.
- (۳) مجلس قابل انحلال نیست، مگر در صورت انحراف به تشخیص مقام رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- (۴) مجلس قابل انحلال نیست.

که ۲۶- در خصوص نظارت مجلس:

- (۱) تصویب قراردادهای بین‌المللی و تغییر خطوط مرزی از جمله نظارت‌های استصوابی مجلس است.
- (۲) همه نظارت‌های مجلس استصوابی است.
- (۳) هیچ کدام از نظارت‌های مجلس استصوابی نیست و نظارت استصوابی در صلاحیت شورای نگهبان است.
- (۴) نظارت‌های استصوابی، اصولاً و به طور مطلق بر خلاف دموکراسی و قانون اساسی است.

که ۲۷- برای طرح قانون در مجلس:

- (۱) پیشنهاد امضا شده حداقل ۵ نفر از نمایندگان لازم است.
- (۲) پیشنهاد امضا شده حداقل ۱۰ نفر از نمایندگان لازم است.
- (۳) پیشنهاد امضا شده حداقل ۱۵ نفر از نمایندگان لازم است.
- (۴) پیشنهاد امضا شده حداقل ۲۰ نفر از نمایندگان لازم است.

که ۲۸- کدام گزینه قانونی است؟

- (۱) هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی اظهار نظر نماید به جز مسائل مربوط به رهبری.
- (۲) هر نماینده در برابر تمام افراد حوزه‌ی انتخابیه‌اش مسئول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی اظهار نظر نماید.
- (۳) هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی اظهار نظر نماید به شرط رعایت نظر شورای نگهبان.
- (۴) هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی اظهار نظر نماید.

که ۲۹- در کدام گزینه، بدون نظر شورای نگهبان، مصوبه مجلس قابل اجرا است؟

- (۱) رأی اعتماد یا عدم اعتماد به وزیران.
- (۲) هر قانونی که به تصویب چهار پنجم مجموع نمایندگان مجلس برسد.
- (۳) در صورت عدم اظهار نظر شورا پس از انقضای ۱۰ روز از تاریخ وصول.
- (۴) هر مصوبه‌ای که همه نمایندگان مجلس رأی مثبت به آن داده باشند.

که ۳۰- در جمهوری اسلامی ایران، نظارت شرعی قانون با کدام نهاد است؟

- (۱) فقهای شورای نگهبان
- (۲) نهاد رهبری
- (۳) مجلس شورای اسلامی
- (۴) قوه قضائیه



فصل نهم

«قوه مجریه»

تست‌های تألیفی فصل نهم

❖ مثال ۱: رسیدگی به اتهام رئیس‌جمهور و معاونان و وزیران وی، در مورد جرایم عادی در چه مرجعی انجام می‌شود؟

(۱) دادگاه‌های عمومی دادگستری با اطلاع مجلس

(۲) دادگاه انقلاب

(۳) دادگاه انقلاب با اطلاع مجلس

(۴) دیوان عدالت اداری با اطلاع مجلس

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۴۰ قانون اساسی، رسیدگی به اتهام رئیس‌جمهور، معاونان و وزیران او، در مورد جرایم عادی، توسط دادگاه‌های عمومی دادگستری با اطلاع مجلس صورت می‌گیرد.

❖ مثال ۲: در صورت عدم حضور رئیس‌جمهور، اداره هیئت وزیران با کیست؟

(۱) معاون اول رئیس‌جمهور

(۲) وزیر کشور

(۳) معاونت اجرایی رئیس‌جمهور

(۴) نخست‌وزیر

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۲۴ قانون اساسی، در صورت عدم حضور رئیس‌جمهور در جلسات، اداره هیئت وزیران با معاون اول رئیس‌جمهور است.

❖ مثال ۳: در مراسم سوگند رئیس‌جمهور در مجلس شورای اسلامی، حضور چه کسانی الزامی است؟

(۱) رهبری

(۲) رئیس قوه قضائیه

(۳) اعضای شورای نگهبان

(۴) گزینه‌های ۲ و ۳

❑ پاسخ: گزینه «۴» مطابق اصل ۱۲۱ قانون اساسی.

بنابراین، رئیس‌جمهور در حدود اختیارات و وظایفی که به موجب قانون اساسی و یا قوانین عادی به عهده دارد در برابر ملت و رهبر و مجلس شورای اسلامی مسؤول است. (اصل ۱۲۲ قانون اساسی)

❖ مثال ۴: رئیس‌جمهور در برابر چه کسانی مسؤولیت دارد؟

(۱) ملت و رهبر و مجلس

(۲) ملت و رهبر و مجلس قوه قضائیه

(۳) ملت و رهبر

(۴) رهبر و مجلس و شورای نگهبان

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۲۲ قانون اساسی، رئیس‌جمهور در برابر ملت، رهبر و مجلس مسؤول است.

برابر قانون اساسی، همچنین، رئیس‌جمهور موظف است، مصوبات مجلس یا نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی، امضا کند و برای اجرا در اختیار مسئولان بگذارد. (اصل ۱۲۳ قانون اساسی)

❖ مثال ۵: در جمهوری اسلامی ایران تعیین سفیر مطابق کدام رویه انجام می‌پذیرد؟

(۱) به پیشنهاد وزیر امور خارجه و تصویب رئیس‌جمهور

(۲) به پیشنهاد هیئت وزیران و تصویب رئیس‌جمهور

(۳) به پیشنهاد وزیر امور خارجه و تصویب مجلس

(۴) به پیشنهاد وزیر امور خارجه و تصویب شورای نگهبان

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۲۸ قانون اساسی، تعیین سفرا به پیشنهاد وزیر امور خارجه و تصویب رئیس‌جمهور است.

❖ مثال ۶: پذیرش استوارنامه سفیران کشورهای دیگر با چه مقامی است؟

(۱) وزیر خارجه

(۲) هیئت وزیران

(۳) رئیس‌جمهور

(۴) معاون اول رئیس‌جمهور

❑ پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۱۲۸ قانون اساسی، پذیرش استوار نامه سفیران کشورهای دیگر با رئیس‌جمهور است.

نکته: آن که صلاحیت رئیس‌جمهور در پذیرش سفیر، صلاحیت اختیاری است و امضای استوارنامه جنبه تشریفاتی دارد.

در حوزه‌ی مالی و اقتصاد بخش عمومی، رئیس‌جمهور مسؤولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً بر عهده دارد و می‌تواند اداره آن‌ها را به عهده دیگری بگذارد. (اصل ۱۲۶ قانون اساسی)

❖ مثال ۷: مسئولیت مستقیم کدام یک از موارد زیر بر عهده‌ی رئیس‌جمهور است؟

(۱) امور اقتصادی کشور

(۲) امور فرهنگی کشور

(۳) امور دفاعی و نظامی کشور

(۴) امور اداری و استخدامی کشور

❑ پاسخ: گزینه «۴» مطابق اصل ۱۲۶ قانون اساسی



❖ مثال ۸: اعطای نشان‌های دولتی با کدام مقام است؟

- (۱) وزیر کشور (۲) رئیس جمهور (۳) هیئت وزیران (۴) رهبر
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۱۲۹ قانون اساسی، اعطای نشان‌های دولتی با رئیس جمهور است.

❖ مثال ۹: حد نصاب انتخاب رئیس‌جمهور در جمهوری اسلامی ایران کدام است؟

- (۱) اکثریت مطلق آرا شرکت‌کنندگان (۲) اکثریت مطلق واجدین حق رأی
- (۳) اکثریت نسبی آرا شرکت‌کنندگان (۴) اکثریت نسبی واجدین حق رأی
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۱۷ قانون اساسی، حد نصاب انتخاب رئیس‌جمهور، اکثریت مطلق آرا شرکت‌کنندگان است.
- نکته: مسئولیت نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری طبق اصل نود و نهم بر عهده شورای نگهبان است، اما قبل از تشکیل نخستین شورای نگهبان بر عهده انجمن نظارتی است که قانون تعیین می‌کند. (اصل ۱۱۸ قانون اساسی)

❖ مثال ۱۰: نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری با کدام نهاد است؟

- (۱) مجلس شورای اسلامی (۲) حقوق‌دانان شورای نگهبان
- (۳) مجمع تشخیص مصلحت نظام (۴) شورای نگهبان
- ❑ پاسخ: گزینه «۴» مطابق اصل ۹۹ و ۱۱۸ قانون اساسی، نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری بر عهده شورای نگهبان است.

❖ مثال ۱۱: رئیس‌جمهور برای وزارتخانه‌های فاقد وزیر، تا چه مدتی می‌تواند سرپرست تعیین کند؟

- (۱) حداکثر برای ۱ سال (۲) حداکثر برای ۳ ماه
- (۳) حداکثر برای ۶ ماه (۴) نامحدود
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۱۳۵ قانون اساسی، رئیس‌جمهور می‌تواند برای وزارتخانه‌هایی که وزیر ندارند، حداکثر برای مدت سه ماه سرپرست تعیین نماید. رئیس‌جمهور می‌تواند وزراء را عزل کند و در این صورت باید برای وزیر یا وزیران جدید از مجلس رأی اعتماد بگیرد، و در صورتی که پس از ابراز اعتماد مجلس به دولت نیمی از هیئت وزیران تغییر نماید، باید مجدداً از مجلس شورای اسلامی برای هیئت وزیران تقاضای رأی اعتماد کند. (اصل ۱۳۶ قانون اساسی) هر یک از وزیران مسئول وظایف خاص خویش در برابر رئیس‌جمهور و مجلس است و در اموری که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، مسئول اعمال دیگران نیز هست. (اصل ۱۳۷ قانون اساسی)

❖ مثال ۱۲: در جمهوری اسلامی ایران وزیران در برابر چه مقامی مسئولیت سیاسی دارند؟

- (۱) رئیس‌جمهور (۲) مجلس (۳) رهبر (۴) گزینه‌های ۱ و ۲
- ❑ پاسخ: گزینه «۴» مطابق اصل ۱۳۳ و اصل ۱۳۷ قانون اساسی، وزیران به صورت توأمان در برابر رئیس‌جمهور و مجلس شورای اسلامی مسئولیت سیاسی دارند.

❖ مثال ۱۳: در چه موردی رئیس‌جمهور، باید مجدداً از مجلس شورای اسلامی برای هیئت وزیران تقاضای رأی اعتماد نماید؟

- (۱) هنگامی که نیمی از هیئت وزیران تغییر نماید. (۲) در هیچ موردی
- (۳) هر موقع که مجلس شورای اسلامی تعیین و مشخص نماید. (۴) هر موقع که شورای نگهبان تعیین و مشخص نماید.
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۳۶ قانون اساسی، در صورتی که نیمی از هیئت وزیران تغییر نماید، باید رئیس‌جمهور، مجدداً از مجلس شورای اسلامی برای هیئت وزیران رأی اعتماد بگیرد.

❖ مثال ۱۴: برای تطبیق تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولتی با قوانین، این مصوبات به اطلاع چه مرجعی می‌رسد؟

- (۱) شورای نگهبان (۲) رئیس‌مجلس (۳) مجلس (۴) نیازی به تطبیق ندارد.
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۱۳۸ قانون اساسی، تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولتی جهت انطباق با قوانین، باید به اطلاع رئیس‌مجلس شورای اسلامی برسد.

همچنین صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد، موکول به تصویب هیئت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می‌کند. (اصل ۱۳۹ قانون اساسی)



❏ مثال ۱۵: «قدرت نظام‌نامه‌ای» قوه مجریه یعنی:

- (۱) اتخاذ تصمیمات قابل اجرا توسط این قوه با تصویب آیین‌نامه و یا تصویب‌نامه‌های ماهوی.
- (۲) اتخاذ تصمیمات قابل اجرا توسط این قوه با تصویب آیین‌نامه و یا تصویب‌نامه‌های ماهوی مجلس.
- (۳) اتخاذ تصمیمات قابل اجرا ناشی از قوانین مصوب مجلس.
- (۴) اتخاذ تصمیمات قابل اجرا توسط این قوه با تصویب آیین‌نامه و یا تأیید شورای نگهبان.

❑ پاسخ: گزینه «۱» این گزینه بر قدرت نظام‌نامه‌ای قوه مجریه دلالت دارد.

❏ مثال ۱۶: استثنای اصل ممنوعیت جمع مشاغل چیست؟

- (۱) مشاور حقوقی
- (۲) سمت آموزشی
- (۳) مدیریت بخش خصوصی
- (۴) استثنایی ندارد.

❑ پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۱۴۱ قانون اساسی، استثنای اصل ممنوعیت جمع مشاغل تنها شامل سمت آموزشی می‌شود.

❏ مثال ۱۷: ضابطه داشتن اسلحه، کدام است؟

- (۱) احکام شرعی
- (۲) فتوای مرجع تقلید
- (۳) وجوب جهاد
- (۴) اجازه مقامات رسمی

❑ پاسخ: گزینه «۴» مطابق اصل ۱۵۱ قانون اساسی، داشتن اسلحه تنها با اجازه مقامات رسمی است.

❏ مثال ۱۸: پاسداری از استقلال و تمامیت ارضی، کار ویژه‌ی کدام نهاد است؟

- (۱) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
- (۲) ارتش
- (۳) بسیج
- (۴) نیروی انتظامی

❑ پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۱۴۴ قانون اساسی، پاسداری از استقلال و تمامیت ارضی، توسط ارتش صورت می‌گیرد.

❏ مثال ۱۹: نخبه‌بانی از انقلاب و دستاوردهای آن، کار ویژه‌ی کدام نهاد است؟

- (۱) سپاه
- (۲) ارتش
- (۳) بسیج
- (۴) نیروی انتظامی

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۵ قانون اساسی، نخبه‌بانی از انقلاب و دستاوردهای آن، توسط سپاه پاسداران انقلاب اسلامی صورت می‌گیرد.

❏ مثال ۲۰: در نیروهای مسلح کدام مورد، ممنوعیت قانونی ندارد؟

- (۱) استفاده شخصی از امکانات و افراد
- (۲) کارهای تولیدی
- (۳) استقرار پایگاه نظامی خارجی جهت استفاده صلح آمیز
- (۴) استخدام افراد خارجی متخصص

❑ پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصول ۱۴۸ و ۱۴۷ و ۱۴۶ و ۱۴۵ قانون اساسی.



آزمون فصل نهم

که ۱- رئیس‌جمهور می‌تواند:

- (۱) رأساً برای دولت نمایندگان ویژه تعیین کند.
- (۲) سفیران را تعیین و استوارنامه آن‌ها را امضا کند.
- (۳) در مسائل بسیار مهم می‌تواند رأساً و از طریق مراجعه مستقیم به آراء عمومی، قانونی را به تصویب برساند.
- (۴) مسئولیت امور برنامه و بودجه، اعطای نشان‌های دولتی و ریاست شورای عالی امنیت ملی را برعهده دارد.

که ۲- در جمهوری اسلامی ایران وزیران در برابر چه مقامی مسئولیت سیاسی دارند؟

- (۱) مجلس و رئیس‌جمهور (۲) مردم (۳) رئیس‌جمهور (۴) مقام رهبری

که ۳- در جمهوری اسلامی ایران رئیس‌جمهور در مقابل چه کسی مسئول است؟

- (۱) ملت ایران (۲) امت اسلامی
- (۳) ملت و رهبر و مجلس شورای اسلامی (۴) ملت و مجلس شورای اسلامی

که ۴- در مورد استیضاح اعضای دولت:

- (۱) در صورت عزل رئیس‌جمهور، تا انتخاب رئیس‌جمهور جدید، وزراء را نمی‌توان استیضاح کرد و یا به آنان رأی عدم اعتماد داد.
- (۲) دولت را نمی‌توان استیضاح کرد، اما استیضاح وزیران بلا اشکال است.
- (۳) وزراء قابل استیضاح می‌باشند و در صورت عزل، معاون اول بجای آن‌ها، سرپرست موقت تعیین خواهد کرد.
- (۴) پس از استیضاح وزیران، و بررسی آن، برای تعیین تکلیف و نتیجه استیضاح رأی اعتماد اخذ می‌شود.

که ۵- وزراء توسط رئیس‌جمهور تعیین و برای گرفتن رأی اعتماد به مجلس معرفی می‌شوند:

- (۱) با تغییر مجلس، رأی اعتماد جدید برای هریک از وزیران لازم نیست، اما رأی اعتماد برای هیئت وزیران لازم است.
- (۲) با تغییر مجلس و انتخاب نمایندگان جدید مجلس، گرفتن رأی اعتماد ضروری است.
- (۳) مجلس حق دارد با تغییر ترکیب مجلس، از رئیس‌جمهور بخواهد که برای تمام وزراء درخواست رأی اعتماد کند.
- (۴) با تغییر مجلس، گرفتن رأی اعتماد جدید برای وزیران لازم نیست.

که ۶- در مورد آیین‌نامه‌های دولتی:

- (۱) رهبری به ابطال آیین‌نامه‌های خلاف شرع اقدام می‌کند.
- (۲) سازمان بازرسی کل کشور حق ابطال آیین‌نامه‌های خلاف شرع را دارد.
- (۳) شورای نگهبان حق ابطال آیین‌نامه‌های خلاف شرع را دارد.
- (۴) آیین‌نامه‌ها ضمن ابلاغ برای اجرا به منظور تطبیق با قانون برای رئیس‌جمهور مجلس شورای اسلامی فرستاده می‌شود.

که ۷- تصویب لوایح قانونی و آیین‌نامه‌های دولتی:

- (۱) تصویب لوایح و تقدیم آن به مجلس در صلاحیت انحصاری هیئت وزیران است.
- (۲) تصویب لوایح و تقدیم آن به مجلس می‌تواند به وسیله کمیسیونی مرکب از چند وزیر نیز انجام پذیرد.
- (۳) در مورد لوایح قضایی، تصویب آن صرفاً تشریفاتی است و تکلیف قانونی هیئت وزیران است که بدون تغییر در لوایح قضایی، آن را تصویب و به مجلس تقدیم نمایند.
- (۴) تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی در صلاحیت انحصاری هیئت وزیران است.

که ۸- در استیضاح:

- (۱) وزیر استیضاح‌شونده با رأی عدم اعتماد عزل می‌شود، اما رئیس‌جمهور به صرف رأی عدم کفایت عزل نمی‌شود.
- (۲) وزیر استیضاح‌شونده با رأی عدم کفایت عزل می‌شود، اما رئیس‌جمهور با رأی عدم اعتماد عزل می‌شود.
- (۳) وزیر استیضاح‌شونده با رأی عدم کفایت عزل می‌شود، اما رئیس‌جمهور به صرف رأی عدم اعتماد عزل نمی‌شود.
- (۴) وزیر یا هیئت وزیران با عدم حصول رأی اعتماد و رئیس‌جمهور با حصول عدم کفایت عزل می‌شود.

**که ۹- در خصوص رسمیت یافتن معاهدات بین‌المللی:**

- (۱) معاهدات مهم و پیچیده نیاز به تصویب مجلس دارد.
- (۲) معاهدات داخلی نیز علی‌الاطلاق نیاز به تصویب مجلس دارد.
- (۳) امضای معاهدات بین‌المللی پس از تصویب مجلس، برعهده رئیس‌جمهور یا نماینده قانونی اوست.
- (۴) معاهدات ساده حتی بدون تصویب مجلس، با امضای رئیس‌جمهور رسمیت می‌یابد.

که ۱۰- در مورد تکالیف و اختیارات قانونی رئیس‌جمهور:

- (۱) رئیس‌جمهور می‌تواند پس از تصویب مجلس وزراء را عزل نماید.
- (۲) رئیس‌جمهور موظف به تعیین معاون اول است تا قائم مقام وی بشود.
- (۳) رئیس‌جمهور تا ۳ ماه می‌تواند بدون اجازه مجلس، وزیر جهت وزارتخانه‌ها منصوب نماید.
- (۴) رئیس‌جمهور حق مشارکت در اعمال قوه مقننه را از طریق همه‌پرسی با تصویب دو سوم مجموع نمایندگان داراست.

که ۱۱- در مورد لوایح و طرح‌های قانونی:

- (۱) هر یک از وزیران می‌تواند لایحه تقدیمی را از مجلس استرداد نماید.
- (۲) برای دولت هیچ گونه محدودیت موضوعی در تقدیم لایحه وجود ندارد اما نمایندگان از این وسعت اختیار برخوردار نیستند.
- (۳) دولت و نمایندگان، در صورت صلاحدید قانونی، حق استرداد لوایح و طرح‌های قانونی را قبل از تصویب نهایی، از مجلس دارند.
- (۴) دولت و نمایندگان، پس از تصویب کلیات طرح حق استرداد لوایح و طرح‌های تقدیمی را از دست می‌دهند.

که ۱۲- رئیس‌جمهور در مورد اختلاف نظر بین دستگاه‌ها، برای حل اختلاف:

- (۱) به کسب نظر مشورتی مجلس اقدام می‌کند.
- (۲) رأساً و بدون هیچ مشورتی اقدام و اتخاذ تصمیم می‌نماید.
- (۳) حل آن را به هیئت وزیران پیشنهاد می‌کند.
- (۴) به کسب نظر رئیس قوه قضائیه اقدام می‌نماید.

که ۱۳- رئیس‌جمهور:

- (۱) حق دارد وزیر را با حفظ سمت به سرپرستی وزارتخانه دیگر حداکثر برای مدت ۳ ماه انتخاب نماید.
- (۲) حق دارد وزراء را عزل، سفیران را راساً تعیین و برای وزارتخانه‌های بدون وزیر بدون تصویب مجلس سرپرست تعیین نماید.
- (۳) حق دارد وزراء را عزل و سفیران را به پیشنهاد وزیر امور خارجه تعیین نماید.
- (۴) با تأیید مجلس، حق دارد برای وزارتخانه‌های بدون وزیر سرپرست تعیین نماید، البته حداکثر برای مدت ۳ ماه.

که ۱۴- در مورد آیین‌نامه‌های مصوب هیئت وزیران:

- (۱) نظارت قانونی آیین‌نامه‌ها با رئیس مجلس و نظارت شرعی و حق ابطال آن با دیوان عدالت اداری است، که پس از تصویب فقهای شورای نگهبان توسط دیوان صورت می‌پذیرد.
- (۲) نظارت قانونی آیین‌نامه‌ها با رئیس‌جمهور و نظارت شرعی و حق ابطال آن با دیوان عالی اداری است، که پس از تصویب فقهای شورای نگهبان توسط دیوان صورت می‌پذیرد.
- (۳) نظارت قانونی آیین‌نامه‌ها با رئیس مجلس و نظارت شرعی و حق ابطال آن با شورای نگهبان است، که پس از تصویب فقهای شورای نگهبان صورت می‌پذیرد.
- (۴) نظارت قانونی آیین‌نامه‌ها با رئیس مجلس و نظارت شرعی و حق ابطال آن با دیوان عالی کشور است، که پس از تصویب فقهای شورای نگهبان توسط دیوان صورت می‌پذیرد.

که ۱۵- حل اختلاف بین دستگاه‌های اجرایی با کدام گزینه است؟

- (۱) معاون اول رئیس‌جمهور
- (۲) هیئت وزیران
- (۳) رئیس‌جمهور و معاون اول ایشان
- (۴) همه گزینه‌ها صحیح است.

که ۱۶- استیضاح از وزیر یا هیئت وزیران با امضاء چند نماینده، قابل طرح در مجلس شورای اسلامی است؟

(۴) ۱

(۳) ۱۰

(۲) ۱۵

(۱) ۲۰



ک ۱۷- سوال از وزیر با امضا چند نماینده، قابل طرح در مجلس شورای اسلامی است؟

۱ (۴)

۱۰ (۳)

۱۵ (۲)

۲۰ (۱)

ک ۱۸- رئیس جمهور مسئولیت اجرای قانون اساسی را:

(۱) در تمام اصول به جز اصول مربوط به رهبری و قوه قضائیه داراست.

(۲) از طریق نظارت، کسب اطلاع، بازرسی، پیگیری، بررسی و اقدامات لازم داراست.

(۳) به صورت تشریفاتی به عهده دارد.

(۴) قانوناً به عهده ندارد.

ک ۱۹- نیروهای مسلح تحت امر مقام رهبری هستند:

(۱) حق هیچ گونه فعالیت سیاسی حتی رای دادن در انتخابات را قانوناً ندارند.

(۲) اعضای ارتش و سپاه حق عضویت در احزاب و گروه‌های سیاسی را ندارند.

(۳) اعضای سپاه حق عضویت در احزاب و گروه‌های سیاسی را دارند.

(۴) اعضای ارتش حق عضویت در احزاب و گروه‌های سیاسی را بنا بر اصل ۲۶ قانون اساسی دارا هستند.

ک ۲۰- رأی اعتماد به وزیر با چه اکثریتی از نمایندگان در جمهوری اسلامی ایران رسمیت می‌یابد؟

(۱) نسبی

(۲) مطلق

(۳) دو سوم حاضرین

(۴) با هر اکثریتی از اعضای حاضر در جلسه رأی اعتماد



فصل دهم

«قوه قضائیه»

تست‌های تألیفی فصل دهم

❏ مثال ۱: کدام مورد، از جمله‌ی وظایف قوه قضائیه نیست؟

- (۱) نظارت بر حسن اجرای قوانین
(۲) احیای حقوق عامه
(۳) اجرای صحیح قوانین
(۴) هیچ‌کدام

❑ پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۱۵۶ قانون اساسی، اجرای صحیح قوانین جزو وظایف قوه قضائیه محسوب نمی‌گردد.

❏ مثال ۲: رئیس قوه قضائیه برای چه مدت زمانی منصوب می‌شود؟

- (۱) ۵ سال
(۲) ۱۰ سال
(۳) ۴ سال
(۴) محدودیت زمانی ندارد.

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۵۷ قانون اساسی، رئیس قوه قضائیه از جانب رهبری برای مدت ۵ سال منصوب می‌گردد.

❏ مثال ۳: تعیین صلاحیت دادگاه‌ها با کدام نهاد است؟

- (۱) رئیس قوه قضائیه
(۲) رئیس دیوان عالی کشور
(۳) حکم قانون
(۴) مقام رهبری

❑ پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۱۵۹ قانون اساسی، تشکیل دادگاه‌ها و تعیین صلاحیت آن‌ها منوط به حکم قانون است.

❏ مثال ۴: جرایم خاص نظامیان در کدام مرجع رسیدگی می‌شود؟

- (۱) محاکم قانونی
(۲) محاکم نظامی
(۳) دیوان عدالت اداری
(۴) سازمان بازرسی کل کشور

❑ پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۱۷۲ قانون اساسی، جرایم خاص نظامیان در محاکم نظامی رسیدگی می‌شود.

❏ مثال ۵: جرایم عمومی نظامیان در کدام مرجع رسیدگی قضائی می‌شود؟

- (۱) محاکم عمومی
(۲) محاکم نظامی
(۳) دیوان عدالت اداری
(۴) دادگاه انقلاب

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۲ قانون اساسی، رسیدگی به جرایم عمومی نظامیان، در همان محاکم عمومی صورت می‌گیرد.

❏ مثال ۶: به جرایمی که نیروهای مسلح، در مقام ضابط دادگستری مرتکب می‌شوند، کدام مرجع رسیدگی می‌کند؟

- (۱) محاکم عمومی
(۲) محاکم نظامی
(۳) دادسرای خاص نظامیان
(۴) دادگاه روحانیت

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۲ قانون اساسی، رسیدگی به جرایمی که نیروهای مسلح در مقام ضابط دادگستری مرتکب می‌شوند، در همان محاکم عمومی صورت می‌گیرد.

❏ مثال ۷: نظارت بر حسن اجرای قوانین در محاکم، کار ویژه‌ی کدام نهاد است؟

- (۱) دیوان عدالت اداری
(۲) دیوان عالی کشور
(۳) سازمان بازرسی کل کشور
(۴) رئیس قوه قضائیه

❑ پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۱۶۱ قانون اساسی، نظارت بر حسن اجرای قوانین در محاکم، توسط دیوان عالی کشور انجام می‌شود.

❏ مثال ۸: رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به واحدهای دولتی، کار ویژه‌ی کدام نهاد است؟

- (۱) دیوان عدالت اداری
(۲) دیوان عالی کشور
(۳) سازمان بازرسی کل کشور
(۴) کمیسیون قضایی مجلس

❑ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۳ قانون اساسی.



❏ مثال ۹: نظارت بر حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین در دستگاه‌های اداری، کار ویژه‌ی کدام نهاد است؟

- (۱) دیوان عدالت اداری (۲) دیوان عالی کشور (۳) سازمان بازرسی کل کشور (۴) رئیس قوه قضائیه

❏ پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۱۷۴ قانون اساسی، نظارت بر حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین در دستگاه‌های اداری جزو وظایف اصلی سازمان بازرسی کل کشور است.

❏ مثال ۱۰: احکام دادگاه‌ها باید از چه خصوصیات بر خوردار باشند؟

- (۱) مستدل و مستند به مواد قانونی (۲) مستدل و مستند به دکترین حقوقی
(۳) مستدل به مواد قانونی (۴) مستند به مواد قانونی

❏ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۶۶ قانون اساسی، در رسیدگی‌های قضایی، اصل بر این است که محاکمات، علنی انجام می‌شود و حضور افراد بلامانع است مگر آنکه به تشخیص دادگاه، علنی بودن آن منافی عفت عمومی یا نظم عمومی باشد یا در دعاوی خصوصی طرفین دعوا تقاضا کنند که محاکمه علنی نباشد. (اصل ۱۶۵ قانون اساسی)

❏ مثال ۱۱: موارد غیر علنی بودن محاکمات، در رسیدگی‌های قضایی کدام گزینه نیست؟

- (۱) تقاضای طرفین در دعاوی خصوصی (۲) سیاسی بودن جرم
(۳) منافی عفت عمومی بودن محاکمه (۴) منافی نظم عمومی بودن محاکمه

❏ پاسخ: گزینه «۲» مطابق اصل ۱۶۵ قانون اساسی، در سه حالت یعنی تقاضای طرفین در دعاوی خصوصی، دعاوی منافی عفت عمومی بودن محاکمه و منافی نظم عمومی بودن محاکمه، رسیدگی به محاکمات غیر علنی برگزار می‌شود.

❏ مثال ۱۲: صفات و شرایط قاضی چگونه معین می‌شود؟

- (۱) به وسیله رئیس قوه قضائیه (۲) به وسیله فقهای شورای نگهبان (۳) به وسیله قانون (۴) به وسیله مقام رهبری

❏ پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۱۶۳ قانون اساسی، صفات و شرایط قاضی طبق موازین فقهی به وسیله قانون معین می‌شود.

❏ مثال ۱۳: نقل و انتقال دوره‌ای قضات، چگونه صورت می‌گیرد؟

- (۱) با تصمیم رئیس قوه قضائیه (۲) با تصمیم دادستان کل (۳) با تصمیم دیوان عالی کشور (۴) ضوابط کلی قانونی

❏ پاسخ: گزینه «۴» مطابق اصل ۱۶۴ قانون اساسی، نقل و انتقال دوره‌ای قضات بر طبق ضوابط کلی که قانون تعیین می‌کند صورت می‌گیرد.

❏ مثال ۱۴: در مورد اجرای تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولتی مخالف با قوانین و یا خارج از حدود اختیارات قوه مجریه:

- (۱) قضات دادگاه‌ها تکلیف قانونی خودداری از اجرا دارند.
(۲) قضات دادگاه‌ها اختیار قانونی خودداری از اجرا دارند.
(۳) قضات دادگاه‌ها تکلیف قانونی اجرا دارند.
(۴) قضات دادگاه‌ها تکلیف قانونی در جهت تصمیم رئیس قوه قضائیه دارند.

❏ پاسخ: گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۰ قانون اساسی، قضات دادگاه‌ها مکلفند از اجرای تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولتی که مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود اختیارات قوه مجریه است خودداری کنند.

❏ مثال ۱۵: در مورد تفسیر قضات از قوانین:

- (۱) بنابراین اصل تفکیک قوا، قضات حق تفسیر قانون را ندارند.
(۲) بنابراین اصل تفکیک قوا، قضات حق تفسیر قانون را ندارند. مگر با تشخیص شورای نگهبان
(۳) قضات در تمییز حق از قوانین، دارای حق تفسیر قضایی هستند.
(۴) قضات در تمییز حق از قوانین، دارای حق تفسیر قانونی هستند.

❏ پاسخ: گزینه «۳» مطابق اصل ۷۳ قانون اساسی، قضات در تمییز حق از قوانین، دارای حق تفسیر قضایی هستند.



آزمون فصل دهم

ک ۱- به موجب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) رئیس قوه قضائیه رأساً می‌تواند قاضی را فاقد صلاحیت در امر قضا تشخیص و عزل نماید.
- (۲) رهبری می‌تواند قاضی را فاقد صلاحیت در امر قضا تشخیص و عزل نماید.
- (۳) به اقتضای مصلحت جامعه می‌توان قاضی را عزل کرد.
- (۴) قاضی در صورت تقصیر در موضوع یا حکم، طبق موازین اسلامی ضامن است.

ک ۲- قاضی:

- (۱) موظف است کوشش کند حکم هر دعوا را در قوانین بیابد و اگر قانون ساکت بود به فتاوی معتبر مراجعه کند این اصل شامل امور کیفری نمی‌شود بلکه حکم به مجازات صرفاً به موجب قانون معتبر خواهد بود.
- (۲) در امور کیفری نیز می‌تواند با مراجعه به فتاوی معتبر که مافوق قوانین است، رسیدگی و مبادرت به صدور حکم نماید.
- (۳) در امور کیفری بر عکس امور مدنی، در سکوت قانون حق مراجعه به فتاوی معتبر را ندارد مگر در مورد دادگاههای انقلاب.
- (۴) به طور مطلق موظف است کوشش کند حکم هر دعوا را در قوانین بیابد و اگر قانون ساکت بود به فتاوی معتبر مراجعه کند.

ک ۳- در مورد آیین‌نامه‌های مصوب هیئت وزیران:

- (۱) حق ابطال آیین‌نامه‌های خلاف قانون و شرع، به شرط شکایت با دیوان عدالت اداری است.
- (۲) شورای نگهبان حق ابطال آیین‌نامه‌های خلاف شرع را دارد.
- (۳) علاوه بر شورای نگهبان و دیوان عدالت اداری، قضات دادگاه‌ها نیز بر حسب مورد حق ابطال آیین‌نامه‌ها را دارند.
- (۴) نظارت شرعی و حق ابطال بر عهده شورای نگهبان است.

ک ۴- در رسیدگی‌های قضایی:

- (۱) اصل بر این است که محاکمات، علنی انجام می‌شود و حضور افراد بلامانع است.
- (۲) اصل بر این است که محاکمات، علنی انجام می‌شود، مگر آن که به تشخیص دادگاه، علنی بودن آن منافی عفت عمومی یا نظم عمومی باشد یا در دعاوی خصوصی طرفین دعوا تقاضا کنند که محاکمه علنی نباشد.
- (۳) رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیئت منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد.
- (۴) گزینه‌های ۲ و ۳ صحیح است.

ک ۵- کدام نهاد مکلف به نظارت بر اجرای صحیح قوانین در محاکم و ایجاد وحدت رویه قضایی است؟

- (۱) دیوان عالی کشور (۲) سازمان بازرسی کل کشور (۳) دیوان عدالت اداری (۴) رئیس قوه قضائیه

ک ۶- عالیترین مقام قوه قضائیه کیست؟

- (۱) رئیس دیوان عالی کشور (۲) رئیس قوه قضائیه (۳) رهبر (۴) رئیس شورای نگهبان

ک ۷- ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری از وظایف کدام مقام است؟

- (۱) مقام رهبری (۲) رئیس دیوان عالی کشور (۳) رئیس دیوان عدالت اداری (۴) رئیس قوه قضائیه

ک ۸- نظارت بر اجرای صحیح قوانین در دستگاه‌های اداری، کار ویژه‌ی کدام نهاد است؟

- (۱) دیوان عالی کشور (۲) دیوان عدالت اداری (۳) سازمان بازرسی کل کشور (۴) دیوان محاسبات

ک ۹- در رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی:

- (۱) حضور هیئت منصفه الزامی است.
- (۲) به شرط اجازه‌ی رئیس قوه‌ی قضائیه، حضور هیئت منصفه الزامی است.
- (۳) حضور هیئت منصفه الزامی نیست.
- (۴) به شرط اجازه‌ی رئیس دیوان عالی کشور، حضور هیئت منصفه الزامی است.

ک ۱۰- تهیه لوایح قضایی به عهده‌ی کیست؟

- (۱) کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس (۲) معاونت پارلمانی و حقوقی ریاست جمهوری (۳) رئیس قوه قضائیه (۴) هر سه مورد



پاسخنامه آزمون‌ها

فصل اول: «شناخت‌های پایه‌ای»

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۴»	۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۲»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۴»
۱۱- گزینه «۴»	۱۲- گزینه «۳»	۱۳- گزینه «۳»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۴»
۱۶- گزینه «۳»	۱۷- گزینه «۳»	۱۸- گزینه «۴»	۱۹- گزینه «۲»	۲۰- گزینه «۴»
۲۱- گزینه «۳»	۲۲- گزینه «۳»	۲۳- گزینه «۳»	۲۴- گزینه «۲»	۲۵- گزینه «۲»
۲۶- گزینه «۲»	۲۷- گزینه «۲»	۲۸- گزینه «۱»	۲۹- گزینه «۳»	۳۰- گزینه «۱»
۳۱- گزینه «۴»	۳۲- گزینه «۴»	۳۳- گزینه «۲»	۳۴- گزینه «۱»	۳۵- گزینه «۴»

فصل دوم: «دولت»

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۳»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۱»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۲»
۱۱- گزینه «۱»	۱۲- گزینه «۱»	۱۳- گزینه «۲»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۱»
۱۶- گزینه «۱»	۱۷- گزینه «۳»	۱۸- گزینه «۴»	۱۹- گزینه «۳»	۲۰- گزینه «۱»
۲۱- گزینه «۲»	۲۲- گزینه «۱»	۲۳- گزینه «۱»	۲۴- گزینه «۲»	۲۵- گزینه «۲»
۲۶- گزینه «۱»	۲۷- گزینه «۲»	۲۸- گزینه «۲»	۲۹- گزینه «۴»	۳۰- گزینه «۳»

فصل سوم: «تفکیک قوای حکومتی»

۱- گزینه «۳»	۲- گزینه «۴»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۴»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۱»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۲»
۱۱- گزینه «۲»	۱۲- گزینه «۳»	۱۳- گزینه «۱»	۱۴- گزینه «۴»	۱۵- گزینه «۱»
۱۶- گزینه «۱»	۱۷- گزینه «۱»	۱۸- گزینه «۳»	۱۹- گزینه «۳»	۲۰- گزینه «۱»

فصل چهارم: «دمکراسی و حقوق بشر»

۱- گزینه «۳»	۲- گزینه «۴»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۴»
۱۱- گزینه «۲»	۱۲- گزینه «۳»	۱۳- گزینه «۱»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۲»
۱۶- گزینه «۳»	۱۷- گزینه «۱»	۱۸- گزینه «۲»	۱۹- گزینه «۱»	۲۰- گزینه «۴»

فصل پنجم: «انتخابات»

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۲»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۲»	۹- گزینه «۴»	۱۰- گزینه «۱»

فصل ششم: «مبانی و کلیات نظام جمهوری اسلامی ایران»

۱- گزینه «۳»	۲- گزینه «۲»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۴»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۲»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۳»

فصل هفتم: «رهبری»

۱- گزینه «۳»	۲- گزینه «۲»	۳- گزینه «۱»	۴- گزینه «۲»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۳»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۳»

فصل هشتم: «قوه مقننه»

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۱»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۳»
۱۱- گزینه «۳»	۱۲- گزینه «۱»	۱۳- گزینه «۱»	۱۴- گزینه «۱»	۱۵- گزینه «۲»
۱۶- گزینه «۳»	۱۷- گزینه «۴»	۱۸- گزینه «۱»	۱۹- گزینه «۱»	۲۰- گزینه «۲»
۲۱- گزینه «۱»	۲۲- گزینه «۱»	۲۳- گزینه «۳»	۲۴- گزینه «۳»	۲۵- گزینه «۴»
۲۶- گزینه «۱»	۲۷- گزینه «۳»	۲۸- گزینه «۴»	۲۹- گزینه «۳»	۳۰- گزینه «۱»

فصل نهم: «قوه مجریه»

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۳»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۴»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۱»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۴»
۱۱- گزینه «۲»	۱۲- گزینه «۳»	۱۳- گزینه «۳»	۱۴- گزینه «۱»	۱۵- گزینه «۲»
۱۶- گزینه «۳»	۱۷- گزینه «۴»	۱۸- گزینه «۲»	۱۹- گزینه «۲»	۲۰- گزینه «۲»

فصل دهم: «قوه قضاییه»

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۱»	۴- گزینه «۴»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۳»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۳»



پاسخنامه آزمون‌های خودسنجی
« حقوق اساسی »

آزمون (۱)

۱- گزینه «۳»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۲»	۹- گزینه «۴»	۱۰- گزینه «۲»
۱۱- گزینه «۲»	۱۲- گزینه «۴»	۱۳- گزینه «۴»	۱۴- گزینه «۳»	۱۵- گزینه «۱»

آزمون (۲)

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۲»	۵- گزینه «۴»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۲»	۸- گزینه «۳»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۱»
۱۱- گزینه «۴»	۱۲- گزینه «۱»	۱۳- گزینه «۱»	۱۴- گزینه «۱»	۱۵- گزینه «۱»

آزمون (۳)

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۳»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۱»	۸- گزینه «۳»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۴»
۱۱- گزینه «۴»	۱۲- گزینه «۲»	۱۳- گزینه «۴»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۱»



فصل اول

«شناخت‌های پایه‌ای»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل اول

- کله ۱- موضوع اصلی حقوق اساسی:**
 (۱) به ویژه تنظیم و تعیین محدوده قدرت حکومت و تضمین آزادی مردم است.
 (۲) بیان شرح وظایف حکومت و تفکیک قوای سه‌گانه و تنظیم روابط آن‌ها است.
 (۳) تحلیل حقوقی قدرت حاکم است.
 (۴) تحلیل حقوقی - سیاسی جامعه است.
 (سراسری ۷۹)
- کله ۲- قانون اساسی مجموعه قواعدی است که:**
 (۱) اقتدارات و اختیارات زمامداری را تضمین می‌کند.
 (۲) حقوق مردم را در چارچوب قدرت زمامداران تنظیم می‌کند.
 (۳) قدرت زمامداران را تنظیم و حقوق و آزادی مردم را تضمین می‌کند.
 (۴) قدرت زمامداران را تضمین و حقوق و آزادی‌های مردم را تحدید می‌کند.
 (سراسری ۸۰)
- کله ۳- عنصر قدرت سیاسی در تشکیل دولت ناشی از..... است.**
 (۱) زور زمامداران (۲) نیاز جامعه (۳) وجود تحمل در جامعه (۴) یک سنت کهن
 (سراسری ۸۰)
- کله ۴- پیش‌بینی نهاد شورای قانون اساسی برای چه هدفی است؟**
 (۱) حمایت از مجالس قانونگذاری (۲) تحدید حدود قدرت (۳) تجدید نظر در قانون اساسی (۴) بررسی سازگاری قانون عادی با قانون اساسی
 (سراسری ۸۰)
- کله ۵- قانون اساسی مجموعه قواعدی است که:**
 (۱) اقتدارات و اختیارات زمامداری را تضمین می‌کند.
 (۲) قدرت زمامداران را تنظیم و حقوق و آزادی مردم را تضمین می‌کند.
 (۳) حقوق مردم را در چارچوب قدرت زمامداران تنظیم می‌کند.
 (۴) قدرت زمامداران را تضمین و حقوق و آزادی‌های مردم را تحدید می‌کند.
 (آزاد ۸۰)
- کله ۶- قانون اساسی در مفهوم عام، مجموعه مقررات مربوط به:**
 (۱) نهادهای سیاسی کشور است. (۲) اصول حاکم بر روابط سیاسی افراد است. (۳) تعیین محدوده و منشأ قدرت، انتقال و اجرای آن است. (۴) کیفیت توزیع قدرت بین فرمانروایان است.
 (سراسری ۸۱)
- کله ۷- از جمله ویژگی‌های حقوق اساسی به عنوان رشته‌ای از حقوق این است که:**
 (۱) صرفاً به روابط دولت با مردم می‌پردازد. (۲) تنظیم‌کننده روابط فرمانروایان است. (۳) کلیه روابط افراد را در یک جامعه سیاسی نظم می‌بخشد. (۴) به تعیین روابط سیاسی بین فرمانروایان و فرمانبران می‌پردازد.
 (سراسری ۸۱)
- کله ۸- قانون اساسی مجموعه مقررات و موازینی است که:**
 (۱) صرفاً به بیان قوای حاکم و روابط متقابل آن‌ها می‌پردازد. (۲) محورهای بنیادین آن عبارت از حاکمیت ملت، قانون و حقوق و آزادی‌های اساسی مردم است. (۳) حقوق دولت و تکالیف مردم را مشخص می‌کند. (۴) به بیان حقوق سیاسی جامعه "آنگونه که هست"، می‌پردازد.
 (آزاد ۸۱)
- کله ۹- موضوع اصلی حقوق اساسی:**
 (۱) اقتدارات و اختیارات زمامداری را تضمین می‌کند. (۲) قدرت زمامداران را توجیه و تکالیف مردم را تعیین می‌نماید. (۳) تنظیم و تعیین محدوده قدرت حاکم و تضمین آزادیهای مردم. (۴) حقوق مردم را در چارچوب قدرت زمامدار تنظیم می‌کند.
 (سراسری ۸۲)
- کله ۱۰- قانون اساسی:**
 (۱) به کلیه قواعدی که به تحدید قدرت و بیان آزادی افراد منتهی می‌شود، می‌پردازد. (۲) کلیه قواعدی که توجیه عملکرد قوای سه‌گانه و روابط متقابل آن‌ها است، بحث می‌کند. (۳) مجموعه مقررات تشکیلات حکومتی و تکالیف مردم نسبت به آن است. (۴) مجموعه قواعد مربوط به قدرت و انتقال و اجرای آن است و حوزه آزادی‌های فردی را ترسیم می‌کند.
 (سراسری ۸۳)



- کج ۱۱- در شکل گیری یک جامعه سیاسی باید نظم هنجاری مستقر از خصلت.....برخوردار باشد. (۱) اجتماعی (۲) اقتصادی (۳) حقوقی (۴) سیاسی (سراسری ۸۴)
- کج ۱۲- قانون اساسی به عنوان میثاق ملی: (آزاد ۸۴)
- (۱) قدرت حاکم بر جامعه را تنظیم و حقوق و آزادی‌های مردم را تضمین می‌کند.
 - (۲) روابط قدرت و حکومت و مردم را بر اساس نظام تفکیک قوا معین می‌کند.
 - (۳) زمینه ساز تحقق نظام همه سالاری ویژه قدرت‌های انحصارگر است.
 - (۴) وظایف و اختیارات نهادهای حکومتی و تکالیف مردم در مقابل حکومت را تعیین می‌کند.
- کج ۱۳- حقوق اساسی معیار حاکم بر نظام سیاسی است که در آن: (سراسری ۸۵)
- (۱) قدرت زمامداری «تنظیم» و حقوق مردم «تضمین» می‌شود.
 - (۲) نهادهای حاکم «مشخص» و تفکیک قوا «تضمین» می‌شود.
 - (۳) قدرت زمامداری «تضمین» و حقوق مردم «تنظیم» می‌شود.
 - (۴) «حقوق مردم» در محدوده «اقتدار حکومت» مردمی تعیین می‌شود.
- کج ۱۴- قانون اساسی به عنوان میثاق ملی: (آزاد ۸۵)
- (۱) مبین برتری حقوق و آزادی‌های مردم و محدودکننده اقتدار حکومتی است.
 - (۲) تنظیم‌کننده حقوق مردم و تضمین‌کننده اقتدار حکومتی است.
 - (۳) زمینه ساز انحصار قدرت، برای جلوگیری از هرج و مرج است.
 - (۴) تعیین‌کننده صلاحیت نهادهای حکومتی و تکالیف مردم است.
- کج ۱۵- قانون اساسی قواعدی است که..... (سراسری ۸۷)
- (۱) حقوق مردم را تضمین نموده و اقتدار زمامدار را تنظیم می‌کند.
 - (۲) تشکیلات، نهادهای حکومتی و تکالیف مردم را بیان می‌کند.
 - (۳) اقتدار زمامداری را تحلیل نموده و به تشکیلات حکومتی و حقوق مردم می‌پردازد.
 - (۴) به بررسی تحلیل نظام حاکم، قوای سه‌گانه و روابط متقابل آن‌ها می‌پردازد.
- کج ۱۶- قانون اساسی مجموعه قواعدی است که: (آزاد ۸۷)
- (۱) قدرت زمامداران را تنظیم و حقوق و آزادی مردم را تضمین می‌کند.
 - (۲) اقتدارات و اختیارات زمامداری را تضمین می‌کند.
 - (۳) حقوق مردم را در چارچوب قدرت زمامداران تنظیم می‌کند.
 - (۴) قدرت زمامداران را تضمین و حقوق و آزادی‌های مردم را تنظیم می‌کند.
- کج ۱۷- موضوع اصلی حقوق اساسی: (آزاد ۸۸)
- (۱) تنظیم و تنسيق محدوده قدرت حکومتی و به ویژه تضمین برتری حقوق و آزادی‌های مردم است.
 - (۲) بیان گسترده وظایف و اختیارات حکومت، تفکیک قوای سه‌گانه و تنظیم روابط بین آن‌هاست.
 - (۳) تحلیل حقوقی قدرت حاکم است.
 - (۴) تحلیل حقوقی - سیاسی جامعه است.
- کج ۱۸- موضوع اصلی حقوق اساسی: (آزاد ۸۹)
- (۱) تنظیم و تعیین محدوده قدرت حکومت و تضمین آزادی مردم است.
 - (۲) تحلیل حقوقی قدرت حاکم است.
 - (۳) بیان شرح وظایف حکومت و تفکیک قوای سه‌گانه و تنظیم روابط بین آن‌ها است.
 - (۴) تحلیل حقوقی - سیاسی جامعه است.



پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکور فصل اول

۱- گزینه «۱» حقوق اساسی عبارت است از، بررسی پدیده‌های نهادین شده سیاسی با شیوه‌های حقوقی. به زبان دیگر موضوع اصلی این رشته از حقوق مطالعه شکل‌گیری حقوقی برخی پدیده‌های سیاسی است و بنابراین سازمان عمومی دولت، رژیم سیاسی، ساختار حکومت، روابط قوا، و حد و مرز آن‌ها، انتخابات، پارلمان و همچنین حقوق فردی و آزادی‌های عمومی مورد توجه حقوق اساسی است. علی‌ای حال با عنایت به تعیین محدوده‌ی قدرت از یک طرف و تضمین آزادی مردم از طرف دیگر موضوع اصلی حقوق اساسی تبیین می‌شود.

۲- گزینه «۳» ماهیت حقوق ایجاب می‌کند که، اگر در خدمت قدرت واقع می‌شود حداقل تضمینی علیه قدرت نیز به شمار می‌آید. یعنی، فرد را در برابر زیاده‌روی‌های قدرت حمایت می‌کند و جلوی خودکامگی‌های فطری قدرت که پدیده‌ای ضد حقوق است را می‌گیرد. اگر حقوق انسانی، آزادی‌های عمومی و خلاصه ترسیم حد و مرزهای حقوق فردی وارد در اعلامیه‌های حقوق یا قوانین اساسی نمی‌گردید، طبعاً به طور قانونی مورد حمایت قرار نمی‌گرفت. حمایت فرد در برابر توقیف‌های خودسرانه، اعلام اصل محدودیت دوره بازداشت، اصول محدودکننده در قواعد کیفری از جمله شیوه‌هایی است حقوقی برای حفظ و حمایت فرد در برابر قدرت دولت.

۳- گزینه «۲» قدرت، در جامعه شکل می‌گیرد و عواملی نظیر نظم عمومی، مصلحت اجتماعی و منفعت عامه که از مظاهر الزامات فرمانروایی است اجباراً قدرت را در قالب حقوق صورت‌بندی می‌کند و به تدریج از حالت شخصی خارج و به نهادهای سیاسی واگذار می‌کند.

۴- گزینه «۴» مطابق اصل ۶۱ قانون اساسی کشور فرانسه، «قوانین بنیادی پیش از امضا و صدور فرمان اجرا و هم چنین آیین‌نامه‌های داخلی مجلسین قبل از اجرا باید به شورای قانون اساسی ارجاع شود تا درباره‌ی مطابقت آن‌ها با قانون اساسی نظر خود را اعلام کند...». شورای مذکور وفق اصل ۵۹ قانون اساسی یادشده دارای ۹ عضو است که دوره‌ی نمایندگی آنان ۹ سال به طول می‌انجامد و قابل تجدید نیست.

۵- گزینه «۲» قانون اساسی به کلیه قواعد و مقررات موضوعه یا عرفی، مدون یا پراکنده گفته می‌شود که در حوزه‌ی قدرت، انتقال قدرت و اجرای قدرت حاکم می‌باشد. از جمله قواعدی که در قانون اساسی مشاهده می‌شود، می‌توان از تنظیم روابط سیاسی افراد با نهادهای سیاسی جامعه، چگونگی توزیع قدرت میان فرمانروایان و فرمانبران، حدود حقوق و آزادی‌های فردی در برابر نهادهای قدرت و برعکس آن را نام برد. تضمین حقوق مردم و تنظیم اقتدار، هدف اصلی از قانون اساسی است.

۶- گزینه «۳» قانون اساسی «constitution» به معنای عام کلمه عبارت است از کلیه قواعد و مقررات موضوعه یا عرفی، مدون یا پراکنده که، مربوط به قدرت و انتقال و اجرای آن است. "بنابراین اصول و موازین حاکم بر روابط سیاسی افراد در ارتباط با دولت و نهادهای سیاسی کشور و شیوه‌ی تنظیم آن‌ها و همچنین کیفیت توزیع قدرت میان فرمانروایان و فرمانبران از زمره قواعد قانون اساسی است".

۷- گزینه «۴» واژه‌ی حقوق اساسی "constitutional law" اولین بار توسط منصورالسلطنه عدل در کتاب «حقوق اساسی» یا اصول مشروطیت به سال ۱۳۲۷ از کلمه‌ی فرانسوی «کنستیتوسیونل» ترجمه گردید. حقوق اساسی شاخه‌ای از حقوق عمومی داخلی است که شکل حکومت، سازمان، نهادهای سیاسی آن و وظایف و اختیارات قوای عالی و همچنین روابط نهادها و قوای مزبور را با یکدیگر تعیین می‌کند و حقوق عمومی افراد را که، دولت مکلف به احترام آن‌ها است مشخص می‌سازد. حقوق اساسی از رابطه‌ی فی‌مابین فرمانروایان و فرمانبران صحبت کرده و به گونه‌ی ویژه‌ای این روابط را که جنبه‌ی سیاسی دارند، بررسی می‌کند.

۸- گزینه «۲» فلسفه تنظیم قانون اساسی حاکمیت ملت، قانون و آزادی‌های اساسی مردم به عنوان محورهای بنیادین است که در جهت همین محورها روابط متقابل قوای حاکم و تکالیف دولت و حقوق مردم را بیان می‌کند؛ در ضمن بیان حقوق سیاسی جامعه آن گونه که هست به عنوان تعریف قانون اساسی، نادرست است.

۹- گزینه «۳» حقوق اساسی، آشتی‌دهنده اقتدار و آزادی در چارچوب تشکیلات سیاسی دولت است. اکثر تعاریفی که برای حقوق اساسی بیان شده نشان‌گر رسالت موردنظر است، به این معنا که، حقوق اساسی از یک طرف به مثابه‌ی علم یا فن مربوط به اقتدار است و از سوی دیگر نیز علم یا فن مربوط به آزادی‌هاست.

۱۰- گزینه «۴» قانون اساسی «constitution» به معنای عام کلمه به کلیه قواعد و مقررات موضوعه یا عرفی، مدون یا پراکنده گفته می‌شود که، مربوط به قدرت و انتقال و اجرای آن است.



۱۱- گزینه «۳» در شکل‌گیری یک جامعه سیاسی، باید نظم هنجاری مستقر از خصلت حقوقی برخوردار باشد، زیرا ماهیت حقوق ایجاب می‌کند که اگر، در خدمت قدرت واقع می‌شود حداقل تضمینی علیه قدرت نیز محسوب شود، یعنی فرد را در برابر زیاده‌روی‌های قدرت حمایت می‌کند و جلوی خودکامگی‌های فطری قدرت که، پدیده‌ای ضد حقوق است را می‌گیرد.



۱۲- گزینه «۱» تنظیم قدرت و تضمین آزادی‌ها، کارویژه‌ی قانون اساسی به عنوان برترین سند سیاسی - حقوقی و میثاق ملی هر کشوری محسوب می‌شود. در گزینه (۴) به حقوق و آزادی‌های مردم توجه نشده است. گزینه ۲ نیز نادرست است، زیرا هرچند که تفکیک قوا یکی از سازوکارهای کنترل قدرت است اما لزوماً و به صورت مطلق مبنای تنظیم قانون اساسی نیست و گزینه ۳ نیز اصولاً در تناقض با فلسفه تدوین قانون اساسی به عنوان میثاق ملی است.



۱۳- گزینه «۱» حقوق اساسی، از یک سو درصدد تبیین حقی است که منشاء و پایه‌ی قدرت و مشروعیت حکومت است و در این رابطه سازمان و اقتدارات حکومت و روابط نهادهای تشکیل‌دهنده‌ی آن را موردبحث قرار می‌دهد و از سوی دیگر حکومت، مسئولیت‌ها و اقتدارات آن را در رابطه با مردم، طوری تنظیم می‌کند که، آزادی‌ها و حقوق اشخاص از تعرض قدرت حکومت در مصون بماند.



۱۴- گزینه «۲» تعادل بین حقوق مردم و اقتدار حکومتی، موضوع اصلی قانون اساسی است. گزینه ۱ این تعادل را به نفع آزادی و گزینه‌های ۳ و ۴ به نفع اقتدار برهم می‌زنند، هرچند که در نهایت، هدف از اقتدار حکومت نیز حفظ حقوق و آزادی‌های مردم است ولی برهم خوردن این موازنه به هرج و مرج و عدم وجود امنیت می‌انجامد که در نهایت تضعیف حقوق و آزادی‌های مردم را به دنبال خواهد داشت.



۱۵- گزینه «۱» قانون اساسی، به کلیه‌ی قواعد و مقررات موضوعه یا عرفی، مدون یا پراکنده‌ای گفته می‌شود که، مربوط به قدرت و انتقال و اجرای آن است. قانون اساسی از یک سو حد و مرز آزادی فرد را در برابر عملکردهای قدرت و از سوی دیگر حدود اعمال قوای عمومی را در برخورد با حوزه حقوق فردی ترسیم می‌کند.



۱۶- گزینه «۱» قانون اساسی به تنظیم قدرت زمامداران و تضمین حقوق و آزادی مردم می‌پردازد. در واقع حقوق اساسی، دو مسئله نظم و عدالت یا قدرت و آزادی را تبیین و آشتی می‌دهد تا در نهایت حقوق مردم تضمین گردد. بدین منظور به تنظیم اقتدارات و اختیارات زمامداری در جهت تنظیم حقوق و آزادی‌های مردم به صورت متوازن و متعادل می‌پردازد.



۱۷- گزینه «۱» حقوق اساسی به تنظیم قدرت زمامداران و تضمین حقوق و آزادی مردم می‌پردازد. در واقع حقوق اساسی، دو مسئله‌ی قدرت و آزادی را فرموله می‌کند و آشتی می‌دهد تا در نهایت حقوق و آزادی‌های مردم تضمین گردد، لذا تنظیم قدرت حکومتی به منظور تضمین برتری حقوق و آزادی‌های مردم در حقوق اساسی با رویکرد حقوق بشری انجام می‌شود، سایر گزینه‌ها به صورت ناقص بخشی از کارویژه‌های دانش حقوق اساسی را بیان می‌کنند حال آن که گزینه ۱ جوهره‌ی حقوق اساسی را نمایان می‌سازد.



۱۸- گزینه «۱» حقوق اساسی به تنظیم و تعیین محدوده قدرت حکومت می‌پردازد، تا حقوق و آزادی‌های مردم تضمین گردد، سایر گزینه‌ها به صورت ناقص بخشی از مباحث مرتبط با دانش حقوق اساسی را بیان می‌کنند، حال آن که گزینه ۱ کار ویژه‌ی اصلی حقوق اساسی را که حل مسئله‌ی تعادل بین اقتدار حکومتی و آزادی مردم است را دلالت می‌کند.



فصل دوم

«دولت»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دوم

کله ۱- دولت‌های ساده «تک‌بافت» عدم تمرکز:

(سراسری ۷۶)

(۱) عبارت است از سپردن کارهای محلی به مردم محل

(۲) نوع خفیفی از عدم تراکم است.

(۳) عدم تراکم گامی در جهت مردمی کردن امور است.

(۴) وقتی است که دولت مرکزی امور محلی را به جای مرکز در محل انجام دهد.

کله ۲- در دولت‌های فدرال:

(سراسری ۷۶)

(۱) ایالات، از جهت سهولت در امور خود، در روابط بین‌المللی مستقل‌اند، اما سیاست خارجی در انحصار دولت مرکزی است.

(۲) سیاست خارجی و صلاحیت بین‌المللی در انحصار دولت مرکزی است.

(۳) صلاحیت بین‌المللی در انحصار دولت مرکزی است اما ایالات مرزی برای امور محلی خود دارای سیاست خارجی مستقل‌اند.

(۴) یکی از خصایص اصلی دولت فدرال استقلال سیاسی ایالات نسبت به دولت مرکزی در روابط بین‌الملل است.

کله ۳- نظام حقوقی حاکم بر روابط دول عضو، در دولت - کشورهای فدرال چگونه است؟

(سراسری ۷۷)

(۱) دولت‌های عضو مستقل از یکدیگرند و در امور داخلی خود دارای صلاحیت بین‌المللی می‌باشند.

(۲) منبعث از حقوق داخلی و بین‌المللی

(۳) منبعث از حقوق داخلی و بر اساس قانون اساسی فدرال

(۴) صلاحیت داخلی و بین‌المللی دولت‌های عضو از یکدیگر قابل تفکیک است.

کله ۴- برای تشکیل یک کشور چه عواملی لازم است؟

(سراسری ۷۸)

(۱) جمعیت و سرزمین بدون حاکمیت سیاسی

(۲) جمعیت سرزمین و دین مشترک

(۳) سرزمین، جمعیت و حاکمیت سیاسی

(۴) سرزمین، جمعیت و فرهنگ مشترک

کله ۵- به چه کشورهای مرکبی اتحاد شخصی می‌گویند؟

(سراسری ۷۸)

(۱) دستیابی یک شخص به حاکمیت دو یا چند کشور به الزام و انحصار از راه وراثت است.

(۲) در اتحاد شخصی استقلال حقوقی کشورها محفوظ است و رئیس این اتحاد می‌تواند انتخابی یا ارثی باشد.

(۳) چند کشور زیر فرمان یک رئیس کشور استقلال سیاسی و حقوقی‌شان را به نفع یکی از کشورها از دست می‌دهند.

(۴) چند کشور که از نظر حقوقی دارای استقلال کامل بوده، فقط می‌توانند زیر فرمان یک شاه قرار گیرند.

کله ۶- در دولت فدرال:

(سراسری ۷۹)

(۱) چون دولت‌های عضو دارای استقلال نسبی هستند، به تناسب همین استقلال، قانون اساسی محلی می‌تواند متفاوت و مغایر با قانون اساسی ملی باشد.

(۲) چون قانون اساسی دولت‌های عضو یک قانون محلی است، اصولاً تعارضی پیش نمی‌آید.

(۳) چون دولت‌های عضو تابع دولت مرکزی هستند، وجود قانون اساسی مستقل اصولاً مغایر این اتحاد است.

(۴) قانون اساسی دولت‌های عضو نباید با قانون فدراسیون مخالفتی داشته باشد.

کله ۷- در بیان مفاهیم «حاکمیت و حکومت»:

(سراسری ۷۹)

(۱) حاکمیت و حکومت در مفهوم درونی مترادف و در مفهوم بیرونی متمایز هستند.

(۲) حاکمیت و حکومت دارای معانی مترادفند.

(۳) حاکمیت عبارت است از مجموعه قوای سه‌گانه و حکومت همان قوه مجریه است.

(۴) در حاکمیت داخلی رابطه حقوقی مبتنی بر اقتدار و اطاعت و در حاکمیت بین‌المللی رابطه حقوقی، مبتنی بر قرارداد است.

کله ۸- در دولت‌های فدرال:

(سراسری ۸۰)

(۱) تصمیمات ملی، صرفاً به اتفاق آرا دولت‌های عضو نافذ و معتبر است.

(۲) تشکیل دولت فدرال برای جلوگیری از معایب عدم تمرکز است.

(۳) در کل کشور، فقط یک قانون اساسی وجود دارد، اما هر دولت عضو دارای قوای سه‌گانه مستقل است.

(۴) دولت‌های عضو در امور محلی مستقل عمل می‌کنند و در امور ملی، از طریق عضویت نمایندگان محلی در اداره دولت فدرال مشارکت دارند.

(سراسری ۸۰)

که ۹- در دولت‌های ساده (تک‌باخت):

- (۱) در صورت بزرگی ابعاد سرزمینی و جمعیتی، تقسیمات کشوری مبتنی بر نوعی استقلال هستند.
- (۲) ساختار آن‌ها مبتنی بر وحدت سرزمینی، مردمی و تشکیلاتی است.
- (۳) عدم تمرکز سیاسی و اداری حاکم است.
- (۴) عدم تمرکز سیاسی و عدم تراکم اداری است.

(آزاد ۸۰)

که ۱۰- در دولت‌های ساده و بسیط (تک‌باخت):

- (۱) ساختار این دولت‌ها مبتنی بر وحدت سرزمینی، مردمی و تشکیلاتی است.
- (۲) در صورت بزرگی ابعاد سرزمینی و جمعیتی، تقسیمات کشوری مبتنی بر نوعی استقلال می‌باشند.
- (۳) عدم تمرکز سیاسی و اداری حاکم است.
- (۴) عدم تمرکز، سیاسی و عدم تراکم، اداری است.

(آزاد ۸۰)

که ۱۱- در دولت‌های فدرال:

- (۱) صلاحیت بین‌المللی در انحصار دولت مرکزی است، اما ایالات مرزی برای امور محلی خود دارای سیاست خارجی مستقل‌اند.
- (۲) یکی از خصایص اصلی دولت فدرال، استقلال سیاسی ایالات نسبت به دولت مرکزی در روابط بین‌الملل است.
- (۳) سیاست خارجی و صلاحیت بین‌المللی در انحصار دولت فدرال (مرکزی) است.
- (۴) ایالات، از جهت سهولت در امر خود، در روابط بین‌الملل مستقل‌اند، اما سیاست خارجی در انحصار دولت مرکزی است.

(سراسری ۸۱)

که ۱۲- کدام اصل مبنای تشکیل دولت‌های فدرال است؟

- (۱) اصل ملیت‌ها
- (۲) خودمختاری و مشارکت
- (۳) وجود اقلیت‌ها
- (۴) اتحاد قومیت‌ها

(آزاد ۸۱)

که ۱۳- در بیان ارکان «دولت - کشور»:

- (۱) حاکمیت به مجموعه اقتدارات و زمامداری اطلاق می‌شود که به طور بلامنازع بر مردم اعمال قدرت می‌کنند.
- (۲) حکومت عبارت از قدرت برتر فرمانروایی فوق اراده افراد جامعه است.
- (۳) حکومت همان حاکمیت است که بر دولت - کشور سیطره مطلق دائمی و تام دارد.
- (۴) ملت به جمعیتی اطلاق می‌شود که با داشتن همبستگی‌های درونی و بیرونی و حقوقی (تابعیت) مجموعه واحد مشخصی را تشکیل می‌دهد.

(آزاد ۸۱)

که ۱۴- در دولت‌های ساده و تک‌باخت:

- (۱) قوانین اساسی محلی با رعایت قانون اساسی دولت مرکزی مصوب مردم محل است.
- (۲) تصمیمات مشترک همه شوراهای محلی، در صورت اتفاق آرا می‌تواند ناسخ مصوبات مجلس ملی شود.
- (۳) شوراهای مردمی محلی به شرط رعایت قانون اساسی کشور حق اتخاذ تصمیم نسبت به امور محلی را دارا هستند.
- (۴) عدم تراکم اداری اما عدم تمرکز، هم سیاسی و هم اداری است.

(سراسری ۸۲)

که ۱۵- در بیان مفهوم حاکمیت «دولت - کشور» می‌توان گفت:

- (۱) حاکمیت و حکومت در یک دولت - کشور دارای معانی مترادفند.
- (۲) حاکمیت دولت - کشور تنها قوای حاکم‌اند که در محدوده داخلی دارای اقتدارند.
- (۳) حاکمیت داخلی مبتنی بر اقتدار و اطاعت و حاکمیت بیرونی نامحدود است.
- (۴) حاکمیت بیرونی به معنای استقلال و حاکمیت درونی به معنای اقتدار است.

(سراسری ۸۲)

که ۱۶- در دولت فدرال:

- (۱) با عضویت دول حاکم در فدرال، حاکمیت دولت محلی از بین می‌رود.
- (۲) قانون اساسی دول حاکم محلی می‌تواند بدون نظارت دولت مرکزی تغییر یابد.
- (۳) چون دولت‌ها عضو خود مختارند می‌توانند قانون اساسی مغایر با فدرال داشته باشند.
- (۴) علی‌رغم اینکه دولت‌های عضو دارای استقلال نسبی‌اند، قانون اساسی دول عضو حاکم نمی‌تواند مغایر قانون اساسی فدرال باشد.

(سراسری ۸۲)

که ۱۷- در دولت‌های فدرال:

- (۱) برابری دولت‌های عضو، اصل است.
- (۲) رابطه دول عضو، بر مبنای قانون اساسی ایالتی تنظیم می‌شود.
- (۳) اصل مشارکت زمینه تمرکز قدرت را به ضرر اصل خودمختاری گسترش می‌دهد.
- (۴) خروج دولت عضو آزاد است، چنانچه مردم آن ایالت، از راه همه‌پرسی آن را خواسته باشند.

**که ۱۸- در دولت‌های مرکب (چند پارچه):**

(آزاد ۸۲)

- (۱) روابط بین دولت‌های عضو دولت‌های فدرال، به لحاظ استقلال در امور داخلی، نظیر دولت‌های عضو کنفدراسیون دولت‌ها در روابط بین‌الملل است.
- (۲) دولت فدرال دارای سیاست خارجی متمرکز است، اما دولت‌های عضو کنفدراسیون هر یک دارای سیاست خارجی مستقل‌اند.
- (۳) تصمیمات متخذه بین دولت‌های عضو دولت‌های فدرال همانند دولت‌های عضو کنفدراسیون با اتفاق آرا معتبر است.
- (۴) عضویت هر دولت در کنفدراسیون دولت‌ها، به طور ارادی و با انعقاد یک معاهده بین‌المللی صورت می‌گیرد، اما خروج آن از این کنفدراسیون بدون رأی اکثریت دولت‌های عضو، میسر نیست.

که ۱۹- دولت - کشور موضوع اصلی حقوق اساسی است. در این خصوص:

(آزاد ۸۲)

- (۱) در دولت - کشورهای فدرال هر یک از دولت - کشورهای عضو، دارای سیاست خارجی و نظامی مستقل‌اند.
- (۲) دولت - کشور فدرال وقتی است که چند کشور مستقل، با حفظ شخصیت حقوقی خود از طریق معاهده بین‌المللی در زمینه‌های خاص، مواضع مشترک مستمری را اتخاذ نمایند.
- (۳) کنفدراسیون با ائتلاف کامل چند کشور، در تمام زمینه‌ها ایجاد می‌شود.
- (۴) دولت - کشور ساده (تک‌باخت) مبتنی بر وحدت تشکیلاتی، مردمی و سرزمینی است.

که ۲۰- در دولت‌های فدرال:

(آزاد ۸۲)

- (۱) نیروهای مسلح و سیاست خارجی در اختیار مرکز و نیروی انتظامی امری محلی است.
- (۲) روابط بین دولت‌های عضو در امور داخلی همانند دولت‌های عضو کنفدراسیون در روابط بین‌المللی است.
- (۳) تصمیم‌گیری امور محلی با اکثریت آرا و امور فدرال به اتفاق آرا نمایندگان دولت‌های عضو است.
- (۴) نمایندگان مجلس ملی، انتخابی و نمایندگان مجلس سنا، انتصابی هستند.

که ۲۱- در دولت‌های فدرال:

(سراسری ۸۳)

- (۱) ایالات مرزی، روابط خارجی را مستقلاً اعمال می‌کنند.
- (۲) رابطه بین دولت‌های عضو، داخلی است.
- (۳) دولت‌های عضو، از نظر شخصیت حقوقی کاملاً مستقل هستند.
- (۴) دولت‌های عضو از نظر حقوقی نابرابرند.

که ۲۲- در بیان مفهوم حاکمیت و حکومت:

(سراسری ۸۳)

- (۱) حاکمیت و حکومت در مفهوم درونی مترادف و در مفهوم بیرونی متمایزند.
- (۲) حاکمیت مستقلاً توسط افراد اعمال می‌شود و حکومت توسط نهادهای برون حقوقی اعمال می‌شود.
- (۳) حاکمیت در سطح داخلی به معنی اقتدار و خود مختاری، در روابط بیرونی به معنی استقلال است.
- (۴) حاکمیت و حکومت بطور مطلق تنها از طریق حقوق داخلی ترسیم می‌شود و حقوق دیگر بر آن نقشی ندارند.

که ۲۳- در دولت‌های فدرال:

(آزاد ۸۳)

- (۱) قانون اساسی دولت‌های عضو، نباید با قانون اساسی فدراسیون مخالفتی داشته باشد.
- (۲) چون دولت‌های عضو تابع دولت مرکزی‌اند، وجود قانون اساسی مستقل اصولاً مغایر این اتحاد است.
- (۳) چون قانون اساسی دولت‌های غیر عضو، یک قانون محلی است، اصولاً تعارضی پیش نمی‌آید.
- (۴) چون دولت‌های عضو دارای استقلال نسبی‌اند، به تناسب همین استقلال، قانون اساسی محلی می‌تواند متفاوت و مغایر با قانون اساسی ملی باشد.

که ۲۴- در بیان مفهوم "دولت - کشور":

(آزاد ۸۳)

- (۱) حاکمیت و حکومت در مفهوم درونی مترادف و در مفهوم بیرونی متمایزند.
- (۲) حاکمیت به مجموعه افرادی اطلاق می‌شود که تحت ضوابطی در یک کشور اعمال قدرت می‌کنند.
- (۳) حاکمیت درونی به معنای اقتدار و حاکمیت بیرونی به معنای استقلال است.
- (۴) حاکمیت عبارت از مجموعه قوای سه‌گانه و حکومت همان قوه مجریه است.

که ۲۵- در دولت‌های مرکب (چند پارچه):

(آزاد ۸۳)

- (۱) دولت فدرال، دارای سیاست خارجی متمرکز است، اما دولت‌های عضو کنفدراسیون هر یک دارای سیاست خارجی مستقل‌اند.
- (۲) روابط بین دولت‌های عضو فدرال، به لحاظ استقلال در امور داخلی، نظیر دولت‌های عضو کنفدراسیون دولت‌ها در روابط بین‌الملل است.
- (۳) تصمیمات متخذه بین دولت‌های عضو فدرال، همانند دولت‌های عضو کنفدراسیون با اتفاق آرا معتبر است.
- (۴) عضویت هر دولت در کنفدراسیون دولت‌ها، به طور ارادی و با انعقاد یک معاهده بین‌المللی صورت می‌گیرد؛ اما خروج آن از این کنفدراسیون بدون رأی اکثریت دولت‌های عضو میسر نیست.



(سراسری ۸۴)

۲۶- مبنای اتحادهای شخصی، واقعی، کنفدراسیون و فدرال، به ترتیب عبارتند از:

- (۱) پیمان، خاندان، شخص و قانون اساسی
- (۲) شخص، خاندان، پیمان و قانون اساسی
- (۳) افراد، قانون اساسی، پیمان و شخصیت حقوقی
- (۴) افراد، خانواده، قانون اساسی و پیمان

(آزاد ۸۴)

۲۷- دولت (کشور):

- (۱) حکومتی است که بر جامعه مسلط است.
- (۲) فضای جغرافیایی مشخص (آب و خاک)
- (۳) همان جامعه بشری
- (۴) گروه انسانی، سرزمین و قدرت سیاسی

(آزاد ۸۴)

۲۸- در دولت‌های مرکب (چند پارچه):

- (۱) دولت فدرال دارای سیاست خارجی متمرکز است، اما دولت‌های عضو کنفدراسیون هر یک دارای سیاست خارجی مستقل‌اند.
- (۲) روابط بین دولت‌های عضو دولت فدرال، به لحاظ استقلال در امور داخلی، نظیر دولت‌های عضو کنفدراسیون دولت‌ها در روابط بین‌الملل است.
- (۳) تصمیمات متخذ، بین دولت‌های عضو دولت فدرال، همانند دولت‌های عضو کنفدراسیون با اتفاق آرا معتبر است.
- (۴) عضویت هر دولت در کنفدراسیون دولت‌ها، به طور ارادی و با انعقاد یک معاهده بین‌المللی صورت می‌گیرد، اما خروج آن از این کنفدراسیون بدون رأی اکثریت دولت‌های عضو میسر نیست.

(آزاد ۸۴)

۲۹- در دولت‌های فدرال:

- (۱) رابطه دولت‌های عضو، در امور داخلی مانند دولت‌های عضو کنفدراسیون در روابط بین‌المللی است.
- (۲) تصمیم‌گیری امور محلی با اکثریت و امور فدرال به اتفاق آرا نمایندگانی دولت‌های عضو است.
- (۳) نیروهای مسلح و سیاست خارجی در اختیار مرکز و نیروی انتظامی محلی است.
- (۴) نمایندگان مجلس ملی، انتخابی و نمایندگان مجلس سنا، انتصابی هستند.

(سراسری ۸۵)

۳۰- کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) حاکمیت و حکومت دارای معنای مترادف هستند.
- (۲) حاکمیت، عبارت است از مجموعه قوای سه‌گانه و حکومت، همان قوه مجریه است.
- (۳) حاکمیت و حکومت در مفهوم درونی، مترادف و در مفهوم بیرونی متمایزند.
- (۴) در حاکمیت داخلی، رابطه حقوقی بر اقتدار و اطاعت و در حاکمیت بین‌المللی، این رابطه مبتنی بر قرارداد است.

(آزاد ۸۵)

۳۱- در دولت‌های فدرال:

- (۱) از آنجا که دولت‌های عضو تابع دولت مرکزی‌اند، وجود قانون اساسی مستقل اصولاً موضوعیت ندارد.
- (۲) قانون اساسی دولت‌های عضو، در عین آنکه دارای مندرجات اصیل محلی است، نباید با قانون اساسی فدراسیون مخالفتی داشته باشد.
- (۳) چون قانون اساسی دولت‌های عضو یک قانون محلی است، اصولاً تعارضی پیش نمی‌آید.
- (۴) چون دولت‌های عضو دارای استقلال نسبی‌اند، به تناسب همین استقلال، قانون اساسی محلی می‌تواند متفاوت و مغایر با قانون اساسی ملی باشد.

(آزاد ۸۵)

۳۲- در بیان مفهوم "دولت کشور":

- (۱) حاکمیت عبارت است از مجموعه قوای سه‌گانه و حکومت همان قوه مجریه است.
- (۲) حاکمیت به مجموعه افرادی اطلاق می‌شود که تحت ضوابطی در یک کشور اعمال قدرت می‌کند.
- (۳) حاکمیت و حکومت در مفهوم درونی مترادف و در مفهوم بیرونی متمایزند.
- (۴) حاکمیت مطلق، دائمی و تام اما حکومت مقید، موقتی و قوا قابل تفکیک است.

(سراسری ۸۶)

۳۳- در بیان مفاهیم حاکمیت و حکومت می‌توان گفت.....

- (۱) این دو در مفهوم مترادف‌اند و وصف استقلال کشور را حمایت می‌کند.
- (۲) حاکمیت مجموعه قوای سه‌گانه است و حکومت فقط قوه مجریه را شامل می‌شود.
- (۳) این دو در مفهوم درونی مترادف و در مفهوم خارجی متمایزند و متضمن وصف خود مختاری هستند.
- (۴) حاکمیت درونی، رابطه مبتنی بر اقتدار است و حکومت به مفهوم قوای حاکم در یک سرزمین است.

(سراسری ۸۶)

۳۴- در دولت‌های تک‌باخت:

- (۱) واحدهای استانی و منطقه‌ای دارای استقلال سیاسی هستند.
- (۲) می‌توان سرزمین را به شکل منطقه‌ای و استانی تقسیم و اداره کرد.
- (۳) عدم تمرکز، نوعی تمرکززدایی و متضمن استقلال اداری و سیاسی است.
- (۴) در عدم تراکم، اداره امور به شیوه عدم تمرکز و با نمایندگانی محل است.



(سراسری ۸۶)

که ۳۵- در ایالت متحده آمریکا:

- (۱) اختلاف دولت‌های عضو با دولت مرکزی، به وسیله کنگره و رئیس جمهور حل می‌شود.
- (۲) حق نظارت قضایی قانون اساسی فدرال بر قوانین اساسی هریک از ایالات مسلم است.
- (۳) چون دولت‌های عضو خود مختارند، بنابراین قانون اساسی هریک از ایالات می‌تواند مغایر قانون اساسی فدرال باشد.
- (۴) رابطه دولت‌های عضو با دولت فدرال، بر اساس نظام کامل سلسله مراتبی است، لکن هر دولت عضو دارای قانون اساسی است.

(آزاد ۸۶)

که ۳۶- در بیان مفاهیم نهادی و ساختاری دولت‌ها:

- (۱) دولت بسیط (تک ساخت) مبتنی بر تمرکز سیاسی و اداری و دولت فدرال مبتنی بر تمرکز سیاسی و عدم تمرکز اداری است.
- (۲) دولت بسیط (تک ساخت) مبتنی بر وحدت عناصر تشکیلاتی، مردمی و جغرافیایی و دولت فدرال مبتنی بر تعدد دولت‌های مستقل یا پیوند مشترک است.
- (۳) دولت فدرال مبتنی بر اتحاد واقعی و دولت بسیط (تک ساخت) مبتنی بر اتحاد شخصی است.
- (۴) دولت بسیط (تک ساخت)، مبتنی بر نظام پارلمانی و دولت فدرال مبتنی بر نظام ریاستی هستند.

(آزاد ۸۶)

که ۳۷- در دولت‌های فدرال:

- (۱) صلاحیت بین‌المللی در انحصار دولت مرکزی است، اما ایالات مرزی برای امور محلی خود، دارای سیاست خارجی مستقل اند.
- (۲) سیاست خارجی و صلاحیت بین‌المللی، در انحصار دولت فدرال مرکزی است.
- (۳) یکی از خصایص اصلی دولت فدرال، استقلال سیاسی ایالات نسبت به دولت مرکزی در روابط بین‌الملل است.
- (۴) ایالات، از جهت سهولت در امور خود، در روابط بین‌الملل مستقل اند، اما سیاست خارجی در انحصار دولت مرکزی است.

(آزاد ۸۶)

که ۳۸- در مقایسه دولت‌های فدرال (اتحاد) و کنفدراسیون دولت‌ها (اتفاق):

- (۱) در دولت‌های فدرال، سیاست خارجی متمرکز و در کنفدراسیون، سیاست خارجی دولت‌های عضو مستقل از یکدیگر است.
- (۲) در دولت‌های فدرال، سیاست خارجی متمرکز و در کنفدراسیون، سیاست خارجی دولت‌های عضو مشترک است.
- (۳) روابط بین دولت‌های عضو فدرال، به لحاظ استقلال در امور داخلی، نظیر دولت‌های عضو کنفدراسیون در روابط بین‌الملل است.
- (۴) در دولت‌های فدرال و در کنفدراسیون دولت‌ها تصمیمات متخذ بین دولت‌های عضو، فقط به اتفاق آراء معتبر و لازم‌الاجراست.

(سراسری ۸۷)

که ۳۹- در..... حل اختلاف بین دولت‌های عضو در چارچوب قانون اساسی است.

- (۱) کنفدراسیون
- (۲) اتحاد شخصی
- (۳) اتفاق دولت‌ها
- (۴) اتحاد حقیقی

(آزاد ۸۷)

که ۴۰- در نظام‌های فدرال:

- (۱) دولت‌های عضو به جز امور نظامی در بقیه امور اداری، دارای استقلال کامل هستند.
- (۲) تدوین و اعمال سیاست خارجی، با دولت فدرال و اداره امور محلی، با دولت‌های عضو است.
- (۳) دولت‌های عضو، در قانونگذاری کاملاً مستقل و در روابط بین‌الملل تابع دولت فدرال می‌باشند.
- (۴) دولت‌های عضو، دارای خودمختاری بین‌المللی هستند.

(آزاد ۸۷)

که ۴۱- دولت‌های ساده و بسیط (تک‌بافت):

- (۱) در صورت بزرگی ابعاد سرزمینی و جمعیتی، تقسیمات کشوری مبتنی بر نوعی استقلال هستند.
- (۲) عدم تمرکز سیاسی و اداری حاکم است.
- (۳) ساختار این دولت‌ها، مبتنی بر وحدت سرزمینی، مردمی و تشکیلاتی است.
- (۴) عدم تمرکز سیاسی و عدم تراکم اداری است.

(آزاد ۸۷)

که ۴۲- در بیان مفهوم "دولت - کشور":

- (۱) حاکمیت در سطح داخلی، به معنای اقتدار و در روابط خارجی به معنای استقلال است.
- (۲) حاکمیت، عبارت از مجموعه قوای سه‌گانه و حکومت همان قوه مجریه است.
- (۳) حاکمیت به مجموعه افرادی اطلاق می‌شود که تحت ضوابطی در یک کشور اعمال قدرت می‌کنند.
- (۴) حاکمیت و حکومت در مفهوم درونی مترادف و در مفهوم بیرونی متمایزند.



(سراسری ۸۸)

۴۳- مشخصه‌ی اصلی کشورهای تک‌باخت (بسیط) چه نوع تمرکزی است؟

(۴) محلی

(۳) سیاسی

(۲) سازمانی

(۱) اداری

(آزاد ۸۸)

۴۴- در بیان مفهوم دولت - کشور:

(۱) حاکمیت، مجموعه قوا و نهادهای حاکم و حکومت همان قوه مجریه است.

(۲) حاکمیت، مفهومی ابزاری و حکومت، مفهومی ماهوی است.

(۳) رابطه حقوقی در حاکمیت درونی، اصولاً مبتنی بر فرمان و اطاعت و در حاکمیت بیرونی، مبتنی بر قرارداد است.

(۴) حاکمیت و حکومت دو مفهوم مترادفند.

(آزاد ۸۸)

۴۵- در مفهوم ساختاری دولت - کشور:

(۱) دولت‌های عضو دولت فدرال، از جهت ساختاری و دولت‌های عضو اتفاق دولت‌ها، از جهت عملی، هر یک دارای سیاست خارجی مستقل هستند.

(۲) تصمیمات مشترک دولت‌های عضو دولت فدرال، همانند دولت‌های عضو اتفاق دولت‌ها لزوماً باید به اتفاق آرا باشد.

(۳) با تشکیل دولت فدرال یا با ایجاد اتفاق دولت‌ها هیچ یک از دولت‌های عضو حق اتخاذ تصمیم مستقل ندارند.

(۴) دولت فدرال دارای سیاست خارجی واحد و متمرکز است، اما در اتفاق دولت‌ها، هریک از دولت‌های عضو دارای سیاست خارجی مستقل هستند.

(آزاد ۸۸)

۴۶- در دولت‌های بسیط (تک‌باخت):

(۱) در صورت بزرگی ابعاد سرزمینی و جمعیتی، تقسیمات کشوری مبتنی بر نوعی استقلال است.

(۲) تصمیمات کلی در «تک‌باخت ساده»، توسط مرکز اتخاذ می‌شود و در «تک‌باخت پیچیده»، اداره امور به شیوه عدم تراکم و عدم تمرکز سازماندهی می‌شود.

(۳) در سبک عدم تراکم، اداره امور اجرایی محلی، به ابتکار دولت مرکزی و در سبک عدم تمرکز، اداره امور توسط مأموران مرکزی در محل صورت می‌گیرد.

(۴) عدم تراکم نوعی تمرکز زدایی اداری و عدم تمرکز نوعی استقلال سیاسی است.

(سراسری ۸۹)

۴۷- استقلال نهادهای محلی در کشورهای تک‌باخت غیر متمرکز، چگونه است؟

(۴) فرهنگی - اجتماعی

(۳) سیاسی - محلی

(۲) اداری - اجرایی

(۱) اقتصادی - مالی

(آزاد ۸۹)

۴۸- در دولت‌های فدرال:

(۱) قانون اساسی دولت‌های عضو، نباید مغایر با قانون اساسی دولت مرکزی (فدراسیون)، مخالفتی داشته باشد.

(۲) چون دولت‌های عضو تابع دولت مرکزی‌اند، وجود قانون اساسی مستقل، اصولاً مغایر این اتحاد است.

(۳) چون قانون اساسی دولت‌های عضو، یک قانون اساسی محلی است، اصولاً تعارضی پیش نمی‌آید.

(۴) چون دولت‌های عضو دارای استقلال نسبی‌اند، به تناسب همین استقلال، قانون اساسی محلی می‌تواند متفاوت و مغایر قانون اساسی ملی باشد.

(آزاد ۸۹)

۴۹- در دولت‌های تک‌باخت:

(۱) در صورت بزرگی ابعاد سرزمینی و جمعیتی، تقسیمات کشوری مبتنی بر نوعی استقلال است.

(۲) در سبک عدم تراکم، اداره امور اجرایی، محلی به ابتکار دولت مرکزی و در سبک عدم تمرکز، اداره امور توسط نمایندگان دولت مرکزی در محل صورت می‌گیرد.

(۳) تصمیمات کلی در تک‌باخت ساده، توسط دولت مرکزی اتخاذ می‌شود و در تک‌باخت پیچیده اداره امور به شیوه عدم تراکم و عدم تمرکز سازماندهی می‌شود.

(۴) عدم تراکم نوعی تمرکز زدایی اداری و عدم تمرکز نوعی تمرکز زدایی و استقلال سیاسی است.

(آزاد ۸۹)

۵۰- در بیان مفاهیم «حاکمیت» و «حکومت»:

(۱) در حاکمیت داخلی، رابطه حقوقی مبتنی بر فرمان و اطاعت و در حاکمیت بین‌المللی، رابطه حقوقی مبتنی بر قرارداد است.

(۲) حاکمیت و حکومت، دارای معانی مترادفند.

(۳) حاکمیت و حکومت در مفهوم درونی مترادف و در مفهوم بیرونی متمایزند.

(۴) حاکمیت عبارت است از مجموعه قوای سه‌گانه و حکومت همان قوه مجریه است.

(سراسری ۹۰)

۵۱- کدام عبارت در خصوص عدم تمرکز در کشورهای تک‌باخت پیچیده، نادرست است؟

(۱) اختیارات واحدها از جنس مدیریت است.

(۲) تقسیمات محلی صرفاً با اراده قوه قانونگذار مرکزی به وجود می‌آید.

(۳) دستگاه‌های مرکزی بر واحدها از حیث نهادی و اجرایی نظارت دارند.

(۴) خودمختاری اعطایی به واحدها را به هیچ شکل نمی‌توان محدود کرد.

**که ۵۲- عناصر اصلی دولت کشور عبارتند از:**

(آزاد ۹۰)

- (۱) جمعیت، هویت ملی و سرزمین
- (۲) جمعیت، سرزمین و قدرت عالی
- (۳) هویت ملی، سرزمین و شناسایی بین‌المللی
- (۴) شناسایی بین‌المللی، هویت ملی و قدرت سیاسی

که ۵۳- در دولت‌های فدرال:

(آزاد ۹۰)

- (۱) قانون اساسی دولت‌های عضو نباید با قانون اساسی فدرال مخالفتی داشته باشد.
- (۲) چون دولت‌های عضو تابع دولت مرکزی‌اند وجود قانون اساسی اصولاً مغایر این اتحاد است.
- (۳) چون قانون اساسی دولت‌های عضو یک قانون محلی است اصولاً تعارضی پیش نمی‌آید.
- (۴) چون دولت‌های عضو دارای استقلال نسبی‌اند، به تناسب همین استقلال قانون اساسی محلی می‌تواند متفاوت و مغایر قانون اساسی ملی باشد.

که ۵۴- در دولت‌های مرکب (چند پارچه):

(آزاد ۹۰)

- (۱) دولت فدرال دارای سیاست خارجی متمرکز است اما هر یک از دولت‌های عضو کنفدراسیون دارای سیاست خارجی مستقلند.
- (۲) روابط بین دولت‌های عضو دولت فدرال به لحاظ استقلال در امور داخلی نظیر دولت‌های عضو کنفدراسیون دولت‌ها در روابط بین‌الملل است.
- (۳) تصمیمات متخذه بین دولت‌های عضو دولت فدرال همانند دولت‌های عضو کنفدراسیون به اتفاق آراء معتبر است.
- (۴) عضویت هر دولت در کنفدراسیون دولت‌ها به طور ارادی و با انتقاد یک معاهده بین‌المللی صورت می‌گیرد اما خروج آنان از این کنفدراسیون بدون رأی اکثریت عضو میسر نمی‌باشد.

که ۵۵- در بیان مفهوم «دولت - کشور»:

(آزاد ۹۰)

- (۱) حاکمیت به مجموع افرادی اطلاق می‌شود که تحت ضوابط در یک کشور اعمال قدرت می‌کنند.
- (۲) حاکمیت و حکومت در مفهوم درونی مترادف و در مفهوم بیرونی متمایزند.
- (۳) حاکمیت درونی به معنای اقتدار و حاکمیت بیرونی به معنای استقلال است.
- (۴) حاکمیت عبارت از مجموعه قوای سه‌گانه و حکومت همان قوه مجریه است.

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دوم

۱- گزینه «۲» دولت‌های تک‌بافت یا بسیط به دوگونه (۱) ساده، که یگانگی سیاسی و اداری به صورت منسجم توسط دولت مرکزی تحقق می‌یابد. (۲) پیچیده، که برای تسهیل اداره به‌صورت ۲/۱ - عدم تراکم ۲/۲ - عدم تمرکز ۲/۳ - وحدت انضمامی ۲/۴ - منطقه‌گرایی سازمان‌یافته است. تقسیم می‌شوند. عدم تراکم عبارت است از، تقسیم اختیارات اجرایی و اداری میان اندام‌های سازمانی مرکز و مأموران و دستگاه‌های محلی، بدین معنا که دولت مرکزی مقداری از اختیارات خود را به کارکنان محلی تفویض می‌کند. درحالی‌که عدم تمرکز، روشی است که، به نهادهای محلی از سوی قانون‌گذار مرکزی اختیارات ویژه‌ای داده می‌شود، تا اختیار تصمیم‌گیری‌های اداری در محل داشته بتوانند یا خود یا به‌وسیله عوامل اجرایی خود آن را اجرا کنند.

۲- گزینه «۲» هریک از ایالات کشور فدرال یک کشور محسوب می‌گردد، اما بر اساس قانون اساسی صلاحیت بین‌المللی و سیاست خارجی را به دولت فدرال تنفیذ نموده‌اند. ایالات در صورتی اجازه دارند که روابط بین‌المللی برقرار نمایند که قانون اساسی یا فدرال این اجازه را به آن‌ها داده باشد.

۳- گزینه «۳» حقوق حاکم بر روابط دول عضو در کشور فدرال از زمره حقوق اساسی «داخلی» است نه حقوق بین‌المللی و مشخص‌کننده حدود و چگونگی این روابط قانون اساسی فدرال است.

۴- گزینه «۳» کاره دومالبر *carre demalberg* در کتاب حقوق اساسی خود در تعریف دولت - کشور می‌گوید: «جماعتی انسانی، مستقر در سرزمین مخصوص با سازمانی که نتیجه‌ی آن برای گروه موردنظر و در رابطه با اعضاء دارای نیرویی برتر عملکرد، فرماندهی و اجبار است». بنابراین عوامل سازنده‌ی دولت - کشور عبارتند از: (۱) گروه انسانی - (جمعیت) (۲) چارچوبه فضایی - (سرزمین) (۳) قدرت سیاسی - (نیروی فرمانروایی).

۵ - گزینه «۴» اتحاد شخصی، یکی از اقسام کشورهای مرکب است و عبارت از این است که دو یا چند کشور پادشاهی ضمن حفظ شخصیت حقوقی سیاسی خود، دارای یک پادشاه باشند. به این مجتمع اصطلاحاً اتحاد شخصی می‌گویند، مانند این‌که در سال (۱۷۱۴) ژرژ اول از شاخه هانور در انگلستان به پادشاهی رسید، لذا بین این کشور و مملکت پادشاهی هانور، اتحاد شخصی ایجاد شد.



۶- گزینه «۴» در صورتی که، چند کشور مستقل و حاکم تصمیم بگیرند، بنا به ملاحظات سرنوشت سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، نظامی خود را به هم پیوند دهند و با کمک و همکاری یکدیگر قدرت بزرگ‌تر و فراگیرتری را به وجود آورند و مرتبه‌ی شایسته‌تری در عرصه‌ی بین‌المللی برای خود کسب نمایند، گام اساسی به سوی ایجاد و تشکیل فدرال برداشته‌اند.

فدرالیسم یعنی، گرایش اجتماعات متمایز انسانی به سوی یک‌دیگر، حقوق حاکم بر روابط دول عضو از زمره حقوق اساسی است و صلاحیت‌های بین‌المللی را در انحصار دولت مرکزی قرار می‌دهد و دولت‌های عضو را مشمول حقوق داخلی و مستحیل در جامعه‌ی کل می‌سازد. لذا گزینه (۴) صحیح است. و قانون اساسی دول عضو نباید با قانون فدراسیون در تضاد باشد.

۷- گزینه «۴» حاکمیت «sovereignty»، عبارت از قدرت برتر فرماندهی یا امکان اراده‌ای فوق اراده‌های دیگر است. حاکمیت بر دو نوع است:

(۱) حاکمیت برون‌ی یا حاکمیت دولت (۲) حاکمیت درونی یا حاکمیت در دولت. حاکمیت دولت یا حاکمیت برون‌ی، مشخص‌کننده شخصیت متمایز حقوقی و سیاسی دولت - کشور و استقلال و عدم وابستگی آن در ارتباط با سایر دولت - کشورهاست اما حاکمیت درونی مؤید برتری قدرت یک دولت - کشور، نسبت به اعضای جامعه نظیر فرد، گروه و طبقه است.

۸- گزینه «۴» در صورتی که، چند کشور مستقل و حاکم تصمیم بگیرند بنابه ملاحظات سرنوشت سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نظامی خود را به هم پیوند دهند و با کمک و معاضدت یکدیگر قدرت بزرگ‌تر و فراگیرتری به وجود آورند و مرتبه‌ی شایسته‌تری در خانواده بین‌المللی برای خود کسب کنند. گام اساسی به سوی ایجاد کشور فدرال برداشته‌اند. فدرالیسم یعنی گرایش اجتماعات متمایز انسانی به سوی یک‌دیگر.

در نظام فدرالی، دو گرایش متضاد با هم آشتی داده می‌شوند. (۱) علاقه به حفظ خودمختاری و شخصیت حقوقی از سوی دولت‌های مستقل (۲) کشش به سوی تشکیل یک قدرت جدید تا، دربرگیرنده‌ی کلیه‌ی اجتماعات عضو باشد. ایالات متحده آمریکا بنیانگذار نظام فدرال و اولین کشور فدرال شناخته می‌شود. آنچه مسلم است، این که روابط میان کشورهای عضو در چنین رژیمی مبتنی بر قانون اساسی فدرال می‌باشد.

۹- گزینه «۲» دولت - کشور تک‌بافت یا بسیط، کشورهایی هستند که دارای مرکز واحد عملکرد سیاسی هستند. قدرت سیاسی در کلیت و مجموع آن توسط یک شخصیت واحد یا دولت مرکزی اعمال می‌شود. این کشورها دارای سه‌گونه وحدت (۱) سرزمین (۲) جماعت (۳) ساختار هستند.

۱۰- گزینه «۱» دولت - کشورهای تک‌بافت دارای مرکز واحد عملکرد سیاسی هستند و قدرت سیاسی در کلیت و مجموع، توسط یک شخصیت واحد یا دولت مرکزی اعمال می‌شود و سه نوع وحدت را با خود حمل می‌کنند: ۱- وحدت ساختار ۲- وحدت جماعت ۳- وحدت سرزمین. در این حالت کلیه‌ی اعضای گروه سیاسی یا جمعیت کشور، زیر لوای یک دولت قرار دارند و از یک اقتدار سیاسی تبعیت می‌کنند و غالباً یک قانون اساسی قلمرو حاکمیت کشور را پوشش سراسری می‌دهد، بافت قدرت در این دولت‌ها تفکیک‌ناپذیر است. دولت کشورهای تک‌بافت، به‌ویژه آن‌هایی که از ابعاد بزرگ سرزمینی و جمعیتی برخوردارند، می‌توانند در درون خود هرگونه تقسیمات اداری از قبیل استان، شهرستان، بخش، دهستان و غیره را تحمل کنند و حتی طبق تصمیم دولت مرکزی به آن‌ها قدرت تصمیم‌گیری و اداره اعطا کنند، بدون آنکه به ساختار واحد قدرت، لطمه‌ای وارد آید. این ویژگی، دولت - کشورهای تک‌بافت پیچیده را پدید می‌آورد که عبارتند از: ۱- عدم تراکم (تفویض اختیارات اداری): که امور ملی در اختیار دولت مرکزی و امور محلی به وسیله مأموران دولت مرکزی با ابتکار مرکز اداره می‌شود. ۲- عدم تمرکز یا تمرکز زدایی اداری: امور ملی در اختیار دولت مرکزی و امور محلی به وسیله نهادهای محلی با ابتکار اهالی اداره می‌شود. درواقع عدم تمرکز عبارت است از سپردن کارهای محلی مردم به مردم محل. ۳- وحدت انضمامی: قانونگذاری متنوع با قانونگذار واحد ۴- منطقه‌گرایی: عدم تمرکز افراطی.

۱۱- گزینه «۳» قانون اساسی فدرال، صلاحیت‌های بین‌المللی را در انحصار دولت مرکزی قرار می‌دهد و دولت‌های عضو را مشمول حقوق داخلی و مستحیل در جامعه کل می‌سازد.

۱۲- گزینه «۲» در خصوص اتحاد دول یا کشور فدرال در مباحث پیشین توضیح داده شد، لیکن در فرض پرسش، ژرژ سل georges - scelle استاد فرانسوی حقوق عمومی، برای تحقق دولت - کشور فدرال، سه اصل به شرح زیر پیشنهاد کرده است: (۱) قانون فراداشت (۲) قانون خودمختاری (۳) قانون مشارکت. بدین معنا که، دولت - کشور فدرال، مرکب از دولت‌های کوچکی است که می‌خواهند خودمختار بمانند و هم در عین حال میزان قابل توجهی از حاکمیت سیاسی خود را به طور ارادی به دولت مرکزی می‌سپارند و هم در تحقق اراده حاکم کشور فدرال همکاری می‌نمایند.



۱۳- گزینه «۴» فاکتور همبستگی، پایه‌ی تشکیل گروه انسانی است. همبستگی را به دو نوع مکانیک و ارگانیکی طبقه‌بندی می‌نمایند. در همبستگی مکانیکی، گرایش به گروه براساس تشابه اعضای گروه به وجود می‌آید مانند تشابهات زبانی، مذهبی، قومی و نژادی. اما همبستگی ارگانیکی در روابط اجتماعی پیشرفته‌تر و متکامل‌تری به مثابه‌ی یک فرآیند رخ می‌دهد. در این موقعیت، تقسیم کار اجتماعی نوعی گسست را به وجود می‌آورد و سپس نوعی اندام‌بندی اجتماعی، پیوند بین اعضای گروه را براساس خصلت تشکیلاتی و عقلانیت برقرار می‌سازد. از دید حقوقی - سیاسی، ملت را می‌توان به صورت گروهی انسانی که اعضای آن در اثر عوامل پیونددهنده‌ی مادی و معنوی به یکدیگر وابسته گردند و نسبت به جماعت احساس تعلق خاطر کنند و سرنوشت خود را با سرنوشت سایر اعضا یکی بدانند، تعریف نمود. بنابراین ملت، کلیتی است که شکل‌گیری آن مبنایی دوگانه دارد: مبانی عینی مانند زبان، کیش، عادات و رسوم، نژاد و نظایر آن‌ها (همبستگی بیرونی) و مبانی ذهنی نظیر نظام‌های ارزشی مشترک، تصورات زیست جمعی و اراده دسته جمعی (همبستگی درونی). از حیث حقوقی، اعضای گروه انسانی در ارتباط با دولت - کشور ممکن است دارای سه وضع باشند: ۱- اتباع کشور ۲- بیگانگان مقیم ۳- بی‌وطنان. تابعیت خصلتی حقوقی - سیاسی است که به موجب آن شخص متعلق به کشوری معین بوده و در آن کشور دارای حق و تکالیفی است.

۱۴- گزینه «۳» دولت - کشورهای تک‌بافت دارای مرکز واحد عملکرد سیاسی هستند و قدرت سیاسی در کلیت و مجموع آن توسط یک شخصیت واحد یا دولت مرکزی اعمال می‌شود. در این حالت کلیه‌ی اعضای گروه سیاسی یا جمعیت کشور زیر لوای یک دولت قرار دارند و از یک اقتدار سیاسی تبعیت می‌کنند و غالباً یک قانون اساسی قلمرو حاکمیت کشور را پوشش سراسری می‌دهد، بافت قدرت در این دولت‌ها تفکیک‌ناپذیر است. لذا شوراهای مردمی محلی به شرط رعایت قانون اساسی کشور حق اتخاذ تصمیم نسبت به امور محلی را دارا هستند.

۱۵- گزینه «۴» واژه‌ی حاکمیت، بر قدرت بالاتر و برتری، دلالت می‌کند که هیچ قدرت قانونی دیگری برتر از آن نیست. حاکمیت دارای دو جنبه است: (۱) اقتدارات داخلی دولت، که در قلمرو سرزمین خویش است (۲) استقلال خارجی در برابر دولت‌های دیگر و مداخله‌های بیرونی. دولتی که، نتواند امور داخلی خویش را اداره و در برابر قدرت‌های خارجی و گروه‌های فشار، ایستادگی کند یا در برابر مداخله‌های سیاست‌های خارجی بایستد دارای وصف حاکمیت نخواهد بود.

۱۶- گزینه «۴» «فدرالیسم» در وسیع‌ترین مفهوم خود عبارت است از، فرآیند اتحاد جوامع انسانی مختلف که در نهایت دو گرایش متعارض را با هم هماهنگ می‌سازد. این دو گرایش عبارتند از، گرایش به خودمختاری جوامع تشکیل‌دهنده و گرایش به وجود سلسله مراتب در جامعه‌ی کل که جوامع کوچک‌تر را تشکیل داده است. از دیدگاه حقوقی، هر یک از کشورهای عضو مستقلاً کشور محسوب نمی‌شود بلکه تنها کشور فدرال است که، کشور قلمداد می‌گردد. برخلاف کشور بسیط مانند فرانسه، که صلاحیت‌های خود را از حکومت مرکزی می‌گیرد، کشور فدرال صلاحیت‌های خود را از قانون اساسی فدرال اخذ می‌کند. جدای از قانون اساسی فدرال، هر یک از کشورهای عضو نیز دارای قانون اساسی ویژه‌ای هستند. با توجه به مراتب مذکور و این که قانون اساسی کشورهای عضو نباید مغایر با قانون اساسی فدرال باشد.

۱۷- گزینه «۱» در صورتی که، چند کشور مستقل و حاکم تصمیم بگیرند بنا به ملاحظات سرنوشت سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نظامی خود را به هم پیوند دهند و با کمک و همکاری یکدیگر، قدرت بزرگ‌تر و فراگیرتری به وجود آورند و مرتبه‌ی شایسته‌تری در عرصه بین‌المللی برای خود کسب نمایند، گام اساسی به سوی ایجاد کشور فدرال برداشته‌اند. کشور فدرال در سطح بین‌المللی به صورت واحد و یکپارچه عمل می‌کند و دارای شخصیت حقوقی است، بدین معنا که، دولت مرکزی فدرال در عرصه بین‌المللی مطرح است نه یکایک دول عضو، ضمن این که سرزمین فدرال از مجموعه سرزمین‌های عضو تشکیل شده و قوانین فدرال در قلمرو و محدوده کل قابل اعمال است.

۱۸- گزینه «۲» حفظ شخصیت حقوقی دول متفق، مبنای اتحاد کنفدراسیون است. در واقع کنفدراسیون، تشکیل یک سازمان مشترک و واگذاری بعضی از امور مشترک کشورهای عضو به آن سازمان از طریق انعقاد یک پیمان بین‌المللی است. سیاست خارجی دولت‌های عضو، در این حالت از یکدیگر مستقل است در حالی که در دولت‌های فدرال، سیاست خارجی متمرکز و در انحصار دولت فدرال است.

۱۹- گزینه «۴» کنفدراسیون، تشکیل یک سازمان مشترک و واگذاری بعضی از امور مشترک کشورهای عضو به آن سازمان از طریق انعقاد یک پیمان بین‌المللی است. سیاست خارجی دولت‌های عضو در این حالت از یکدیگر مستقل است. در دولت‌های فدرال، سیاست خارجی متمرکز و در انحصار دولت فدرال است. دولت - کشورهای تک‌بافت دارای مرکز واحد عملکرد سیاسی هستند و قدرت سیاسی در مجموع، توسط یک شخصیت واحد یا دولت مرکزی اعمال می‌گردد. در این حالت کلیه‌ی اعضای گروه سیاسی یا جمعیت کشور زیر لوای یک دولت قرار دارند و از یک اقتدار سیاسی تبعیت می‌کنند؛ دولت - کشور ساده (تک‌بافت) مبتنی بر وحدت تشکیلاتی، مردمی و سرزمینی است.



۲۰- گزینه «۱» دولت - کشور مرکب، بر خلاف دولت - کشورهای بسیط، دارای چند مرکز عملکرد سیاسی‌اند و حاکمیت چندگانه‌ای در آن‌ها حکمفرماست. دولت‌های عضو در این مجموعه‌ی کشوری، هر کدام واحد سیاسی حاکمی را تشکیل می‌دهند. شخصیت حقوقی - سیاسی این واحدهای عضو، به گونه‌ای است که می‌توان به یکایک آن‌ها واژه‌ی دولت اطلاق کرد. دولت - کشور مرکب، تجمع اداری چندین دولت حاکم حول محور یک قدرت مرکزی و سپردن میزانی اختیار سیاسی به شخص یا نهاده‌ی است که در درجه‌ی بالاتری از دولت‌های عضو قرار دارد. ازجمله، انواع مختلف دولت - کشورهای مرکب عبارتند از: الف - کنفدراسیون: (اتفاق دول)، مبنای اتحاد کنفدراسیون، پیمان است. در واقع کنفدراسیون، تشکیل یک سازمان مشترک و واگذاری بعضی از امور مشترک کشورهای عضو به آن سازمان از طریق انعقاد یک پیمان بین‌المللی است. سیاست خارجی دولت‌های عضو در این حالت از یکدیگر مستقل است. ب - کشورفدرال: (اتحاد دول)؛ در نظام فدرال دو گرایش متضاد با هم آشتی داده می‌شوند: ۱- علاقه به حفظ خود مختاری و شخصیت حقوقی از سوی دولت‌های مستقل ۲- کشش به سوی تشکیل یک قدرت جدید تا در برگیرنده کلیه جوامع عضو باشد. در فدرالیسم، دوگانگی ساختاری وجود دارد و این برخلاف عدم تمرکز است. در این حالت دولت‌های عضو در امور محلی مستقل هستند و در امور ملی و بین‌المللی از طریق عضویت نمایندگان محلی در اداره دولت فدرال مشارکت می‌کنند.

۲۱- گزینه «۲» حقوق حاکم، بر روابط دول عضو «فدرال» از زمره حقوق اساسی است، نه حقوق بین‌الملل و مشخص‌کننده حدود و چگونگی این روابط قانون اساسی فدرال است. قانون اساسی، عمدتاً صلاحیت‌های بین‌المللی را در انحصار دولت مرکزی قرار می‌دهد و دولت‌های عضو را شامل حقوق داخلی می‌داند.

۲۲- گزینه «۳» حاکمیت، عبارت از قدرت برتر فرماندهی یا امکان اعمال اراده‌ای فوق اراده‌های دیگر است. حاکمیت بر دو گونه است: (۱) حاکمیت بیرونی یا حاکمیت دولت که مشخص‌کننده شخصیت متمایز حقوقی و سیاسی دولت - کشور و استقلال و عدم وابستگی آن در ارتباط با سایر دولت - کشورها است؛ (۲) حاکمیت درونی یا حاکمیت در دولت که، مؤید برتری قدرت یک دولت - کشور نسبت به اعضای جامعه نظیر فرد، گروه و طبقه است.

۲۳- گزینه «۳» در فدرالیسم، دولت‌های عضو در امور محلی مستقل عمل می‌کنند و در امور ملی و بین‌المللی از طریق عضویت نمایندگان محلی در اداره دولت فدرال مشارکت می‌کنند. قانون اساسی دولت‌های عضو، نباید با قانون اساسی فدرال یا فدراسیون مخالفت و مغایرتی داشته باشد.

۲۴- گزینه «۳» حاکمیت؛ عبارت از قدرت برتر فرماندهی یا امکان اعمال اراده‌ای فوق اراده‌های دیگر است. حاکمیت بر دو نوع است: یکی حاکمیت برون‌ی یا حاکمیت دولت که مشخص‌کننده شخصیت متمایز حقوقی و سیاسی دولت - کشور و استقلال و عدم وابستگی آن در ارتباط با سایر دولت کشورهاست که از آن تعبیر به استقلال می‌شود. دوم حاکمیت درونی یا حاکمیت در دولت که مؤید برتری قدرت یک دولت - کشور نسبت به اعضای جامعه نظیر فرد، گروه، طبقه یا تقسیمات سرزمینی نظیر شهر و شهرستان و استان و ایالت و یا نهادهایی نظیر حزب و سندیکا است که از آن تعبیر به اقتدار می‌شود.

۲۵- گزینه «۱» قانون اساسی فدرال، صلاحیت‌های بین‌المللی را در انحصار دولت مرکزی قرار می‌دهد و دولت‌های عضو را مشمول حقوق داخلی و مستحیل در جامعه کل می‌سازد، بنابراین دولت فدرال دارای سیاست خارجی متمرکز است؛ اما دولت‌های عضو کنفدراسیون هر یک دارای سیاست خارجی مستقل‌اند.

۲۶- گزینه «۲» کشورهای اتحاد شخصی، واقعی، کنفدراسیون و فدرال جزء کشورهای مرکب محسوب می‌شوند، این کشورها برخلاف کشورهای تک‌بافت یا بسیط، دارای چند مرکز عملکرد سیاسی هستند و حاکمیت چندگانه‌ای در آن‌ها حکمفرماست. (۱) اتحاد شخصی، اصطلاحی است که، در آن دو یا چند کشور پادشاهی ضمن حفظ شخصیت حقوقی - سیاسی خود دارای یک پادشاه باشند؛ (۲) اتحاد واقعی، اصطلاحی است که در آن دو یا چند کشور مستقل پادشاهی سلطنت یک پادشاه را بپذیرند و با حفظ ساختارهای سیاسی داخلی خود علاوه بر قبول یک رئیس مملکت مشترک موروثی، ساختارها و نهادهای مشترکی را نیز برای تحقق این اتحاد ایجاد کنند اتحاد واقعی به وجود آمده است؛ (۳) کنفدراسیون یا اتفاق دول به کشورهایی اطلاق می‌گردد که، چند کشور مستقل به منظور پایدار ماندن و نیرومند شدن خود بخواهند در زمینه‌های دفاعی، اقتصادی، نظامی و سیاسی با یکدیگر اشتراک مساعی مداوم داشته باشند، مانند کنفدراسیون سوئیس، (۴) فدرال یا اتحاد دول، در صورتی که، چند کشور مستقل و حاکم تصمیم بگیرند بنا به ملاحظات سرنوشت سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و غیره خود را به هم پیوند دهند و با کمک یکدیگر قدرت بزرگتری به وجود آورند مانند آلمان.

۲۷- گزینه «۴» مهمترین واحدهای سیاسی، دولت - کشورها هستند که تشکیل آن‌ها مستلزم سه عامل جمعیت (ملت)، سرزمین و قدرت سیاسی عالی است. دولت - کشور جامعه‌ی سیاسی سازمان‌یافته و نهادبندی شده‌ای است که از سایر جوامع متمایز بوده و شخصیت مشخص و متمایزی از عناصر ترکیبی خود دارد.

۲۸- گزینه «۱» قانون اساسی فدرال، صلاحیت‌های بین‌المللی را در انحصار دولت مرکزی قرار می‌دهد و دولت‌های عضو را مشمول حقوق داخلی و مستحیل در جامعه کل می‌سازد، بنابراین دولت فدرال دارای سیاست خارجی متمرکز است، اما دولت‌های عضو کنفدراسیون هر یک دارای سیاست خارجی مستقل‌اند.



۲۹- گزینه «۳» دولت - کشور مرکب برخلاف دولت - کشورهای بسیط، دارای چند مرکز عملکرد سیاسی‌اند و حاکمیت چندگانه‌ای در آن‌ها حکمفرماست. دولت‌های عضو در این مجموعه‌ی کشوری هر کدام واحد سیاسی حاکمی را تشکیل می‌دهند. شخصیت حقوقی - سیاسی این واحدهای عضو به گونه‌ای است که می‌توان به یکایک آن‌ها واژه‌ی دولت، اطلاق کرد. دولت - کشور مرکب، تجمع اداری چندین دولت حاکم، حول محور یک قدرت مرکزی و سپردن میزانی از اختیار سیاسی به شخص یا نهادی است که در درجه‌ی بالاتری از دولت‌های عضو قرار دارد. از جمله، انواع مختلف دولت - کشورهای مرکب عبارتند از: الف - کنفدراسیون: (اتفاق دول)؛ مبنای اتحاد کنفدراسیون، پیمان است. در واقع کنفدراسیون، تشکیل یک سازمان مشترک و واگذاری بعضی از امور مشترک کشورهای عضو به آن سازمان از طریق انعقاد یک پیمان بین‌المللی است. سیاست خارجی دولت‌های عضو در این حالت از یکدیگر مستقل است. ب - کشورفدرال: (اتحاد دول)؛ در نظام فدرال دو گرایش متضاد با هم آشتی داده می‌شوند: ۱- علاقه به حفظ خود مختاری و شخصیت حقوقی از سوی دولت‌های مستقل ۲- کشش به سوی تشکیل یک قدرت جدید تا در برگیرنده کلیه جوامع عضو باشد. در فدرالیسم، دوگانگی ساختاری وجود دارد و این برخلاف عدم تمرکز است. در این حالت دولت‌های عضو در امور محلی مستقل عمل می‌کنند و در امور ملی و بین‌المللی از طریق عضویت نمایندگان محلی در اداره دولت فدرال مشارکت می‌کنند.

۳۰- گزینه «۴» حاکمیت، عبارت از قدرت عالی‌ای است که اولاً، بر کشور و مردم آن اقتدار و برتری بلامنازع دارد به ترتیبی که، همگان در داخل کشور از آن اطاعت کنند و ثانیاً، کشورهای دیگر آن را به رسمیت شناخته و مورد احترام قرار دهند. حاکمیت بر دو نوع است (۱) بیرونی، به معنای استقلال و عدم وابستگی آن در ارتباط با سایر دولت - کشورهاست. (۲) درونی، مؤید برتری قدرت یک دولت - کشور نسبت به اعضای جامعه نظیر فرد، گروه، و طبقه است.

۳۱- گزینه «۲» در فدرالیسم، دولت‌های عضو در امور محلی مستقل هستند و در امور ملی و بین‌المللی از طریق عضویت نمایندگان محلی در اداره دولت فدرال مشارکت می‌کنند. قانون اساسی دولت‌های عضو، نباید با قانون اساسی فدرال یا فدراسیون مخالفت و مغایرتی داشته باشد.

۳۲- گزینه «۴» حاکمیت، عبارت از قدرت برتر فرماندهی یا امکان اعمال اراده‌ای فوق اراده‌های دیگر است. حاکمیت بر دو نوع است: یکی حاکمیت بیرونی یا حاکمیت دولت که مشخص‌کننده‌ی شخصیت متمایز حقوقی و سیاسی دولت - کشور و استقلال و عدم وابستگی آن در ارتباط با سایر دولت - کشورهاست که از آن تعبیر به استقلال می‌شود. دوم حاکمیت درونی یا حاکمیت در دولت که مؤید برتری قدرت یک دولت - کشور نسبت به اعضای جامعه نظیر فرد، گروه، طبقه یا تقسیمات سرزمینی نظیر شهر و شهرستان و استان و ایالت و یا نهادهایی نظیر حزب و سندیکا است که از آن تعبیر به اقتدار می‌شود. به بیان دیگر حاکمیت به معنای انحصار صلاحیت، عدم وابستگی و خود مختاری در اجرای صلاحیت در محدوده‌های مشخص قواعد برتر است. استقلال جنبه‌ی بیرونی و خارجی حاکمیت و خود مختاری جنبه‌ی داخلی حاکمیت را بیان می‌کند. بنابراین حاکمیت مطلق، دائمی و تام است. اما حکومت به نهادهایی اطلاق می‌گردد که اعمال حاکمیت می‌نمایند و محدود، مقید و موقتی بوده و قوای حکومتی نیز قابل تفکیک است.

۳۳- گزینه «۴» حاکمیت، عبارت از قدرت برتر فرماندهی یا امکان اعمال اراده‌ای فوق اراده‌های دیگر است. حاکمیت بر دو قسم است. (۱) حاکمیت بیرونی یا حاکمیت دولت که، مشخص‌کننده‌ی شخصیت متمایز حقوقی و سیاسی دولت - کشور و استقلال و عدم وابستگی آن در ارتباط با سایر دولت - کشورهاست. (۲) حاکمیت درونی یا، حاکمیت در دولت که، مؤید برتری قدرت یک دولت - کشور نسبت به اعضای جامعه نظیر فرد، گروه، و طبقه است.

۳۴- گزینه «۲» کشورهای تک بافت یا بسیط کشورهایی هستند، که دارای مرکز واحد عملکرد سیاسی هستند. قدرت سیاسی در مجموع، توسط یک شخصیت واحد یا دولت مرکزی اعمال، مانند ایران، سوئد، دانمارک و مصر، این گونه کشورها دارای وحدت ساختار، وحدت جماعت و وحدت سرزمین هستند. در این کشورها، تقسیمات کشوری به صورت استان، شهرستان و بخش است و از این طریق در پی اداره کشور هستند. لذا گزینه (۲) صحیح است. ضمن اینکه منطقه‌گرایی در کشورهای تک بافت چهره‌ی این ممالک را تا حدودی شبیه به کشورهای مرکب می‌کند.

۳۵- گزینه «۲» اصولاً، قوه‌ی قضائیه در کشورهایی نظیر آمریکا به صورت فدرال اعمال نمی‌شود و هریک از کشورهای عضو خود دارای تشکیلات قضایی ویژه‌ای هستند. تنها سازمان قضایی فدرال، دیوان عالی فدرال است، که وظیفه‌ی حراست از قانون اساسی فدرال و تشخیص مطابقت قوانین اساسی و قوانین عادی کشورهای عضو، با قانون اساسی فدرال و نیز حل و فصل اختلافات میان کشورهای عضو را برعهده دارد.

۳۶- گزینه «۲» دولت بسیط (تک ساخت)، مبتنی بر وحدت عناصر تشکیلاتی، مردمی و سرزمینی (جغرافیایی) و دولت فدرال مبتنی بر تعدد دولت‌های مستقل یا پیوند مشترک است. اتحاد شخصی، اتحاد در شخصیت پادشاه؛ چند کشور است که از نظر حقوقی دارای استقلال کامل بوده فقط می‌توانند زیر فرمان یک شاه قرار گیرند. مبنای اتحاد شخصی، شخص است و اتحاد واقعی، اتحاد بین خاندان کشورهای سلطنتی است که هر دو از حقوق مختلف دولت - کشورهای مرکب هستند. در حالی که دولت فدرال مبتنی بر اتحاد دول است؛ پارلمانی و ریاستی بودن نظام سیاسی، مبنای بسیط بودن یا فدرال بودن دولت - کشور نیست.



۳۷- گزینه «۲» دستاوردهای کشور فدرال عبارتند از: ۱- یگانگی در سطح بین‌المللی و شخصیت حقوقی کشور فدرال؛ ۲- یگانگی در تابعیت؛ ۳- یگانگی در سرزمین؛ ۴- یگانگی سیاسی. بنابراین ایالات و دول عضو، هیچ گونه استقلالی در حوزه روابط بین‌المللی و سیاست خارجی ندارند و این موضوع در انحصار دولت فدرال مرکزی است.

۳۸- گزینه «۱» حفظ شخصیت حقوقی دول متفق، مبنای اتحاد کنفدراسیون است. در واقع کنفدراسیون، تشکیل یک سازمان مشترک و واگذاری بعضی از امور مشترک کشورهای عضو، به آن سازمان از طریق انعقاد یک پیمان بین‌المللی است. سیاست خارجی دولت‌های عضو در این حالت از یکدیگر مستقل است در حالی که در دولت‌های فدرال، سیاست خارجی متمرکز و در انحصار دولت فدرال است.

۳۹- گزینه «۱» کشور فدرال، جامعه‌ای سیاسی است مرکب از چندین کشور عضو که، از لحاظ بین‌المللی یک کشور محسوب می‌شوند. مانند ایالات متحده آمریکا و سوئیس. کشورهای فدرال مانند کشورهای بسیط دارای کلیه‌ی قوای عالییه مملکتی یعنی قوای مقننه، مجریه و قضائیه هستند. سازمان قضایی فدرال، دیوان عالی فدرال است که، وظیفه حراست از قانون اساسی فدرال و تشخیص مطابقت قوانین اساسی و قوانین عادی کشورهای عضو، با قانون اساسی فدرال و نیز حل و فصل اختلافات میان کشورهای عضو را برعهده دارد.

۴۰- گزینه «۲» در فدرالیسم، دولت‌های عضو در امور محلی مستقل هستند و در امور ملی و بین‌المللی از طریق عضویت نمایندگان محلی در اداره دولت فدرال مشارکت می‌کنند. در ضمن، قانون اساسی دولت‌های عضو نباید با قانون اساسی فدرال مخالفت و مغایرتی داشته باشد.

۴۱- گزینه «۳» دولت - کشورهای تک‌بافت دارای مرکز واحد عملکرد سیاسی هستند و قدرت سیاسی در مجموع، توسط یک شخصیت واحد یا دولت مرکزی اعمال می‌گردد و سه نوع وحدت را با خود حمل می‌کنند:

یک - وحدت ساختار (تشکیلاتی)، دو - وحدت جماعت (مردمی)، سه - وحدت سرزمین (سرزمینی)؛ در این حالت کلیه‌ی اعضای گروه سیاسی یا جمعیت کشور زیر لوای یک دولت قرار دارند و از یک اقتدار سیاسی تبعیت می‌کنند و غالباً یک قانون اساسی قلمرو حاکمیت کشور را پوشش سراسری می‌دهد، بافت قدرت در این دولت‌ها تفکیک‌ناپذیر است. دولت کشورهای تک‌بافت به ویژه آن‌هایی که از ابعاد بزرگ سرزمینی و جمعیتی برخوردارند، می‌توانند در درون خود هرگونه تقسیمات اداری از قبیل استان، شهرستان، بخش، دهستان و غیره را تحمل و حتی طبق تصمیم دولت مرکزی به آنها قدرت تصمیم‌گیری و اداره اعطا کنند، بدون آنکه به ساختار واحد قدرت لطمه‌ای وارد آید. این ویژگی، دولت - کشورهای تک‌بافت پیچیده (در مقابل تک‌بافت ساده) را پدید می‌آورد که مباحث عدم تمرکز و عدم تراکم در آن‌ها مطرح می‌شود.

۴۲- گزینه «۱» حاکمیت، عبارت از قدرت برتر فرماندهی یا امکان اعمال اراده‌ای فوق اراده‌های دیگر است. حاکمیت بر دو نوع است: یکی حاکمیت بیرونی یا حاکمیت دولت که مشخص‌کننده‌ی شخصیت متمایز حقوقی و سیاسی دولت - کشور و استقلال و عدم وابستگی آن در ارتباط با سایر دولت - کشورهاست که از آن تعبیر به استقلال می‌شود. دوم حاکمیت درونی یا حاکمیت در دولت که مؤید برتری قدرت یک دولت - کشور نسبت به اعضای جامعه نظیر فرد، گروه، طبقه یا تقسیمات سرزمینی نظیر شهر و شهرستان و استان و ایالت و یا نهادهایی نظیر حزب و سندیکا است که از آن تعبیر به اقتدار می‌شود.

۴۳- گزینه «۳» دولت - کشور تک‌بافت یا بسیط، به کشوری اطلاق می‌گردد که دارای مرکز واحد عملکرد سیاسی است. قدرت سیاسی مجموع، توسط یک شخصیت واحد یا دولت مرکزی اعمال می‌شود. کلیه‌ی اعضای گروه سیاسی یا جمعیت کشور زیر لوای یک دولت قرار دارند و از یک اقتدار سیاسی تبعیت می‌کنند و غالباً یک قانون اساسی، قلمرو حاکمیت کشور را پوشش سراسری می‌دهد. بافت قدرت تفکیک‌ناپذیر است. کشورهای ایران، مصر، پرتغال، سوئد، اسپانیا از این قبیل کشورها هستند.

۴۴- گزینه «۳» حاکمیت، عبارت از قدرت برتر فرماندهی یا امکان اعمال اراده‌ای فوق اراده‌های دیگر است. حاکمیت بر دو نوع است: یکی حاکمیت بیرونی یا حاکمیت دولت که مشخص‌کننده‌ی شخصیت متمایز حقوقی و سیاسی دولت - کشور و استقلال و عدم وابستگی آن در ارتباط با سایر دولت - کشورهاست که از آن تعبیر به استقلال می‌شود. دوم حاکمیت درونی یا حاکمیت در دولت که مؤید برتری قدرت یک دولت - کشور، نسبت به اعضای جامعه نظیر فرد، گروه، طبقه یا تقسیمات سرزمینی نظیر شهر و شهرستان و استان و ایالت و یا نهادهایی نظیر حزب و سندیکا است که از آن تعبیر به اقتدار می‌شود. لذا حاکمیت درونی مبتنی بر اقتدار در حقوق داخلی است و مسئله‌ی فرمان و اطاعت مطرح می‌گردد و در حاکمیت بیرونی که ارتباط با سایر کشورها را بیان می‌کند به حوزه‌ی حقوق بین‌الملل ناظر است که اصل بر قرارداد و رضایت دولت‌ها است.



۴۵- گزینه «۴» حفظ شخصیت حقوقی دول متفق، مبنای اتحاد کنفدراسیون است. در واقع کنفدراسیون، تشکیل یک سازمان مشترک و واگذاری بعضی از امور مشترک کشورهای عضو، به آن سازمان از طریق انعقاد یک پیمان بین‌المللی است. سیاست خارجی دولتهای عضو در این حالت از یکدیگر مستقل است، در حالی که در دولتهای فدرال، سیاست خارجی متمرکز و در انحصار دولت فدرال است.

۴۶- گزینه «۲» تصمیمات کلی در تک‌بافت ساده، توسط مرکز اتخاذ می‌شود و در تک‌بافت پیچیده، اداره امور به شیوه عدم تراکم و عدم تمرکز سازماندهی می‌شود، عدم تراکم نوعی تمرکز است.

۴۷- گزینه «۲» با روش تمرکززدایی به نهادهای محلی، از سوی قانونگذاری مرکزی اختیارات ویژه‌ای داده می‌شود، تا اختیار تصمیم‌گیری‌های اداری در محل داشته و بتوانند یا خود و یا به وسیله عوامل اجرایی خود آن را اجرا کنند. لذا اختیارات غیر متمرکز صرفاً خصلت اداری دارد نه سیاسی و سازوکار حکومت مرکزی و نظارت آن‌ها به قوت خود باقی است.

۴۸- گزینه «۱» در فدرالیسم، دوگانگی ساختاری وجود دارد در این حالت دولتهای عضو در امور محلی مستقل هستند و در امور ملی و بین‌المللی از طریق عضویت نمایندگان محلی در اداره دولت فدرال مشارکت می‌کنند. اما قانون اساسی دولتهای عضو، نباید با قانون اساسی فدرال یا فدراسیون مخالفت و مغایرتی داشته باشد.

۴۹- گزینه «۳» در کشورهای تک‌بافت ساده، یگانگی سیاسی و اداری به وسیله دولت مرکزی به صورت واحد اعمال می‌شود، اما در تک‌بافت پیچیده، اداره امور به صورت عدم تراکم، عدم تمرکز، وحدت انضمامی و منطقه‌گرایی انجام می‌پذیرد.

۵۰- گزینه «۱» حاکمیت، عبارت از قدرت برتر فرماندهی یا امکان اعمال اراده‌ای فوق اراده‌های دیگر است. حاکمیت بر دو نوع است، یکی حاکمیت بیرونی یا حاکمیت دولت، مشخص‌کننده‌ی شخصیت متمایز حقوقی و سیاسی دولت - کشور و استقلال و عدم وابستگی آن، در ارتباط با سایر دولت - کشورهاست که از آن تعبیر به استقلال می‌شود. دوم حاکمیت درونی یا حاکمیت در دولت که مؤید برتری قدرت یک دولت - کشور نسبت به اعضای جامعه نظیر فرد، گروه، طبقه یا تقسیمات سرزمینی نظیر شهر و شهرستان و استان و ایالت و یا نهادهایی نظیر حزب و سندیکا است که از آن تعبیر به اقتدار می‌شود. لذا در حاکمیت درونی که مبتنی بر اقتدار است، ناظر به حقوق داخلی است و مسئله‌ی فرمان و اطاعت مطرح می‌گردد و در حاکمیت بیرونی که ارتباط با سایر کشورها را بیان می‌کند، به حوزه‌ی حقوق بین‌الملل ناظر است که اصل بر قرارداد و رضایت دولتها است.

۵۱- گزینه «۴» برای این که نظام عدم تمرکز، تبدیل به خود مختاری محلی یا نظام‌های فدرالی نشود.

۵۲- گزینه «۲» مهمترین واحدهای سیاسی دولت یا همان دولت کشورها هستند که تشکیل آنها مستلزم سه عامل جمعیت (ملت)، سرزمین و قدرت سیاسی عالی است.

۵۳- گزینه «۱» در فدرالیسم دوگانگی ساختاری وجود دارد و دولتهای عضو در امور محلی مستقل هستند، اما قانون اساسی دولتهای عضو نباید با قانون اساسی فدرال یا فدراسیون مخالفت و مغایرتی داشته باشد.

۵۴- گزینه «۱» قانون اساسی فدرال صلاحیت‌های بین‌المللی را در انحصار دولت مرکزی قرار می‌دهد و دولتهای عضو را مشمول حقوق داخلی می‌سازند، لذا دولت فدرال دارای سیاست خارجی متمرکز است، اما دولتهای عضو کنفدراسیون هر یک دارای سیاست خارجی مستقل‌اند.

۵۵- گزینه «۳» حاکمیت عبارت از امکان اعمال اراده‌ای فوق اراده‌های دیگر است که وجه بیرونی آن ناظر به مفهوم استقلال و عدم وابستگی آن در ارتباط با سایر دولت - کشورهاست و وجه درونی آن دلالت بر برتری قدرت نسبت به اعضای جامعه نظیر فرد، گروه، طبقه یا تقسیمات سرزمینی نظیر شهر و شهرستان و ایالت و یا نهادهایی نظیر حزب و سندیکا است که از آن تعبیر به اقتدار می‌شود.



فصل سوم

«تفکیک قوای حکومتی»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل سوم

- کج ۱- در نظام سیاسی انگلیس انحلال مجلس عوام، از حقوق قانونی کدام نهاد است؟** (سراسری ۷۵)
- (۱) رئیس مجلس عوام (۲) دادگاه‌ها (۳) شاه یا ملکه (۴) نخست‌وزیر
- کج ۲- در نظام انگلیس، ریاست قوه قضائیه برعهده کیست؟** (سراسری ۷۵)
- (۱) منتخب شاه یا ملکه (۲) رئیس مجلس لردان (۳) نخست‌وزیر (۴) وزیر دادگستری
- کج ۳- در نظام سیاسی ایالات متحده آمریکا در صورت کناره‌گیری رئیس‌جمهور فدرال:** (سراسری ۷۵)
- (۱) رئیس دیوان عالی کشور، به طور موقت، ریاست جمهوری را برعهده می‌گیرد.
 (۲) رئیس مجلس سنا، به طور موقت ریاست جمهوری را برعهده می‌گیرد.
 (۳) معاون رئیس‌جمهور جدید برای مدت حداکثر دو ماه جانشین رئیس‌جمهور می‌شود.
 (۴) معاون رئیس‌جمهور، تا پایان دوره‌ی ریاست جمهوری با اختیارات کامل جانشین رئیس‌جمهور می‌شود.
- کج ۴- رابطه‌ی قوا در نظام پارلمانی چگونه است؟** (سراسری ۷۶)
- (۱) اختلاط به سود مجریه است. (۲) اختلاط به سود مقننه است. (۳) تفکیک کامل قوا است. (۴) همکاری بین قوا است.
- کج ۵- در نظام ریاستی:** (سراسری ۷۶)
- (۱) رئیس‌جمهور منتخب مردم و دولت وی اصولاً مستقل از پارلمان است.
 (۲) رئیس‌جمهور مستقل از پارلمان است اما، رسمیت دولت موکول به رأی اعتماد پارلمان است.
 (۳) تفکیک قوا مطلق است، اما در صورتی که دولت و پارلمان در مسائل سیاسی به توافق نرسند، رئیس‌جمهور حق انحلال پارلمان را دارد.
 (۴) چون رئیس‌جمهور و پارلمان از شأن مردمی مساوی برخوردارند، رئیس‌جمهور حق انحلال پارلمان را دارد و پارلمان حق عزل رئیس‌جمهور را.
- کج ۶- در نظام سیاسی آمریکا وزیر در مقابل چه مقامی مسؤول است؟** (سراسری ۷۶)
- (۱) رئیس‌جمهور (۲) کنگره (۳) مجلس سنا (۴) مجلس نمایندگان
- کج ۷- در نظام تفکیک قوا:** (سراسری ۷۶)
- (۱) در تفکیک مطلق، قوا مستقل از یکدیگرند و در تفکیک نسبی، اختلاط وظایف در قوا مشاهده می‌شود.
 (۲) مجریه پارلمانی محصول تفکیک مطلق قوا است.
 (۳) مجریه پارلمانی اصولاً ربطی به تفکیک قوا ندارد.
 (۴) مجریه ریاستی متناسب با تفکیک مطلق و مجریه پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قوا است.
- کج ۸- در نظام تفکیک مطلق قوا:** (سراسری ۷۷)
- (۱) تفکیک قوا مانع از تمرکز قدرت نیست.
 (۲) قوا مستقل از یکدیگرند اما در انجام وظایف خود با یکدیگر مشورت دارند.
 (۳) قوا منبعث از یکدیگر اما مستقل از یکدیگرند.
 (۴) وظایف قوا تخصصی و قوا مستقل از یکدیگرند.
- کج ۹- در نظام ریاستی:** (سراسری ۷۷)
- (۱) حاکمیت ملی در دو جلوه متمایز ظهور می‌یابد.
 (۲) رئیس‌جمهور می‌تواند پارلمان را منحل کند.
 (۳) رئیس‌جمهور مستقل از پارلمان است ولی دولت وی مستقل از پارلمان نیست.
 (۴) نظارت متقابل قوا بر روی یکدیگر متعادل است.
- کج ۱۰- در نظام پارلمانی:** (سراسری ۷۹)
- (۱) پارلمان می‌تواند دولت را عزل و دولت نیز می‌تواند همانند نظام ریاستی پارلمان را منحل کند.
 (۲) پارلمان پاسخگوی مردم و دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است.
 (۳) چون تفکیک قوا نسبی است، بین پارلمان و دولت از جهت پاسخگویی، مسؤولیت متقابل وجود دارد.
 (۴) قوه مقننه رأساً اعضای دولت را تعیین و منصوب می‌نماید.



(سراسری ۷۹)

۱۱- در نظام ریاستی:

- (۱) چون رئیس‌جمهور و پارلمان هر دو از شأن مردمی برخوردار هستند؛ بدین اعتبار، رئیس‌جمهور حق انحلال پارلمان و مجلس حق عزل رئیس‌جمهور را داراست.
- (۲) رئیس‌جمهور منتخب مردم و مستقل از پارلمان است؛ اما به لحاظ ضرورت هماهنگی، رسمیت دولت موقوف به رأی اعتماد پارلمان است.
- (۳) هیچ یک از قوای مقننه و مجریه، منبعث از دیگری نیست و هیچ کدام حق دخالت در کار دیگری را ندارند.
- (۴) رئیس‌جمهور و پارلمان در انجام امور خود مستقل از یکدیگر هستند و هیچ یک حق ساقط کردن دیگری را ندارد؛ اما در صورتی که رئیس‌جمهور، در اجرای قوانین و سیاست‌های ملی نظر پارلمان را تأمین نکند، پارلمان حق عزل آن را خواهد داشت.

(سراسری ۷۹)

۱۲- در نظام تفکیک قوا:

- (۱) تفکیک مطلق متناسب با نظام جمهوری و تفکیک نسبی متناسب با نظام سلطنتی مشروطه است.
- (۲) چنانچه مجریه ریاستی باشد، قوا مستقل از یکدیگر هستند؛ اما در پارلمانی چنین نیست.
- (۳) مجریه ریاستی متناسب با تفکیک نسبی و مجریه پارلمانی متناسب با تفکیک مطلق قوا است.
- (۴) وجه تمایز تفکیک مطلق و تفکیک نسبی، در استقلال یا اختلاط وظایف پارلمان و دولت است.

(سراسری ۸۰)

۱۳- در نظام تفکیک قوا:

- (۱) تفکیک مطلق متناسب با دولت ساده و تفکیک نسبی متناسب با نظام فدرال است.
- (۲) در نظام‌های پارلمانی اعضای قوه مجریه لزوماً بایستی از بین اعضای پارلمان تعیین شوند.
- (۳) مجریه ریاستی متناسب با تفکیک مطلق قوا و مجریه پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قواست.
- (۴) نظام‌های پارلمانی و ریاستی اصولاً ربطی به نظام تفکیک قوا ندارد.

(سراسری ۸۰)

۱۴- در نظام ریاستی:

- (۱) رئیس‌جمهور و پارلمان هر دو دارای شأن مستقل مردمی هستند و تفکیک مطلق قوا حاکم است.
- (۲) رئیس‌جمهور حق انحلال پارلمان را دارد، اما پارلمان حق عزل رئیس‌جمهور را جز به سبب خیانت به کشور ندارد.
- (۳) قدرت عمومی ناشی از رئیس‌جمهور یا پادشاه است.
- (۴) نصب دولت مستقل از پارلمان است، ولی مجلس حق استیضاح دولت را دارد.

(آزاد ۸۰)

۱۵- در نظام پارلمانی:

- (۱) پارلمان پاسخگوی دولت و دولت پاسخگوی پارلمان است.
- (۲) پارلمان راساً اعضای دولت را تعیین می‌کند.
- (۳) پارلمان می‌تواند دولت را عزل و دولت نیز می‌تواند همانند نظام ریاستی پارلمان را منحل کند.
- (۴) تفکیک قوا نسبی و هیئت دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است.

(آزاد ۸۰)

۱۶- در نظام ریاستی:

- (۱) رئیس‌جمهور، منتخب مردم و دولت وی اصولاً مستقل از پارلمان است.
- (۲) رئیس‌جمهور مستقل از پارلمان است اما رسمیت دولت وی موقوف به تأیید پارلمان می‌باشد.
- (۳) تفکیک قوا مطلق است، اما در صورتی که دولت و پارلمان در مسائل سیاسی به توافق نرسند، رئیس‌جمهور حق انحلال پارلمان را دارد.
- (۴) چون رئیس‌جمهور و پارلمان از شان مردمی مساوی برخوردارند، رئیس‌جمهور حق انحلال پارلمان را دارد و پارلمان حق عزل رئیس‌جمهور را.

(سراسری ۸۱)

۱۷- هدف از پیش‌بینی اصل تفکیک قوا، در قانون اساسی چیست؟

- (۱) تسهیل اجرای قدرت سیاسی است.
- (۲) پرهیز از خودمحوری فردی است.
- (۳) تفکیک وظایف بین نهادهای متعدد است.
- (۴) مانع تمرکز قدرت سیاسی در دست گروهی خاص و پرهیز از استبداد و تضمین آزادی‌های فردی است.

(سراسری ۸۱)

۱۸- آیا مصونیت پارلمانی تبعیض است؟

- (۱) خیر، برای رعایت شأن نماینده لازم است.
- (۲) بله و بدین وسیله نماینده تحت پیگرد قرار نمی‌گیرد.
- (۳) خیر، وسیله‌ای است دفاعی برای اجرای وظیفه نمایندگی.
- (۴) خیر، یک نوع عدم مسئولیت است که نماینده بتواند حریم آزادی‌ها را نادیده بگیرد.



کـ ۱۹- در نظام ریاستی:

(آزاد ۸۱)

- (۱) به خاطر آنکه قوای مقننه و مجریه هر یک با داشتن شأن مردمی، مستقل از یکدیگرند، تفکیک مطلق قوا حاکم است.
- (۲) با وجود استقلال، نظارت متقابل قوا بر یکدیگر، می‌تواند منجر به عزل رئیس‌جمهور یا انحلال پارلمان شود.
- (۳) با وجود آن که نصب دولت مستقل از پارلمان است پارلمان حق استیضاح و عزل آن را داراست.
- (۴) رئیس‌جمهور، حق انحلال پارلمان را ندارد اما پارلمان حق استیضاح و عزل رئیس را داراست.

کـ ۲۰- در نظام تفکیک قوا:

(سراسری ۸۲)

- (۱) مجریه ریاستی، متناسب با تفکیک نسبی و در مجریه پارلمانی قوا از یکدیگر مستقلند.
- (۲) در نظام‌های ریاستی و پارلمانی، تفکیک مطلق قوا حاکم و قوا از یکدیگر کاملاً مستقلند.
- (۳) وجه تمایز تفکیک مطلق و تفکیک نسبی، در استقلال وظایف پارلمان و دولت است.
- (۴) تفکیک مطلق، متناسب با نظام دولت - کشور بسیط و تفکیک نسبی، متناسب با فدرال است.

کـ ۲۱- در نظام ریاستی:

(سراسری ۸۲)

- (۱) رئیس‌جمهور و پارلمان، هر یک خود را مستظهر به حاکمیت ملی دانسته و مستقل از یکدیگرند.
- (۲) رئیس‌جمهور، حق انحلال پارلمان را دارد، همچنین پارلمان حق محاکمه و عزل رئیس‌جمهور را دارد.
- (۳) رئیس‌جمهور، مستقل از پارلمان، ولی رسمیت دولت، منوط به رأی پارلمان است.
- (۴) دو قوه در ابتکار قانون همکاری نزدیک دارند.

کـ ۲۲- در نظام پارلمانی:

(سراسری ۸۲)

- (۱) پارلمان، پاسخگوی دولت و مردم است.
- (۲) قوه مقننه، رأساً اعضای دولت را نصب می‌کند.
- (۳) دولت، مسئولیتی در قبال مردم و مجلس ندارد.
- (۴) هیئت وزیران، پاسخگوی کارکرد خود در برابر مقننه می‌باشد.

کـ ۲۳- نظام دو مجلسی:

(آزاد ۸۲)

- (۱) ترکیب مطلوبی از تعقل و تجربه (در مجلس سنا) و اراده مردمی (در مجلس ملی) است.
- (۲) خاص دولت‌های فدرال است.
- (۳) متناسب با جوامعی است که دارای شهروندان درجه یک و دو هستند.
- (۴) لازمه وجود هر جامعه سیاسی است.

کـ ۲۴- در نظام تفکیک قوا:

(آزاد ۸۲)

- (۱) در مجریه پارلمانی، اصولاً تفکیک قوا موضوعیت ندارد.
- (۲) نظام ریاستی، متناسب با تفکیک مطلق قوا و نظام پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قوا است.
- (۳) تفکیک مطلق، مبتنی بر تفکیک کامل وظایف قوا و تفکیک نسبی مبتنی بر اختلاط وظایف قوا است.
- (۴) در نظام پارلمانی، انتخاب دولت با ابتکار پارلمان و در نظام ریاستی تعیین دولت با رأی اعتماد پارلمان است.

کـ ۲۵- در نظام پارلمانی:

(سراسری ۸۳)

- (۱) مجلس رأساً اعضای دولت را تعیین می‌کند.
- (۲) مجلس، دولت را استیضاح و رئیس دولت رأساً می‌تواند مجلس را منحل کند
- (۳) با توجه به همکاری قوا، اصولاً تفکیک قوا موضوعیت ندارد.
- (۴) هیئت دولت، پاسخگوی کارکرد خود در برابر مجلس است.

کـ ۲۶- در نظام ریاستی:

(سراسری ۸۳)

- (۱) رئیس‌جمهور، مستقل از پارلمان است، اما بدون رأی اعتماد مجلس دولت رسمیت نمی‌یابد.
- (۲) تفکیک قوا، مطلق است، اما بدلیل عدم اجرای قانون مجلس حق استیضاح مجریه را دارد.
- (۳) قوای مجریه و مقننه هر دو از شأن مردمی مساوی برخوردارند و مستقل از یکدیگر هستند.
- (۴) رئیس‌جمهور و مجلس قانونگذاری از شأن یکسان برخوردارند، رئیس‌جمهور حق انحلال مجلس را دارد.



(آزاد ۸۳)

۲۷- در نظام پارلمانی:

- (۱) قوه مقننه رأساً اعضای دولت را تعیین و منصوب می‌نماید.
- (۲) چون تفکیک قوا نسبی است، بین پارلمان و دولت از جهت پاسخگویی، مسئولیت متقابل وجود دارد.
- (۳) پارلمان می‌تواند دولت را عزل و دولت نیز می‌تواند همانند نظام ریاستی پارلمان را منحل کند.
- (۴) پارلمان پاسخگوی مردم و دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است.

(آزاد ۸۳)

۲۸- در نظام تفکیک قوا:

- (۱) چنانچه مجریه ریاستی باشد، قوا مستقل از یکدیگرند، اما در پارلمانی، این ارتباط تا اختلاط وظایف نیز پیش می‌رود.
- (۲) رسمیت رئیس جمهور، در مجریه ریاستی - پارلمانی مستقل از پارلمان و رسمیت دولت با هماهنگی پارلمان است.
- (۳) تفکیک مطلق، متناسب با نظام دولت ساده و تفکیک نسبی متناسب با نظام فدرال است.
- (۴) وجه تمایز تفکیک مطلق و تفکیک نسبی در استقلال یا اختلاط وظایف پارلمان و دولت است.

(آزاد ۸۳)

۲۹- در نظام ریاستی:

- (۱) رئیس جمهور مستقل از پارلمان است، اما رسمیت دولت وی، به دلیل ضرورت همکاری بین قوا، موقوف به تأیید پارلمان است.
- (۲) قوای مقننه و مجریه هر دو منبعث از مردمنده، به همین جهت، هیچ‌یک بر دیگری برتری ندارد.
- (۳) تفکیک قوا مطلق است، اما در صورتی که دولت و پارلمان به توافق نرسند، رئیس جمهور حق انحلال پارلمان و در مقابل مجلس حق عزل رئیس جمهور را داراست.
- (۴) پارلمان در انجام امور خود مستقل از دولت است، اما دولت در صورت عدم اجرای قوانین لازم‌الاجرا قابل مؤاخذه و استیضاح توسط پارلمان است.

(سراسری ۸۴)

۳۰- تفاوت مجریه پارلمانی با مجریه ریاستی کدام است؟

- (۱) هر دو در یک سطح از تفکیک قوا برخوردارند.
- (۲) هر دو در یک سطح از تفکیک نسبی قوا بهره می‌گیرند.
- (۳) در مجریه پارلمانی تفکیک قوا مطرح نیست، ولی در مجریه ریاستی تفکیک قوا مطلق است.
- (۴) در مجریه پارلمانی، حیات مجریه وابسته به اراده و تصمیم پارلمان است، در حالی که در مجریه ریاستی وابستگی الزامی دو قوه به یکدیگر منتفی است.

(سراسری ۸۴)

۳۱- در نظام پارلمانی، صلاحیت انحلال مجلس قانونگذار با چه هدفی صورت می‌گیرد؟

- (۱) تضعیف نهاد پارلمان
- (۲) واگذاری تصمیم به مردم
- (۳) تقویت مجلس دوم
- (۴) تقویت نهاد مجریه

(آزاد ۸۴)

۳۲- در نظام پارلمانی:

- (۱) تفکیک قوا مطلق است.
- (۲) قوه مقننه بر قوه مجریه برتری دارد.
- (۳) قوه مقننه رأساً اعضای قوه مجریه را تعیین و منصوب می‌نماید.
- (۴) قوای سه‌گانه بر یکدیگر اقتدار و نفوذی ندارند.

(سراسری ۸۵)

۳۳- نظام دو مجلسی:

- (۱) لازمه وجود هر جامعه سیاسی است.
- (۲) خاص دولت - کشورهای فدرال است.
- (۳) متناسب با جوامعی است که دارای شهروندان درجه یک و دو هستند.
- (۴) ترکیب مطلوبی از تعقل و تجربه در مجلس سنا و اراده مردمی در مجلس ملی است.

(سراسری ۸۵)

۳۴- مشخصه‌های اساسی نظام پارلمانی و نظام ریاستی به ترتیب کدام است؟

- (۱) در نظام پارلمانی تفکیک قوا منتفی است، در حالی که نظام ریاستی مبتنی بر تفکیک قواست.
- (۲) نظام پارلمانی متمایل به تفکیک نسبی قوا و نظام ریاستی متمایل به تفکیک مطلق قواست.
- (۳) اعضای دولت در نظام پارلمانی به طور مطلق منتخب پارلمان و در نظام ریاستی منتخب رئیس جمهور هستند.
- (۴) در نظام پارلمانی وزیران در مقابل پارلمان مسئولند، اما در نظام ریاستی وزیران به اعتبار رئیس جمهور منتخب مردم هیچ گونه مسئولیتی ندارند.

(آزاد ۸۵)

۳۵- در نظام ریاستی:

- (۱) قوای مقننه و مجریه هر دو دارای حقانیت مردمی‌اند، بدین اعتبار، هیچ‌یک از این دو قوه بر دیگری برتری ندارد.
- (۲) هرچند که رئیس جمهور مستقل از پارلمان است، اما رسمیت دولت وی به دلیل ضرورت همکاری بین قوا، موقوف به تأیید پارلمان می‌باشد.
- (۳) با آنکه تفکیک قوا مطلق است، ضرورت تعادل قوا اقتضا می‌کند که چنانچه دولت و پارلمان به توافق نرسند، رئیس جمهور حق انحلال پارلمان و در مقابل مجلس حق عزل رئیس جمهور را داشته باشد.
- (۴) پارلمان در انجام امور خود مستقل از دولت است، اما دولت در صورت عدم اجرای قوانین لازم‌الاجرا قابل مؤاخذه و استیضاح توسط پارلمان است.



(آزاد ۸۵)

۳۶- در نظام پارلمانی:

- (۱) چون تفکیک قوا نسبی است، بین پارلمان و دولت از جهت پاسخگویی، مسئولیت متقابل وجود دارد.
- (۲) پارلمان مظهر حاکمیت مردم و بدین اعتبار، دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است.
- (۳) پارلمان می‌تواند دولت را عزل و دولت نیز می‌تواند همانند نظام ریاستی پارلمان را منحل کند.
- (۴) قوای سه‌گانه بر یکدیگر اقتدار و نفوذی ندارند.

(آزاد ۸۵)

۳۷- در نظام تفکیک قوا:

- (۱) وجه تمایز تفکیک مطلق و تفکیک نسبی قوا در تفکیک یا اختلاط وظایف پارلمان و دولت است.
- (۲) برعکس نظام ریاستی که قوا مستقل از یکدیگرند، در نظام پارلمانی، این ارتباط تا اختلاط وظایف نیز پیش می‌رود.
- (۳) تفکیک مطلق، متناسب با نظام دولت ساده و تفکیک نسبی متناسب با نظام فدرال است.
- (۴) مجریه ریاستی، متناسب با تفکیک مطلق و مجریه پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قوا است.

(سراسری ۸۶)

۳۸- در نظام پارلمانی:

- (۱) ابتکار قانون و فرایند قانون‌گذاری مستقل از مجریه است.
- (۲) چون پارلمان مستقیماً اعضای کابینه را تعیین می‌کند پس این اعضاء در مقابل پارلمان پاسخگو است.
- (۳) نمایندگان پارلمان منتخب مردم و پاسخگوی مردماند و کابینه دولت در مقابل پارلمان پاسخگو است.
- (۴) چون تفکیک قوا بر محور همکاری دو قوه مقننه و مجریه است، بنابراین حق انحلال و عزل یکدیگر منتفی است.

(سراسری ۸۶)

۳۹- در نظام ریاستی:

- (۱) قوای مجریه و مقننه منبعث از مردماند، به همین جهت این دو قوه حق انحلال و یا عزل یکدیگر را دارند.
- (۲) رئیس جمهور مستقل از کنگره است، اما اعضای کابینه وی اصولاً در مقابل پارلمان پاسخگو و مسؤولند.
- (۳) چون تمامی اعضای قوه مقننه و مجریه همزمان با انتخاب مردم تعیین می‌شوند یکی را بر دیگری تفرقی نیست.
- (۴) پارلمان در انجام امور خود مستقل از دولت است و دولت اصولاً پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان نیست.

(آزاد ۸۶)

۴۰- در نظام ریاستی:

- (۱) رئیس جمهور مستقل از پارلمان است، اما رسمیت دولت وی موکول به تأیید پارلمان می‌باشد.
- (۲) تفکیک قوا مطلق است، اما در صورتی که دولت و پارلمان در مسائل سیاسی به توافق نرسند، رئیس جمهور حق انحلال را دارد.
- (۳) رئیس جمهور منتخب مردم و دولت وی اصولاً مستقل از پارلمان است.
- (۴) چون رئیس جمهور و پارلمان از شان مردمی مساوی برخوردارند، رئیس جمهور حق انحلال پارلمان را دارد و پارلمان حق عزل رئیس جمهور را.

(آزاد ۸۶)

۴۱- در نظام پارلمانی:

- (۱) تفکیک قوا مطلق است.
- (۲) قوه مقننه رأساً اعضای قوه مجریه را تعیین و منصوب می‌نماید.
- (۳) قوه مقننه بر قوه مجریه برتری دارد.
- (۴) قوای سه‌گانه بر یکدیگر اقتدار و نفوذی ندارند.

(سراسری ۸۷)

۴۲- کدام گزینه در خصوص آثار نظارت سیاسی و نظارت قضایی صحیح است؟

- (۱) آثار نظارت سیاسی و آثار نظارت قضایی یکسان است.
- (۲) در نظارت قضایی تصمیم مقامات اداری ابطال نمی‌شود.
- (۳) در نظارت سیاسی مقامات عزل می‌شوند ولی در نظارت قضایی تصمیم مقامات فقط ابطال می‌شود.
- (۴) در نظارت سیاسی بر عکس نظارت قضایی تصمیم مقامات ابطال نمی‌شود، بلکه خودشان عزل می‌شوند.

(سراسری ۸۷)

۴۳- کدام گزینه در خصوص نظام پارلمانی و نظام ریاستی صحیح است؟

- (۱) اختیارات و وظایف رئیس مجریه، در نظام پارلمانی و ریاستی مشابهت دارد.
- (۲) در نظام پارلمانی مسوولیت وزیران قطعی است، اما در نظام ریاستی قوه مجریه مسوولیتی ندارد.
- (۳) در نظام پارلمانی، قوه مجریه و مقننه با یکدیگر همکاری دارند، اما در نظام ریاستی بین این دو قوه، رابطه انعطاف ناپذیر حاکم است.
- (۴) در نظام پارلمانی، حتماً وزیران باید از بین نمایندگان باشند، اما در نظام ریاستی رئیس جمهور و وزیران از راه انتخابات مستقیم تعیین می‌شوند.



(آزاد ۸۷)

ک ۴۴- در نظام پارلمانی:

- (۱) پارلمان، پاسخگوی دولت و دولت پاسخگوی پارلمان است.
- (۲) پارلمان، رأساً اعضای دولت را تعیین می‌کند.
- (۳) پارلمان، می‌تواند دولت را عزل و دولت نیز می‌تواند همانند نظام ریاستی پارلمان را منحل کند.
- (۴) تفکیک قوا، نسبی بوده و هیئت دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است.

(آزاد ۸۷)

ک ۴۵- در نظام تفکیک قوا:

- (۱) در مجریه پارلمانی اصولاً تفکیک قوا موضوعیت ندارد.
- (۲) نظام ریاستی متناسب با تفکیک مطلق قوا و نظام پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قواست.
- (۳) تفکیک مطلق، مبتنی بر تفکیک کامل وظایف قوا و تفکیک نسبی مبتنی بر اختلاط وظایف قواست.
- (۴) نظام‌های پارلمانی و ریاستی اصولاً ربطی به نظام تفکیک قوا ندارند.

(سراسری ۸۸)

ک ۴۶- شاخص تفاوت نظام ریاستی با نظام پارلمانی..... قواست.

- (۱) اختلاط (۲) تعادل (۳) همکاری (۴) تفکیک

(آزاد ۸۸)

ک ۴۷- در نظام ریاستی:

- (۱) رئیس‌جمهور منتخب مردم و مستقل از پارلمان، اما دولت وی زیر نظارت کامل پارلمان است.
- (۲) رئیس‌جمهور منتخب مردم و دولت وی اصولاً مستقل از پارلمان است.
- (۳) رئیس‌جمهور حق انحلال پارلمان و پارلمان حق عزل رئیس‌جمهور را داراست.
- (۴) رئیس‌جمهور در تعیین و انتخاب اعضای هیئت دولت، مکلف به کسب رأی اعتماد از پارلمان است.

(آزاد ۸۸)

ک ۴۸- در نظام تفکیک قوا:

- (۱) نظام ریاستی بدین جهت متناسب با تفکیک مطلق قواست که در آن، رئیس‌جمهور و نمایندگان پارلمان هریک منتخب مردم و به طور همسان دارای شان مردمی‌اند و هیچ یک از قوا بر دیگری برتری ندارد.
- (۲) تفکیک مطلق قوا مبتنی بر تفکیک کامل وظایف قوا و تفکیک نسبی مبتنی بر اختلاط وظایف قواست.
- (۳) در مجریه پارلمانی اصولاً تفکیک قوا موضوعیت ندارد.
- (۴) تفکیک مطلق قوا متناسب با دولت ساده و تفکیک نسبی متناسب با نظام فدرال است.

(سراسری ۸۹)

ک ۴۹- کدام یک از ویژگی‌های قوه مجریه پارلمانی، محسوب می‌شود؟

- (۱) تفکیک نسبی قوا (۲) استقلال ارگانیک قوا
(۳) یک رکنی بودن قوه مجریه (۴) مسئولیت رئیس مملکت در مقابل پارلمان

(آزاد ۸۹)

ک ۵۰- در نظام پارلمانی:

- (۱) پارلمان می‌تواند دولت را عزل و دولت نیز می‌تواند، همانند نظام ریاستی، پارلمان را منحل کند.
- (۲) پارلمان پاسخگوی مردم و دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است.
- (۳) چون تفکیک قوا نسبی است، بین پارلمان و دولت از جهت پاسخگویی مسئولیت متقابل وجود دارد.
- (۴) قوه رأساً اعضای دولت را تعیین می‌کند.

(آزاد ۸۹)

ک ۵۱- در نظام تفکیک قوا:

- (۱) نظام ریاستی بدین جهت متناسب با تفکیک مطلق است که رئیس‌جمهور و نمایندگان پارلمان منتخب مردم و متساویاً دارای شان مردمی‌اند و هیچ یک از قوا بر دیگری برتری ندارد.
- (۲) در مجریه پارلمانی اصولاً تفکیک قوا موضوعیت ندارد.
- (۳) تفکیک مطلق مبتنی بر تفکیک کامل و تفکیک نسبی مبتنی بر اختلاط وظایف قواست.
- (۴) نظام‌های پارلمانی و ریاستی، اصولاً ربطی به تفکیک قوا ندارند.



(سراسری ۹۰)

ک ۵۲- کدام مورد در خصوص نظام دو مجلسی، صحیح است؟

- (۱) صرفاً در کشورهای تک‌بافت وجود دارد.
- (۲) صرفاً در کشورهای فدرال وجود دارد.
- (۳) صرفاً در کشورهای کنفدرال وجود دارد.
- (۴) هم در کشورهای فدرال و هم در کشورهای تک‌بافت ساده وجود دارد.

(آزاد ۹۰)

ک ۵۳- در نظام پارلمانی:

- (۱) چون تفکیک قوا نسبی است بین پارلمان و دولت از جهت پاسخگویی مسئولیت متقابل وجود دارد.
- (۲) پارلمان می‌تواند دولت را عزل و دولت نیز می‌تواند پارلمان را منحل کند.
- (۳) پارلمان پاسخگوی مردم و دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است.
- (۴) پارلمان رأساً اعضای دولت را تعیین می‌کند.

(آزاد ۹۰)

ک ۵۴- در نظام تفکیک قوا:

- (۱) چنانچه مجریه ریاستی باشد قوا مستقل از یکدیگرند اما در نظام پارلمانی این ارتباط تا اختلاط وظایف نیز پیش رود.
- (۲) تفکیک مطابق متناسب با نظام دولت ساده و تفکیک نسبی متناسب با نظام فدرال است.
- (۳) وجه تمایز تفکیک مطلق و تفکیک نسبی در استقلال یا اختلاط وظایف پارلمان و دولت است.
- (۴) مجریه ریاستی متناسب با تفکیک مطلق و مجریه پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قواست.

(آزاد ۹۰)

ک ۵۵- در نظام ریاستی:

- (۱) رئیس‌جمهور مستقل از پارلمان است اما رسمیت دولت وی به دلیل ضرورت همکاری بین قوا، موکول به تایید پارلمان می‌باشد.
- (۲) تفکیک قوا مطلق است اما در صورتی که دولت و پارلمان به توافق نرسند، رئیس‌جمهور حق انحلال پارلمان را دارد و در مقابل نیز حق عزل رئیس‌جمهور را داراست.
- (۳) پارلمان در انجام امور خود مستقل از دولت است اما دولت در صورت عدم اجرای قوانین لازم‌الاجرا، قابل مواخذه و استیضاح توسط پارلمان می‌باشد.
- (۴) قوای مقننه و مجریه هر دو منبعث از مردمند، به همین جهت هیچیک بر دیگری برتری ندارد.

(سراسری ۹۱)

ک ۵۶- در مقایسه بین نظام ریاستی و پارلمانی کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) در نظام پارلمانی هیئت دولت حق انحلال پارلمان را دارد.
- (۲) وزیران و همکاران رئیس‌جمهور در نظام ریاستی هیچ‌گونه مسئولیتی ندارند.
- (۳) در نظام ریاستی قوه مجریه حق وضع آیین‌نامه را ندارد.
- (۴) استیضاح در رژیم پارلمانی ناشی از نظارت مستمر پارلمان در امور قوه مجریه است.

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل سوم

۱- گزینه «۳» ساقط نمودن پارلمان رسماً توسط مقام سلطنت صورت می‌گیرد. هرچند پارلمان به وسیله‌ی مقام سلطنت «شاه یا ملکه» منحل می‌شود. لیکن بدون پیشنهاد و صوابدید نخست‌وزیر انحلال آن میسر نیست، هرگاه نخست‌وزیر تقاضای انحلال نکند و پادشاه آن را ضروری بداند، راهی جز ساقط کردن کابینه وجود ندارد. نخست‌وزیر ممکن است درخصوص پیشنهاد انحلال مجلس، با همکاران خود مشورت کند، لیکن به هیچ‌وجه اجبار و یا تعهدی به اجرای نظریات مأخوذه ندارد.

۲- گزینه «۲» در نظام انگلیس، قوه قضائیه مستقل از قوه مجریه است. نخست‌وزیر بالاترین مقام قضایی را، جهت انتصاب به پادشاه یا ملکه پیشنهاد می‌کند. عالی‌ترین مقام قضایی در انگلیس، رئیس مجلس لردان است. "Lord-chancellor" بالاترین مقام دستگاه قضایی در عین حال رئیس مجلس اعیان انگلستان است. "lord-chancellor is head of the judiciary".

۳- گزینه «۴» مطابق اصل دوم قانون اساسی ایالات متحده آمریکا، «وظایف و اختیارات رئیس‌جمهور، در صورت برکناری، فوت، کناره‌گیری یا ناتوانی از انجام آن‌ها به معاون رئیس‌جمهور واگذار می‌شوند که کنگره می‌تواند به موجب قانون در موارد برکناری، فوت، کناره‌گیری یا ناتوانی رئیس‌جمهور و نیز معاون وی مقام مسئولی را به عنوان کفیل ریاست جمهوری تعیین نماید، مقام مزبور تا زمان رفع ناتوانی یا انتخاب رئیس‌جمهور به عنوان رئیس‌جمهور انجام وظیفه می‌کند».



۴- گزینه «۴» در رژیم‌های پارلمانی که، از تفکیک نسبی قوا پدیدار می‌گردد، حاکمیت ملی از سوی مردم و از رهگذر انتخابات به نمایندگان پارلمان سپرده می‌شود و از طریق پارلمان به دستگاه‌ها و اشخاص کارگزار و سایر قوا منتقل می‌شود، لذا دستگاه‌های قوا به یکدیگر وابسته هستند. یعنی در عین تمایز و تفکیک باید پاسخگو و مسئول دستگاهی باشند، که از آن ناشی شده‌اند. برخی از حقوق‌دانان اساسی از اصطلاح «همکاری قوا» در این نوع رژیم‌ها استفاده می‌کنند.

۵- گزینه «۱» در رژیم ریاستی، رئیس‌جمهور که کارگزار قوه مجریه در سطح عالی آن است برای مدت محدودی با رأی همگانی یا به‌طور مستقیم یا بگونه غیرمستقیم برگزیده می‌شود. نمایندگان قوه مقننه نیز در انتخاباتی مجزا توسط مردم برای مدت مشخصی انتخاب می‌شوند. اندام‌ها و دستگاه‌های عامل قوا کاملاً از یکدیگر مستقل هستند و هیچ‌کدام منبعث از دیگری نیست و لذا از آن تبعیت نمی‌کند؛ قوا در کار یکدیگر وارد نمی‌شوند و هیچ‌کدام راه بر دیگری برتری نیست.

۶- گزینه «۱» در خصوص مسئولیت وزیر در قبال مقامات دولتی و حکومتی، قانون اساسی آمریکا تصریحاً اشاره‌ای ننموده است. لیکن به موجب بخش ۲-۲ اصل دوم قانون اساسی اخیرالذکر، «رئیس‌جمهور با مشورت و موافقت سنا و به شرط موافقت $\frac{2}{3}$ سناتورها حاضر، دارای اختیار انعقاد معاهدات است و به ترتیبی که قانون معین خواهد کرد، سفیران و سایر نمایندگان و کارداران کشور، قضات دیوان عالی و سایر مقامات ایالات متحده را که، انتصاب آنان در قانون اساسی به نحو دیگری مقرر نشده است، معرفی و منصوب خواهد نمود...»، لذا رئیس‌جمهور، در قالب اختیارات و وظایفی که قانون اساسی به وی اعطا کرده، ریاست قوه مجریه را برعهده دارد. وزیران راه، نصب و عزل می‌کند و وزرا نیز در برابر او مسئولیت سیاسی دارند نه در برابر پارلمان.

۷- گزینه «۴» رژیم ریاستی ثمره اندیشه تفکیک قواست. یعنی، رئیس‌جمهوری که کارگزار قوه مجریه در سطح عالی آن است، برای مدت محدودی با رأی همگانی یا به‌طور مستقیم برگزیده می‌شود. نمایندگان قوه مقننه نیز در انتخاباتی جداگانه به‌وسیله مردم و برای مدت مشخصی انتخاب می‌شوند. از سوی دیگر در رژیم‌های پارلمانی که از تفکیک نسبی قوا پدیدار می‌گردد، حاکمیت ملی از سوی مردم و از رهگذر انتخابات به نمایندگان پارلمان سپرده می‌شود و از طریق پارلمان به دستگاه‌ها و اشخاص کارگزار و سایر قوا منتقل می‌گردد، لذا دستگاه‌های قوا به یکدیگر وابسته‌اند.

۸- گزینه «۴» در نظام تفکیک مطلق قوا، «بنا به گفته‌ی موريس دوورژه»، وظایف هرکدام از دستگاه‌های کارگزار تخصصی است و هیچ‌کدام یارای دخالت در کار دیگری را ندارد. ضمن این‌که اندام‌ها و دستگاه‌های عامل قوا، کاملاً از یکدیگر مستقل هستند و هیچ‌کدام منبعث از دیگری نیست و لذا از آن تبعیت نمی‌کند.

۹- گزینه «۳» برای تحقق قوه مجریه ریاستی، قاعداً حیات قوه مجریه وابسته به اراده و تصمیم پارلمان نیست (استقلال ارگانیک)، لذا مجلس یا مجلسین نمی‌توانند حکومت را سرنگون کنند و در برابر، قوه مجریه نیز حق انحلال پارلمان را ندارد. همچنین در نظام پارلمانی، حاکمیت ملی در دو جلوه‌ی متمایز یعنی رئیس‌مملکت مانند پادشاه و رئیس‌حکومت، مانند نخست‌وزیر ظهور می‌یابد، پارلمان حق دارد هیئت دولت را ساقط کند. و مجریه نیز می‌تواند متقابلاً پارلمان را منحل کند، لذا در نظام ریاستی برعکس نظام پارلمانی رئیس‌جمهور مستقل از پارلمان است.

۱۰- گزینه «۲» در نظام پارلمانی «تفکیک نسبی قوا» حاکمیت ملی از سوی مردم و از رهگذر انتخابات به نمایندگان پارلمان سپرده می‌شود. و از طریق پارلمان به دستگاه‌ها و اشخاص کارگزار و سایر قوا منتقل می‌گردد، لذا دستگاه‌های قوا با یکدیگر وابسته‌اند؛ یعنی در عین حال که منفک از یکدیگر هستند، باید پاسخگو و مسئول دستگاهی باشند، که از آن ناشی شده‌اند. به عبارت دیگر پارلمان پاسخگوی مردم و هیئت دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است.

۱۱- گزینه «۳» نظام ریاستی، ثمره اندیشه تفکیک مطلق قوا است؛ یعنی رئیس‌جمهور، که کارگزار قوه مجریه در سطح عالی آن است برای مدت محدودی با رأی همگانی یا به‌طور مستقیم یا به شکل غیرمستقیم انتخاب می‌شود. آمریکا نمونه‌ی این‌گونه رژیم‌ها محسوب می‌شود. رئیس‌جمهور در این نوع رژیم‌ها توسط مردم برگزیده می‌شود. وزرا همگی از سوی رئیس‌جمهور تعیین و منصوب می‌شوند و در برابر او نیز مسئولیت دارند. کنگره نمی‌تواند رئیس‌جمهور و وزرا را ساقط کند. اندام‌ها و دستگاه‌های عامل قوا کاملاً از یکدیگر مستقل هستند و هیچ‌کدام منبعث از دیگری نیست و از آن تبعیت نمی‌کند.

۱۲- گزینه «۲» در نظام ریاستی، دستگاه‌ها نوعاً کلیه‌ی وظایف خود را به تنهایی به انجام می‌رسانند. قانون فقط به‌وسیله‌ی قوه مقننه وضع می‌شود. قوه مجریه، مجری قانون مصوب مجالس است و اندام‌ها و دستگاه‌های عامل قوا از یکدیگر مستقل هستند، در حالی‌که در رژیم‌های پارلمانی، اندام‌های هریک از قوا مانند هیئت دولت و پارلمان دارای وسایل و ابزارهای تأثیر بر یکدیگرند.

۱۳- گزینه «۳» تفکیک قوا «separation of powers» به دو صورت متجلی می‌گردد: (۱) رژیم ریاستی، که ثمره اندیشه تفکیک مطلق قوا است و وظایف هریک از دستگاه‌های کارگزار تخصصی است و هیچ‌کدام یارای دخالت در کار دیگری را ندارد. (۲) رژیم پارلمانی که درحقیقت از تفکیک نسبی قوا پدیدار می‌شود و دستگاه‌های متمایز به خلاف رژیم ریاستی جنبه تخصصی کامل ندارند.



۱۴- گزینه «۱» در رژیم ریاستی، اندام‌ها و دستگاه‌های عامل قوا کاملاً از یکدیگر مستقل هستند و هیچ کدام منبعث از دیگری نیست، کنگره نمی‌تواند رئیس‌جمهور و وزیران را ساقط کند و قوه مجریه نیز حق انحلال مجالس کنگره را ندارد، لذا در این نوع رژیم‌ها تفکیک مطلق قوا حاکم است.

۱۵- گزینه «۴» در نظام پارلمانی که متناسب با نظریه تفکیک نسبی قوا است، پارلمان پاسخگوی مردم و دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است، هرچند که نیازی نیست پارلمان رأساً اعضای دولت را تعیین کند.

۱۶- گزینه «۱» در نظام ریاستی که مبتنی بر تفکیک مطلق قواست، حاکمیت ملی در دو جلوه متمایز ظهور می‌یابد. هیچ یک از قوای مقننه و مجریه منبعث از دیگری نیست. رئیس‌جمهور (قوه مجریه) و نمایندگان پارلمان منتخب مردم (قوه مقننه) به طور مساوی دارای شأن مردمی‌اند، اما این امر دلیلی بر ایجاد حق انحلال توسط هر کدام فراهم نمی‌آورد، مگر آنکه در قانون اساسی تصریح گردیده باشد.

۱۷- گزینه «۴» مطابق اصل ۵۷ قانون اساسی، «قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از، قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضائیه که، زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت برطبق اصول آینده این قانون اعمال می‌گردند. این قوا مستقل از یکدیگر هستند». اصل تفکیک قوا، که به طور وسیع مورد استقبال جهانی قرار گرفته، در واقع تمهیدی برای محو استبداد، دفاع از آزادی مردم، مقابله با فساد و سوء استفاده از قدرت و متلاشی ساختن اقتدار فشرده‌ی حکامی است، که خود را مافوق همه کس و همه چیز تصور می‌کرده‌اند.

۱۸- گزینه «۳» مصونیت پارلمانی، اساساً پوششی قانونی است، برای حفاظت نماینده در برابر تعقیب قضایی یا اعمال پلیسی، قاعده مصونیت ممکن است به‌ظاهر جنبه «تبعیضی» یا «امتیازی» داشته باشد، اما درحقیقت وسیله‌ای است دفاعی برای این‌که نماینده بتواند آزادی و آزادگی خود را برای ادای وظیفه‌ی نمایندگی در گفتار، نوشتار و کردار حفظ کند. مصونیت پارلمانی دو صورت دارد: (۱) عدم مسؤولیت (۲) تعرض ناپذیری.

۱۹- گزینه «۱» پیدایش نظام‌های پارلمانی و ریاستی، اصولاً بر اساس اصل تفکیک قوا در نظام‌های سیاسی، سازماندهی گردیده‌اند که نظام ریاستی متناسب با تفکیک مطلق قوا است؛ در نظام ریاستی، حاکمیت ملی در دو جلوه متمایز ظهور می‌یابد هیچ یک از قوای مقننه و مجریه منبعث از دیگری نیست. رئیس‌جمهور (قوه مجریه) و نمایندگان پارلمان منتخب مردم (قوه مقننه) به طور مساوی دارای شأن مردمی‌اند.

۲۰- گزینه «۳» نظریه‌ی تفکیک قوا، که در طول تاریخ تمدن بشر توسط نظریه‌پردازان متعددی عرضه شده، از سوی شارل دومنتسکیو فرانسوی (۱۶۸۹-۱۷۵۵) در کتاب روح‌القوانین به طور روشن بیان شده است. وی معتقد بود، «برای آن‌که، نتوان از قدرت سوءاستفاده کرد باید دستگاه‌های حاکم به گونه‌ای تنظیم شوند، که قدرت، قدرت را متوقف کند» و برای حصول این مقصود نیز عقیده داشت قوا باید از یکدیگر متمایز و منفک گردند. رژیم‌های ریاستی و پارلمانی محصول دو برداشت از نظریه‌ی مورد اشاره هستند. در رژیم‌های ریاستی قوا از یکدیگر مستقل هستند و هیچ کدام منبعث از دیگری نیست، در حالی که در رژیم‌های پارلمانی هر یک از قوا مانند هیئت دولت و پارلمان دارای وسایل و ابزارهای تأثیرگذار بر یکدیگرند.

۲۱- گزینه «۱» رژیم‌های ریاستی، که ثمره‌ی اندیشه تفکیک مطلق قوا است وظایف هر کدام از دستگاه‌های کارگزار تخصصی است و هیچ کدام یارای دخالت در کار دیگری را ندارد. دستگاه‌های عامل قوا کاملاً از یکدیگر مستقل هستند و هیچ کدام منبعث از دیگری نیست. کنگره نمی‌تواند رئیس‌جمهوری و وزرا را ساقط کند و قوه مجریه نیز حق انحلال مجلس ملی و سنا (کنگره) را ندارد.

۲۲- گزینه «۴» رژیم پارلمانی، از تفکیک نسبی قوا پدیدار می‌گردد. بدین معنا که در این رژیم حاکمیت ملی از سوی مردم و از رهگذر انتخابات به نمایندگان پارلمان سپرده می‌شود و از طریق پارلمان به دستگاه‌ها، اشخاص کارگزار و سایر قوا منتقل می‌گردد، لذا دستگاه‌های قوا به یکدیگر وابسته هستند. در این نوع رژیم‌ها، پارلمان سخنگوی مردم و هیئت دولت پاسخگوی کار خود به پارلمان است.

۲۳- گزینه «۱» مجلس اول نمودار نوجویی، تحرک و تغییر است، زیرا تصویر مردم عادی جامعه را ارائه می‌کند که خواهان تجربیات جدید و دگرگونی‌ها در روابط اجتماعی هستند، در حالی که مجلس دوم طوری ترتیب داده می‌شود که عقل و تدبیر و مصلحت و محافظه کاری نیز در تاروپود قانون نقشی داشته باشد. مجلس اول همواره انتخابی و مجلس دوم، می‌تواند انتخابی یا غیر انتخابی باشد که ربطی به درجه‌بندی شهروندان ندارد و مبتنی بر همان فلسفه‌ی ترکیب اراده مردم و تجربه سازماندهی شده است.



۲۴- گزینه «۲» پیدایش نظام‌های پارلمانی و ریاستی، اصولاً بر اساس اصل تفکیک قوا در نظام‌های سیاسی، سازماندهی گردیده‌اند که نظام ریاستی متناسب با تفکیک مطلق قوا و نظام پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قواست و به هر صورت اختلاط وظایف قوا و یا تفکیک کامل وظایف قوا و یا بی‌موضوعیتی تفکیک قوا رخ نمی‌دهد.

۲۵- گزینه «۴» در رژیم پارلمانی، قوه‌ی مجریه دو رکنی است: ریاست کشور «پادشاه یا رئیس‌جمهور»، که قاعداً رکن غیرمسئول است و ریاست هیئت دولت «نخست‌وزیر» و کابینه، که کلیه‌ی مسئولیت‌های سیاسی را برعهده دارند، باید پاسخگوی اعمال خود در برابر نمایندگان مردم باشند. در واقع پارلمان پاسخگوی مردم و هیئت دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است.

۲۶- گزینه «۳» در رژیم‌های ریاستی، که رئیس‌جمهور در سطح عالی آن قرار دارد، برای مدت محدودی با رأی مستقیم و یا غیرمستقیم و همگانی، برگزیده می‌شود. حاکمیت ملی در دو نوبت تجلی می‌یابد و کارگزاران دو قوه در یک سطح قرار می‌گیرند و هر دو به‌طور مساوی دارای پشتوانه سیاسی و آرا عموم هستند. بنابراین منطقی است که هیچ‌کدام از دو قوه نتوانند دوره کارکرد یکدیگر را، که مبنای قانون اساسی از یک‌سو و اراده مردم از سوی دیگر پایه‌گذاری شده است، از راه انحلال یا سقوط کوتاه کنند.

۲۷- گزینه «۴» در نظام پارلمانی که متناسب با نظریه تفکیک نسبی قوا است، پارلمان پاسخگوی مردم و دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است. هرچند که نیازی نیست پارلمان رأساً اعضای دولت را تعیین کند.

۲۸- گزینه «۲» پیدایش نظام‌های پارلمانی و ریاستی، اصولاً براساس اصل تفکیک قوا در نظام‌های سیاسی، سازماندهی گردیده‌اند که نظام ریاستی متناسب با تفکیک مطلق قوا و نظام پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قواست و به هر صورت اختلاط وظایف قوا و یا تفکیک کامل وظایف قوا و یا بی‌موضوعیتی تفکیک قوا رخ نمی‌دهد.

۲۹- گزینه «۲» پیدایش نظام‌های پارلمانی و ریاستی، اصولاً بر اساس اصل تفکیک قوا در نظام‌های سیاسی، سازماندهی گردیده‌اند که نظام ریاستی متناسب با تفکیک مطلق قوا است در نظام ریاستی، حاکمیت ملی در دو جلوه متمایز ظهور می‌یابد. هیچ یک از قوای مقننه و مجریه منبعث از دیگری نیست. رئیس‌جمهور (قوه مجریه) و نمایندگان پارلمان منتخب مردم (قوه مقننه) به طور مساوی دارای شان مردمی‌اند.

۳۰- گزینه «۴» در رژیم‌های پارلمانی، تکیه اصطلاح بر واژه پارلمان است. زیرا، حاکمیت از طریق انتخابات از طرف صاحبان حاکمیت یعنی مردم به پارلمان سپرده می‌شود. و از طریق پارلمان به دستگاه‌ها و اشخاص کارگزار و سایر قوا منتقل می‌گردد، لذا دستگاه‌های قوا به یکدیگر وابسته‌اند و این در حالی است که، در رژیم‌های ریاستی مانند آمریکا، دستگاه‌ها نوعاً کلیه‌ی وظایف خود را به تنهایی انجام می‌دهند و می‌توان گفت: قانون فقط توسط قوه مقننه وضع می‌شود و توسط قوه مجریه اجرا می‌شود.

۳۱- گزینه «۲» در رژیم‌های پارلمانی، استفاده از ابزار استیضاح و بهره‌گیری از رأی عدم اعتماد، یکی از مهمترین وسایل برای مهار عملکرد وزرا و نتیجه‌ی نظارت مستمری است که پارلمان‌ها، در کارهای اجرایی دارند. ضمن این‌که در برابر چنین سلاحی که در اختیار پارلمان است، حق انحلال مجلس به عنوان بزرگ‌ترین وسیله‌ی کنترل عملکردهای این دستگاه است، تا تضمین قابل ملاحظه‌ای باشد که نمایندگان از وسایل و ابزارهای قانونی به طور افراطی استفاده نکنند. البته پس از انحلال پارلمان با قید فوریت انتخابات جدیدی برای گزینش نمایندگان صورت می‌گیرد، تا سرنوشت کارکرد تقنینی یا اجرایی به صاحب اصلی حاکمیت یعنی مردم سپرده شود.

۳۲- گزینه «۲» در نظام پارلمانی که متناسب با نظریه تفکیک نسبی قوا است، قوه مقننه بر مجریه برتری دارد، زیرا پارلمان پاسخگوی مردم و دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است، هر چند که نیازی نیست پارلمان رأساً اعضای دولت را تعیین کند.

۳۳- گزینه «۴» در نظام‌های دو مجلسی مانند ایالات متحده آمریکا، مجلس ملی نمودار نوجویی، تحرک و تغییر است زیرا تصویر مردم عادی جامعه را ارائه می‌کند، که خواهان تجربیات جدید و دگرگونی‌ها در روابط اجتماعی هستند، در حالی که مجلس دوم به گونه‌ای ترتیب داده می‌شود که، عقل و تدبیر و مصلحت نیز در تاروپود قانون نقشی داشته باشد. بنابراین مجلس دوم مظهر تعقل در برابر شتاب‌زدگی، نخبگان در برابر عوام‌الناس و رأی پیران در برابر خواش جوانان است.



۳۴- گزینه «۲» رژیم‌های ریاستی، ثمره و محصول اندیشه تفکیک مطلق قوا است و رژیم‌های پارلمانی نیز از تفکیک نسبی قوا به دست می‌آید. بدین معنا که در رژیم‌های ریاستی، وظایف هر کدام از دستگاه‌های کارگزار تخصصی است و هیچ کدام یارای دخالت در کار دیگری را ندارد. درحالی‌که در رژیم‌های پارلمانی، اندام‌های هر یک از قوا مانند هیئت دولت و پارلمان دارای وسایل و ابزارهای تأثیرگذار بر یکدیگرند.

۳۵- گزینه «۱» در نظام ریاستی، حاکمیت ملی در دو جلوه متمایز ظهور می‌یابد. هیچ یک از قوای مقننه و مجریه منبعث از دیگری نیست. رئیس جمهور (قوه مجریه) و نمایندگان پارلمان منتخب مردم (قوه مقننه) به طور مساوی دارای شان مردمی‌اند.

۳۶- گزینه «۲» در نظام پارلمانی که متناسب با نظریه تفکیک نسبی قوا است، پارلمان پاسخگوی مردم و دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است.

۳۷- گزینه «۴» پیدایش نظام‌های پارلمانی و ریاستی، اصولاً بر اساس اصل تفکیک قوا در نظام‌های سیاسی، سازماندهی گردیده‌اند که نظام ریاستی متناسب با تفکیک مطلق قوا و نظام پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قواست و به هر صورت اختلاط وظایف قوا و یا تفکیک کامل وظایف قوا و یا بی‌موضوعیتی تفکیک قوا رخ نمی‌دهد.

۳۸- گزینه «۳» در نظام پارلمانی، حاکمیت ملی از سوی مردم و از رهگذر انتخابات به نمایندگان پارلمان سپرده می‌شود و از طریق پارلمان به دستگاه‌ها و اشخاص کارگزار و سایر قوا منتقل می‌شود، لذا دستگاه‌های قوا به یکدیگر وابسته هستند. پارلمان، پاسخگوی مردم و هیئت دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است.

۳۹- گزینه «۴» در نظام ریاستی، رئیس‌جمهور که کارگزار قوهی مجریه در سطح عالی آن است، برای مدت محدودی با رأی همگانی یا به طور مستقیم و یا به صورت غیرمستقیم برگزیده می‌شود. نمایندگان قوهی مقننه نیز در انتخاباتی مجزا توسط مردم برای مدت مشخصی انتخاب می‌شوند. اندام‌ها و دستگاه‌های عامل قوا از یکدیگر مستقل هستند و هیچ کدام منبعث از دیگری نیست، لذا از آن تبعیت نمی‌کند. قوا در کار یکدیگر وارد نمی‌شوند و هیچ کدام را بر دیگری برتری نیست.

۴۰- گزینه «۳» در نظام ریاستی، حاکمیت ملی در دو جلوه متمایز ظهور می‌یابد. هیچ یک از قوای مقننه و مجریه منبعث از دیگری نیست. رئیس‌جمهور (قوه مجریه) و نمایندگان پارلمان منتخب مردم (قوه مقننه) به طور مساوی دارای شان مردمی‌اند، اما این امر دلیلی بر ایجاد حق انحلال توسط هر کدام فراهم نمی‌آورد.

۴۱- گزینه «۳» در نظام پارلمانی که متناسب با نظریه تفکیک نسبی قوا (در مقابل تفکیک مطلق قوا) است، قوه مقننه بر مجریه برتری دارد و قوه مجریه پاسخگوی کارکرد خود در برابر قوه مقننه است، بدون آن که قوه مقننه رأساً اعضای قوه مجریه را تعیین و منصوب نماید.

۴۲- گزینه «۴» برابر اصل ۱۷۰ قانون اساسی، «قضات دادگاه‌ها مکلفند از اجرای تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولتی، که مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود اختیارات قوهی مجریه است خودداری کنند و هر کس می‌تواند ابطال این گونه مقررات را، از دیوان عدالت اداری تقاضا کند ...». در واقع در نظارت قضایی، علاوه بر این که قضات دادگستری مکلفند از اجرای تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های خلاف قانون و مقررات اسلامی خودداری ورزند. دیوان عدالت اداری نیز موظف است، چنان‌چه شکایت وارده در این خصوص را درست تشخیص داد، نسبت به ابطال آن اقدام نماید. وفق اصل ۸۸ از همین قانون، «در هر مورد که حداقل $\frac{1}{4}$ کل نمایندگان مجلس شورای اسلامی از رئیس‌جمهور و یا هریک از نمایندگان از وزیر مسؤل درباره یکی از وظایف آنان سؤال کنند، رئیس‌جمهور یا وزیر موظف است در مجلس حاضر شود و به سؤال جواب دهد ...». در واقع در نظارت سیاسی، نظارت و مراقبت مستمر در رفتار و کردار سیاسی اعضای قوهی مجریه، همچنان برای مجلس وجود دارد و ضمن آن که اعضای مذکور مسؤلیت سیاسی دارند، مجلس حق مؤاخذه آن‌ها را تا سرحد عزل خواهد داشت.

۴۳- گزینه «۳» رژیم پارلمانی، از تفکیک نسبی قوا پدید می‌آید. در این شیوه از حکومت، حاکمیت ملی از سوی مردم و از رهگذر انتخابات به نمایندگان پارلمان سپرده می‌شود، از طریق پارلمان به دستگاه‌ها و اشخاص کارگزار و سایر قوا منتقل می‌شود. لذا دستگاه‌های قوا به یکدیگر وابسته هستند. برخی از حقوقدانان حقوق عمومی و به ویژه حقوق اساسی از اصطلاح «همکاری قوا» نیز استفاده می‌کنند. اما در رژیم‌های ریاستی، وظایف هر کدام از دستگاه‌های کارگزار تخصصی است و هیچ کدام یارای دخالت در کار دیگری را ندارد.



۴۴- گزینه «۴» در نظام پارلمانی که متناسب با نظریه تفکیک نسبی قوا است، قوه مقننه بر مجریه برتری دارد. پارلمان پاسخگوی مردم و دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است؛ هرچند که نیازی نیست پارلمان رأساً اعضای دولت را تعیین کند.

۴۵- گزینه «۲» پیدایش نظام‌های پارلمانی و ریاستی، اصولاً بر اساس اصل تفکیک قوا در نظام‌های سیاسی، سازماندهی گردیده‌اند که نظام ریاستی متناسب با تفکیک مطلق قوا و نظام پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قواست و به هر صورت اختلاط وظایف قوا و یا تفکیک کامل وظایف قوا رخ نمی‌دهد.

۴۶- گزینه «۴» دو نوع رژیم ریاستی و پارلمانی ثمره و برداشت تفکیک قوا است. این اصل که، امروزه در غرب و اکثر کشورها رایج شده و به قوانین اساسی نیز راه یافته است، دستاورد شارل دومنتسکیو متفکر و فیلسوف قرن ۱۸ فرانسه است.

۴۷- گزینه «۲» در نظام ریاستی که مبتنی بر تفکیک مطلق قواست، حاکمیت ملی در دو جلوه متمایز ظهور می‌یابد. هیچ یک از قوای مقننه و مجریه منبعث از دیگری نیست. رئیس جمهور (قوه مجریه) و نمایندگان پارلمان منتخب مردم (قوه مقننه) به طور مساوی دارای شأن مردمی‌اند، اما این امر دلیلی بر ایجاد حق انحلال توسط هر کدام فراهم نمی‌آورد مگر آنکه در قانون اساسی تصریح گردیده باشد.

۴۸- گزینه «۱» پیدایش نظام‌های پارلمانی و ریاستی، اصولاً بر اساس اصل تفکیک قوا در نظام‌های سیاسی، سازماندهی گردیده‌اند که نظام ریاستی متناسب با تفکیک مطلق قوا و نظام پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قواست و به هر صورت اختلاط وظایف قوا و یا تفکیک کامل وظایف قوا رخ نمی‌دهد. در نظام ریاستی، حاکمیت ملی در دو جلوه متمایز ظهور می‌یابد. هیچ یک از قوای مقننه و مجریه منبعث از دیگری نیست. رئیس جمهور (قوه مجریه) و نمایندگان پارلمان منتخب مردم (قوه مقننه) به طور مساوی دارای شأن مردمی‌اند.

۴۹- گزینه «۱» با توجه به این که دو قوه مجریه و مقننه، از لحاظ ارگانیک در «قوه مجریه پارلمانی» از یکدیگر متمایزند و از جهت وظایف و اختیارات به صورت تخصصی عمل نمی‌کنند.

۵۰- گزینه «۲» در نظام پارلمانی که متناسب با نظریه تفکیک نسبی قوا است، پارلمان پاسخگوی مردم و دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است، هرچند که نیازی نیست پارلمان رأساً اعضای دولت را تعیین کند.

۵۱- گزینه «۱» پیدایش نظام‌های پارلمانی و ریاستی، اصولاً بر اساس اصل تفکیک قوا در نظام‌های سیاسی، سازماندهی گردیده‌اند که نظام ریاستی متناسب با تفکیک مطلق قوا و نظام پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قواست و به هر صورت اختلاط وظایف قوا و یا تفکیک کامل وظایف قوا و یا بی‌موضوعیتی تفکیک قوا رخ نمی‌دهد. در نظام ریاستی، حاکمیت ملی در دو جلوه متمایز ظهور می‌یابد. هیچ یک از قوای مقننه و مجریه منبعث از دیگری نیست، رئیس جمهور (قوه مجریه) و نمایندگان پارلمان منتخب مردم (قوه مقننه) به طور مساوی دارای شأن مردمی‌اند.

۵۲- گزینه «۴» نظام دو مجلسی در کشورهای تک بافت نمایانگر ترکیب نوجویی در مجلس اول و عقلانیت و محافظه‌کاری در مجلس دوم است. همچنین در کشورهای چند پارچه و فدرال نیز منعکس‌کننده ۲ عامل کثرت (ایالات) و وحدت (فدرالیت) است.

۵۳- گزینه «۳» در نظام پارلمانی، پارلمان پاسخگوی مردم و دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است که نتیجه نظریه تفکیک نسبی قوا است.

۵۴- گزینه «۴» تکوین نظام‌های پارلمانی و ریاستی، اصولاً براساس اصل تفکیک قوا در نظام‌های سیاسی، سازماندهی گردیده‌اند که نظام ریاستی متناسب با تفکیک مطلق قوا و نظام پارلمانی متناسب با تفکیک نسبی قواست و بحث اختلاط وظایف قوا مطرح نمی‌باشد.

۵۵- گزینه «۴» در نظام ریاستی قوای مقننه و مجریه هر دو منبعث از مردمند و به همین دلیل دارای شأن مردمی مساوی هستند.

۵۶- گزینه «۴» در رژیم پارلمانی که مصداق بارز آن کشور انگلستان است اعضای قوه مجریه همزمان عضو پارلمان و حزب پیروز در انتخابات مجلس هستند بنابراین استیضاح در این گونه رژیم‌ها ناشی از نظارت مستمر پارلمان در امور قوه مجریه است، از سوی دیگر در این نظام هیئت دولت حق انحلال پارلمان را ندارد. در واقع نظام پارلمانی، متناسب با نظریه تفکیک نسبی قوا است. در این حالت همکاری بین قوا وجود دارد. قوه مقننه بر مجریه برتری دارد و پارلمان پاسخگوی مردم و دولت پاسخگوی کارکرد خود در برابر پارلمان است. شرط اصلی تحقق رژیم پارلمانی، مسئولیت سیاسی وزیران است.



فصل چهارم

«دموکراسی و حقوق بشر»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل چهارم

(سراسری ۷۹)

۱- در بیان مفهوم دموکراسی:

- (۱) حاکمیت ملی، تبعیت زمامداران از قانون اساسی و اصالت حقوق و آزادی‌های مردمی از محورهای اصلی دموکراسی هستند.
- (۲) در دموکراسی نیمه مستقیم، انتخابات با واسطه و در دموکراسی غیر مستقیم، انتخابات دو درجه‌ای است.
- (۳) در دموکراسی اسلامی، حاکم اول به خاطر رسالت الهی که دارد مافوق کل قوانین است.
- (۴) در دموکراسی مستقیم، انتخابات یک درجه‌ای و در دموکراسی غیر مستقیم انتخابات دو درجه‌ای است.

(سراسری ۸۰)

۲- در بیان مفهوم دموکراسی:

- (۱) تسامح، تحمل و چندگانگی سیاسی، یکی از خصایص بارز دموکراسی مستقیم و غیر مستقیم است.
- (۲) در دموکراسی مستقیم، انتخابات بی‌واسطه و در دموکراسی غیر مستقیم انتخابات دو درجه‌ای است.
- (۳) در دموکراسی غیر مستقیم، قوانین مصوب پارلمان بدون تأیید و تصویب آن بوسیله مردم اعتبار ندارد.
- (۴) در دموکراسی نیمه مستقیم، انتخابات با واسطه و در دموکراسی مستقیم انتخابات بی‌واسطه است.

(آزاد ۸۰)

۳- در بیان نظام‌های مختلف سیاسی:

- (۱) نظام‌های مکتبی، با نظام‌های استبدادی تفاوتی ندارد.
- (۲) نظام‌های آزادگرا (لیبرال)، مبتنی بر کثرت‌گرایی و بی‌طرفی عقیدتی و نظام‌های مکتبی، مبتنی بر برتری عقیدتی است.
- (۳) نظام‌های آزادگرا (لیبرال)، مبتنی بر تعدد مسلکی و نظام مکتبی، مبتنی بر انتصاب است.
- (۴) در نظام اسلامی، حاکم، برگزیده خداوند و در نظام آزادگرا (لیبرال)، حاکم، منتخب مردم است.

(سراسری ۸۱)

۴- دموکراسی نظامی است که مبتنی بر مشارکت مردم در تعیین سرنوشت خویش می‌باشد، در این خصوص:

- (۱) اداره امور کشور متکی به آرا عمومی و تفکیک قوا مقدم بر حقوق و آزادی‌های مردم است.
- (۲) انتخابات در دموکراسی مستقیم، دو درجه‌ای و در دموکراسی غیر مستقیم، تناسبی است.
- (۳) دموکراسی مستقیم، متناسب با نظام پارلمانی و دموکراسی غیر مستقیم، متناسب با نظام ریاستی است.
- (۴) اداره امور کشور متکی بر آرای عمومی و انتخابات و اعمال دموکراسی مستلزم چندگانگی سیاسی، تسامح، تحمل سیاسی، تناوب قدرت و محدودیت دوره زمامداری است.

(آزاد ۸۱)

۵- در بیان مفهوم دموکراسی:

- (۱) انتخابات در دموکراسی غیر مستقیم، یک درجه‌ای و در دموکراسی مستقیم، با واسطه است.
- (۲) انتخابات در دموکراسی غیرمستقیم، یک درجه‌ای و در دموکراسی مستقیم، بی‌واسطه است.
- (۳) در دموکراسی غیرمستقیم، نمایندگان منتخب مردم به اداره امور می‌پردازند و در دموکراسی نیمه مستقیم، مردم بر نمایندگان منتخب خود از طرق مختلف قانونی نظارت دارند.
- (۴) در دموکراسی غیرمستقیم، تدوین قوانین با پارلمان و تصویب آن با مردم است.

(سراسری ۸۲)

۶- از جمله شرایط دموکراسی:

- (۱) تسامح، تحمل، چندگانگی سیاسی و تناوب قدرت است.
- (۲) اصلاح قدرت و حدود آزادی مردم، بر اطاعت از آن فراهم می‌شود.
- (۳) قدرت باید بین قوا سرشکن، ولی مردم در انتقال و اجرای قدرت نقشی ندارند.
- (۴) حقوق اکثریت، بر اساس رأی حاکم تعیین و به رأی اقلیت احترام گذاشته می‌شود.

(آزاد ۸۲)

۷- در بیان مفهوم دموکراسی:

- (۱) انتخابات در دموکراسی غیر مستقیم، یک درجه‌ای و در دموکراسی مستقیم، بی‌واسطه باشد.
- (۲) در دموکراسی غیر مستقیم تدوین قوانین با پارلمان و تصویب آن با مردم است.
- (۳) یکی از خصایص بارز دموکراسی تسامح، تحمل چندگانگی سیاسی و تناوب قدرت است.
- (۴) انتخابات در دموکراسی غیر مستقیم، یک درجه‌ای و در دموکراسی مستقیم، باواسطه است.

**که ۸- یکی از شرایط تحقق دموکراسی:**

(سراسری ۸۳)

- (۱) تدوین قوانین پارلمان و تصویب آن تنها با مردم است.
- (۲) وجود چندگانگی سیاسی و تناوب قدرت است.
- (۳) تنها اقلیت سیاسی قدرت اعتراض را دارد.
- (۴) انتخابات حتماً باید در دو درجه صورت گیرد.

که ۹- در بیان مفهوم دموکراسی:

(آزاد ۸۳)

- (۱) در دموکراسی نیمه مستقیم، انتخابات با واسطه و در دموکراسی غیر مستقیم انتخابات دودرجه ای است.
- (۲) در دموکراسی غیرمستقیم، تدوین قوانین با پارلمان و تصویب آن با مردم است.
- (۳) در دموکراسی نیمه مستقیم، قدرت سیاسی به دو درجه موازی هم، توسط نمایندگان مردم و هم مستقیماً به وسیله خود مردم اعمال می‌شود.
- (۴) در دموکراسی مستقیم، انتخابات یک درجه ای و در دموکراسی غیر مستقیم انتخابات دو درجه‌ای است.

که ۱۰- در تبیین مفهوم دموکراسی:

(آزاد ۸۴)

- (۱) اداره امور کشور متکی بر آرای کسانی است که صلاحیتشان مورد تأیید قرار گرفته است.
- (۲) در مورد دموکراسی‌های دینی، نهادهای سیاسی ناشی از اراده خداوند و برادری بر برابری مقدم است.
- (۳) در دموکراسی‌های شرعی، شهروندان محدود به بیعت کردن با حاکم و در دموکراسی‌های لیبرال شهروندان از طریق آرای عمومی حاکم اداره امور خویش هستند.
- (۴) نهادهای سیاسی حاکم ناشی از مردم و اصول آزادی و برابری شرط لازم است.

که ۱۱- در بیان اشکال دموکراسی می‌توان گفت.....

(سراسری ۸۵)

- (۱) در دموکراسی غیر مستقیم، تدوین قوانین با پارلمان و تصویب آن با مردم است.
- (۲) در دموکراسی نیمه مستقیم، انتخابات با واسطه و در دموکراسی غیر مستقیم، انتخابات دو درجه‌ای است.
- (۳) در دموکراسی مستقیم، انتخابات یک درجه‌ای و در دموکراسی غیر مستقیم، انتخابات دو درجه‌ای است.
- (۴) در دموکراسی نیمه مستقیم، قدرت سیاسی به دو وجه موازی هم توسط نمایندگان مردم و هم مستقیماً به وسیله خود مردم اعمال می‌شود.

که ۱۲- در بیان مفهوم دموکراسی:

(آزاد ۸۵)

- (۱) در دموکراسی غیرمستقیم، تدوین قوانین با پارلمان و تصویب آن با مردم است.
- (۲) در دموکراسی غیرمستقیم، انتخابات یک درجه ای و در دموکراسی مستقیم انتخابات بی‌واسطه است.
- (۳) تسامح، تحمل و کثرت گرایی سیاسی یکی از خصایص بارز دموکراسی است.
- (۴) در دموکراسی مستقیم، انتخابات یک درجه‌ای و در دموکراسی غیرمستقیم، انتخابات با واسطه است.

که ۱۳- در بیان مفهوم دموکراسی می‌توان گفت.....

(سراسری ۸۶)

- (۱) در مردم سالاری دینی، حاکم اول به خاطر رسالت الهی که دارد مافوق کل قوانین است.
- (۲) در دموکراسی مستقیم، انتخابات یک درجه‌ای و در دموکراسی غیر مستقیم، انتخابات دو درجه‌ای است.
- (۳) حاکمیت ملی، تبعیت زمامداران از حاکمیت قانون و وجود آزادی‌ها از محورهای اصلی دموکراسی است.
- (۴) انتخابات با واسطه، دموکراسی نیمه مستقیم است و انتخابات دو درجه‌ای، همان دموکراسی غیر مستقیم است.

که ۱۴- در بیان مفهوم دموکراسی:

(آزاد ۸۶)

- (۱) در دموکراسی غیرمستقیم، نمایندگان منتخب مردم به اداره امور می‌پردازند و در دموکراسی نیمه مستقیم، مردم بر نمایندگان خود، از طرق مختلف قانونی نظارت دارند.
- (۲) انتخابات، در دموکراسی غیرمستقیم، یک درجه‌ای و در دموکراسی مستقیم، با واسطه است.
- (۳) انتخابات، در دموکراسی غیرمستقیم، یک درجه‌ای و در دموکراسی مستقیم بی‌واسطه است.
- (۴) در دموکراسی غیرمستقیم، تدوین قوانین با پارلمان و تصویب آن با مردم است.

که ۱۵- تناوب قدرت.....

(سراسری ۸۷)

- (۱) مترادف با تفکیک قواست و در جهت استمرار قدرت است.
- (۲) به معنای گردش قدرت سیاسی در دست مقامات بالای نظام است.
- (۳) به معنای جابجایی قدرت است که از طریق انتخابات حزبی فراهم می‌شود.
- (۴) از شاخصه‌های دموکراسی و در جهت تضمین استمرار حاکمیت مردم است.



(آزاد ۸۷)

ک ۱۶- در بیان مفهوم دموکراسی:

- (۱) انتخابات، در دموکراسی غیرمستقیم یک درجه‌ای و در دموکراسی مستقیم بی‌واسطه می‌باشد.
- (۲) در دموکراسی غیرمستقیم، تدوین قوانین با پارلمان و تصویب آن با مردم است.
- (۳) انتخابات، در دموکراسی غیرمستقیم یک درجه ای و در دموکراسی مستقیم با واسطه می‌باشد.
- (۴) یکی از خصایص بارز دموکراسی تسامح، تحمل، چندگانگی سیاسی و تناوب قدرت است.

(سراسری ۸۸)

ک ۱۷- در بین انواع دموکراسی، کدام یک، به مفهوم آزادی و حقوق بشر نزدیک است؟

- (۱) دموکراسی شرقی (۲) دموکراسی مستقیم (۳) دموکراسی نیمه مستقیم (۴) دموکراسی غیر مستقیم

(آزاد ۸۸)

ک ۱۸- در بیان مفهوم دموکراسی:

- (۱) در دموکراسی غیرمستقیم، تدوین قوانین با پارلمان و تصویب آن با مردم است.
- (۲) در دموکراسی مستقیم، انتخابات یک درجه ای و در دموکراسی غیرمستقیم، انتخابات بی‌واسطه است.
- (۳) در دموکراسی مستقیم انتخابات یک درجه ای و در دموکراسی غیرمستقیم انتخابات با واسطه است.
- (۴) تسامح، تحمل و کثرت‌گرایی یکی از خصایص بارز دموکراسی است.

(سراسری ۸۹)

ک ۱۹- کدام گزینه از ابزارهای مشارکت مستقیم مردم، در اعمال حاکمیت نیست؟

- (۱) مشارکت در انتخابات (۲) مشارکت در همه پرسی (۳) مشارکت در وتوی عام (۴) مشارکت در ابتکار عام

(آزاد ۹۰)

ک ۲۰- در بیان مفهوم دموکراسی:

- (۱) در دموکراسی غیرمستقیم تدوین قوانین با پارلمان و تصویب آن با مردم است.
- (۲) در دموکراسی نیمه مستقیم انتخابات با واسطه و در دموکراسی غیر مستقیم انتخابات دو درجه‌ای است.
- (۳) در دموکراسی نیمه مستقیم قدرت سیاسی به دو وجه موازی هم توسط نمایندگان مردم و هم مستقیماً توسط مردم اعمال می‌شود.
- (۴) در دموکراسی مستقیم انتخابات یک درجه‌ای و در دموکراسی غیرمستقیم انتخابات دو درجه‌ای است.

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل چهارم

۱- گزینه «۱» دموکراسی یا حکومت همه‌ی مردم واژه‌ای است یونانی‌الاصل که، از ترکیب دو جزء (۱) مردم demos و (۲) حکومت cratos. درواقع دموکراسی یا حکومت مردم، عبارت از اخذ هرگونه تصمیم بر مبنای آرای اکثریت است. دموکراسی به سه قسم مستقیم، غیرمستقیم و نیمه مستقیم تقسیم بندی می‌گردد. ویژگی‌های آن عبارتند از، اصل برابری، حق مشارکت همگانی، وجود آزادی‌ها، توزیع خردمندانه‌ی قدرت، تسامح، تحمل و چندگانگی سیاسی و حکومت اکثریت و احترام به اقلیت است. لذا گزینه (۱) صحیح است زیرا حاکمیت ملی، تبعیت زمامداران از قانون اساسی، اصالت حقوق و آزادی‌های مردمی از محورهای اصلی دموکراسی هستند.

۲- گزینه «۱» یکی از مهم‌ترین شرایط رفتاری برای تحقق حکومت مردم یا دموکراسی، اغماض و تسامح نسبت به دیگران و تحمل متقابل مردم در برابر آزادی انتخاب عقاید افراد جامعه است. همه می‌دانیم که اگر اصل آزادی مراعات شود، طبعاً شیوه‌های مختلفی بروز و ظهور خواهد کرد و احزاب و گروه‌بندی‌های سیاسی مختلفی متبلور خواهد شد. چندگانگی سیاسی ایجاد می‌کند که، هر شهروند بتواند از میان امکانات گوناگون و راه‌حل‌های متنوع بنابر سبک و سیاق خود گزینش کند، به عضویت هریک از گروه‌بندی‌هایی که می‌خواهد درآید و یا به نامزدها و راه‌حل‌های ارائه شده توسط یکی از آن‌ها رأی دهد.

۳- گزینه «۲» از جمله مشخصه‌های نظام‌های آزاد گرا (لیبرال)، کثرت‌گرایی و بی‌طرفی عقیدتی است، در حالی که در نظام‌های مکتبی، برتری عقیدتی یک مکتب خاص، اساس نظام را تشکیل می‌دهد.

۴- گزینه «۴» مطابق اصل ششم قانون اساسی، «در جمهوری اسلامی ایران، امور کشور باید به اتکای آرای عمومی اداره شود از راه انتخابات، انتخابات رئیس‌جمهور، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شوراها و نظایر این‌ها، یا از راه همه‌پرسی در مواردی که در اصول دیگر قانون معین می‌گردد.» تسامح، تحمل و چندگانگی سیاسی ایجاد می‌کند که، هر شهروند بتواند از میان امکانات گوناگون و راه‌حل‌های متنوع بنابر سبک و سیاق خود گزینش کند، به عضویت هریک از گروه‌بندی‌ها که، می‌خواهد درآید و یا به نامزدها و راه‌حل‌های ارائه شده توسط یکی از آن‌ها رأی دهد.»

۵- گزینه «۳» در دموکراسی نیمه مستقیم علاوه بر انتخاب نمایندگان جهت اعمال قدرت سیاسی، خود مردم نیز به موازات نمایندگان با استفاده از شیوه‌هایی مانند وتوی مردم، همه پرسی (رفراندوم)، اعلام اعتماد سیاسی به رئیس مملکت (پله بیسیت)، ابتکارعام و گزینش‌گری به اعمال قدرت سیاسی می‌پردازند و بر نمایندگان خود نظارت دارند.



۶- گزینه «۱» دموکراسی یا حکومت همه‌ی مردم واژه‌ای است یونانی‌الاصل که، از ترکیب دو جز (۱) مردم «demos» (۲) حکومت «cratos» به وجود آمده و به نوعی از حکومت اطلاق می‌گردد که قدرت عالی‌ه را، ناشی از رأی مردم دانسته و به‌وسیله‌ی مردم (ملت) به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم اعمال می‌شود. دموکراسی دارای شرایط زیر است: (۱) حق مشارکت همگانی (۲) وجود آزادی‌ها (۳) تسامح، تحمل و چندگانگی سیاسی (۴) حکومت اکثریت و احترام به اقلیت (۵) اصل برابری (۶) توزیع خردمندانه قدرت.

۷- گزینه «۳» از اصول و شاخصه‌های دموکراسی تسامح، تحمل، چندگانگی سیاسی است. در دموکراسی غیرمستقیم، تدوین قوانین و تصویب آن، هردو با پارلمان است. انتخابات در دموکراسی نمایندگی، وسیله‌ای برای انتخاب نمایندگان مردم در اعمال حاکمیت است که می‌تواند یک یا دو درجه‌ای باشد.

۸- گزینه «۲» یکی از مهم‌ترین شرایط رفتاری برای تحقق حکومت مردم یا دموکراسی، تساهل و تسامح نسبت به دیگران و تحمل متقابل مردم در برابر آزادی انتخاب عقاید افراد جامعه است؛ زیرا چندگانه‌گرایی سیاسی ایجاب می‌کند که هر شهروند بتواند از میان امکانات موجود و گوناگون و راه‌حل‌های متنوع، بنابر سبک و سیاق خود گزینش نماید.

۹- گزینه «۳» در دموکراسی نیمه مستقیم، علاوه بر انتخاب نمایندگان جهت اعمال قدرت سیاسی، خود مردم نیز به موازات نمایندگان، با استفاده از شیوه‌هایی مانند وتوی مردم، همه‌پرسی (رفراندوم)، اعلام اعتماد سیاسی به رئیس مملکت (پله بیسیت)، ابتکارعام و گزینش گری به اعمال قدرت سیاسی می‌پردازند.

۱۰- گزینه «۴» در دموکراسی‌ها، بنابر اصول حقوق بشری آزادی و برابری، اراده‌ی مردم است که نهادهای سیاسی حاکم را شکل می‌دهد و اقتدار سیاسی منبعث از اراده‌ی شهروندان است.

۱۱- گزینه «۴» دموکراسی یا حکومت مردم به رژیم‌ی سیاسی اطلاق می‌شود که قدرت عالی‌ه را ناشی از رأی ملت دانسته و به وسیله‌ی ملت، به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم اعمال می‌گردد. رژیم‌های دموکراتیک در جهان امروزه برحسب نحوه‌ی اعمال حاکمیت مردم به سه دسته تقسیم می‌شوند. (۱) دموکراسی مستقیم، اگر همه‌ی شهروندان به‌طور مستقیم حاکمیت را اعمال کنند یا دست‌کم در انجام وظایف اصلی آن مستقیماً مباشرت داشته باشند به آن دموکراسی مستقیم می‌گویند. (۲) دموکراسی غیرمستقیم، دراین‌گونه رژیم‌ها به‌جای این‌که مردم مستقیماً حاکمیت‌ها را اعمال کنند، ازطریق نمایندگان خود به اعمال آن می‌پردازند. (۳) دموکراسی نیمه‌مستقیم، از ترکیب دموکراسی مستقیم و دموکراسی نیمه‌مستقیم رژیم‌هایی ایجاد می‌شوند، که به آن‌ها دموکراسی نیمه مستقیم می‌گویند. به بیان دیگر، قدرت سیاسی به دو وجه موازی هم توسط نمایندگان مردم و هم مستقیماً به وسیله‌ی مردم اعمال می‌شود.

۱۲- گزینه «۳» از اصول و شاخصه‌های دموکراسی تسامح، تحمل، چندگانگی سیاسی است. در دموکراسی غیرمستقیم، تدوین قوانین و تصویب آن، هردو با پارلمان است. انتخابات در دموکراسی نمایندگی، وسیله‌ای برای انتخاب نمایندگان مردم در اعمال حاکمیت است که می‌تواند یک یا دو درجه‌ای باشد.

۱۳- گزینه «۳» برای این‌که، رژیم‌ی خصلت مردم‌سالاری داشته باشد باید بزرگترین شمار مردم در صورت‌بندی قدرت و امور عمومی و سیاست مشارکت داده شوند. شهروندان اهلیت انتخاب کردن نمایندگان و کارگزاران حکومت را، داشته باشند و بتوانند خود نیز به مناصب و مقامات سیاسی راه یابند. حاکمیت ملی، وجود آزادی‌ها، حق مشارکت همگانی در انتخابات از شرایط حکومت‌های مردم‌سالار هستند.

۱۴- گزینه «۱» دموکراسی نمایندگی، حکومتی است که در آن، ملت، حاکمیت خود را به‌طور غیرمستقیم یعنی توسط نمایندگانی که انتخاب می‌کنند اعمال و اجرا می‌نمایند. درحالت دموکراسی نیمه مستقیم، علاوه بر وجود مجالس، قانونگذاری مردم بر نمایندگان خود از طریق مکانیزم‌های قانونی من جمله: ۱- وتوی مردم ۲- همه‌پرسی (رفراندوم) ۳- اعلام اعتماد سیاسی به رئیس مملکت (پله بیسیت) ۴- ابتکارعام و ۵- گزینش گری نظارت دارند.

۱۵- گزینه «۴» دموکراسی، اخذ هرگونه تصمیم بر مبنای آرای اکثریت است. برای آن‌که دموکراسی نیز مانند سایر اشکال حکومت دچار مفاسد گوناگون نگردد، دارای شرایطی است. این شرایط عبارتند از، (۱) حق مشارکت (۲) وجود آزادی‌ها (۳) تسامح، تحمل و چندگانگی سیاسی (۴) حکومت اکثریت و احترام به اقلیت (۵) اصل برابری و تناوب قدرت یا، محدودیت تصدی و ادواری بودن مشاغل سیاسی.



۱۶- گزینه «۴» از اصول و شاخصه‌های دموکراسی تسامح، تحمل، چندگانگی سیاسی و پذیرش گردش (تناوب) قدرت است. در دموکراسی غیر مستقیم، تدوین قوانین و تصویب آن، هردو با پارلمان است. انتخابات در دموکراسی نمایندگی وسیله‌ای برای انتخاب نمایندگان مردم در اعمال حاکمیت است که می‌تواند یک یا دو درجه‌ای باشد.

۱۷- گزینه «۲» رژیم‌های دموکراتیک برحسب نحوه‌ی اعمال حاکمیت مردم، به سه دسته تقسیم می‌شوند: (۱) دموکراسی مستقیم، اگر همه‌ی شهروندان به‌طور مستقیم حاکمیت را اعمال کنند یا دست کم در انجام وظایف اصلی آن مستقیماً مباشرت داشته باشند به آن «دموکراسی مستقیم» می‌گویند. (۲) دموکراسی غیرمستقیم، در این‌گونه رژیم‌ها به جای این‌که مردم مستقیماً حاکمیت‌ها را، اعمال کنند از طریق نمایندگان خود به اعمال آن می‌پردازند. (۳) دموکراسی نیمه مستقیم، از ترکیب دموکراسی مستقیم و دموکراسی غیر مستقیم رژیم‌هایی به‌وجود می‌آیند. به بیان دیگر، قدرت سیاسی به دو وجه موازی، توسط نمایندگان مردم و هم به‌طور مستقیم به وسیله‌ی مردم اعمال می‌شود. در گزینه‌های مربوطه نیز «دموکراسی شرقی» آمده که نکته‌ی انحرافی طراح سؤال است. در هر حال در دموکراسی مستقیم مردم رأساً در سرنوشت سیاسی خود دخالت نموده و اعمال حاکمیت می‌کنند.

۱۸- گزینه «۴» از اصول و شاخصه‌های دموکراسی تسامح، تحمل، چندگانگی سیاسی است. در دموکراسی غیرمستقیم، تدوین قوانین و تصویب آن، هردو با پارلمان است. انتخابات در دموکراسی نمایندگی وسیله‌ای برای انتخاب نمایندگان مردم، در اعمال حاکمیت است که می‌تواند یک یا دو درجه‌ای باشد.

۱۹- گزینه «۱» صورت‌های متفاوت اعمال دموکراسی نیمه مستقیم، علاوه بر وجود مجلس قانونگذاری عبارتند از: «وتوی مردم، همه‌پرسی، پله بیسیت، ابتکار عام و گزینش‌گری».

۲۰- گزینه «۳» در دموکراسی نیمه مستقیم مردم علاوه بر انتخاب مجالس قانونگذاری، خود مستقیماً نیز با شیوه‌هایی به اعمال قدرت می‌پردازند.



فصل ششم

«مبانی و کلیات نظام جمهوری اسلامی ایران»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل ششم

(سراسری ۷۵)

ک ۱- بازنگری در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به تصمیم چه مقامی انجام می‌گیرد؟

(۱) به پیشنهاد رئیس‌جمهور و تصویب دوسوم نمایندگان مجلس شورای اسلامی

(۲) به تصمیم دوسوم نمایندگان مجلس شورای اسلامی و تأیید رهبر

(۳) به تصمیم رهبر پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام

(۴) به پیشنهاد رئیس‌جمهور و تأیید اکثریت نمایندگان مجلس خبرگان رهبری

(سراسری ۷۶)

ک ۲- در جمهوری اسلامی ایران آزادی، استقلال، وحدت و تمامیت ارضی از یکدیگر تفکیک‌ناپذیرند:

(۱) استقلال و تمامیت ارضی کشور مطلقاً خدشه‌ناپذیر و حفظ آن وظیفه‌ی دولت و احاد ملت است.

(۲) آزادی افراد غیرقابل سلب است مگر برای حفظ وحدت و تمامیت ارضی کشور

(۳) آزادی افراد غیرقابل سلب است مگر برای حفظ استقلال کشور با تصویب دوسوم مجموع نمایندگان مجلس شورای اسلامی

(۴) تمامیت ارضی کشور خدشه‌ناپذیر است مگر با تصویب چهار پنجم نمایندگان مجلس شورای اسلامی

(سراسری ۷۶)

ک ۳- کدام یک از عبارات ذیل قانونی است؟

(۱) اصل برائت است مگر در صورت تعقیب و دستگیری قانونی.

(۲) اصل برائت است و هیچ کس از نظر قانونی مجرم شناخته نمی‌شود مگر آن که جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.

(۳) هتک حرمت افراد دستگیر شده قبل از صدور حکم قضایی ممنوع است.

(۴) هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار یا کسب اطلاع ممنوع است مگر از طریق دادگاه و به موجب قانون.

(سراسری ۷۷)

ک ۴- در نظام جمهوری اسلامی ایران قوه مؤسس بازنگری چه مقام و مرجعی است؟

(۱) شورای بازنگری، شورای نگهبان و مردم

(۲) شورای بازنگری، رهبری و مردم

(۳) مجلس خبرگان، رهبری و مردم

(۴) مجمع تشخیص مصلحت نظام، رهبری و مردم

(سراسری ۷۷)

ک ۵- اعمال قوه مقننه از راه همه پرسی با پیشنهاد چه مرجعی امکان پذیر است؟

(۱) رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام و تصویب مجلس

(۲) رئیس‌جمهور و تصویب هیئت وزیران و تأیید مجلس

(۳) رئیس‌جمهور یا یکصد نماینده پس از تأیید شورای نگهبان

(۴) رئیس‌جمهور یا یکصد نفر از نمایندگان و تصویب دو سوم مجموع نمایندگان مجلس

(سراسری ۷۸)

ک ۶- آیا همه فعالیت‌های اقتصادی که مغایر قوانین اسلام نباشد، آزاد است؟

(۱) اجتناب از آلوده‌سازی محیط زیست شرط انجام فعالیت اقتصادی نیست.

(۲) حد و شرطی برای انجام فعالیت‌های اقتصادی مقرر نشده است.

(۳) فعالیت اقتصادی آلوده‌کننده محیط زیست، بی‌ارتباط با قوانین اسلام است.

(۴) فعالیت‌های اقتصادی که محیط زیست را آلوده می‌کند، ممنوع است.

ک ۷- آیا برطبق اصول نوزدهم و بیستم قانون جمهوری اسلامی ایران «مردم ایران» و «همه افراد ملت» «زن و مرد» از حقوق مساوی برخوردار هستند؟

(سراسری ۷۸)

(۱) حقوق زن و مرد در همه زمینه‌ها یکسان است.

(۲) حقوق زنان و مردان در قانون اساسی برابر ولی در قوانین عادی به طور کامل برابر نیست.

(۳) حقوق زنان بیش از حقوق مردان است.

(۴) قانون اساسی به حقوق زن بی‌توجه است.

(سراسری ۷۸)

ک ۸- همه ایرانیان از هر قوم و قبیله که باشند، از حقوق مساوی برخوردار هستند. آیا اعتقادات دینی مایه امتیاز است؟

(۱) همه ایرانیان پیرو ادیان مختلف از نظر قوانین استخدامی برابر نیستند.

(۲) فقط ایرانیان پیرو ادیان شناخته شده و شناخته نشده نابرابر هستند.

(۳) همه ایرانیان پیرو ادیان مختلف برابرند.

(۴) همه ایرانیان پیرو ادیان شناخته شده برابرند.



(سراسری ۷۹)

که ۹- در شرایط اضطراری:

- ۱) برقراری حکومت نظامی ممنوع است؛ اما در حالت جنگ، دولت حق دارد با تصویب مجلس آزادی مردم را ضرورتاً سلب نماید.
- ۲) دولت حق برقراری حکومت نظامی را با اجازه مجلس، فقط برای مدت ۳۰ روز دارا است.
- ۳) سلب آزادی‌های مشروع افراد، حتی با وضع قانون ممنوع است.
- ۴) سلب آزادی‌های مشروع افراد ممنوع است، مگر به هنگام برقراری حکومت نظامی.

(سراسری ۷۹)

که ۱۰- در نظام جمهوری اسلامی ایران:

- ۱) هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار ممنوع است، مگر از طریق حکم تعزیری حاکم شرع و به موجب قانون.
- ۲) دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات تجاری صنعتی و خدماتی به خارجی‌ان ممنوع است مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی.
- ۳) استخدام کارشناسان خارجی در بخش دولتی مطلقاً ممنوع و در بخش خصوصی در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است.
- ۴) اصل، برائت است و هیچ کس را نمی‌توان دستگیر کرد مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند.

(سراسری ۷۹)

که ۱۱- در شورای عالی امنیت ملی:

- ۱) تشکیل شوراهای فرعی به موجب قانون و مصوبات آن‌ها پس از تأیید شورای عالی قابل اجرا است.
- ۲) تشکیلات شوراهای فرعی به تصویب شورای عالی می‌رسد و مصوبات شورای عالی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجرا است.
- ۳) شورای عالی، شوراهای فرعی را تشکیل می‌دهد و حدود وظایف و اختیارات آن‌ها را تعیین می‌کند.
- ۴) مصوبات شورای عالی و شوراهای فرعی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجرا است.

(سراسری ۷۹)

که ۱۲- تشکیل و فعالیت احزاب سیاسی، به شرط رعایت موازین قانون اساسی آزاد است، بنابراین:

- ۱) اصل آزادی احزاب شامل لیبرال‌ها و وابستگان به استکبار جهانی نمی‌شود.
- ۲) تشکیل احزاب با اجازه حکومت آزاد است که از طریق کمیسیون ماده ۱۰ قانون احزاب مجوز آن صادر می‌شود.
- ۳) تشکیل احزاب مخالف دولت ممنوع است و با مخالفت قانونی کمیسیون ماده ۱۰ قانون احزاب مواجه خواهد شد.
- ۴) هیچ کس را نمی‌توان از شرکت و عضویت در احزاب منع کرد یا به شرکت و عضویت در یکی از آن‌ها مجبور ساخت.

(سراسری ۸۰)

که ۱۳- آزادی مردم یکی از اصول بنیادین نظام جمهوری اسلامی است، در این خصوص:

- ۱) آزادیهای مشروع را به هیچ بهانه‌ای، حتی با وضع قانون نمی‌توان سلب کرد.
- ۲) آزادی افراد را نمی‌توان سلب کرد مگر به موجب قانون.
- ۳) در صورت در خطر قرار گرفتن استقلال «سلب آزادی» با تصویب مجلس ایرادی ندارد.
- ۴) «سلب آزادی» به موجب قانون و اعمال محدودیتهای ضروری، حق دولت با تصویب مجلس است.

(سراسری ۸۰)

که ۱۴- بر اساس اصل ۱۶۷ و با استنباط از اصل ۳۶ قانون اساسی، کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) قاضی در امور کیفری بر عکس امور مدنی، در صورت سکوت قانون حق مراجعه به فتاوی معتبر را ندارد. این حکم قانونی شامل دادگاه‌ها نمی‌شود.
- ۲) قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوا را در قوانین بیابد و اگر قانون ساکت بود، به فتاوی معتبر مراجعه کند این اصل شامل مجازات نمی‌شود، بلکه حکم به مجازات صرفاً به موجب قانون معتبر خواهد بود.
- ۳) قاضی در امور کیفری در صورت سکوت قانون، حق مراجعه به فتاوی معتبر و عرف را ندارد، مگر حکام شرع به دستور رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور.
- ۴) قاضی بر اساس اطلاق و عموم ضرورت انطباق کلیه قوانین و مقررات قانون اساسی باشرع مقدس اسلام، در امور کیفری نیز می‌توان مراجعه به فتاوی معتبر که مافوق قوانین است، می‌تواند به فتاوی معتبر که مافوق قوانین است مراجعه و مبادرت به صدور حکم نماید.

(سراسری ۸۰)

که ۱۵- شورای عالی امنیت ملی عهده دار تأمین منافع ملی پاسداری از انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی است:

- ۱) با توجه به اهداف مقرر در قانون اساسی این شورا رأساً حق انعقاد قراردادهای نظامی با سایر کشورها را بدون تصویب مجلس دارد.
- ۲) جلسات شورای عالی به دستور رهبری و به ریاست رئیس جمهور تشکیل می‌شود.
- ۳) حدود اختیارات و وظایف شوراهای فرعی را قانون معین می‌کند اما مصوبات شورای عالی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست.
- ۴) شورای عالی صرفاً نهاد مشورتی و در اختیار مقام رهبری است.

**که ۱۶- کدام یک از عبارات ذیل قانونی است؟**

(سراسری ۸۰)

- (۱) به لحاظ آن که مقام رهبری مافوق همه قوانین است، حق تحقیق و تفحص مجلس در تمام امور وابسته به تصمیم رهبری اساسی است.
- (۲) تفتیش عقاید ممنوع است و هیچکس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد.
- (۳) رئیس جمهور در مقام مسئولیت و پاسداری از قانون اساسی حق نظارت بر تمام نهادها را دارد مگر در مورد رهبری.
- (۴) رهبر در برابر قوانین اصولاً با دیگر افراد مردم مساوی است اما در مقام اعمال ولایت مطلقه مافوق همه قوانین حتی قانون اساسی است.

که ۱۷- حکومت ایران جمهوری اسلامی است که:

(آزاد ۸۰)

- (۱) ملت ایران با فتوای امام خمینی (ره) به آن رأی مثبت داد.
- (۲) امام خمینی (ره) آن را بنیانگذاری و تأسیس نمود.
- (۳) ملت ایران بر اساس اعتقاد دیرینه اش به حکومت حق و عدل و قرآن به آن رأی مثبت داد.
- (۴) با فتوای امام خمینی (ره) و اطاعت مردم رسمیت یافت.

که ۱۸- بازنگری قانون اساسی:

(آزاد ۸۰)

- (۱) با پیشنهاد رهبری آغاز می‌شود و پس از بررسی با تأیید وی و آرای عمومی رسمیت می‌یابد.
- (۲) با اعلام رهبری و تصویب مجمع تشخیص مصلحت به شورای بازنگری پیشنهاد می‌شود.
- (۳) پس از تأیید رهبری و رأی اکثریت دوسوم شرکت کنندگان رسمیت می‌یابد.
- (۴) با تصویب درخواست مراجعه به آرای عمومی توسط مجلس و فرمان رهبری آغاز می‌شود.

که ۱۹- در مورد نشریات و مطبوعات:

(آزاد ۸۰)

- (۱) مطبوعات حق انتقاد از قانون اساسی و نهادهایی همچون شورای نگهبان را ندارند.
- (۲) مطبوعات در بیان مطالب آزادند، مگر آنکه مخل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد.
- (۳) رسیدگی به جرایم مطبوعاتی علنی و در حضور هیئت منصفه خواهد بود، مگر این که به تشخیص دادگاه غیرعلنی صورت گیرد.
- (۴) فقط رسیدگی به جرایم سیاسی مطبوعات علنی و در حضور هیئت منصفه خواهد بود.

که ۲۰- در مورد شوراهای و وظایف و اختیارات آن‌ها:

(آزاد ۸۰)

- (۱) شوراهای در تمام سطوح ملی و محلی از ارکان تصمیم‌گیری و اداره امور کشورند.
- (۲) تشخیص عدم مخالفت تصمیمات شوراهای با موازین اسلام و قوانین کشور با شورای نگهبان است.
- (۳) شوراهای محلی حق نظارت بر کار ادارات و دستگاه‌های دولتی محلی را دارند.
- (۴) شوراهای شهر، فرمانداران و شهرداران را انتخاب و برای صدور حکم به وزیر کشور معرفی می‌کنند.

که ۲۱- در باب وظایف و اختیارات شوراهای محلی می‌توان گفت:

(سراسری ۸۱)

- (۱) تشخیص عدم مخالفت تصمیمات شوراهای با موازین اسلامی و قوانین کشور با شورای نگهبان است.
- (۲) شوراهای در تمام سطوح ملی و محلی از ارکان تصمیم‌گیری و اداره امور کشورند.
- (۳) شوراهای محلی حق نظارت بر کار ادارات و دستگاه‌های دولتی محلی را دارند.
- (۴) شوراهای شهر، فرمانداران و شهرداران را انتخاب و برای صدور حکم به وزیر کشور معرفی می‌کنند.

که ۲۲- نظام اقتصادی جمهوری اسلامی بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی استوار است و:

(سراسری ۸۱)

- (۱) دولت به عنوان مالک با هدف توسعه اقتصادی، حق دارد مبادرت به خصوصی سازی نماید.
- (۲) دولت به عنوان مالک حق دارد در برخی موارد مالکیت دولتی مقرر در قانون اساسی را با تصویب مجلس به بخش خصوصی واگذار کند.
- (۳) بازرگانی خارجی در محدوده بخش دولتی و غیر قابل واگذاری به بخش خصوصی است.
- (۴) انحصار بازرگانی خارجی در دست دولت مخالف شرع و خلاف مصلحت بازار اسلامی است.

که ۲۳- سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران بر اساس نفی سلطه جویی و سلطه پذیری استوار است بنابراین:

(سراسری ۸۱)

- (۱) دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها به خارجیان ممنوع است مگر با تصویب سه چهارم نمایندگان مجلس
- (۲) هرگونه قرارداد بین‌المللی که موجب سلطه بیگانه بر کشور گردد، ممنوع است.
- (۳) جمهوری اسلامی حق حمایت و همکاری مادی و نظامی با نهضت‌های آزادی بخش را دارد.
- (۴) گرفتن و دادن وام و استخدام کارشناسان خارجی ممنوع است مگر با تصویب دو سوم نمایندگان.



- ک ۲۴- احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده: (سراسری ۸۱)
- (۱) بدون کسب مجوز از وزارت کشور حق فعالیت ندارند.
 - (۲) با اجازه کمیسیون ماده ۱۰ قانون احزاب آزادند.
 - (۳) بر اساس مرام‌نامه مصوب دولت تشکیل می‌شوند و به فعالیت می‌پردازند.
 - (۴) به شرط عدم نقض اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساسی جمهوری اسلامی، آزاد به تشکیل و فعالیت‌اند.
- ک ۲۵- نصب و عزل رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با مقام رهبر است و: (سراسری ۸۱)
- (۱) تحقیق و تفحص از صدا و سیما بدون اذن مقام رهبری خلاف شرع است.
 - (۲) قانون‌گذاری برای این سازمان که زیر نظر مقام رهبری است خلاف شرع می‌باشد.
 - (۳) خط‌مشی و ترتیب اداره سازمان صرفاً بر اساس سیاست‌گذاری‌های مقام رهبری است.
 - (۴) خط‌مشی و ترتیب اداره سازمان را قانون معین می‌کند و شورای قوای سه‌گانه بر این سازمان نظارت دارد.
- ک ۲۶- به موجب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اصل، برائت است مگر آنکه: (سراسری ۸۲)
- (۱) متهم قانوناً دستگیر شده باشد.
 - (۲) جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.
 - (۳) جرمش در زمان بازداشت محرز باشد.
 - (۴) در حال ارتکاب جرم، دستگیر و بازداشت شده باشد.
- ک ۲۷- شوراهای محلی جزء کدام یک از مؤسسات حقوقی است؟ (سراسری ۸۲)
- (۱) نهاد دولتی است.
 - (۲) نهاد حکومتی و عمومی‌اند.
 - (۳) مؤسسه خصوصی عام است.
 - (۴) مؤسسه غیر انتفاعی دولتی است.
- ک ۲۸- در شرایط اضطراری به موجب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: (سراسری ۸۲)
- (۱) سلب آزادی‌های مشروع افراد ولو با وضع قانون ممنوع است.
 - (۲) دولت با برقراری حکومت نظامی در ایران امکان سلب آزادی مشروع را دارد.
 - (۳) دولت می‌تواند حکومت نظامی اعلام و با اجازه مجلس آن را تا ۳۰ روز استمرار بخشد.
 - (۴) در حال جنگ، دولت می‌تواند با تصویب مجلس شورای اسلامی، آزادی مردم را سلب کند.
- ک ۲۹- مطابق قانون اساسی، آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور در کدام یک از دستگاه‌های زیر باید تأمین گردد؟ (سراسری ۸۲)
- (۱) در صدا و سیما
 - (۲) اتحادیه روزنامه نگاران
 - (۳) وزارت ارشاد اسلامی
 - (۴) مجلس شورای اسلامی
- ک ۳۰- در رابطه با آزادی احزاب در ایران می‌توان گفت که: (سراسری ۸۲)
- (۱) اقلیت‌های دینی شناخته شده حق عضویت در هریک از احزاب را دارا می‌باشند.
 - (۲) بطور مطلق هیچ کس را نمی‌توان از شرکت در حزبی منع یا به شرکت در یکی از آنها مجبور کرد.
 - (۳) حق فعالیت سیاسی برای همه افراد در ایران حتی برای نیروهای نظامی تضمین شده است.
 - (۴) هیچکس را نمی‌توان از شرکت در آنها منع کرد، بجز اعضای نیروهای مسلح که حق عضویت در گروه‌های سیاسی را ندارند.
- ک ۳۱- در نظام جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال از یکدیگر تفکیک ناپذیرند: (آزاد ۸۱)
- (۱) از آنجا که استقلال کشور امری حیاتی است، سلب آزادی‌ها برای حفظ استقلال با تصویب شورای عالی امنیت ضروری است.
 - (۲) هیچ مقامی حق ندارد به نام استقلال، آزادی‌های مشروع را حتی با وضع قانون سلب کند.
 - (۳) در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت با تصویب مجلس حق سلب آزادی‌ها را برای مدت محدود خواهد داشت.
 - (۴) سلب آزادی‌ها با تصویب شورای عالی امنیت ملی و محدودیت آزادی‌ها با تصویب مجلس ایرادی ندارد.
- ک ۳۲- بر طبق قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: (آزاد ۸۱)
- (۱) دیوان محاسبات گزارش تفریغ بودجه هر سال را به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌نماید.
 - (۲) دیوان محاسبات گزارش تفریغ بودجه هر سال را به انضمام نظرات خود از طریق هیئت وزیران به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌نماید.
 - (۳) وزارت امور اقتصادی و دارایی گزارش تفریغ بودجه‌ی هر سال را به هیئت وزیران تسلیم می‌کند.
 - (۴) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی گزارش تفریغ بودجه‌ی هر سال را از طریق هیئت وزیران به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌کند.



(آزاد ۸۱)

۳۳- در نظام جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) سلب آزادی‌های مشروع، تفتیش عقاید، شکنجه و هتک حرمت و حیثیت متهمان و محکومان و زندانیان مطلقاً ممنوع و موجب مجازات است.
- (۲) تفتیش عقاید مطلقاً ممنوع است اما سلب آزادی‌های مشروع با تجویز قانون امکان پذیر خواهد بود.
- (۳) نمایندگان مجلس را نمی‌توان به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده اند تعقیب یا توقیف کرد مگر با اجازه شورای نگهبان.
- (۴) آزادی افراد غیر قابل سلب است مگر برای حفظ استقلال کشور با تصویب شورای عالی امنیت ملی.

(آزاد ۸۲)

۳۴- کدام یک از عبارات ذیل صحیح است؟

- (۱) موارد بخشودگی و معافیت مالیاتی، به موجب قانون و موارد تخفیف آن به وسیله وزارت اموراتصادی و دارایی تعیین می‌شود.
- (۲) موارد بخشودگی و معافیت مالیاتی به موجب قانون و موارد تخفیف آن به وسیله وزیران مشخص می‌گردد.
- (۳) موارد بخشودگی، معافیت و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص می‌شود.
- (۴) موارد بخشودگی و معافیت مالیاتی به موجب قانون و موارد تخفیف به وسیله شورای عالی مالیاتی مشخص می‌گردد.

(آزاد ۸۲)

۳۵- در شورای عالی امنیت ملی:

- (۱) شورای عالی، شوراهای فرعی را تشکیل می‌دهد و حدود وظایف و اختیارات آن‌ها را تعیین می‌کند.
- (۲) مصوبات شورای عالی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجرا است و وظایف و اختیارات شوراهای فرعی را قانون معین می‌کند.
- (۳) تشکیل شوراهای فرعی به موجب قانون و مصوبات آن‌ها پس از تأیید شورای عالی قابل اجرا است.
- (۴) حدود وظایف و اختیارات شوراهای فرعی را شورای عالی تعیین می‌کند و مصوبات آن پس از تأیید رهبری قابل اجرا است.

(آزاد ۸۲)

۳۶- در نظام جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) هتک حرمت زندانیان ممنوع است، مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند.
- (۲) هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار ممنوع است، مگر از طریق حکم تعزیری حاکم شرع و به موجب قانون.
- (۳) اصل، براءت است و هیچ کس را نمی‌توان دستگیر کرد، مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند.
- (۴) هیچ کس را نمی‌توان از محل اقامتش تبعید کرد، مگر به اقتضای مصلحت جامعه و یا تشخیص و تصمیم شورای عالی امنیت ملی.

(آزاد ۸۲)

۳۷- تشکیل و فعالیت احزاب سیاسی، به شرط رعایت موازین قانون اساسی آزاد است. در عین حال:

- (۱) تشکیل احزاب مخالف دولت ممنوع است و با مخالفت قانونی کمیسیون ماده ۱۰ قانون احزاب مواجه خواهد شد.
- (۲) تشکیل احزاب با اجازه حکومت آزاد است که از طریق کمیسیون ماده ۱۰ قانون احزاب مجوز آن صادر می‌شود.
- (۳) اصل آزادی احزاب، شامل ملی گراها و وابستگان به استکبار جهانی نمی‌شود.
- (۴) هیچ کس را نمی‌توان از شرکت و عضویت در احزاب منع کرد یا به شرکت و عضویت در یکی از آن‌ها مجبور ساخت.

(آزاد ۸۲)

۳۸- در نظام جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) اداره امور کشور، به شرط نظارت مطلق و استصوابی شورای نگهبان در تمام موارد به اتکا آرای عمومی است.
- (۲) آزادی‌های مشروع ملت قابل سلب نیست مگر به موجب قانون.
- (۳) اقلیت‌های دینی شناخته شده دارای پاره‌ای از حقوق و آزادی‌های سیاسی و استقلال در احوال شخصیه می‌باشند.
- (۴) تابعیت اصلی ایران که برای نمایندگان مجلس الزامی است، قضات و نمایندگان شوراهای اسلامی محلی را شامل نمی‌شود.

(سراسری ۸۳)

۳۹- در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران کدام مورد، غیر قابل بازنگری است:

- (۱) جمهوری بودن حکومت
- (۲) قانون شوراهای محلی
- (۳) برقراری حکومت نظامی
- (۴) تقسیمات کشوری

(سراسری ۸۳)

۴۰- کدام عبارت زیر مطابق قانون اساسی ایران است؟

- (۱) تفتیش عقاید ممنوع است، مگر به حکم قانون.
- (۲) حیثیت و مال اشخاص بطور مطلق از تعرض مصون است.
- (۳) تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها بدون حمل سلاح بطور مطلق آزاد است.
- (۴) نشریات در بیان مطالب آزادند، مگر اینکه مخل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد.

(سراسری ۸۳)

۴۱- به موجب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در شرایط اضطراری:

- (۱) برقراری حکومت نظامی ممنوع است، مگر با تصویب مجلس.
- (۲) آزادی‌های مشروع افراد، حتی با وضع قانون قابل سلب نیست.
- (۳) سلب آزادی‌های مشروع افراد ممنوع است، مگر در صورت تصویب مجلس.
- (۴) دولت و مجلس حتی در شرایط اضطراری، نمی‌توانند آزادی‌های مشروع مردم را محدود کنند.



(سراسری ۸۳)

که ۴۲- اصل برائت متضمن این است که:

- (۱) کسی را می‌توان مجرم خطاب کرد که به صراحت، قانون در حق او چنین حکم کند.
- (۲) بر کسانی اطلاق دارد که جرم آن‌ها در دادگاه رد و حکم بر برائت صادر شود.
- (۳) همه اشخاص برائت دارند، مگر اینکه جرم آن‌ها در ادارات دادگستری ثابت شود.
- (۴) هیچ کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح ثابت شود.

(آزاد ۸۳)

که ۴۳- کدام یک از عبارات ذیل قانونی است؟

- (۱) تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ کس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مواخذه قرار داد، مگر در مواردی که قانون تجویز می‌کند.
- (۲) حیثیت، جان، مال، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است، مگر در مواردی که قانون تجویز می‌کند.
- (۳) هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار ممنوع است، مگر از طریق حکم تعزیری حاکم شرع و به موجب قانون.
- (۴) اصل، برائت است، مگر در صورت تعقیب و دستگیری قانونی.

(آزاد ۸۳)

که ۴۴- در شورای عالی امنیت ملی:

- (۱) مصوبات شورای عالی و شوراهای فرعی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجرا است.
- (۲) شورای عالی، شوراهای فرعی را تشکیل می‌دهد و حدود وظایف و اختیارات آن‌ها را تعیین می‌کند.
- (۳) تشکیل شوراهای فرعی به موجب قانون و مصوبات آن‌ها پس از تأیید شورای عالی قابل اجرا است.
- (۴) تشکیلات شوراهای فرعی به تصویب شورای عالی می‌رسد و مصوبات شورای عالی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجرا است.

(سراسری ۸۴)

که ۴۵- درصدا و سیما جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) خطمشی و ترتیب اداره سازمان و نظارت بر آن را قانون معین می‌کند.
- (۲) مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص درباره آن را ندارد.
- (۳) مقام رهبری تعیین‌کننده خطمشی صدا و سیما است.
- (۴) نظارت مقام رهبری بر صدا و سیما جنبه اطلاعی دارد.

(سراسری ۸۴)

که ۴۶- مرجع تشخیص ضرورت بازنگری در قانون اساسی، جمهوری اسلامی ایران.... است.

- (۱) رهبری
- (۲) عالی‌ترین مقام بین‌المللی
- (۳) ریاست شورای عالی انقلاب فرهنگی
- (۴) ریاست شورای عالی امنیت ملی

(آزاد ۸۴)

که ۴۷- در جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) در صورتی که استقلال کشور در خطر باشد، شورای عالی امنیت ملی حق انحلال آزادی افراد را دارد.
- (۲) محدودیت آزادی، موقوف به تصویب قانون و سلب آزادی با تصویب شورای شورای عالی امنیت ملی است.
- (۳) سلب و محدودیت آزادی به طور مطلق، حتی با وضع قانون ممنوع است.
- (۴) هیچ مقامی حق ندارد آزادی‌های مشروع مردم را حتی با وضع قانون سلب کند.

(آزاد ۸۴)

که ۴۸- در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) اصل بر برائت است، مگر در صورت دستگیری با حکم قانون.
- (۲) حیثیت افراد از تعرض مصون است، مگر در مواردی که قانون معین کند.
- (۳) شکنجه برای گرفتن اقرار ممنوع است، مگر به حکم دادگاه به جرم عدم بیان حقیقت به عنوان تکلیف شرعی
- (۴) تفتیش عقاید دینی، مطلقاً ممنوع و تفتیش عقاید ضاله به حکم دادگاه آزاد است.

(آزاد ۸۴)

که ۴۹- کدام یک از عبارات ذیل صحیح نیست؟

- (۱) کلیه دریافت‌های دولت در حساب خزانه داری کل متمرکز می‌شود.
- (۲) بودجه سالانه کشور از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد.
- (۳) پرداخت‌های دولت در حدود اعتبارات مصوب به وسیله آیین‌نامه‌های مربوط انجام می‌گیرد.
- (۴) دیوان محاسبات به کلیه حساب‌های وزارتخانه‌ها رسیدگی یا حسابرسی می‌نماید.

(سراسری ۸۵)

که ۵۰- کدام عبارت، قانونی است؟

- (۱) برقراری حکومت نظامی ممنوع است، مگر به تصویب مجلس به شرط آن که مدت آن بیش از سی روز نباشد و دولت برای تمدید آن باید از مجلس اجازه بگیرد.
- (۲) دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات در امور مختلف به خارجیان ممنوع است، مگر با تصویب مجلس
- (۳) حکم به مجازات و اجرا آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.
- (۴) نمایندگان مجلس شورای اسلامی، حق تحقیق و تفحص در کلیه امور را دارند.



(سراسری ۸۵)

۵۱- در شرایط اضطراری در ایران:

- ۱) سلب آزادی‌های مشروع، افراد حتی با وضع قانون ممنوع است.
- ۲) سلب آزادی‌های مشروع افراد ممنوع است، مگر در زمان برقراری حکومت نظامی.
- ۳) دولت حق برقراری حکومت نظامی را با اجازه مجلس برای مدت محدود (۳۰ روز) دارد.
- ۴) برقراری حکومت نظامی ممنوع است، اما در حالت جنگ دولت می‌تواند با تصویب مجلس، آزادی مردم را ضرورتاً سلب نماید.

(سراسری ۸۵)

۵۲- امنیت و عدالت قضایی بر چه مبنایی استوار است؟

- ۱) اصل برائت و استقلال قاضی
- ۲) مداخله رئیس قوه قضائیه در پرونده‌ها
- ۳) حق تفسیر قضایی دادرسان در پرونده‌ها
- ۴) حکم به مجازات و اجرای آن توسط دادگاه‌های انقلاب

(آزاد ۸۵)

۵۳- در نظام جمهوری اسلامی ایران:

- ۱) هیچکس حق ندارد حاکمیت خدادادی انسان بر سرنوشت خویش را از انسان سلب کند یا در اختیار منافع فرد یا گروهی خاص قرار دهد.
- ۲) اداره امور کشور به اتکای آرای عمومی است، مگر در موردی که قانون استثنا کند.
- ۳) شورای نگهبان در نظارت استصوابی خود بر انتخابات می‌تواند صلاحیت داوطلبانی را که صلاح نمی‌داند، رد کند.
- ۴) شورای عالی امنیت ملی، به منظور تأمین منافع ملی و پاسداری از انقلاب اسلامی، حق دارد رأساً انتخابات عمومی را متوقف کند.

(آزاد ۸۵)

۵۴- در خصوص حقوق و آزادی‌های اساسی مردم:

- ۱) هیچ مقامی حق ندارد، آزادی‌های مشروع مردم را، هرچند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند.
- ۲) سلب آزادی مردم ممکن نیست، مگر به ضرورت، به پیشنهاد دولت و تصویب مجلس.
- ۳) تفتیش عقاید افراد ممنوع است و نمی‌توان کسی را به صرف داشتن عقیده مؤاخذه کرد، مگر به موجب قانون و حکم قضائی.
- ۴) تفتیش عقاید حتی با وضع قانون ممنوع است، مگر با تصمیم شورای عالی امنیت ملی.

(آزاد ۸۵)

۵۵- در صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران:

- ۱) نصب و عزل رئیس سازمان با مقام رهبری و تعیین خط‌مشی و ترتیب اداره آن به موجب قانون است.
- ۲) اداره امور آن بر عهده شخصی است که قوای سه‌گانه آن را نصب و به مقام رهبری معرفی می‌کنند.
- ۳) تعیین خط‌مشی و ترتیب اداره سازمان و اداره آن با مقام رهبری است.
- ۴) نصب و عزل رئیس آن با مقام رهبری و تعیین خط‌مشی و ترتیب اداره آن با نمایندگان سه قوه است.

(سراسری ۸۶)

۵۶- در نظام جمهوری اسلامی ایران:

- ۱) آزادی و استقلال تفکیک‌ناپذیر است، مگر به حکم قانون.
- ۲) آزادی‌های مشروع، حتی با وضع قانون غیر قابل سلب است.
- ۳) سلب و محدودیت آزادی‌ها، حتی با تصویب قانون ممنوع است.
- ۴) آزادی فردی غیر قابل سلب است، مگر اینکه فقط برای استقلال کشور باشد.

(سراسری ۸۶)

۵۷- کدام عبارت قانونی است؟

- ۱) حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل افراد مطلقاً از هرگونه تعرض مصون است.
- ۲) تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ کس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض قرار داد.
- ۳) تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس با شرع بر عهده فقها و با قانون اساسی به عهده حقوقدانان شورای نگهبان است.
- ۴) زبان و خط رسمی و مشترک مردم ایران فارسی است، اما زبان‌های محلی و قومی نیز در سطح محل و ادارات محلی رسمیت دارند.

(سراسری ۸۶)

۵۸- بر اساس اصل امنیت قضایی:

- ۱) هتک حرمت و حیثیت کسی که به حکم قانون بازداشت یا دستگیر شده، به هر صورت ممنوع است.
- ۲) در همه دادگاه‌ها طرفین دعوا حق انتخاب وکیل دارند مگر در موارد خاص و به دلایل امنیتی
- ۳) هر گونه شکنجه برای گرفتن اقرار یا کسب اطلاع ممنوع است مگر به حکم شرع از طریق اعمال تعزیر
- ۴) هتک حرمت اشخاص ممنوع است مگر به حکم حاکم شرع از طریق تعزیر

(سراسری ۸۶)

۵۹- در جهت تضمین آزادی در قانون اساسی ایران چه تأکیدی شده است؟

- ۱) سلب آزادی مطلقاً ممنوع است اما ایجاد محدودیت‌های ضروری توسط دولت در زمان جنگ با تصویب مجلس حداکثر برای مدت سی روز امکان پذیر است.
- ۲) برای حفظ استقلال کشور و امنیت ملی، طبق دستور مقام رهبری می‌توان آزادی‌های مشروع را برای مدت نامحدود تعطیل کرد.
- ۳) سلب آزادی ممنوع است مگر اینکه به اقتضای مصلحت جامعه و با تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام باشد.
- ۴) سلب آزادی‌ها ممنوع است، مگر اینکه امنیت ملی اقتضا کند و در شرایط اضطراری باشد.



(سراسری ۸۶)

۶۰- در خصوص بازنگری در قانون اساسی کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) شورای بازنگری در کلیه اصول قانون اساسی صلاحیت تجدید نظر دارد.
- (۲) صلاحیت شورای بازنگری محدود به موارد هشت گانه فرمان امام (ره) می‌باشد.
- (۳) شورای بازنگری نمی‌تواند در اصول مربوط به قوه مقننه و قوه قضائیه تجدید نظر نماید.
- (۴) بازنگری در مواردی مانند اصل اسلامی بودن نظام و جمهوریت و اتکاء به آراء عمومی و ولایت فقیه ممنوع است.

(سراسری ۸۶)

۶۱- شورای عالی امنیت ملی:

- (۱) حدود وظایف و اختیارات خود را رأساً تعیین می‌کند و به اجرا در می‌آورد.
- (۲) شوراهای فرعی را تشکیل می‌دهد و حدود وظایف و اختیارات آن‌ها را تعیین می‌کند.
- (۳) از جمله نهادهای حکومتی است که مصوبات آن پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست.
- (۴) نهادی وابسته به رهبری است که بخشی از سیاست‌های کلی نظام را تصویب می‌کند و مستقیماً به اجرا در می‌آورد.

(آزاد ۸۶)

۶۲- در نظام جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) "سلب" و "محدودیت" آزادی‌ها به هر ترتیب حتی با تصویب قانون، ممنوع است.
- (۲) تفتیش عقاید مطلقاً ممنوع است؛ اما سلب آزادی‌های مشروع با تجویز قانون امکان‌پذیر خواهد بود.
- (۳) آزادی افراد غیر قابل سلب است، مگر برای حفظ استقلال کشور با تصویب دوسوم مجموع نمایندگان مجلس شورای اسلامی.
- (۴) اصل بر براءت است و تفتیش عقاید، سلب آزادی‌ها و شکنجه مطلقاً ممنوع می‌باشد.

(آزاد ۸۶)

۶۳- در مورد نشریات و مطبوعات:

- (۱) مطبوعات حق انتقاد از قانون اساسی و نهادهایی همچون شورای نگهبان را ندارند.
- (۲) رسیدگی به جرایم مطبوعاتی، علنی و در حضور هیئت منصفه خواهد بود، مگر این که به تشخیص دادگاه، غیر علنی صورت گیرد.
- (۳) مطبوعات در بیان مطالب آزادند، مگر آن که مخل به مبانی اسلامی یا حقوق عمومی باشد.
- (۴) فقط رسیدگی به جرایم سیاسی، علنی و در حضور هیئت منصفه خواهد بود.

(آزاد ۸۶)

۶۴- احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی و صنفی، انجمن‌های اسلامی و اقلیت‌های دینی شناخته شده:

- (۱) بدون کسب مجوز از وزارت کشور حق فعالیت ندارند.
- (۲) بر اساس مرامنامه مصوب دولت تشکیل می‌شوند و به فعالیت می‌پردازند.
- (۳) به شرط عدم نقض به اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی آزاد به تشکیل و فعالیت‌اند.
- (۴) با اجازه کمیسیون ماده ۱۰ قانون احزاب آزادند.

(آزاد ۸۶)

۶۵- در شورای عالی امنیت ملی:

- (۱) مصوبات شورای عالی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست و وظایف و اختیارات شوراهای فرعی را قانون معین می‌کند.
- (۲) شورای عالی، شوراهای فرعی را تشکیل می‌دهد و حدود وظایف و اختیارات آن‌ها را تعیین می‌کند.
- (۳) تشکیل شوراهای فرعی به موجب قانون و مصوبات آن‌ها، پس از تأیید شورای عالی قابل اجرا است.
- (۴) حدود وظایف و اختیارات شوراهای فرعی را شورای عالی تعیین می‌کند و مصوبات آن، پس از تأیید مقام رهبری قابل اجرا است.

(آزاد ۸۶)

۶۶- در صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) اداره امور آن بر عهده شخصی است که قوای سه‌گانه آن را نصب و به مقام رهبری معرفی می‌کنند.
- (۲) نصب و عزل رئیس سازمان با مقام رهبری و تعیین خط‌مشی و ترتیب اداره آن به موجب قانون است.
- (۳) تعیین خط‌مشی و ترتیب اداره سازمان و اداره آن با مقام رهبری است.
- (۴) نصب و عزل رئیس آن با مقام رهبری و تعیین خط‌مشی و ترتیب اداره آن با نمایندگان سه قوه است.

(سراسری ۸۷)

۶۷- در نظام جمهوری اسلامی ایران.....

- (۱) ممنوعیت مطلق تفتیش عقاید و شکنجه و سلب آزادی محور است.
- (۲) سلب آزادی مشروع با تجویز قانون امکان‌پذیر است ولی تفتیش عقاید مطلقاً ممنوع است.
- (۳) سلب و محدودیت آزادی‌ها حتی با تصویب قانون ممنوع است.
- (۴) آزادی‌های افراد غیر قابل سلب است مگر برای حفظ استقلال کشور و با تصویب دوسوم نمایندگان مجلس.



- ۶۸- طبق قانون اساسی وظیفه دیوان محاسبات کشور، رسیدگی به کلیه حساب‌های دستگاه‌های دولتی است که..... (سراسری ۸۷)
- (۱) از هرگونه درآمد غیر از بودجه استفاده می‌نمایند.
- (۲) به نحوی از انحا از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند.
- (۳) مستقیماً از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند.
- (۴) از بودجه کل کشور و یا هر گونه درآمد دیگر استفاده می‌نمایند.

- ۶۹- جمهوری اسلامی ایران:
- (۱) ملت ایران بر اساس اعتقاد دیرینه اش به حکومت حق و عدل و قرآن به آن رأی مثبت داد.
- (۲) ملت ایران با فتوای امام خمینی (ره) به آن رأی مثبت داد.
- (۳) امام خمینی (ره) آن را بنیانگذاری و تأسیس نمود.
- (۴) با فتوای امام خمینی (ره) و اطاعت مردم رسمیت یافت.

- ۷۰- بازنگری قانون اساسی:
- (۱) با اعلام رهبری و تصویب مجمع تشخیص مصلحت به شورای بازنگری پیشنهاد می‌شود.
- (۲) با پیشنهاد رهبری آغاز می‌شود و پس از بررسی با تأیید وی و آرای عمومی رسمیت می‌یابد.
- (۳) پس از تأیید رهبری و رای اکثریت دو سوم شرکت کنندگان مردمی رسمیت می‌یابد.
- (۴) با تصویب مجلس و فرمان رهبری آغاز می‌شود.

- ۷۱- براساس اصل برائت:
- (۱) هیچ کس از نظر قانون مجرم نیست، مگر پس از تعقیب و دستگیری قانونی.
- (۲) هیچ کس قانوناً مجرم نیست مگر پس از اقرار وی در اجرای حکم تعزیری حاکم شرع.
- (۳) هیچ کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.
- (۴) هیچ کس بدون حکم دادگاه مجرم نیست، مگر با شهادت شهود.

- ۷۲- کدام یک از عبارات ذیل قانونی است:
- (۱) هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور، آزادی‌های مشروع را حتی با وضع قوانین و مقررات سلب کند.
- (۲) دولت نمی‌تواند آزادی‌های مشروع مردم را به بهانه استقلال سلب کند، مگر با تصویب مجلس.
- (۳) حفظ آزادی‌های مشروع مردم وظیفه دولت و احاد ملت است و هیچ مقامی حق سلب آن را ندارد، مگر به اقتضای مصلحت جامعه و برای حفظ امنیت ملی با تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- (۴) سلب آزادی‌ها ممنوع است، مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند.

- ۷۳- در ایران آزادی و استقلال تفکیک ناپذیرند از این رو.....
- (۱) آزادی احزاب، مشروط به حفظ استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی است.
- (۲) حفظ استقلال و آزادی تنها وظیفه قوه مجریه و مردم است.
- (۳) دولت می‌تواند برای حفظ استقلال، عضویت آزاد شهروندان را در یک حزب منع کند.
- (۴) سلب آزادی برای مجلس ممنوع است، اما تغییر خطوط کلی مرزی در صلاحیت خاص مجلس است.

- ۷۴- شوراهای محلی جزء کدام یک از نهادها محسوب می‌شوند؟
- (۱) قوه مجریه
- (۲) قوه مقننه
- (۳) وزارت کشور
- (۴) نهادهای خاص در اعمال حاکمیت

- ۷۵- در شرایط اضطراری:
- (۱) سلب آزادی‌های مشروع افراد، حتی با وضع قانون ممنوع است.
- (۲) سلب آزادی‌های مشروع افراد ممنوع است، مگر به هنگام برقراری حکومت نظامی.
- (۳) دولت حق برقراری حکومت نظامی را با اجازه مجلس فقط برای مدت ۳۰ روز دارد.
- (۴) برقراری حکومت نظامی ممنوع است، اما در حالت جنگ، دولت حق دارد با تصویب مجلس آزادی مردم را ضرورتاً سلب کند.

- ۷۶- در نظام جمهوری اسلامی ایران:
- (۱) دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و موسسات تجاری، صنعتی و خدماتی به خارجیان ممنوع است، مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی
- (۲) اصل؛ برائت است و هیچ کس را نمی‌توان دستگیر کرد، مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند.
- (۳) هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار ممنوع است، مگر از طریق حکم تعزیری حاکم شرع و به موجب قانون
- (۴) استخدام کارشناسان خارجی در بخش دولتی مطلقاً ممنوع و در بخش خصوصی در صورت ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است.



(آزاد ۸۸)

۷۷- کدام یک از عبارات ذیل قانونی است:

- (۱) تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ کس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعقیب قرار داد، مگر در مواردی که قانون تجویز کند.
- (۲) نمایندگان مجلس، حق تحقیق و تفحص در کلیه امور را دارند.
- (۳) حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز می‌کند.
- (۴) اصل برائت است، مگر در صورت تعقیب و دستگیری قانونی.

(آزاد ۸۸)

۷۸- در شورای عالی امنیت ملی:

- (۱) تشکیلات شوراهای فرعی به تصویب شورای عالی می‌رسد و مصوبات شورای عالی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست.
- (۲) شورای عالی، شوراهای فرعی را تشکیل می‌دهد و حدود وظایف و اختیارات آن‌ها را تعیین می‌کند.
- (۳) تشکیل شوراهای فرعی، به موجب قانون و مصوبات آن‌ها پس از تأیید شورای عالی قابل اجراست.
- (۴) مصوبات شورای عالی و شوراهای فرعی، پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست.

(سراسری ۸۹)

۷۹- کدام عبارت، قانونی است؟

- (۱) اصل، برائت است، مگر در صورت تعقیب و دستگیری قانونی
- (۲) حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها به موجب نظر دادگاه باشد.
- (۳) هیچ کس نمی‌تواند اعمال حق خویش را وسیله اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد.
- (۴) هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را محدود کند.

(سراسری ۸۹)

۸۰- شورای عالی استان‌ها در مورد کدام موضوع حق ارائه طرح به مجلس را دارد؟ طرحی که

- (۱) موضوع آن ایجاد یک سازمان دولتی در زمینه امور مالی و اقتصادی باشد.
- (۲) متضمن کاهش درآمد عمومی حتی بدون پیش‌بینی طریق جبران آن باشد.
- (۳) شامل تعیین مجازات‌های عمومی بوده یا با رسیدگی قضایی و امور دادرسی مرتبط باشد.
- (۴) تصمیماتی در مورد نحوه مدیریت امور فرهنگی شهرها و روستاها در آن درج شده باشد.

(آزاد ۸۹)

۸۱- در شرایط اضطراری:

- (۱) سلب آزادی‌های افراد ممنوع است، مگر با برقراری حکومت نظامی.
- (۲) سلب آزادی‌های مشروع افراد، حتی با وضع قانون ممنوع است.
- (۳) دولت حق برقراری حکومت نظامی را با اجازه مجلس فقط برای مدت ۳۰ روز دارد.
- (۴) برقراری حکومت نظامی ممنوع است، اما در حالت جنگ دولت حق دارد با تصویب مجلس آزادی مردم را ضرورتاً سلب نماید.

(آزاد ۸۹)

۸۲- در نظام جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار ممنوع است مگر از طریق حکم تعزیری و به موجب قانون.
- (۲) حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز کند.
- (۳) استخدام کارشناسان خارجی در بخش دولتی مطلقاً ممنوع و در بخش خصوصی در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است.
- (۴) دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و موسسات تجاری، صنعتی، خدماتی به خارجیان ممنوع است مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی.

(آزاد ۸۹)

۸۳- کدامیک از عبارات ذیل با قانون اساسی مطابق است؟

- (۱) حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه و به موجب قانون باشد.
- (۲) تفتیش عقاید ممنوع است، مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند.
- (۳) نشریات و مطبوعات در بیان مطالب مطلقاً آزادند.
- (۴) تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها بدون حمل سلاح با اجازه دولت آزاد است.

(آزاد ۹۰)

۸۴- در جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و موسسات تجاری، صنعتی و خدماتی به خارجیان ممنوع است مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی.
- (۲) هر گونه شکنجه برای گرفتن اقرار ممنوع است مگر از طریق حکم تعزیری حاکم شرع.
- (۳) اصل برائت، است و هیچکس را نمی‌توان دستگیر کرد مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند.
- (۴) استخدام کارشناسان خارج در بخش دولتی مطلقاً ممنوع است و در بخش خصوصی بنا به ضرورت موکول به تصویب مجلس شورای اسلامی است.

(آزاد ۹۰)

۸۵- در شرایط اضطراری:

- (۱) سلب آزادی‌های مشروع افراد حتی با وضع قانون ممنوع است.
- (۲) دولت حق برقراری حکومت نظامی را با اجازه مجلس فقط برای مدت سی روز دارد.
- (۳) سلب آزادی‌های مشروع افراد ممنوع است مگر به هنگام برقراری حکومت نظامی
- (۴) برقراری حکومت نظامی ممنوع است اما در حالت جنگ دولت حق دارد با تصویب مجلس آزادی‌های مشروع را سلب نماید.

(آزاد ۹۰)

۸۶- در نظام جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و موسسات تجاری، صنعتی و خدماتی به خارجیان ممنوع است مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی.
- (۲) هر گونه شکنجه برای گرفتن اقرار ممنوع است مگر از طریق حکم تعزیری حاکم شرع
- (۳) اصل بر برائت است و هیچکس را نمی‌توان دستگیر کرد، مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند.
- (۴) استخدام کارشناسان خارج در بخش دولتی مطلقاً ممنوع است و در بخش خصوصی بنا به ضرورت موکول به تصویب مجلس شورای اسلامی است.



پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل ششم

۱- گزینه «۳» برابر اصل ۱۷۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «بازنگری در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، در موارد ضروری به‌ترتیب زیر انجام می‌گیرد: مقام رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، طی حکمی، خطاب به رئیس‌جمهور موارد اصلاح یا متمیم قانون اساسی را به شورای بازنگری قانون اساسی با ترکیب زیر پیشنهاد می‌نماید، (۱) اعضای شورای نگهبان (۲) رؤسای قوای سه‌گانه (۳) اعضای ثابت مجمع تشخیص مصلحت نظام (۴) پنج نفر از اعضای مجلس خبرگان رهبری و... شیوه‌ی کار و کیفیت انتخاب و شرایط آن را قانون معین می‌کند. مصوبات شورا پس از تأیید و امضای مقام رهبری باید از طریق مراجعه به آرای عمومی، به تصویب اکثریت مطلق شرکت‌کنندگان در همه‌پرسی برسد».

۲- گزینه «۱» مطابق اصل نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «در جمهوری اسلامی ایران، آزادی، استقلال، وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک‌ناپذیر و حفظ آن‌ها وظیفه‌ی دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را هرچند با وضع قوانین و مقررات سلب کند».

۳- گزینه «۲» برابر اصل ۳۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «اصل برائت است و هیچ‌کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود مگر اینکه، جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد».

۴- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۷۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «بازنگری در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در موارد ضروری به‌ترتیب زیر انجام می‌گیرد: مقام رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، طی حکمی خطاب به رئیس‌جمهور موارد اصلاح یا متمیم قانون اساسی را، به شورای بازنگری قانون اساسی با ترکیب زیر پیشنهاد می‌نماید، (۱) اعضای شورای نگهبان (۲) رؤسای قوای سه‌گانه و... شیوه‌ی کار و کیفیت انتخاب و شرایط آن را قانون معین می‌کند. مصوبات شورا، پس از تأیید و امضای مقام رهبری باید از طریق مراجعه به آرای عمومی به تصویب اکثریت مطلق شرکت‌کنندگان در همه‌پرسی برسد».

۵- گزینه «۴» مطابق اصل ۵۹ قانون اساسی «در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه‌ی مقننه از راه همه‌پرسی و مراجعه مستقیم به آرای مردم صورت گیرد درخواست مراجعه به آرای عمومی باید به تصویب $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان برسد».

۶- گزینه «۴» مطابق اصل ۵۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «در جمهوری اسلامی، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسل‌های بعدی باید در آن حیات اجتماعی روبه رشدی داشته باشند، وظیفه‌ی عمومی تلقی می‌گردد. از این رو فعالیت‌های اقتصادی و غیر آن‌که، با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیرقابل جبران آن ملازمه پیدا کند، ممنوع است».

۷- گزینه «۱» مطابق اصول ۱۹ و ۲۰ قانون اساسی، «مردم ایران از هر قوم و قبیله، که باشند از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند این‌ها سبب امتیاز نخواهد بود» و «همه‌ی افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه‌ی حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند».

۸- گزینه «۲» باعنایت به اصل ۱۹ یاد شده و وحدت ملاک از اصل ۲۶ قانون اساسی که مقرر می‌دارد. «احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی، صنفی، انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده آزادند، مشروط به این که، اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند...».

۹- گزینه «۳» مطابق اصل ۷۹ قانون اساسی، «برقراری حکومت نظامی ممنوع است. در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی، موقتاً محدودیت‌های ضروری را برقرار نماید، اما مدت آن به هر حال نمی‌تواند بیش از سی روز باشد...».

۱۰- گزینه «۴» برابر اصل ۳۷ قانون اساسی، «اصل، برائت است و هیچ‌کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر این که جرم او در دادگاه صالح ثابت شود».

۱۱- گزینه «۲» قسمت اخیر اصل ۱۷۶ قانون اساسی، مقرر می‌دارد: «مصوبات شورای عالی امنیت، ملی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست». ضمن این که شورای مذکور، به منظور تأمین منافع ملی و پاسداری از انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی تشکیل می‌شود. شورای امنیت ملی به ریاست رئیس‌جمهور تشکیل می‌گردد.



۱۲- گزینه «۴» مطابق اصل ۲۶ قانون اساسی، «احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده آزادند، مشروط بر این که اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند. هیچ‌کس را نمی‌توان از شرکت در آن‌ها منع کرد یا به شرکت در یکی از آن‌ها مجبور ساخت».

۱۳- گزینه «۱» مطابق اصل ۹ قانون اساسی، «در جمهوری اسلامی ایران، آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک‌ناپذیرند و حفظ آن‌ها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروهی یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی، به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و تمامیت ارضی کشور و آزادی‌های مشروع را، هرچند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند».

۱۴- گزینه «۲» اصل ۱۶۷ قانون اساسی مقرر می‌دارد: «قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوی را در قوانین مدونه بیابد و اگر نیابد با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر حکم قضیه را صادر نماید. و نمی‌تواند به بهانه‌ی سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین مدونه از رسیدگی به دعوی و صدور حکم امتناع ورزد». با عنایت به اصل قانونی بودن جرم و مجازات که، اظهار می‌دارد، هیچ عملی جرم محسوب نمی‌شود مگر این‌که در قانون جرم شناخته شده باشد و هیچ مجازاتی مقرر نمی‌گردد، مگر این‌که به موجب قانون معین و مشخص گردیده باشد. اصل مذکور را، نمی‌توان به امور کیفری تسری داد.

۱۵- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۷۶ قانون اساسی، شورای عالی امنیت ملی به منظور تأمین منافع ملی و پاسداری از انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی، به ریاست رئیس‌جمهور تشکیل می‌گردد. قسمت اخیر این اصل اعلام می‌دارد. شورای عالی امنیت ملی، به تناسب وظایف خود شوراهای فرعی از قبیل شورای دفاع و شورای امنیت کشور تشکیل می‌دهد. حدود اختیارات و وظایف شوراهای فرعی را قانون معین می‌کند و تشکیلات آن‌ها به تصویب شورای عالی امنیت می‌رسد. هم‌چنین مصوبات شورای عالی امنیت ملی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجرا است.

۱۶- گزینه «۲» مطابق اصل ۲۳ قانون اساسی، «تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ‌کس را، نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد».

۱۷- گزینه «۳» مطابق اصل ۱ قانون اساسی حکومت ایران جمهوری اسلامی است، که ملت ایران، بر اساس اعتقاد دیرینه‌اش به حکومت حق و عدل قرآن، در پی انقلاب اسلامی پیروزمند خود، به رهبری مرجع عالیقدر تقلید آیت الله العظمی امام خمینی، در هفدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و هشت هجری شمسی برابر با اول و دوم جمادی‌الاولی سال یک هزار و سیصد و نود و نه هجری قمری با اکثریت ۹۸/۲٪ کلیه کسانی که حق رأی داشتند، به آن رأی مثبت داد.

۱۸- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۷ قانون اساسی، مقام رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت، نظام طی حکمی خطاب به رئیس‌جمهور، موارد اصلاح یا متمیم قانون اساسی را به شورای بازنگری قانون اساسی پیشنهاد می‌نماید، مصوبات شورا پس از تأیید و امضای مقام رهبری باید از طریق مراجعه به آرای عمومی به تصویب اکثریت مطلق شرکت‌کنندگان در همه‌پرسی برسد.

۱۹- گزینه «۲» مطابق اصل ۲۴ قانون اساسی نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزادند، مگر آن که مخل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد.

۲۰- گزینه «۱» مطابق اصل ۷ قانون اساسی شوراهای در تمام سطوح ملی و محلی از ارکان تصمیم‌گیری و اداره امور کشورند.

۲۱- گزینه «۲» مطابق اصل هفتم قانون اساسی، «طبق دستور قرآن کریم، وَاَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ و شَاوَرَهُمْ فِی الْاَمْرِ، شوراهای، مجلس شورای اسلامی، شورای استان، شهرستان، شهر، محل، بخش، روستا و نظایر این‌ها از ارکان تصمیم‌گیری و اداره امور کشورند. موارد، طرز تشکیل و حدود اختیارات و وظایف شوراهای را این قانون و قوانین ناشی از آن معین می‌کند».

۲۲- گزینه «۲» مطابق اصل ۴۴ قانون اساسی، «نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران برپایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است». هم‌چنین قسمت اخیر این اصل اعلام می‌دارد: «... مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده‌ی قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه‌ی زیان جامعه نشود، مورد حمایت قانون اساسی جمهوری اسلامی است. تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را، قانون معین می‌کند».



۲۳- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۵۳ قانون اساسی، «هرگونه قرارداد که، موجب سلطه بیگانه بر منابع طبیعی و اقتصادی، فرهنگ، ارتش و دیگر شئون کشور گردد ممنوع است».

۲۴- گزینه «۴» برابر اصل ۲۶ قانون اساسی، «احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده آزادند، مشروط به این که اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را، نقض نکنند. هیچ کس را، نمی‌توان از شرکت در آن‌ها منع کرد یا به شرکت در یکی از آن‌ها مجبور ساخت».

۲۵- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۷۵ قانون اساسی، «در صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور باید تأمین گردد. نصب و عزل رئیس سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران با مقام رهبری است و شورایی مرکب از نمایندگان رئیس‌جمهور، رئیس قوه قضائیه و مجلس شورای اسلامی نظارت بر این سازمان خواهند داشت. خط مشی و ترتیب اداره سازمان و نظارت بر آن را قانون معین می‌کند».

۲۶- گزینه «۲» مطابق اصل ۳۷ قانون اساسی، «اصل، برائت است و هیچ کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر این که جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد».

۲۷- گزینه «۲» مطابق اصل هفتم قانون اساسی، شوراها: شورای استان، شهرستان، شهر، محله و... از ارکان تصمیم‌گیری و اداره امور کشور محسوب می‌شوند. و برابر ماده ۱۷ قانون تشکیلات شوراهای اسلامی کشوری، «شوراها، دارای شخصیت حقوقی هستند...». وفق اصل یکصد و یکم قانون اساسی، «برای پیشبرد و تسریع برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مردم با توجه به مقتضیات محلی، اداره امور هر روستا، بخش، شهر، شهرستان یا استان با نظارت شورایی به نام شورای ده، بخش، شهر، شهرستان یا استان صورت می‌گیرد که، اعضای آن را مردم همان محل انتخاب می‌کنند. شرایط انتخاب‌کنندگان و انتخاب‌شوندگان و حدود وظایف و اختیارات ونحوه انتخاب و نظارت شوراهای مذکور و سلسله‌مراتب آن‌ها را باید با رعایت اصول وحدت ملی و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی و تابعیت حکومت مرکزی باشد، قانون معین می‌کند. لذا با توجه به گزینه‌های مطروحه و آن چه که اظهار گردید این تأسیس نه تنها نهادی دولتی نیست، بلکه خصوصی نیز محسوب نمی‌شود از آن جایی که شوراهای محلی دولتی محسوب نمی‌شوند عملاً گزینه (۳) نیز نمی‌تواند صحیح باشد لذا گزینه (۲) صحیح‌تر به نظر می‌رسد».

۲۸- گزینه «۱» مطابق قسمت اخیر اصل ۹ قانون اساسی، «... هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور، آزادی‌های مشروع را هر چند با وضع قوانین و مقررات سلب کند».

۲۹- گزینه «۱» برابر قسمت ابتدایی اصل ۱۷۵ قانون اساسی، «در صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور باید تأمین گردد».

۳۰- گزینه «۲» مطابق اصل ۲۶ قانون اساسی، «احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی، صنفی، انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده آزادند، مشروط بر این که اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند. هیچ کس را نمی‌توان از شرکت در آن‌ها منع کرد یا به شرکت در یکی از آن‌ها مجبور ساخت».

۳۱- گزینه «۲» مطابق اصل ۹ قانون اساسی در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آن‌ها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد، به نام استفاده از آزادی، به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران، کمترین خدش‌های وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند و حکومت نظامی نیز به طور مطلق در قانون اساسی ممنوع گردیده است.

۳۲- گزینه «۱» مطابق اصول ۵۴ و ۵۵ قانون اساسی، دیوان محاسبات به کلیه حساب‌های وزارتخانه‌ها، موسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که به نحوی از انحا از بودجه کل کشور استفاده می‌کنند، به ترتیبی که قانون مقرر می‌دارد رسیدگی یا حسابرسی می‌نماید که هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد. دیوان محاسبات، حساب‌ها و اسناد و مدارک مربوطه را برابر قانون جمع‌آوری و گزارش تفریغ بودجه هر سال را به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌نماید. این گزارش باید در دسترس عموم گذاشته شود. دیوان محاسبات کشور مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی است. سازمان و اداره امور آن در تهران و مراکز استان‌ها به موجب قانون تعیین خواهد شد.

۳۳- گزینه «۱» مطابق اصل ۹ قانون اساسی در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آن‌ها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی، به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدش‌های وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند؛ از طرف دیگر مطابق اصل ۲۳ قانون اساسی تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ کس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مؤاخذه قرار دارد، مطابق اصل ۳۸ قانون اساسی هر گونه شکنجه برای گرفتن اقرار و یا کسب اطلاع ممنوع است. اجبار شخص به شهادت، اقرار یا سوگند، مجاز نیست و چنین شهادت و اقرار و سوگندی فاقد ارزش و اعتبار است، مطابق اصل ۳۹ قانون اساسی هتک حرمت و حیثیت کسی که به حکم قانون دستگیر، بازداشت، زندانی یا تبعید شده، به هر صورت که باشد ممنوع و موجب مجازات است.



۳۴- گزینه «۳» مطابق اصل ۵۱ قانون اساسی، هیچ نوع مالیاتی وضع نمی‌شود مگر به موجب قانون. موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص می‌شود.

۳۵- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۷۶ قانون اساسی، شورای عالی امنیت ملی به تناسب وظایف خود شوراهای فرعی از قبیل شورای دفاع و شورای امنیت کشور تشکیل می‌دهد. ریاست هر یک از شوراهای فرعی با رئیس جمهور یا یکی از اعضای شورای عالی است، که از طرف رئیس جمهور تعیین می‌شود. حدود اختیارات و وظایف شوراهای فرعی را قانونی معین می‌کند و تشکیلات آن‌ها به تصویب شورای عالی می‌رسد. نکته‌ی قابل توجه آن که مصوبات شورای عالی امنیت ملی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست.

۳۶- گزینه «۳» مطابق اصل ۳۷ قانون اساسی، اصل، برائت است و هیچ کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر این که جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.

۳۷- گزینه «۴» مطابق اصل ۲۶ قانون اساسی احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده آزادند، مشروط به این که اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند.

۳۸- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۳ قانون اساسی، ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی تنها اقلیت‌های دینی شناخته می‌شوند که در حدود قانون در انجام مراسم دینی خود آزادند و در احوال شخصیه و تعلیمات دینی بر طبق آیین خود عمل می‌کنند. همچنین با نگاهی به اصول ۱۴، ۲۶ و ۶۴ قانون اساسی، ملاحظه می‌شود که اقلیت‌های دینی شناخته شده دارای پاره‌ای از حقوق و آزادی‌های سیاسی و استقلال در احوال شخصیه هستند.

۳۹- گزینه «۱» مطابق قسمت اخیر اصل ۱۷۷ قانون اساسی: «... محتوای اصول مربوط به اسلامی بودن نظام و ابتنای کلیه قوانین و مقررات بر اساس موازین اسلامی و پایه‌های ایمانی و اهداف جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بودن حکومت و ولایت امر و امامت امت و نیز اراده امور کشور با اتکاء به آرای عمومی، دین و مذهب رسمی ایران تغییرناپذیر است».

۴۰- گزینه «۴» برابر اصل ۲۴ قانون اساسی، «تشریفات و مطبوعات در بیان مطالب آزادند، مگر آن که مخل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد؛ تفصیل آن را، قانون معین می‌کند» و از آن جایی که اصول ۲۲، ۲۳ و ۲۷ در خصوص تفتیش عقاید، مصونیت حیثیت و مال و جان اشخاص از تعرض و تشکیل اجتماعات تدوین گردیده و گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) با اصول یاد شده مغایر هستند گزینه (۴) با انطباق با اصل ۲۴ صحیح است.

۴۱- گزینه «۲» مطابق اصل ۹ قانون اساسی، «در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک‌ناپذیر است و حفظ آن‌ها وظیفه‌ی دولت و آحاد ملت است: هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی، به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هرچند با وضع قوانین و مقررات سلب کند».

۴۲- گزینه «۴» مطابق اصل ۳۷ قانون اساسی، «اصل، برائت است و هیچ کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر این که جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد».

۴۳- گزینه «۲» مطابق اصل ۲۲ قانون اساسی، حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز کند.

۴۴- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۷۶ قانون اساسی، شورای عالی امنیت ملی به تناسب وظایف خود شوراهای فرعی از قبیل شورای دفاع و شورای امنیت کشور تشکیل می‌دهد. ریاست هر یک از شوراهای فرعی با رئیس جمهور یا یکی از اعضای شورای عالی است که از طرف رئیس جمهور تعیین می‌شود. حدود اختیارات و وظایف شوراهای فرعی را قانونی معین می‌کند و تشکیلات آن‌ها به تصویب شورای عالی می‌رسد. نکته‌ی قابل توجه آن که مصوبات شورای عالی امنیت ملی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست.

۴۵- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۵ قانون اساسی، «در صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور باید تأمین گردد. نصب و عزل رئیس سازمان صدا و سیما با مقام رهبری است و شورایی مرکب از نمایندگان رئیس جمهور و رئیس قوه قضائیه و مجلس شورای اسلامی نظارت بر این سازمان خواهند داشت. خط مشی و ترتیب اداره سازمان و نظارت بر آن را قانون معین می‌کند».



۴۶- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۷ قانون اساسی، «مقام رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، طی حکمی خطاب به رئیس‌جمهور، موارد اصلاح یا متمیم قانون اساسی را، به شورای بازنگری قانون اساسی با ترکیب زیر پیشنهاد می‌نماید...».

۴۷- گزینه «۴» مطابق اصل ۹ قانون اساسی، در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آنها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی، به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند.

۴۸- گزینه «۲» مطابق اصل ۲۲ قانون اساسی، حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز کند، بقیه‌ی گزینه‌ها به طور مطلق ممنوعیت دارند.

۴۹- گزینه «۳» مطابق اصل ۵۲ قانون اساسی، بودجه سالانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد. مطابق اصل ۵۳ قانون اساسی نیز، کلیه دریافت‌های دولت در حساب‌های خزانه‌داری کل متمرکز می‌شود و همه پرداخت‌ها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون انجام می‌گیرد. همچنین برابر اصل ۵۵ قانون اساسی، دیوان محاسبات به کلیه حساب‌های وزارتخانه‌ها، موسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می‌کنند به ترتیبی که قانون مقرر می‌دارد رسیدگی یا حسابرسی می‌نماید که هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد. بنابراین گزینه (۳) که پرداخت‌های دولت را در حدود اعتبارات مصوب آیین‌نامه‌های مربوطه بیان می‌کند، اشتباه است چراکه پرداخت‌های دولت در حدود اعتبارات مصوب قانون (نه آیین‌نامه) صحیح است.

۵۰- گزینه «۳» مطابق اصل ۳۷ قانون اساسی، «اصل، برائت است و هیچ‌کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود مگر این‌که، جرم او در دادگاه صالح ثابت شود».

۵۱- گزینه «۱» مطابق قسمت اخیر اصل ۹ قانون اساسی، «... هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات سلب کند». لیکن برابر اصل ۷۹ «در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد باتصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیت‌های ضروری را برقرار نماید...».

۵۲- گزینه «۱» یکی از اصول مهمی که امنیت و عدالت قضایی بر آن استوار است، اصل ۳۷ قانون اساسی است که، از آن به اصل برائت یا اصل البرائة نام برده می‌شود. مطابق این اصل، فرض قانون‌گذار و محاکم قضایی این است که، هیچ‌کس مجرم نیست مگر این‌که جرم او در دادگاه صالحه اثبات شده باشد. برطبق این اصل که، ریشه در احکام و دستورات اسلامی دارد، هرگاه کسی علیه دیگری اقامه‌ی دعوی کند قاضی حق ندارد به‌صرف شکایت و اقامه‌ی دعوا، شخص مدعی علیه یا متهم را، مجرم و او را مجازات کند، بلکه قاضی باید فرض را، بر بی‌گناهی وی گذاشته، مگر این‌که مدعی بزه متهم را با اسناد و مدارک موجود اثبات نماید. هم‌چنین حفظ و حراست از اقتدار قاضی و دادگاه در هر نظامی ضروری و لازم است و تضعیف و سست کردن مقام قضا، قطعاً موجبات بی‌ثباتی و ناامنی را در جامعه فراهم خواهد کرد. لذا استقلال قاضی نیز می‌تواند مبنا و پایه‌ی امنیت و عدالت قضایی در جامعه باشد.

۵۳- گزینه «۱» مطابق اصل بنیادین ۵۶ قانون اساسی، حاکمیت مطلق بر جهان و انسان از آن خداست و هم او، انسان را بر سرنوشت اجتماعی خویش حاکم ساخته است. هیچ‌کس نمی‌تواند این حق الهی را از انسان سلب کند یا در خدمت منافع فرد یا گروهی خاص قرار دهد.

۵۴- گزینه «۱» مطابق اصل ۹ قانون اساسی، در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آن‌ها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی، به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند.

۵۵- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۵ قانون اساسی، نصب و عزل رئیس‌سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، با مقام رهبری است و شورایی مرکب از نمایندگان رئیس‌جمهور و رئیس قوه قضائیه و مجلس شورای اسلامی (هر کدام دو نفر) نظارت بر این سازمان خواهند داشت. خط مشی و ترتیب اداره سازمان و نظارت بر آن را قانون معین می‌کند.



۵۶- گزینه «۲» مطابق اصل ۹ قانون اساسی، «در جمهوری اسلامی ایران، آزادی، استقلال، وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک‌ناپذیرند و حفظ آن‌ها وظیفه‌ی دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هرچند باوضع قوانین و مقررات سلب کند».

۵۷- گزینه «۲» مطابق اصل ۲۳ قانون اساسی، «تفتیش عقاید ممنوع است هیچ‌کس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد». برابر اصول ۲۲، ۱۵ و ۹۶ قانون اساسی هیچ‌یک از گزینه‌های (۱)، (۳)، (۴) قانونی نیستند.

۵۸- گزینه «۱» مطابق اصل ۳۹ قانون اساسی، «هتک حرمت و حیثیت کسی که، به حکم قانون دستگیر، بازداشت، زندانی یا تبعید شده به هر صورت که باشد ممنوع و موجب مجازات است».

۵۹- گزینه «۱» مطابق قسمت اخیر اصل ۹ قانون اساسی، «هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هرچند با وضع قوانین و مقررات سلب کند». همچنین مطابق اصل ۷۹ از قانون مذکور، «برقراری حکومت نظامی ممنوع است. درحالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیت‌های ضروری را، برقرار نماید...».

۶۰- گزینه «۴» مطابق قسمت اخیر اصل ۱۷۷ قانون اساسی، «محتوای اصل مربوط به اسلامی بودن نظام و ایتنای کلیه‌ی قوانین و مقررات براساس موازین اسلامی و پایه‌های ایمانی و اهداف جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بودن حکومت و ولایت امر و امامت و نیز اداره امور کشور با اتکاء به آرای عمومی و دین و مذهب رسمی ایران تغییرناپذیر است».

۶۱- گزینه «۳» برابر اصل ۱۷۶ قانون اساسی، «شورای عالی امنیت ملی، به‌منظور تأمین منافع ملی و پاسداری از انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی به ریاست، رئیس‌جمهور با وظایف زیر تشکیل می‌گردد: (۱) تعیین سیاست‌های دفاعی - امنیتی کشور (۲) هماهنگ نمودن فعالیت‌های سیاسی، اطلاعاتی و... (۳) بهره‌گیری از امکانات مادی و معنوی کشور برای مقابله با تهدیدهای داخلی و خارجی... مصوبات شورای عالی امنیت ملی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست».

۶۲- گزینه «۴» طبق اصل ۹ قانون اساسی، جمهوری اسلامی ایران، در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک‌ناپذیرند و حفظ آن‌ها وظیفه‌ی دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی، به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور، آزادی‌های مشروع را هر چند با وضع قوانین و مقررات سلب کند؛ از طرف دیگر در اصل ۲۳ اشاره شده است که تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ‌کس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد.

علاوه بر این در اصول ۳۷ و ۳۸ نیز چنین آمده است که: اصل، بر براءت است و هیچ‌کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر این که جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد و از طرف دیگر هر گونه شکنجه برای گرفتن اقرار و یا کسب اطلاع ممنوع است، اجبار شخص به شهادت، اقرار یا سوگند مجاز نیست و چنین شهادت و اقرار و سوگندی فاقد ارزش و اعتبار است. متخلف از این اصل، طبق قانون مجازات می‌شود. (طبق ماده ۵۷۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ مجازات می‌گردد).

۶۳- گزینه «۳» مطابق اصل ۲۴ قانون اساسی، نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزادند مگر آن که مخل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد.

۶۴- گزینه «۳» مطابق اصل ۲۶ قانون اساسی، احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده آزادند، مشروط به این که اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهور اسلامی را نقض نکنند.

۶۵- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۶ قانون اساسی، مصوبات شورای عالی امنیت ملی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست، حدود اختیارات و وظایف شوراها را قانون معین می‌کند و تشکیلات آن‌ها به تصویب شورای عالی می‌رسد.

۶۶- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۷۵ قانون اساسی، نصب و عزل رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با مقام رهبری است و شورایی مرکب از نمایندگان رئیس‌جمهور و رئیس قوه قضائیه و مجلس شورای اسلامی (هر کدام دو نفر) نظارت بر این سازمان خواهند داشت. خط مشی و ترتیب اداره سازمان و نظارت بر آن را قانون معین می‌کند.



۶۷- گزینه «۱» مطابق قسمت اخیر اصل ۹ قانون اساسی، «... هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هرچند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند». برابر اصل ۲۳ از همین قانون، «تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ کس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد». ضمن این که وفق اصل ۳۸ قانون یاد شده، «هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار و یا کسب اطلاع ممنوع است...».

۶۸- گزینه «۲» مطابق اصل ۵۵ قانون اساسی، «دیوان محاسبات به کلیه حساب‌های وزارت‌خانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که، به نحوی از انحا از بودجه کل کشور استفاده می‌کنند به ترتیبی که قانون مقرر می‌دارد و رسیدگی یا حسابرسی می‌نماید...».

۶۹- گزینه «۱» مطابق اصل ۱ قانون اساسی، حکومت ایران، جمهوری اسلامی است که ملت ایران، بر اساس اعتقاد دیرینه‌اش به حکومت حق و عدل قرآن، در پی انقلاب اسلامی پیروزمند خود، به رهبری مرجع عالیقدر تقلید آیت الله العظمی امام خمینی، در همه‌پرسی دهم و یازدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و هشت هجری شمسی، برابر با اول و دوم جمادی الاولی سال یک هزار و سیصد و نود و نه هجری قمری با اکثریت ۹۸/۲٪ کلیه کسانی که حق رأی داشتند، به آن رأی مثبت داد.

۷۰- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۷۷ قانون اساسی مقام رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، طی حکمی خطاب به رئیس‌جمهور، موارد اصلاح یا متمیم قانون اساسی را به شورای بازنگری قانون اساسی پیشنهاد می‌نماید، مصوبات شورا پس از تأیید و امضای مقام رهبری باید از طریق مراجعه به آرای عمومی به تصویب اکثریت مطلق شرکت‌کنندگان در همه‌پرسی برسد.

۷۱- گزینه «۳» مطابق اصل ۳۷ قانون اساسی، اصل، برائت است و هیچکس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.

۷۲- گزینه «۱» مطابق اصل ۹ قانون اساسی در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آن‌ها وظیفه دولت و احاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی، به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند.

۷۳- گزینه «۱» برابر اصل ۹ قانون اساسی، «در جمهوری اسلامی ایران، آزادی، استقلال، وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک‌ناپذیرند و حفظ آن‌ها وظیفه دولت و احاد ملت است». هم‌چنین مطابق اصل ۲۶ از قانون مزبور، «احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده آزادند مشروط به این که، اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند. هیچ کس را، نمی‌توان از شرکت در آن‌ها منع کرد یا به شرکت در یکی از آن‌ها مجبور ساخت».

۷۴- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۰۰ قانون اساسی، «برای پیشبرد و تسریع برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی، از طریق همکاری مردم با توجه به مقتضیات محلی از اداره‌ای امور هر روستا، بخش، شهر، شهرستان یا استان بانظارت شورایی به نام شورای ده، بخش، شهر، شهرستان یا استان صورت می‌گیرد که، اعضای آن را مردم همان محل انتخاب می‌کنند. شرایط انتخاب‌کنندگان و انتخاب‌شوندگان و حدود وظایف و اختیارات و نحوه‌ی انتخاب و نظارت شوراهای مذکور و سلسله مراتب آن‌ها را که، باید بارعایت اصول وحدت ملی و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی و تابعیت حکومت مرکزی باشد قانون، معین می‌کند».

۷۵- گزینه «۱» مطابق اصل ۹ قانون اساسی، در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آن‌ها وظیفه دولت و احاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی، به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند و حکومت نظامی نیز به طور مطلق در قانون اساسی ممنوع گردیده است.

۷۶- گزینه «۲» مطابق اصل ۳۷ قانون اساسی، اصل، برائت است و هیچ کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد و هم‌چنین بنا بر اصل ۳۲ قانون اساسی هیچ کس را نمی‌توان دستگیر کرد مگر به حکم و ترتیب معین شده توسط قانون.



۷۷- گزینه «۳» مطابق اصل ۲۲ قانون اساسی، حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز کند.



۷۸- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۶ قانون اساسی، حدود اختیارات و وظایف شوراهای فرعی را قانون معین می‌کند و تشکیلات آن‌ها به تصویب شورای عالی می‌رسد؛ از طرف دیگر مصوبات شورای عالی امنیت ملی، پس از تأیید مقام رهبری قابل اجرا است.



۷۹- گزینه «۳» مطابق اصل ۴۰ قانون اساسی، هیچ کس نمی‌تواند اعمال حق خویش را، وسیله اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد.



۸۰- گزینه «۴» مطابق اصول ۱۰۱ و ۱۰۲ قانون اساسی، اولاً به منظور جلوگیری از تبعیض و جلب همکاری در تهیه برنامه‌های عمرانی و رفاهی استان‌ها و نظارت بر اجرای هماهنگ آن‌ها، شورای عالی استان‌ها، مرکب از نمایندگان شورای استان تشکیل می‌شود. ثانیاً شورای عالی استان‌ها حق دارد در حدود وظایف خود، طرح‌هایی تهیه و به طور مستقیم یا از طریق دولت به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد نماید.



۸۱- گزینه «۲» مطابق اصل ۹ قانون اساسی، در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آن‌ها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی، به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند و حکومت نظامی نیز به طور مطلق در قانون اساسی ممنوع گردیده است.



۸۲- گزینه «۲» مطابق اصل ۲۲ قانون اساسی، حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز کند.



۸۳- گزینه «۱» مطابق اصل ۳۶ قانون اساسی، حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.



۸۴- گزینه «۳» مطابق اصل ۳۲ قانون اساسی، هیچ کس را نمی‌توان دستگیر کرد مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند و برابر اصل ۳۷ قانون اساسی، اصل، براءت است و هیچ کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.



۸۵- گزینه «۱» مطابق اصل ۹ قانون اساسی هیچ مقامی حق ندارد آزادی‌های مشروع را هر چند با وضع قوانین و مقررات سلب کند.



۸۶- گزینه «۳» مطابق اصل ۳۷ قانون اساسی، اصل، براءت است و هیچ کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر این‌که جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.



فصل هفتم

« رهبری »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هفتم

- ۱- در جمهوری اسلامی ایران تعیین سیاست‌های کلی نظام با کیست؟ (سراسری ۷۵)
- (۱) رئیس‌جمهوری با مشورت رؤسای قوای مقننه و قضائیه
(۲) رئیس‌جمهوری با تصویب هیئت دولت
(۳) مقام معظم رهبری و ریاست جمهوری
(۴) مقام رهبری با مشورت مجمع تشخیص مصلحت نظام
- ۲- در جمهوری اسلامی ایران از شرایط انتخاب شدن به نمایندگی در مجلس خبرگان اجتهاد است. وجود این شرط در داوطلب نمایندگی چگونه احراز می‌شود؟ (سراسری ۷۵)
- (۱) با گواهی سه نفر از استادان معروف درس خارج فقه حوزه‌های علمیه
(۲) با گواهی فقهای شورای نگهبان
(۳) با گواهی یکی از مراجع تقلید شیعیان
(۴) با گواهی حقوقدانان شورای نگهبان
- ۳- نمایندگان مجلس خبرگان رهبری برای چند سال انتخاب می‌شوند؟ (سراسری ۷۵)
- (۱) ۲ سال
(۲) ۴ سال
(۳) ۵ سال
(۴) ۸ سال
- ۴- در نظام جمهوری اسلامی ایران، مسئولیت رهبر درمقابل کیست؟ (سراسری ۷۵)
- (۱) مجلس خبرگان رهبری
(۲) مجمع تشخیص مصلحت نظام
(۳) نمایندگان مجلس شورای اسلامی
(۴) دادگاه ویژه روحانیت
- ۵- مقام رهبری: (سراسری ۷۶)
- (۱) اعضای مجمع تشخیص مصلحت را تعیین و مصوبات آن را امضا می‌کند.
(۲) اعضای شورای نگهبان را نصب و عزل می‌کند.
(۳) حکم ریاست‌جمهوری را امضا و اعضای مجمع تشخیص مصلحت را تعیین و مصوبات شورای عالی امنیت ملی را تأیید می‌کند.
(۴) هر زمان می‌تواند شورای عالی امنیت ملی را تشکیل دهد و اعضای آن را تغییر دهد.
- ۶- در صورت بروز اختلاف بین مجلس و شورای نگهبان.... (سراسری ۷۶)
- (۱) مجمع تشخیص مصلحت نظام رأساً اتخاذ تصمیم می‌کند.
(۲) در صورت عدم تأیید مصوبه مجلس توسط شورای نگهبان، پس از ده روز مصوبه لازم‌الاجرا است و دیگر قابل ارجاع به مجمع تشخیص مصلحت نظام نیست.
(۳) چنانچه مصوبات مجلس مورد تأیید شورای نگهبان نباشد و مجلس هم‌چنان در جهت مصلحت نظام در موضع خود اصرار ورزد موضوع اختلاف به مجمع تشخیص مصلحت نظام برای اتخاذ تصمیم نهایی ارجاع می‌شود.
(۴) مجمع تشخیص مصلحت نظام صرفاً نسبت به موارد اختلاف خلاف شرع اتخاذ تصمیم می‌کند.
- ۷- آیا رهبر می‌تواند اختیارات خود را به دیگری تفویض کند؟ (سراسری ۷۷)
- (۱) رهبر نمی‌تواند امور ولایی خود را به دیگری واگذار کند مگر در شرایط اضطراری.
(۲) رهبر نمی‌تواند اختیارات خود را به دیگری تفویض کند مگر با مشورت مجمع تشخیص مصلحت نظام.
(۳) رهبر در تفویض اختیار هیچ محدودیتی ندارد.
(۴) رهبر می‌تواند بعضی از وظایف خود را به شخص دیگری واگذار کند.
- ۸- نظارت ولی فقیه بر انتخابات مختلف، از چه طریقی محقق می‌شود؟ (سراسری ۷۷)
- (۱) از سوی فقهای شورای نگهبان
(۲) از طریق مجلس خبرگان رهبری
(۳) از طریق مجمع تشخیص مصلحت نظام
(۴) ولی فقیه بر انتخابات نظارتی ندارد.
- ۹- نظارت شرعی ولی فقیه بر مصوبات مجلس شورای اسلامی از چه طریق اعمال می‌شود؟ (سراسری ۷۷)
- (۱) شورای نگهبان
(۲) فقهای شورای نگهبان
(۳) مجمع تشخیص مصلحت نظام
(۴) مجلس خبرگان رهبری
- ۱۰- سیاست‌های کلی نظام سیاسی جمهوری اسلامی ایران را چه مقامی تعیین می‌کند؟ (سراسری ۷۸)
- (۱) ریاست‌جمهوری با تصویب مجلس شورای اسلامی
(۲) هیئت وزیران و ریاست‌جمهوری با هم
(۳) مقام ریاست‌جمهوری
(۴) مقام رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام



(سراسری ۷۸)

ک ۱۱- در صورت عزل رهبر تا انتخاب رهبر جدید چه مقامی وظایف او را انجام می‌دهد؟

- (۱) شورایی مرکب از رئیس جمهور، رئیس قوه قضائیه و یکی از فقهای شورای نگهبان به انتخاب مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- (۲) شورایی مرکب از رؤسای سه قوه و فقهای شورای نگهبان.
- (۳) تا انتخاب رهبر جدید رهبر معزول به وظایف‌های رهبری عمل می‌کند.
- (۴) رهبر، مقامی غیر قابل عزل است.

(سراسری ۷۹)

ک ۱۲- مقام رهبری:

- (۱) اعضای شورای عالی امنیت ملی و مجمع تشخیص مصلحت را تعیین و مصوبات آن‌ها را تأیید می‌کند.
- (۲) براساس اصول مقرر در قانون اساسی، نظارت بر قوای سه‌گانه را بر عهده دارد.
- (۳) می‌تواند هرزمان که بخواهد مجلس را منحل و دولت را عزل کند.
- (۴) می‌تواند بازنگری قانون اساسی و تصویب آن را که از طریق آرا عمومی صورت گرفته تأیید یا رد نماید.

(سراسری ۷۹)

ک ۱۳- در نظام جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) اصل کرامت و ارزش والای انسانی، موکول به تبعیت از ولایت مطلقه فقیه است.
- (۲) کلیه زمامداران در مقابل قانون با سایر افراد مساوی هستند.
- (۳) رئیس قوه قضائیه می‌تواند اختیارات تام مالی و اداری و استخدامی این قوه را به وزیر دادگستری تفویض کند.
- (۴) هیچ فرد خارجی را نمی‌توان به عضویت در ارتش پذیرفت، مگر به اقتضای مصلحت جامعه و با فرمان رهبری.

(سراسری ۷۹)

ک ۱۴- رهبری در مقام ولایت مطلقه:

- (۱) اعلان جنگ و صلح و بسیج نیروها و نصب و عزل فرماندهان عالی نظامی را به پیشنهاد شورای عالی امنیت ملی بر عهده دارد.
- (۲) فرماندهی کل نیروهای مسلح و نظارت بر قوای سه‌گانه را بر طبق اصول قانون اساسی، بر عهده دارد.
- (۳) می‌تواند قائم مقامی را تعیین و تمام یا برخی از وظایف و اختیارات خود را به وی تفویض کند.
- (۴) می‌تواند مجلس را منحل، دولت را عزل و مصوبات مجلس را ابطال کند.

(سراسری ۸۰)

ک ۱۵- مقام رهبری:

- (۱) هر زمان که صلاح بداند، با در نظر گرفتن مصالح کشور، می‌تواند رئیس جمهور را عزل کند.
- (۲) هر زمان که بخواهد می‌تواند اعضای شورای نگهبان را نصب و عزل کند.
- (۳) اعضای شورای عالی امنیت ملی را تعیین و مصوبات آن را امضا کند.
- (۴) اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام را به تشخیص خود و فقهای شورای نگهبان را با رعایت قانون اساسی تعیین می‌کند.

(سراسری ۸۰)

ک ۱۶- از دیدگاه قانون اساسی کدام یک از عبارات ذیل قانونی نیست؟

- (۱) با توجه به اینکه قوای سه‌گانه (مقننه، مجریه و قضائیه)، زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت امت هستند، مقام رهبری در مقام تعیین سیاست‌های کلی نظام پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام حق وتوی قوانین و انحلال مجلس را داراست.
- (۲) تغییر خطوط مرزی اصولاً ممنوع است، مگر در مورد تغییرات جزئی به شرط آن که دو جانبه باشد و به تصویب چهار پنجم مجلس برسد.
- (۳) رئیس جمهور در مقام ایفای مسئولیت اجرای قانون اساسی، حتی اگر خود متخلف باشد توسط دیوان عالی کشور قابل محاکمه خواهد بود.
- (۴) هیچ مقامی حق ندارد آزادی‌های مشروع مردم را سلب کند یا حاکمیت مردم بر سرنوشت اجتماعی خویش را در اختیار منافع فرد یا گروه قرار دهد.

(آزاد ۸۰)

ک ۱۷- مقام رهبری:

- (۱) حق دارد مجلس را منحل و با فرمان همه پرسی و مراجعه به آرا عمومی به وضع قانون بپردازد.
- (۲) فقهای شورای نگهبان را بر اساس ضوابط قانونی و اعضای مجمع تشخیص مصلحت را به تشخیص خود منصوب می‌نماید.
- (۳) در تعیین سیاست‌های کلی نظام، پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌تواند اختیارات قوه قضائیه را افزایش دهد.
- (۴) هر زمان که صلاح بداند، با در نظر گرفتن مصالح کشور، می‌تواند رئیس جمهور را عزل کند.

(سراسری ۸۲)

ک ۱۸- حوزه کدام انتخابات در ایران، استانی است؟

- (۱) ریاست جمهوری
- (۲) نمایندگی مجلس خبرگان
- (۳) نمایندگی شوراهای محلی
- (۴) نمایندگی مجلس شورای اسلامی



(سراسری ۸۲)

که ۱۹- مصوبات مجمع تشخیص مصلحت در حل معضلات نظام در ایران:

- (۱) با وجود قوانین مجلس، قابلیت اجرا ندارد.
- (۲) پس از امضای مقام معظم رهبری، اعتبار قانونی می‌یابد.
- (۳) تنها طریق تغییر، در قانون اساسی به حساب می‌آید.
- (۴) از نظر سلسله مراتب قواعد حقوقی، مافوق قوانین مجلس شورای اسلامی به حساب می‌آید.

(آزاد ۸۳)

که ۲۰- مقام رهبری:

- (۱) اعضای مجمع تشخیص مصلحت را به تشخیص خود و فقهای شورای نگهبان را با رعایت قانون اساسی تعیین، نتایج همه پرسى و مصوبات شورای عالی امنیت ملی را تأیید و حکم ریاست را امضا می‌کند.
- (۲) هر زمان که بخواهد می‌تواند اعضای شورای نگهبان را نصب و عزل کند.
- (۳) اعضای شورای امنیت ملی را تعیین و مصوبات آن را امضا کند.
- (۴) هر زمان که صلاح بداند، با در نظر گرفتن مصالح کشور، می‌تواند رئیس جمهور را عزل کند.

(آزاد ۸۳)

که ۲۱- رهبری در مقام ولایت مطلقه:

- (۱) اعلان جنگ و صلح و بسیج نیروها و نصب و عزل فرماندهان عالی نظامی را به پیشنهاد شورای عالی امنیت ملی بر عهده دارد.
- (۲) می‌تواند مجلس را منحل، دولت را عزل و مصوبات مجلس را ابطال کند.
- (۳) فرماندهی کل نیروهای مسلح و نظارت بر قوای سه‌گانه را بر طبق اصول قانون اساسی، بر عهده دارد.
- (۴) می‌تواند قائم مقامی را تعیین و تمام یا برخی از وظایف و اختیارات خود را به وی تفویض کند.

(سراسری ۸۴)

که ۲۲- بر طبق قانون اساسی، مقام ولایت مطلقه فقیه:

- (۱) حق انحلال مجلس را دارد.
- (۲) حق معاضدت نظام را به طور مستقیم به عهده دارد.
- (۳) حقی فراتر از قانون اساسی را به عهده دارد.
- (۴) نظارت بر قوای سه‌گانه را طبق اصول مشخص و معین بر عهده دارد.

(آزاد ۸۴)

که ۲۳- مجمع تشخیص مصلحت نظام مسئولیت تشخیص مصلحت را در صورت تعارض بین مصوبه مجلس و نظر شورای نگهبان بر عهده دارد:

- (۱) چنانچه اصلاح یکی از مواد قانون مستلزم اصلاحاتی در ماده یا مواد دیگر باشد، مجمع این اصلاحات را در حد ضرورت انجام خواهد داد.
- (۲) مجمع، به جز مواد اختلافی قانون، حق دخل و تصرف در هیچ یک از مواد دیگر را نخواهد داشت.
- (۳) چنانچه اصلاح قانون مستلزم اصلاحاتی در ماده یا مواد دیگر باشد، مجمع پس از کسب نظر موافق مقام رهبری این اصلاحات را انجام خواهد داد.
- (۴) مصوبات مربوط به تشخیص مصلحت در موارد اختلاف بین مجلس و شورای نگهبان، بدون امضای مقام رهبری قابل اجرا نخواهد بود.

(سراسری ۸۵)

که ۲۴- مقررات مربوط به مجمع تشخیص مصلحت:

- (۱) در مجلس شورای اسلامی تفسیر می‌شود.
- (۲) توسط خود مجمع تهیه و به تصویب شورای نگهبان می‌رسد.
- (۳) توسط خود مجمع تهیه و تصویب می‌شود و به تأیید مقام رهبری می‌رسد.
- (۴) به ابتکار مجمع و تصویب شورای نگهبان می‌باشد.

(آزاد ۸۵)

که ۲۵- مقام رهبری:

- (۱) هر زمان که صلاح بداند، با در نظر گرفتن مصالح کشور می‌تواند رئیس جمهور را عزل کند.
- (۲) هر زمان که بخواهد، می‌تواند اعضای شورای نگهبان را نصب یا عزل کند.
- (۳) تمامی اعضای شورای عالی امنیت ملی را تعیین و مصوبات آن را امضا می‌کند.
- (۴) اعضای مجمع تشخیص مصلحت را به تشخیص خود و فقهای شورای نگهبان را با رعایت قانون اساسی تعیین، نتایج همه پرسى و مصوبات شورای عالی امنیت ملی را تأیید و حکم ریاست جمهوری را امضا می‌کند.

(آزاد ۸۵)

که ۲۶- مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام:

- (۱) قابل تفسیر است؛ اما قابل تغییر نیست.
- (۲) توسط هیچ نهاد دیگری بجز مجمع قابل نسخ و تغییر نیست.
- (۳) در مواردی که مربوط به حل اختلاف مجلس و شورای نگهبان است، پس از گذشت زمان معتدبه توسط مجلس قابل تغییر است.
- (۴) مطلقاً فوق مصوبات مجلس است.



(سراسری ۸۶)

ک ۲۷- رهبری در مقام ولایت مطلقه امر و امامت امت:

- (۱) می‌تواند مجلس را منحل و یا مصوبات آن را باطل کند.
- (۲) می‌تواند رأساً مجازات محکومین را بدون هیچ محدودیتی تخفیف دهد.
- (۳) می‌تواند قائم مقام تعیین نماید و تمامی وظایف و اختیارات خود را به او تفویض کند.
- (۴) تنظیم روابط قوای سه‌گانه و نظارت بر قوای سه‌گانه را بر طبق اصول قانون اساسی بر عهده دارد.

(آزاد ۸۶)

ک ۲۸- مقام رهبری:

- (۱) حق دارد مجلس را منحل و با فرمان همه‌پرسی و مراجعه به آرای عمومی به وضع قانون بپردازد.
- (۲) در تعیین سیاست‌های کلی نظام، پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، می‌تواند اختیارات قوه قضائیه را افزایش دهد.
- (۳) فقهای شورای نگهبان را بر اساس ضوابط قانونی و اعضای مجمع تشخیص مصلحت را به تشخیص خود منصوب می‌نماید.
- (۴) هر زمان صلاح بداند، با در نظر گرفتن مصالح کشور، می‌تواند رئیس‌جمهور را عزل کند.

(آزاد ۸۷)

ک ۲۹- در حال حاضر قانون مربوط به تعداد، شرایط و کیفیت انتخاب اعضای مجلس خبرگان رهبری به وسیله..... تصویب می‌شود.

- (۱) خود مجلس خبرگان
- (۲) مقام رهبری
- (۳) فقهای شورای نگهبان
- (۴) مجمع تشخیص مصلحت نظام

(آزاد ۸۸)

ک ۳۰- مقام رهبری:

- (۱) اعضای شورای عالی امنیت ملی را تعیین و مصوبات آن را امضا می‌کند.
- (۲) هر زمان که صلاح بداند، با در نظر گرفتن مصالح کشور، می‌تواند رئیس‌جمهور را عزل کند.
- (۳) اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام را به تشخیص خود و نتایج همه‌پرسی و مصوبات شورای امنیت ملی را تأیید می‌کند.
- (۴) هر زمان که صلاح بداند می‌تواند اعضای شورای نگهبان را نصب و عزل کند.

(آزاد ۸۹)

ک ۳۱- مجمع تشخیص مصلحت نظام مسئولیت تشخیص مصلحت را در صورت تعارض بین مصوبه مجلس و شورای نگهبان بر عهده دارد:

- (۱) مجمع بجز موارد اختلافی، حق دخل و تصرف در هیچ یک از مواد دیگر را نخواهد داشت.
- (۲) مصوبات مربوط به تشخیص مصلحت در موارد اختلاف بین مجلس و شورای نگهبان، بدون امضای مقام رهبری قابل اجرا نخواهد بود.
- (۳) مجمع به اقتضای مصلحت نظام، حق دخل و تصرف در کلیه مصوبات مجلس را دارا می‌باشد.
- (۴) چنانچه اصلاح یکی از مواد قانون مستلزم اصلاحاتی در ماده یا مواد دیگر باشد، مجمع این اصلاحات را در حد ضرورت لازم انجام خواهد داد.

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هفتم

۱- گزینه «۴» مطابق بند (۱) اصل ۱۱۰ قانون اساسی، «در خصوص وظایف و اختیارات رهبر»، تعیین سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام با مقام رهبری صورت می‌گیرد.

۲- گزینه «۲» برابر اصل ۱۰۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «قانون مربوط به تعداد و شرایط خبرگان، کیفیت انتخاب آن‌ها و آیین‌نامه‌ی داخلی جلسات آنان برای نخستین دوره باید به وسیله‌ی فقهای اولین شورای نگهبان تهیه و با اکثریت آرای آنان تصویب شود و به تصویب نهایی رهبر انقلاب برسد. از آن پس هرگونه تغییر و تجدیدنظر در این قانون و تصویب سایر مقررات مربوط به وظایف خبرگان در صلاحیت خود آنان است». لذا اولین قانون انتخابات تعداد و شرایط خبرگان رهبری، در اجرای اصل اخیرالذکر در تاریخ ۱۳۵۹/۷/۱۰ تدوین و تنظیم و برای تصویب تقدیم امام‌خمينی (ره) گردید. تبصره یک ماده (۲) این قانون مقرر می‌دارد: «مرجع تشخیص دارا بودن شرایط مندرج در ماده (۲) (اشتهار به دیانت، وثوق، شایستگی اخلاقی، اجتهاد و ...) فقهای شورای نگهبان قانون اساسی هستند. همچنین بموجب تبصره (۲) همین ماده، «کسانی که، رهبر معظم انقلاب اسلامی صریحاً و یا ضمناً اجتهاد آنان را تأیید کرده باشد، از نظر علمی نیاز به تشخیص فقهای شورای نگهبان نخواهد داشت».

۳- گزینه «۴» مطابق ماده (۴) قانون انتخابات، تعداد و شرایط خبرگان «رهبری» مصوب ۱۳۵۹/۷/۱۰: «خبرگان برای مدت هشت سال انتخاب می‌شوند» هم‌چنین وفق مواد «۵» و «۷» همین قانون، «خبرگان رهبری با اکثریت نسبی شرکت‌کنندگان انتخاب و رأی‌گیری به صورت مخفی و به طور مستقیم انجام می‌گیرد».



۴- گزینه «۱» برابر اصل ۱۱۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «هرگاه رهبر از انجام وظایف قانونی خود ناتوان شود یا فاقد یکی از شرایط مذکور در اصول پنجم و یک صد و نهم گردد یا معلوم شود از آغاز فاقد بعضی از شرایط بوده است، از مقام خود برکنار خواهد شد. تشخیص این امر به عهده خبرگان مذکور در اصل یک‌صد و هشتاد و هشت ۱۰۸ می‌باشد...». با این تصریح قانونی، مقام رهبری در مقابل مجلس خبرگان مسئول به‌نظر می‌رسد.



۵- گزینه «۳» مطابق بند (۹) اصل ۱۱۰ قانون جمهوری اسلامی ایران، «امضای حکم ریاست جمهوری پس از انتخاب مردم با مقام رهبری است». هم‌چنین وفق قسمت اخیر اصل ۱۱۲، «اعضای ثابت و متغیر مجمع تشخیص مصلحت نظام را مقام رهبری تعیین می‌نماید». علاوه بر این، مطابق قسمت اخیر اصل ۱۷۶ قانون اساسی، «مصوبات شورای عالی امنیت ملی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست».



۶- گزینه «۳» اصل ۱۱۲ قانون جمهوری اسلامی ایران مقرر می‌دارد: «مجمع تشخیص مصلحت نظام، برای تشخیص مصلحت در مواردی که، مصوبه‌ی مجلس شورای اسلامی را شورای نگهبان خلاف موازین شرع و یا قانون اساسی بداند و مجلس با در نظر گرفتن مصلحت نظام نظر شورای نگهبان را تأمین نکند و... تشکیل می‌شود».



۷- گزینه «۴» تفویض اختیار، حالتی است که در آن مقام صلاحیت‌دار بتواند برخی از وظایف و اختیارات خود را در صورت پیش‌بینی قانون، با حفظ مسئولیت و حق استرداد آن‌ها به دیگری واگذار کند. اصل ۱۱۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مقرر داشته است. «رهبر می‌تواند بعضی از وظایف و اختیارات خود را به شخص دیگری تفویض کند».



۸- گزینه «۱» برابر اصل ۹۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آرای عمومی و همه‌پرسی را بر عهده دارد». وفق قسمت (الف) بند ۶ اصل ۱۱۰ نصب، عزل و قبول استعفای فقهای شورای نگهبان جزو وظایف و اختیارات مقام رهبری است، لذا با وحدت ملاک از دو اصل یاد شده گزینه (۱) صحیح است.



۹- گزینه «۲» مطابق اصل ۹۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با احکام اسلام، با اکثریت فقهای شورای نگهبان و تشخیص عدم تعارض آن‌ها با قانون اساسی بر عهده‌ی اکثریت اعضای شورای نگهبان است».



۱۰- گزینه «۴» مطابق بند (۱) اصل ۱۱۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «تعیین سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام از وظایف و اختیارات مقام رهبری است».



۱۱- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۱۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «در صورت فوت، کناره‌گیری یا عزل رهبر، خبرگان موظفند در اسرع وقت نسبت به تعیین و معرفی رهبر جدید اقدام نمایند. تا هنگام معرفی رهبر، شورایی مرکب از رئیس‌جمهور، رئیس قوه قضائیه و یکی از فقهای شورای نگهبان به انتخاب مجمع تشخیص مصلحت نظام، همه وظایف رهبری را به‌طور موقت به عهده می‌گیرد...».



۱۲- گزینه «۲» مطابق اصل ۵۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از قوه‌ی مقننه، قوه‌ی مجریه و قوه‌ی قضائیه، که زیر نظر ولایت مطلقه‌ی امر و امامت برطبق اصول آینده‌ی این قانون اعمال می‌گردند، این قوا مستقل از یکدیگرند».



۱۳- گزینه «۲» مطابق بند (۶) اصل دوم قانون اساسی، «کرامت و ارزش والای انسان و آزادی توأم با مسئولیت او در برابر خدا است». برابر اصل ۱۴۵ از قانون یاد شده «هیچ فرد خارجی به عضویت در ارتش و نیروهای انتظامی کشور پذیرفته نمی‌شود». برابر اصل ۱۶۰ قانون اساسی، «رئیس قوه‌ی قضائیه می‌تواند اختیارات تام مالی، اداری و نیز اختیارات استخدامی غیرقضات را به وزیر دادگستری تفویض نماید». هم‌چنین منطبق با قسمت اخیر اصل ۱۰۸ قانون اساسی، «رهبر در برابر قوانین با سایر افراد کشور مساوی است».



۱۴- گزینه «۲» مطابق اصل ۵۷ قانون اساسی، «قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران «مقننه، مجریه و قضائیه» زیر نظر ولایت مطلقه‌ی امر و امامت برطبق اصول آینده این قانون اعمال می‌گردند». هم‌چنین برابر بند (۴) از اصل ۱۱۰ قانون یاد شده، فرماندهی کل نیروهای مسلح از وظایف و اختیارات رهبری است.



۱۵- گزینه «۴» مطابق بند (۱) اصل ۹۱ قانون اساسی، «انتخاب شش نفر از فقهای عادل و آگاه به مقتضیات زمان و مسائل روز، با مقام رهبری است». همچنین برابر قسمت اخیر اصل ۱۱۲ قانون یاد شده، «اعضای ثابت و متغیر این مجمع (تشخیص مصلحت نظام) را مقام رهبری تعیین می‌نماید».

۱۶- گزینه «۱» مطابق قسمت اخیر اصل ۹ قانون اساسی، «... هیچ مقامی حق ندارد به نام استقلال و تمامیت ارضی کشور، آزادی‌های مشروع را هرچند با وضع قوانین و مقررات سلب کند». همچنین وفق اصل ۷۸ از قانون مذکور، «هرگونه تغییر در خطوط مرزی ممنوع است. مگر اصلاحات جزئی به شرط آن که یک طرفه نباشد و به استقلال و تمامیت ارضی کشور لطمه نزند و به تصویب $\frac{4}{5}$ مجموع نمایندگان مجلس شورای اسلامی برسد». ضمن این که برابر اصل ۱۱۳ قانون اساسی، مسؤولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را جز در مواردی که، به طور مستقیم به رهبری مربوط می‌شود بر عهده رئیس‌جمهور می‌دانند.

۱۷- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۱۰ و ۱۱۲ قانون اساسی، فقهای شورای نگهبان را براساس ضوابط قانونی و اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام را به تشخیص خود منصوب نماید.

۱۸- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۰۸ قانون اساسی، «قانون مربوط به تعداد و شرایط خبرگان، کیفیت آن‌ها و آیین‌نامه داخلی جلسات آنان برای نخستین دوره باید به وسیله فقهای اولین شورای نگهبان تهیه و با اکثریت آرای آنان تصویب شود و به تصویب نهایی رهبر انقلاب برسد. از آن پس هرگونه تغییر و تجدیدنظر در این قانون و تصویب سایر مقررات مربوط به وظایف خبرگان در صلاحیت خود آنان است».

۱۹- گزینه «۲» برابر اصل ۱۱۲ قانون اساسی، «مجمع تشخیص مصلحت نظام برای تشخیص مصلحت در مواردی که، مصوبه مجلس شورای اسلامی را شورای نگهبان خلاف موازین شرع و یا قانون اساسی بداند و مجلس با در نظر گرفتن مصلحت نظام نظر شورای نگهبان را تأمین نکند و مشاوره در اموری که رهبری به آن ارجاع می‌دهد و سایر وظایفی که در این قانون ذکر شده است به دستور رهبری تشکیل می‌شود. اعضای ثابت و متغیر این مجمع را مقام رهبری تعیین می‌نماید. مقررات مربوط به مجمع توسط خود اعضاء تهیه و تصویب و به تأیید مقام رهبری خواهد رسید».

۲۰- گزینه «۱» مطابق قانون اساسی، رهبری اعضای مجمع تشخیص مصلحت را به تشخیص خود و فقهای شورای نگهبان را با رعایت قانون اساسی تعیین، نتایج همه پرسى و مصوبات شورای عالی امنیت ملی را تأیید و حکم ریاست را امضا می‌کند.

۲۱- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۱۰ قانون اساسی مطابق قانون اساسی وظایف و اختیارات رهبری عبارتند از:

تعیین سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، فرمان همه‌پرسی، فرماندهی کل نیروهای مسلح، اعلام جنگ و صلح و بسیج نیروها، نصب و عزل و قبول استعفا: الف - فقهای شورای نگهبان. ب - عالی‌ترین مقام قوه قضائیه. ج - رئیس سازمان صدا و سیماى جمهوری اسلامی ایران. د - رئیس ستاد مشترک. ه - فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. و - فرماندهان عالی نیروهای نظامی و انتظامی. حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه‌گانه، حل معضلات نظام که از طرق عادى قابل حل نیست، از طریق مجمع تشخیص مصلحت نظام، امضا حکم ریاست جمهوری پس از انتخاب مردم، صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری از جهت دارا بودن شرایطی که در این قانون می‌آید، باید قبل از انتخابات به تأیید شورای نگهبان و در دوره اول به تأیید رهبری برسد. عزل رئیس‌جمهور با در نظر گرفتن مصالح کشور پس از حکم دیوان عالی کشور به تخلف وی از وظایف قانونی، یا رأی مجلس شورای اسلامی به عدم کفایت وی بر اساس اصل هشتاد و نهم؛ عفو یا تخفیف مجازات محکومین در حدود موازین اسلامی پس از پیشنهاد رئیس قوه قضائیه.

۲۲- گزینه «۴» مطابق اصل ۵۷ قانون اساسی، «قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از، قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضائیه که، زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت بر طبق اصول آینده‌ی این قانون اعمال می‌گردند...». همچنین برابر بند (۷) اصل ۱۱۰ قانون اساسی، حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه‌گانه از وظایف مقام رهبری است.



۲۳- گزینه «۱» برابر ماده ۲۸ آیین‌نامه مجمع: در مورد تعارض میان نظر شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی که منجر به اصلاح ماده یا موارد مورد اختلاف می‌شود، چنانچه اصلاح یاد شده مستلزم انجام اصلاحاتی در ماده یا مواد دیگر باشد، مجمع این اصلاحات را در حد ضرورت اعمال خواهد کرد.

۲۴- گزینه «۳» مطابق قسمت اخیر اصل ۱۱۲ قانون اساسی، «اعضای ثابت و متغیر این مجمع را مقام رهبری تعیین می‌نماید. مقررات مربوط به مجمع توسط خود اعضا تهیه و به تأیید مقام رهبری خواهد رسید».

۲۵- گزینه «۴» با توجه به اصول قانون اساسی منجمده اصول ۱۱۲ و ۱۱۰ قانون اساسی، مقام رهبری اعضای مجمع تشخیص مصلحت را به تشخیص خود و فقهای شورای نگهبان را با رعایت قانون اساسی، تعیین، نتایج همه پرسى و مصوبات شورای عالی امنیت ملی را تأیید و حکم ریاست جمهوری را امضا می‌کند.

۲۶- گزینه «۳» مکانیزم حل اختلاف مجلس و شورای نگهبان توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام بدین صورت است که: مصوبه‌ی مجلس شورای اسلامی برای اظهار نظر به شورای نگهبان فرستاده می‌شود، شورای نگهبان چنانچه آن را خلاف موازین شرع یا قانون اساسی تشخیص دهد، نظر خود را به مجلس شورای اسلامی اعلام می‌نماید. چنانچه مجلس شورای اسلامی بر نظر خود باقی بود و با اعلام رأی، ضمن در نظر گرفتن مصلحت نظام، نظر شورای نگهبان را تأمین نکرد و در نتیجه تعارض پیش آمد، مصوبه از طرف مجلس شورای اسلامی برای مجمع تشخیص مصلحت نظام فرستاده می‌شود. رئیس‌جمهور نیز می‌تواند رسیدگی مصوبه را از مجمع بخواهد. رئیس مجمع هم در مواردی که لازم بداند مصوبه مورد تعارض را در دستور کار مجمع قرار می‌دهد. البته باید توجه نمود که مجمع تشخیص مصلحت نظام نمی‌تواند مستقلاً در مواد قانونی مصوبه خود تجدید نظر نماید و حتی در مقام توسعه و تضییق مصوبه خود به طور مستقل نمی‌تواند اقدام کند. در صورتی که مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام مربوط به اختلاف نظر شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی بوده، مجلس پس از گذشت زمان معتدبه که تغییر مصلحت موجه باشد، حق طرح و تصویب قانون مغایر را دارد.

۲۷- گزینه «۴» مطابق اصل ۵۷ قانون اساسی، «قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از: قوه‌ی مقننه، قوه‌ی مجریه و قوه‌ی قضائیه که، زیر نظر ولایت مطلقه‌ی امر و امامت امت بر طبق اصول آینده‌ی این قانون اعمال می‌گردند. این قوا مستقل از یکدیگرند».

۲۸- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۱۰ قانون اساسی اختیارات رهبری مشخص و احصاء گردیده است. سایر گزینه‌ها برخلاف قانون اساسی است.

۲۹- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۰۸ قانون اساسی، قانون مربوط به تعداد و شرایط خبرگان، کیفیت انتخاب آن‌ها و آیین‌نامه داخلی جلسات آنان برای نخستین دوره، باید به وسیله فقهای اولین شورای نگهبان تهیه و با اکثریت آرا آنان تصویب شود و به تصویب نهایی رهبر انقلاب برسد. از آن پس هر گونه تغییر و تجدید نظر در این قانون و تصویب سایر مقررات مربوط به وظایف خبرگان در صلاحیت خود آنان است.

۳۰- گزینه «۳» با توجه به اصول قانون اساسی من جمله اصول ۱۱۲ و ۱۱۰ قانون اساسی، مقام رهبری اعضای مجمع تشخیص مصلحت را به تشخیص خود و فقهای شورای نگهبان را با رعایت قانون اساسی، تعیین، نتایج همه پرسى و مصوبات شورای عالی امنیت ملی را تأیید و حکم ریاست جمهوری را امضا می‌کند.

۳۱- گزینه «۴» برابر ماده ۲۸ آیین‌نامه مجمع: در مورد تعارض میان نظر شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی که منجر به اصلاح ماده یا موارد مورد اختلاف می‌شود، چنانچه اصلاح یاد شده مستلزم انجام اصلاحاتی در ماده یا مواد دیگر باشد مجمع این اصلاحات را در حد ضرورت اعمال خواهد کرد.



فصل هشتم

«قوه مقننه»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هشتم

- ک ۱-** مطابق قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، در صورت تحقق شرایط لازم، تغییر در خطوط مرزی کشور باید با تصویب چه اکثریتی از نمایندگان مجلس باشد؟
(۱) چهارپنجم کل (۲) سه چهارم کل (۳) مطلق (۴) نسبی (سراسری ۷۵)
- ک ۲-** در جمهوری اسلامی ایران آیا در دوران جنگ و بحران، دولت می‌تواند اعلام حکومت نظامی کند؟
(۱) بلی فقط به مدت یک ماه (۲) بلی فقط تا رفع بحران (۳) خیر هرگز (۴) خیر مگر به درخواست مجلس (سراسری ۷۵)
- ک ۳-** نظارت بر انتخابات مجلس شورای اسلامی به عهده‌ی:
(۱) شورای نگهبان است. (۲) وزارت کشور است. (۳) هیئت دولت است. (۴) هیئت نظارت است. (سراسری ۷۵)
- ک ۴-** در جمهوری اسلامی ایران سؤال از وزیر، در مجلس شورای اسلامی با امضا چند نماینده باید باشد؟
(۱) پنج (۲) ده (۳) پانزده (۴) یک (سراسری ۷۵)
- ک ۵-** در جمهوری اسلامی ایران رأی اعتماد به وزیر با چه اکثریتی از نمایندگان است؟
(۱) دو سوم کل (۲) دو سوم حاضر (۳) مطلق (۴) نسبی (سراسری ۷۵)
- ک ۶-** تفسیر قانون عادی در جمهوری اسلامی ایران با چه مقامی است؟
(۱) هیئت وزیران (۲) نمایندگان مجلس شورای اسلامی (۳) قضات دیوان عالی کشور (۴) اعضای شورای نگهبان (سراسری ۷۵)
- ک ۷-** شورای نگهبان بر انتخابات:
(۱) مجلس شورای اسلامی نظارت عام و استصوابی دارد و بر انتخابات خبرگان رهبری و ریاست جمهوری نظارت استطلاعی دارد. (۲) مجلس خبرگان، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و همه‌پرسی نظارت عام و استصوابی دارد. (۳) مجلس شورای اسلامی نظارت عام و استصوابی بر انتخابات ریاست جمهوری نظارت عام و بر انتخابات خبرگان نظارت استطلاعی دارد. (۴) همه‌پرسی نظارت عام و مستقیم دارد، حتی می‌تواند از طریق هیئت مرکزی انتخابات را نیز باطل کند. (سراسری ۷۶)
- ک ۸-** در ضرورت مطابقت مصوبات مجلس شورای اسلامی با شرع و قانون اساسی:
(۱) تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با شرع و قانون اساسی به عهده‌ی اکثریت اعضای شورا است. (۲) تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس با شرع به عهده‌ی اکثریت فقها و با قانون اساسی به عهده‌ی اکثریت حقوقدانان است. (۳) تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی به عهده‌ی اکثریت اعضای شورای نگهبان است. (۴) نظارت شرعی فقهای شورای نگهبان بر مصوبات مجلس با حضور و اعلام رأی حقوقدانان معتبر است. (سراسری ۷۶)
- ک ۹-** گزارش تفریغ بودجه را چه مرجعی به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌کند؟
(۱) وزارت امور اقتصادی و دارایی (۲) سازمان برنامه و بودجه (۳) ریاست جمهوری (۴) دیوان محاسبات (سراسری ۷۶)
- ک ۱۰-** شرایط استخدام کارشناس خارجی برای دولت چیست؟
(۱) استخدام کارشناس خارجی مطلقاً ممنوع است. (۲) باید با تصویب هیئت دولت باشد. (۳) تصمیم وزیر یا رئیس مؤسسه کافی است. (۴) دولت در مواردی با تصویب مجلس شورای اسلامی می‌تواند کارشناس خارجی استخدام کند. (سراسری ۷۶)
- ک ۱۱-** لوایح قانونی پس از تصویب هیئت وزیران و طرح‌های قانونی با امضای پانزده نفر از نمایندگان تقدیم مجلس می‌شود در این خصوص: (سراسری ۷۶)
(۱) دولت می‌تواند نسبت به عموم مسائل، لوایح قانونی خود را تصویب و تقدیم دارد، درحالی که برای نمایندگان پاره‌ای محدودیت‌های خاص موضوعی مقرر است. (۲) نمایندگان حق استرداد طرح‌های قانونی را از مجلس دارند. (۳) هر یک از وزیران حق استرداد لایحه‌ی تقدیمی را دارند، در حالی که نمایندگان از این حق بی‌بهره‌اند. (۴) همان‌گونه که نمایندگان حق دارند، در همه‌ی مسائل داخلی و خارجی اظهار نظر کنند بدون هیچ محدودیتی حق طرح هر پیشنهادی را دارند.



(سراسری ۷۶)

ک ۱۲- در صورت عدم اظهار نظر شورای نگهبان نسبت به مصوبات مجلس ظرف ده روز:

- (۱) در صورت تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام، مصوبه قابل اجرا است.
- (۲) مصوبه مجلس برای تشخیص مصلحت به مجمع تشخیص مصلحت نظام فرستاده می‌شود.
- (۳) مصوبه مجلس به مدت شش ماه مسکوت می‌ماند.
- (۴) مصوبات مجلس قابل اجرا است و حتی مجمع تشخیص مصلحت نظام حق دخالت ندارد.

(سراسری ۷۷)

ک ۱۳- در باب نظارت شرعی شورای نگهبان بر قوانین و مقررات گذشته کدام پاسخ صحیح است؟

- (۱) ابطال آن با رأی اکثریت فقهای شورای نگهبان است.
- (۲) تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است.
- (۳) تشخیص امر و اتخاذ تصمیم با شورای نگهبان است.
- (۴) نظارت تام شورای نگهبان بر قوانین و مقررات گذشته اطلاق عموم دارد.

(سراسری ۷۷)

ک ۱۴- کدام نهاد به منزله قوه مؤسس ناظر می‌باشد؟

- (۱) شورای نگهبان
- (۲) شورای بازنگری
- (۳) مجمع تشخیص مصلحت نظام
- (۴) مجلس خبرگان

(سراسری ۷۷)

ک ۱۵- چه اثر حقوقی بر نظر مشورتی شورای نگهبان مترتب است؟

- (۱) در حکم تفسیر قانون اساسی است.
- (۲) در صورتی که به تصویب اکثریت برسد، ارزش تفسیر دارد.
- (۳) صرفاً در دادگاه‌ها قابل استناد است.
- (۴) می‌تواند مقدمه‌ای برای تفسیر باشد.

(سراسری ۷۷)

ک ۱۶- توقف انتخابات به پیشنهاد کدام مرجع امکان پذیر است؟

- (۱) رئیس مجلس و تصویب سه چهارم نمایندگان مجلس.
- (۲) رئیس جمهور و تصویب دو سوم نمایندگان مجلس شورای اسلامی.
- (۳) رئیس جمهور و تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان و تأیید شورای نگهبان.
- (۴) یکصد نفر از نمایندگان و تصویب اکثریت قاطع مجلس و تأیید شورای نگهبان.

(سراسری ۷۷)

ک ۱۷- پیشنهاددهنده مستقیم قانون به مجلس کدام یک از مقامات یا نهادها می‌باشند؟

- (۱) دولت - نمایندگان مجلس - شورای عالی استان‌ها
- (۲) رئیس جمهور - نمایندگان مجلس - شورای عالی استان‌ها
- (۳) رئیس قوه قضائیه - دولت - وزیران
- (۴) وزیر - نمایندگان مجلس - دولت

(سراسری ۷۷)

ک ۱۸- مجلس شورای اسلامی در چه صورت و از چه طریقی می‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به دیگری تفویض کند؟

- (۱) با تأیید شورای نگهبان به مجمع تشخیص مصلحت نظام
- (۲) در صورت بروز اختلاف با شورای نگهبان به مجمع تشخیص مصلحت نظام
- (۳) در موارد ضروری به کمیسیون‌های داخلی خود
- (۴) در موارد ضروری با تأیید شورای نگهبان به کمیسیون‌های داخلی و دولت

(سراسری ۷۷)

ک ۱۹- چه مقاماتی در ایران حق پیشنهاد تشکیل جلسه غیر علنی مجلس را دارند؟

- (۱) رئیس مجلس شورای اسلامی - رئیس جمهور
- (۲) رئیس جمهور - معاون اول و هر یک از وزیران
- (۳) رئیس جمهور - هر یک از وزراء یا ده نفر از نمایندگان مجلس
- (۴) مجمع تشخیص مصلحت نظام - مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان

(سراسری ۷۸)

ک ۲۰- اگر شورای نگهبان در مهلت قانونی مصوبه قوه مقننه را از نظر انطباق با موازین اسلامی و قانون اساسی بررسی نکند، مصوبه دارای چه ارزشی است؟

- (۱) مصوبه ارزش قانون ندارد و نمی‌تواند به اجرا در آید.
- (۲) مصوبه مجلس ارزش قانون دارد و به اجرا گذاشته می‌شود.
- (۳) مصوبه ارزش قانون ندارد ولی به اجرا در می‌آید.
- (۴) مصوبه ارزش قانون دارد ولی منتشر و اجرا نمی‌شود.

(سراسری ۷۸)

ک ۲۱- اعتبارنامه منتخبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی را چه مقامی صادر می‌کند؟

- (۱) وزارت کشور
- (۲) شورای نگهبان
- (۳) استانداران حوزه‌های انتخابی مربوط
- (۴) به دستور وزارت کشور هیئت اجرایی و ناظران شورای نگهبان



(سراسری ۷۸)

ک ۲۲- آیا دولت برای گرفتن یا دادن وام داخلی و خارجی آزاد است و خود به استقلال تصمیم می‌گیرد؟

- (۱) برای گرفتن یا دادن وام داخلی و خارجی نیازی به تصویب قوه مقننه ندارد.
- (۲) برای گرفتن یا دادن وام داخلی دولت آزاد است و نیاز به تصویب قوه مقننه ندارد.
- (۳) فقط برای گرفتن یا دادن وام خارجی دولت به تصویب قوه مقننه نیاز دارد.
- (۴) گرفتن و دادن وام داخلی و خارجی از طرف دولت باید با تصویب قوه مقننه باشد.

(سراسری ۷۸)

ک ۲۳- نمایندگان مجلس شورای اسلامی می‌توانند از مقام نمایندگی استعفا دهند. در صورت استعفا از چه وقت استعفای آن‌ها قطعی است؟ استعفا هنگامی قطعی است که:

- (۱) پانزده روز از تاریخ تسلیم آن به مجلس گذشته باشد.
- (۲) در نخستین جلسه علنی مجلس به اطلاع نمایندگان رسیده باشد.
- (۳) موجه بوده و به تصویب اکثریت مطلق نمایندگان حاضر در مجلس رسیده باشد.
- (۴) هیئت رئیسه مجلس آن را پذیرفته باشد.

(سراسری ۷۸)

ک ۲۴- روابط قوا در نظام پارلمانی چگونه است؟

- (۱) قوای حاکم با هم همکاری و بر هم نفوذ متقابل دارند.
- (۲) قوای حاکم جدا از هم بوده و با هم همکاری ندارند.
- (۳) قوای گونه‌گون حاکم در کشور از هم جدا و مستقل هستند.
- (۴) یکی از قوا بر قوای دیگر برتری دارد و خط‌مشی آن‌ها را معین می‌کند.

(سراسری ۷۸)

ک ۲۵- آزادی‌های قانونی و شرعی حق مستمر و پایدار افراد جامعه است. آیا دولت می‌تواند به اختیار خود این آزادی‌ها را محدود کند؟ دولت حق دارد:

- (۱) در موقعیت جنگی و اضطراری بی‌هیچ قید و شرطی محدودیت‌های ضروری را برقرار کند.
- (۲) با تصویب مجلس محدودیت‌های ضروری را فقط برای سی روز برقرار کند.
- (۳) محدودیت‌های ضروری را برای سی روز برقرار کند.
- (۴) محدودیت‌های ضروری را برای مدتی که موقعیت جنگی و حالت اضطراری باقی است برقرار کند.

(سراسری ۷۸)

ک ۲۶- صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی مشروط است به:

- (۱) تصمیم رئیس جمهور
- (۲) تصویب هیئت وزیران
- (۳) تصمیم رئیس جمهور و تأیید رهبر
- (۴) تصویب هیئت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی

(سراسری ۷۹)

ک ۲۷- در شرایط اضطراری:

- (۱) برقراری حکومت نظامی ممنوع است، اما در حالت جنگ، دولت حق دارد با تصویب مجلس آزادی مردم را ضرورتاً سلب نماید.
- (۲) دولت حق برقراری حکومت نظامی را با اجازه مجلس فقط برای مدت ۳۰ روز دارا است.
- (۳) سلب آزادی‌های مشروع افراد، حتی با وضع قانون ممنوع است.
- (۴) سلب آزادی‌های مشروع افراد ممنوع است، مگر به هنگام برقراری حکومت نظامی.

(سراسری ۷۹)

ک ۲۸- در نظام جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار ممنوع است، مگر از طریق حکم تعزیری حاکم شرع و به موجب قانون.
- (۲) دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات تجاری صنعتی و خدماتی به خارجی‌ان ممنوع است، مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی.
- (۳) استخدام کارشناسان خارجی در بخش دولتی، مطلقاً ممنوع و در بخش خصوصی در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است.
- (۴) اصل، براءت است و هیچ کس را نمی‌توان دستگیر کرد، مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند.

(سراسری ۷۹)

ک ۲۹- مجلس شورای اسلامی:

- (۱) در صورتی که آیین‌نامه‌های مصوب دولت را خلاف قانون ببیند آن‌ها را برای تجدید نظر به هیئت وزیران می‌فرستد.
- (۲) حق نصب و عزل وزیران و استیضاح و عزل رئیس جمهور را دارا است.
- (۳) حق تحقیق و تفحص در کلیه امور کشور و وضع قانون در عموم مسایل در حدود مقرر در قانون اساسی را دارا است.
- (۴) حق دارد در شرایط جنگ اعلام محدودیت‌های ضروری ننماید.



(سراسری ۷۹)

ک ۳۰- در مورد طرح‌ها و لوایح فوری:

- (۱) رسیدگی به طرح‌ها و لوایح یک فوریتی «دو شوری» و طرح‌ها و لوایح دو فوریتی «یک شوری» است.
- (۲) طرح‌ها و لوایح فوری به هیچ وجه قابل استرداد نیست.
- (۳) فوریت همه طرح‌ها و لوایح، موکول به تصویب دو سوم کل نمایندگان است.
- (۴) فوریت طرح‌ها و لوایح موکول به تصویب مجلس و حضور اعضای شورای نگهبان در مجلس است.

(سراسری ۷۹)

ک ۳۱- در مجموعه صلاحیت‌های مجلس شورای اسلامی:

- (۱) نمایندگان اعزامی به شورای عالی امنیت ملی، مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای بازنگری قانون اساسی با رأی اکثریت مطلق نمایندگان مجلس تعیین می‌شوند.
- (۲) مجلس، حق طرح و تصویب قانون مغایر با مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام را ندارد.
- (۳) مجلس حق واگذاری قانون‌گذاری را به غیر ندارد، مگر به مجمع تشخیص مصلحت نظام
- (۴) بنا به درخواست کتبی نماینده، مجلس براساس ضوابط خاصی، ابتکار تحقیق و تفحص را بر عهده می‌گیرد.

(سراسری ۷۹)

ک ۳۲- در مورد رسمیت معاهدات بین‌المللی:

- (۱) امضای معاهدات بین‌المللی، پس از تصویب مجلس با رئیس جمهور یا نماینده قانونی او است.
- (۲) تصویب معاهدات بین‌المللی مؤخر بر امضای نهایی طرفین است.
- (۳) رسمیت معاهدات ساده با معاهدات رسمی از نظر تصویب مجلس متفاوت است.
- (۴) معاهدات ساده نیازی، به تصویب مجلس ندارد و امضای رئیس جمهور کافی است.

(سراسری ۷۹)

ک ۳۳- پیشنهاد کدام یک از قوانین زیر در ایران، تنها به شکل تقدیم لایحه امکان پذیر است؟

- (۱) قانون بودجه (۲) قانون مالیات (۳) قوانین استخدامی (۴) قوانین آزمایشی

(سراسری ۸۰)

ک ۳۴- در چه مواردی مجلس شورای اسلامی بدون وجود شورای نگهبان قانونی است؟

- (۱) اعلام نظر شورای نگهبان قبل از تصویب مجلس و عدم تأخیر در ارسال مصوبات به شورای نگهبان
- (۲) تصویب اعتبارنامه نمایندگان و انتخاب شش نفر حقوقدانان اعضای شورای نگهبان
- (۳) بررسی طرح‌ها و لوایح چند شوری و تعطیلات رسمی شورای نگهبان
- (۴) لوایح و طرح‌های فوری

(سراسری ۸۰)

ک ۳۵- طرح‌های قانونی به پیشنهاد حداقل پانزده نفر از نمایندگان قابل طرح در مجلس است؟

- (۱) طرح‌های قانونی که منجر به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه‌های عمومی شود مطلقاً غیر قابل تقدیم است.
- (۲) برای تقدیم طرح هیچ محدودیت موضوعی در قانون اساسی برای نمایندگان مقرر نشده است.
- (۳) این طرح‌ها توسط مجلس قابل رد و توسط نمایندگان غیر قابل استرداد است.
- (۴) این طرح‌ها با تصویب دو سوم نمایندگان قابل استرداد است.

(سراسری ۸۰)

ک ۳۶- در مورد معاهدات بین‌المللی:

- (۱) تصویب معاهدات با مجلس و امضای آن با رئیس جمهور یا نماینده قانونی اوست.
- (۲) معاهدات ساده پس از انعقاد به تصویب مجلس می‌رسد، در حالی که معاهدات رسمی قبل از انعقاد باید به تصویب مجلس برسد.
- (۳) معاهدات ساده اصولاً نیازی به تصویب مجلس ندارد، در حالی که معاهدات رسمی علی‌الاطلاق باید به تصویب مجلس برسد.
- (۴) یادداشت تفاهم، هر چند که همانند معاهده است، بنا به نظر تفسیری شورای نگهبان نیازی به تصویب مجلس ندارد.

(سراسری ۸۰)

ک ۳۷- در حق نظارت مجلس شورای اسلامی (به عنوان مظهر حاکمیت ملی) بر امور:

- (۱) اعطای امتیاز تشکیل شرکت به خارجیان ممنوع است، مگر به اقتضای مصلحت جامعه و با تصویب مجلس.
- (۲) صلح دعای مالی دولت در معاملات خارجی و استخدام کارشناسان خارجی باید به تصویب مجلس برسد.
- (۳) توقف انتخابات و مراجعه به آرای عمومی موکول به تصویب سه چهارم کل نمایندگان مجلس با حضور اعضای شورای نگهبان می‌باشد.
- (۴) قرض و استقراض و فروش بناها و اموال دولتی علی‌الاطلاق باید به تصویب مجلس برسد.

(سراسری ۸۰)

ک ۳۸- در شرایط اضطراری:

- (۱) برقراری حکومت نظامی ممنوع است، مگر در حالت جنگ و شرایط اضطراری با تصویب شورای عالی امنیت ملی.
- (۲) دولت حق برقراری حکومت نظامی را با اجازه مجلس فقط برای مدت سی روز داراست.
- (۳) حکومت نظامی ممنوع، است اما اعمال محدودیت‌های ضروری با تصویب مجلس برای مدت معین و محدود آزاد است.
- (۴) اعمال محدودیت آزادی‌های مشروع افراد ممنوع است، مگر به هنگام برقراری حکومت نظامی.



ک ۳۹- در مورد دعاوی راجع به اموال عمومی:

(سراسری ۸۰)

- (۱) ارجاع داوری، نسبت به دعاوی خارجی موکول به تصویب هیئت وزیران و مجلس است.
- (۲) ارجاع دعاوی غیر مهم داخلی و خارجی به داوری پس از تصویب هیئت وزیران صرفاً به اطلاع مجلس می‌رسد.
- (۳) با ذکر شرط داوری در قراردادهای بین‌المللی، پس از بروز اختلاف ارجاع به داوری نیازی به تصویب مجلس ندارد.
- (۴) صلح دعاوی موکول به تصویب هیئت وزیران و ارجاع آنها به داوری موکول به تصویب مجلس است.

ک ۴۰- در مورد آیین‌نامه‌های مصوب هیئت وزیران:

(سراسری ۸۰)

- (۱) آیین‌نامه‌های دولت ضمن ابلاغ برای اجرا، همزمان برای تأیید قانونی به اطلاع رئیس مجلس و برای تأیید شرعی به اطلاع شورای نگهبان می‌رسد.
- (۲) حق ابطال آیین‌نامه‌های خلاف قانون با دیوان عدالت اداری و آیین‌نامه‌های خلاف شرع با شورای نگهبان است.
- (۳) رئیس مجلس در صورتی که مصوبات هیئت وزیران را خلاف قانون ببیند باید آن را با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیئت وزیران بفرستد.
- (۴) رئیس مجلس حق ابطال آیین‌نامه‌های خلاف قانون و شورای نگهبان حق ابطال آیین‌نامه‌های خلاف شرع را داراست.

ک ۴۱- در تفسیر قانون:

(آزاد ۸۰)

- (۱) تفسیر قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان و با تصویب سه چهارم آنان و تفسیر قوانین عادی در صلاحیت مجلس شورای اسلامی و با تصویب اکثریت است.
- (۲) تفسیر قانون اساسی با اکثریت مطلق آرا اعضای شورای نگهبان و تفسیر قوانین عادی با اکثریت نسبی نمایندگان است.
- (۳) تفسیر قضایی از قانون اساسی مطلقاً ممنوع است.
- (۴) تفسیر شرعی قانون اساسی با رأی اکثریت سه چهارم فقها و تفسیر قانونی آن با اکثریت سه چهارم همه اعضای شورای نگهبان معتبر است.

ک ۴۲- مصوبات مجلس شورای اسلامی در کدام‌یک از موارد ذیل بدون تأیید شورای نگهبان معتبر است؟

(آزاد ۸۰)

- (۱) طرح‌ها و لوایح فوری و تصمیمات غیرعلنی که با مشارکت شورای نگهبان به تصویب می‌رسد.
- (۲) مصوباتی که به دستور مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب مجلس می‌رسد.
- (۳) هیچ یک، چون مجلس شورای اسلامی بدون وجود شورای نگهبان اعتبار قانونی ندارد.
- (۴) در صورت عدم اظهارنظر شورا پس از انقضای ده روز از تاریخ وصول.

ک ۴۳- بر اساس قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص:

(آزاد ۸۰)

- (۱) در تمام امور کشور به جز نهادهای وابسته به رهبری را دارد.
- (۲) در تمام امور کشور را دارد.
- (۳) در امور قضایی را ندارد.
- (۴) در امور قوه مجریه را دارد.

ک ۴۴- در مورد حقوق و تکالیف نمایندگان:

(آزاد ۸۰)

- (۱) هر نماینده حق دارد در همه مسائل داخلی و بین‌المللی اظهارنظر کند.
- (۲) هر نماینده، به جز امور مربوط به رهبری و نهادهای تابعه، حق اظهارنظر در تمام مسائل را داراست.
- (۳) هر نماینده در برابر تمام ملت مسؤول است و حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارا است.
- (۴) هیچ یک از نمایندگان حق انتقاد از طرز کار قوه قضائیه را که قوه ای است مستقل، ندارند.

ک ۴۵- برقراری حکومت نظامی:

(سراسری ۸۱)

- (۱) مطلقاً ممنوع است.
- (۲) با پیشنهاد دولت و تصویب مجلس مجاز است.
- (۳) در زمان جنگ و شرایط اضطراری با تصویب مجلس شورای اسلامی برای مدت محدود آزاد است.
- (۴) در شرایط اضطراری با پیشنهاد دولت و تصویب شورای امنیت ملی آزاد است.

ک ۴۶- مطابق حقوق و تکالیف نمایندگان:

(سراسری ۸۱)

- (۱) هر نماینده در برابر تمام ملت مسؤول است و حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را داراست.
- (۲) هر نماینده، به جز امور مربوط به رهبری و نهادهای تابعه حق اظهار نظر در تمام مسائل را داراست.
- (۳) هر نماینده، حق دارد در همه مسائل داخلی و بین‌المللی اظهار نظر کند.
- (۴) هیچ یک از نمایندگان حق انتقاد از طرز کار قوه قضائیه را که قوه‌ای است مستقل، ندارند.



(سراسری - ۸۱)

۴۷- شورای نگهبان، نظارت بر انتخابات و همه پرسی را بر عهده دارد و:

- (۱) نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری صرفاً بر عهده فقهای شورا است.
- (۲) بر عکس قضاوت، ابطال انتخابات توسط شورای نگهبان ضرورتی ندارد که مستدل و مستند باشد.
- (۳) نظارت شورا استصوابی است و شورا می‌تواند صلاحیت داوطلبانی را که به تشخیص خود صلاح نمی‌داند رد کند.
- (۴) لازمه نظارت بی‌طرفانه شورا بر انتخابات، عدم وابستگی اعضا شورا به احزاب و گروه‌های سیاسی است.

(سراسری - ۸۱)

۴۸- مصوبات مجلس شورای اسلامی در کدام یک از موارد زیر بدون تأیید شورای نگهبان معتبر است؟

- (۱) در صورت عدم اظهار نظر شورا پس از انقضای ده روز از تاریخ وصول.
- (۲) مصوباتی که به دستور مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب مجلس می‌رسد.
- (۳) هیچ یک، چون مجلس شورای اسلامی بدن وجود شورای نگهبان اعتبار قانونی ندارد.
- (۴) طرح‌ها و لوایح فوری و تصمیمات غیر علنی که با مشارکت شورای نگهبان به تصویب می‌رسد.

۴۹- نمایندگان مجلس می‌توانند در مواردی که لازم بدانند وزیران را استیضاح کنند در این خصوص مجلس..... به وزیر را به رأی می‌گذارد

(سراسری - ۸۱)

و احتساب رأی ممتنع تلقی به..... است.

- (۱) اعتماد - عدم اعتماد
- (۲) عدم اعتماد - عدم اعتماد
- (۳) عدم اعتماد - اعتماد
- (۴) اعتماد - اعتماد

(آزاد - ۸۱)

۵۰- مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد:

- (۱) این حق اطلاق و عموم دارد و هیچ مقام و نهادی مستثنای از این نظارت ملی و مردمی نیست.
- (۲) این حق نهادهای مافوق مجلس همچون شورای نگهبان را شامل نمی‌شود.
- (۳) این حق قوه قضائیه را که قوه‌ای است مستقل، شامل نمی‌شود.
- (۴) این حق تمام امور را شامل می‌شود، اما همه مقامات را شامل نمی‌شود.

(آزاد - ۸۱)

۵۱- در امور مربوط به قانون گذاری:

- (۱) مجلس می‌تواند در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی قانون وضع کند.
- (۲) مجلس نمی‌تواند به تصویب لوایحی بپردازد که به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه‌های عمومی می‌انجامد.
- (۳) مجلس هیچ گاه نمی‌تواند به تصویب قوانینی بپردازد که قبلاً به عنوان مصوبه اختلافی با شورای نگهبان در مجمع تشخیص مصلحت به تصویب رسیده است.
- (۴) مجلس به هیچ وجه نمی‌تواند در مورد نهادهای مرتبط با مقام رهبری همچون صدا و سیما به وضع قانون بپردازد.

(آزاد - ۸۱)

۵۲- در نظارت مجلس شورای اسلامی بر قوه مجریه:

- (۱) رأی اعتماد به وزیران با اکثریت مطلق آرا نمایندگان حاضر و رأی اعتماد به رئیس جمهور پس از استیضاح وی با اکثریت خاص $\frac{3}{4}$ آرا کل نمایندگان است.

(۲) در سؤال از وزیران "اعتماد" آنان و در سؤال از رئیس جمهور "عدم اعتماد" وی به رأی گذاشته می‌شود.

(۳) در سؤال هر یک از نمایندگان از هیئت وزیران یا استیضاح آنان رئیس جمهور پاسخگوست.

(۴) سؤال از رئیس جمهور و وزیران و استیضاح آنان با نصاب‌های خاص، حق نمایندگان و تحقیق و تفحص حق مجلس است.

(آزاد - ۸۱)

۵۳- در توجهات خاص قانون اساسی به حقوق ملت، منافع ملی و استقلال کشور:

- (۱) برقراری حکومت نظامی ممنوع است، مگر با تصویب مجلس به شرط آنکه از سی روز تجاوز نکند.
- (۲) هرگونه تغییر خطوط مرزی ممنوع است، مگر با تصویب اکثریت سه چهارم مجموع نمایندگان مجلس.
- (۳) دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات گوناگون به خارجی‌ان و انتقال نفایس ملی منحصر بفرد به غیر، مطلقاً ممنوع است.
- (۴) هیچ فردی به عضویت در ارتش و نیروهای مسلح پذیرفته نمی‌شود، مگر در موارد ضرورت و با تصویب مجلس.

(آزاد - ۸۱)

۵۴- با توجه به اینکه "نفی سلطه‌گری و سلطه‌پذیری" مورد توجه و تأکید قانونگذار اساسی کشور ماست:

- (۱) استقرار هرگونه پایگاه نظامی خارجی در کشور ممنوع است، مگر به عنوان استفاده‌های صلح آمیز.
- (۲) انعقاد قراردادهای بین‌المللی نظامی از صلاحیت‌های انحصاری شورای عالی امنیت ملی است.
- (۳) استخدام کارشناسان خارجی و قرض و استقراض خارجی، مطلقاً ممنوع است.
- (۴) انعقاد هرگونه قرارداد که موجب سلطه بیگانه بر منابع کشور گردد، ممنوع است.

(سراسری ۸۲)

که ۵۵- در شرایط اضطراری به موجب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

- ۱) سلب آزادی‌های مشروع افراد، ولو با وضع قانون ممنوع است.
- ۲) دولت با برقراری حکومت نظامی در ایران، امکان سلب آزادی مشروع را دارد.
- ۳) دولت می‌تواند حکومت نظامی اعلام و با اجازه مجلس آن را تا ۳۰ روز استمرار بخشد.
- ۴) در حال جنگ دولت می‌تواند با تصویب مجلس شورای اسلامی، آزادی مردم را سلب کند.

که ۵۶- براساس قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، قراردادها و موافقتنامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد، بنابراین می‌توان گفت:

(سراسری ۸۲)

- ۱) هرگونه قرارداد که موجب سلطه بیگانه بر منابع طبیعی و اقتصادی گردد، ممنوع است.
- ۲) قراردادهای دولت ایران با سایر دولت‌ها پس از امضای رئیس‌جمهور باید به تصویب مجلس برسد.
- ۳) استقرار پایگاه نظامی خارجی در جهت استفاده صلح‌آمیز تنها با تصویب مجلس امکان‌پذیر است.
- ۴) مجلس شورای اسلامی می‌تواند امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات در امور تجاری و صنعتی را به خارجیان بدهد.

(آزاد ۸۲)

که ۵۷- در قوه مقننه جمهوری اسلامی ایران:

- ۱) نمایندگان در داخل مجلس از مصونیت پارلمانی و در خارج مجلس از مصونیت کیفری برخوردارند.
- ۲) اگر نمایندگان مجلس تشخیص دهند که اظهارنظر نماینده‌ای خلاف مصلحت نظام است، می‌توانند با اکثریت دوسوم آرا از وی سلب مصونیت کنند.
- ۳) نمایندگان در اظهار نظر و رأی آزادند و نمی‌توان آن‌ها را بدین سبب در دوره نمایندگی مورد مؤاخذه قرار داد.
- ۴) نمایندگان حق دارند در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهارنظر کنند و از این بابت نمی‌توان آن‌ها را به سبب نظراتی که اظهار کرده‌اند مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد.

(آزاد ۸۲)

که ۵۸- برقراری حکومت نظامی:

- ۱) با پیشنهاد دولت و تصویب مجلس مجاز است.
- ۲) در زمان جنگ و شرایط اضطراری با تصویب مجلس شورای اسلامی برای مدت محدود آزاد است.
- ۳) در شرایط اضطراری با پیشنهاد دولت و تصویب شورای امنیت ملی آزاد است.
- ۴) مطلقاً ممنوع است.

(آزاد ۸۲)

که ۵۹- کدام یک از عبارات زیر قانونی است؟

- ۱) نمایندگان مجلس شورای اسلامی، حق تحقیق و تفحص در کلیه امور را دارند.
- ۲) قرض و استقراض از خارجیان و فروش اموال دولتی غیر منحصر به فرد ممنوع است، مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی.
- ۳) دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات در امور مختلف به خارجیان ممنوع است، مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی.
- ۴) استخدام کارشناسان خارجی مطلقاً ممنوع و در بخش خصوصی در موارد ضرورت موقوف به تصویب مجلس شورای اسلامی است.

(سراسری ۸۳)

که ۶۰- صلاحیت مجلس شورای اسلامی کدام است؟

- ۱) مجلس می‌تواند با تصویب قانون آزادی‌ها را سلب یا محدود کند.
- ۲) هرگونه تغییر در خطوط مرزی باید به تصویب چهار پنجم نمایندگان مجلس برسد.
- ۳) اموال دولتی که نفایس ملی باشد، تنها با تصویب مجلس قابل انتقال به غیر است.
- ۴) برقراری حکومت نظامی در شرایط اضطراری، باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

(سراسری ۸۳)

که ۶۱- مصونیت پارلمانی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران شامل:

- ۱) مصونیت پارلمانی در ایران شامل عدم مسئولیت و تعرض ناپذیری نمایندگان است.
- ۲) نمایندگان را نمی‌توان بدلیل اظهاراتشان در دوره نمایندگی مورد مؤاخذه قرار داد.
- ۳) نمایندگان مجلس شورای اسلامی در ایران در صورت ارتکاب جرم، پس از کسب مجوز از مجلس قابل تعقیب می‌باشند.
- ۴) نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی در اظهار نظر و رأی خود کاملاً آزادند و نمی‌توان آن‌ها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده‌اند تعقیب یا توقیف کرد.

(سراسری ۸۳)

که ۶۲- به موجب قانون اساسی در ایران:

- ۱) نمایندگان حق دارند، در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر کنند.
- ۲) تفسیر کلیه قوانین حتی مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام هم با مجلس شورای اسلامی است.
- ۳) نمایندگان رأساً حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارند.
- ۴) مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل می‌تواند قانون وضع کند.



(سراسری ۸۳)

۶۳- در مورد صلح دعاوی مالی دولت با طرف خارجی:

- (۱) ارجاع آن به داوری موکول به تصویب هیئت وزیران است.
- (۲) صلح دعوا پس از تصویب هیئت وزیران بی‌استثنا، باید به تصویب مجلس برسد.
- (۳) صلح یا ارجاع پس از تصویب هیئت وزیران بی‌استثنا، باید به تصویب مجلس برسد.
- (۴) قراردادهای مالی دولت با طرف خارجی چون بدون تصویب مجلس بوده، لذا صلح آن ضرورتی به تصویب مجلس ندارد.

(آزاد ۸۳)

۶۴- در قوه مقننه جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) نمایندگان در اظهار نظر و رأی آزادند و نمی‌توان آن‌ها را بدین سبب در دوره نمایندگی مورد مؤاخذه قرار داد.
- (۲) نمایندگان در داخل مجلس از مصونیت پارلمانی و در خارج مجلس از مصونیت کیفری برخوردارند.
- (۳) اگر نمایندگان مجلس تشخیص دهند که اظهار نظر نماینده‌ای خلاف مصلحت نظام است، می‌توانند با اکثریت دو سوم آرا از وی سلب مصونیت کنند.
- (۴) نمایندگان حق دارند در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر کنند و از این بابت نمی‌توان آن‌ها را به سبب نظراتی که اظهار کرده‌اند مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد.

(آزاد ۸۳)

۶۵- در مورد لوایح و طرح‌های قانونی به مجلس:

- (۱) همان گونه که مجلس می‌تواند در عموم مسائل در حدود قانون اساسی قانون وضع کند، نمایندگان نیز بی‌هیچ محدودیتی حق طرح هر پیشنهادی را دارند.
- (۲) دولت می‌تواند نسبت به عموم مسائل لوایح قانونی خود را به مجلس تقدیم دارد، در حالی که نمایندگان، در تسلیم طرح به مجلس، با پاره‌ای از محدودیت‌های خاص موضوعی روبرو هستند.
- (۳) دولت و نمایندگان، در صورتی که صلاح بدانند، حق استرداد لوایح و طرح‌های قانونی را قبل از تصویب نهایی، از مجلس دارند.
- (۴) هر یک از وزیران حق استرداد لایحه تقدیمی را دارند، در حالی که نمایندگان از این حق بی‌بهره‌اند.

(آزاد ۸۳)

۶۶- در مجموعه صلاحیت‌های مجلس شورای اسلامی:

- (۱) بنا به درخواست کتبی نماینده، مجلس بر اساس ضوابط خاصی، ابتکار تحقیق و تفحص را بر عهده می‌گیرد.
- (۲) مجلس، حق واگذاری قانون‌گذاری را به غیر ندارد مگر به تشخیص مصلحت نظام.
- (۳) نمایندگان اعزامی به شورای عالی امنیت ملی، مجمع تشخیص مصلحت و شورای بازنگری قانون اساسی با رأی اکثریت مطلق نمایندگان مجلس تعیین می‌شوند.
- (۴) مجلس، حق طرح و تصویب قانون مغایر با مصوبات مجمع تشخیص مصلحت را ندارد.

(سراسری ۸۴)

۶۷- انتخاب کدام نماینده در ایران منطقه‌ای است؟

- (۱) نمایندگان ارامنه در ایران
- (۲) نمایندگان مجلس خبرگان
- (۳) نمایندگان شوراهای محلی شهرستان
- (۴) نمایندگان مجلس شورای اسلامی

(سراسری ۸۴)

۶۸- در مورد لوایح مالی دولت، طرح و پیشنهادهای اصلاحی نمایندگان....

- (۱) چنانچه به افزایش درآمد و یا هزینه‌های عمومی بیانجامد، منع قانونی دارد.
- (۲) در صورتی که به افزایش درآمد عمومی و یا تقلیل هزینه‌های عمومی بیانجامد، منع قانونی ندارد.
- (۳) در صورتی که به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه‌های عمومی بیانجامد، مطلقاً قابل طرح در مجلس نیست.
- (۴) در صورتی که به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه‌های عمومی بیانجامد، ممنوع است مگر به تصویب دو سوم نمایندگان.

(سراسری ۸۴)

۶۹- در ایران امتیاز مصونیت پارلمانی برای نمایندگان رواست، زیرا موجب:

- (۱) استمرار دوره نمایندگی می‌شود.
- (۲) توسعه اختیار نمایندگان می‌شود.
- (۳) برتری نمایندگان ملت است.
- (۴) تضمین آزادی عمل وظیفه نمایندگی است.

(سراسری ۸۴)

۷۰- مقام نمایندگی مجلس شورای اسلامی در ایران:

- (۱) امری محلی است.
- (۲) قابل عزل است.
- (۳) غیرقابل توکیل است.
- (۴) در صورت تصویب مجلس قابل انتقال است.

(سراسری ۸۴)

۷۱- کدام عبارت با قانون اساسی منطبق است؟

- (۱) گرفتن و دادن وام و کمک‌های بدون عوض داخلی و خارجی مطلقاً ممنوع است.
- (۲) استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است مگر با تصویب سه چهارم نمایندگان.
- (۳) دادن امتیاز تشکیل شرکت به خارجی‌ان ممنوع است، مگر در موارد ضرورت و تصویب $\frac{2}{3}$ نمایندگان مجلس.
- (۴) استخدام کارشناسان خارجی یا تصویب مجلس آزاد ولی دادن امتیاز به شرکت خارجی‌ان مطلقاً ممنوع است.



(آزاد ۸۴)

۷۲- در نظارت مجلس شورای اسلامی و نمایندگان بر امور کشور:

- (۱) استخدام کارشناسان خارجی ممنوع است، مگر در صورت ضرورت با تصویب مجلس.
- (۲) برقراری حکومت نظامی ممنوع است، مگر با تصویب مجلس و حداکثر برای مدت سی روز.
- (۳) دادن امتیاز تشکیل شرکت به خارجیان ممنوع است، مگر با تصویب دوسوم نمایندگان.
- (۴) هریک از نمایندگان حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارند، اما برای استیضاح وزیران تعداد آنان باید حداقل ۱۰ نفر باشد.

(آزاد ۸۴)

۷۳- مجلس شورای اسلامی حق دارد نسبت به عموم مسائل وضع قانون کند. در این خصوص:

- (۱) مجلس مطلقاً حق ندارد، به تصویب قوانینی بپردازد که موجب افزایش هزینه یا تقلیل درآمد برای دولت باشد.
- (۲) قانون‌گذاری در انحصار مجلس است مگر در امور فرهنگی که در اختیار شورای عالی انقلاب فرهنگی و در امور مصلحتی که رأساً در اختیار مجمع تشخیص مصلحت است.
- (۳) مجلس شورای اسلامی صلاحیت قانون‌گذاری در امور مربوط به بنیاد مستضعفان و دیگر نهادهای تابع رهبری را ندارد.
- (۴) مجلس نمی‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به شخص یا هیئتی واگذار کند، مگر در موارد خاص مقرر در قانون اساسی.

(آزاد ۸۴)

۷۴- مجلس شورای اسلامی از نمایندگان منتخب مردم تشکیل می‌شود و اعضای شوراهای محلی را مردم محل انتخاب می‌کنند. بنابراین:

- (۱) مجلس قابل انحلال نیست، اما تعیین ترتیب انحلال شوراهای قانونگذار است.
- (۲) هیچ یک از آنها را نمی‌توان منحل کرد، مگر به اقتضای مصلحت جامعه با تشخیص مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- (۳) انحلال مجلس قانوناً با مقام رهبری است، اما تعیین نحوه انحلال با مجلس است.
- (۴) شوراهای در صورت انحراف از وظایف قانونی خود بر اساس حکم مراجع قضایی قابل انحلال هستند، اما انحلال مجلس قانوناً با فرمان مقام رهبری صورت می‌گیرد.

(آزاد ۸۴)

۷۵- در مورد شورای نگهبان:

- (۱) تشخیص مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با احکام اسلام با اکثریت فقهای شورای نگهبان است.
- (۲) برای تصمیم‌گیری در مورد توقف انتخابات، رأی سه چهارم و در مورد تغییر خطوط مرزی، رأی چهار پنجم نمایندگان لازم و در هر دو مورد، حضور اعضای شورای نگهبان در مجلس ضروری است.
- (۳) نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی بر عهده همه اعضا و نظارت بر انتخابات خبرگان رهبری فقط بر عهده فقهای شورای نگهبان است.
- (۴) هیچ یک از قوانین بدون اظهار نظر مثبت شورای نگهبان قابل اجرا نیست.

(آزاد ۸۴)

۷۶- در مورد معاهدات بین‌المللی:

- (۱) معاهدات ساده قانوناً نیازی به تصویب مجلس ندارد.
- (۲) قانون اساسی قائل به نظارت بر اطلاق و عموم معاهدات می‌باشد.
- (۳) معاهدات رسمی قبل از انعقاد و معاهدات ساده، پس از انعقاد به تصویب مجلس می‌رسند.
- (۴) براساس تفسیر شورای نگهبان یادداشت تفاهم به طور کلی نیازی به تصویب مجلس ندارد.

(آزاد ۸۴)

۷۷- در نظارت مجلس شورای اسلامی و نمایندگان بر امور کشور:

- (۱) استخدام کارشناسان خارجی ممنوع است، مگر در صورت ضرورت با تصویب مجلس.
- (۲) برقراری حکومت نظامی ممنوع است، مگر با تصویب مجلس و حداکثر برای مدت سی روز.
- (۳) دادن امتیاز تشکیل شرکت به خارجیان ممنوع است، مگر با تصویب دوسوم نمایندگان.
- (۴) هر یک از نمایندگان حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارند، اما برای استیضاح وزیران تعداد آنان باید حداقل ۱۰ نفر باشد.

(سراسری ۸۵)

۷۸- کدام یک از احکام قانونی زیر، در ایران مطلق نیست؟

- (۱) شکنجه ممنوع است.
- (۲) حکومت نظامی ممنوع است.
- (۳) تفتیش عقاید ممنوع است.
- (۴) فروش بناها و اموال دولتی غیر منحصر به فرد ممنوع است.

(سراسری ۸۵)

۷۹- کدام نظرات قانونی است؟

- (۱) شورای نگهبان حق ابطال آیین‌نامه‌ها و تصویب‌نامه‌های خلاف شرع را دارد.
- (۲) تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت برای نظارت به هیئت عمومی دیوان عدالت اداری ارسال می‌شود.
- (۳) مصوبات دولت برای تطبیق با موازین شرع به شورای نگهبان و برای تطبیق با قانون به اطلاع رئیس مجلس می‌رسد.
- (۴) تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت، ضمن ابلاغ برای اجرا، به منظور تطبیق با قوانین، برای رئیس مجلس فرستاده می‌شود.



(سراسری ۸۵)

۸۰- در مقایسه مجلس شورای اسلامی با شورای محلی، کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) شورای محلی و مجلس هر دو قابل انحلال می‌باشند.
- (۲) نماینده مجلس منطقه‌ای و نماینده شورای محلی استانی است.
- (۳) نماینده شورای محلی قابل عزل و نماینده مجلس غیر قابل عزل است.
- (۴) نماینده مجلس، مانند نماینده شورای محلی دارای مصونیت پارلمانی است.

(سراسری ۸۵)

۸۱- به موجب قانون اساسی در تحقیق و تفحص مجلس، می‌توان گفت:

- (۱) هر نماینده حق دارد در ایفای حق قانونی، به دستگاه‌ها و ادارات مراجعه کند.
- (۲) نمایندگان فقط با اجازه مجلس می‌توانند به دستگاه‌ها مراجعه و کسب اطلاع و تحقیق کنند.
- (۳) حق تحقیق جزء صلاحیت ذاتی مجلس است، اما برای نمایندگان به هیچ ترتیبی امکان تحقیق وجود ندارد.
- (۴) حق تحقیق و تفحص در کلیه امور اطلاق عموم دارد و همه موضوعات و مقامات را شامل می‌شود.

(سراسری ۸۵)

۸۲- در مورد تصویب معاهدات بین‌المللی در ایران می‌توان گفت.....

- (۱) قانون اساسی قائل به نظارت مجلس بر اطلاق و عموم معاهدات است.
- (۲) معاهدات ساده، قانوناً نیازی به تصویب مجلس شورای اسلامی ندارد.
- (۳) معاهدات رسمی قبل از انعقاد و معاهدات ساده پس از انعقاد به تصویب مجلس می‌رسند.
- (۴) براساس نظر تفسیری شورای نگهبان، یادداشت تفاهم بطور کلی، نیاز به تصویب مجلس ندارد.

(سراسری ۸۵)

۸۳- در چگونگی حضور اعضای قوه مجریه در مجلس می‌توان گفت:

- (۱) رئیس‌جمهور و وزیران به اجتماع یا به انفراد، حق حضور در جلسات مجلس را دارند و در صورتی که نمایندگان لازم بدانند وزراء مکلف به حضور هستند.
- (۲) چنانچه هر ترکیبی از نمایندگان لازم بدانند، رئیس‌جمهور و وزراء مکلف به حضورند و مطالبشان استماع می‌شود.
- (۳) در صورتی که حداقل $\frac{1}{4}$ کل نمایندگان رئیس‌جمهور را مورد استیضاح قرار دهند وی مکلف به حضور و پاسخگویی است.
- (۴) در صورت اعلام رئیس مجلس اعضای مجریه مکلف به حضورند.

(سراسری ۸۵)

۸۴- شورای نگهبان:

- (۱) بر انتخابات مجالس خبرگان و شورای اسلامی نظارت دارد، اما بر انتخابات نمایندگان شوراهای محلی نظارتی ندارد.
- (۲) حق دارد قانون اساسی را تفسیر و تصویب‌نامه‌های خلاف شرع را ابطال کند.
- (۳) مستقیماً حق نظارت بر کلیه مقررات و ابطال آن را دارد.
- (۴) بر کلیه انتخابات مختلف که در ایران برگزار می‌شود نظارت دارد.

(آزاد ۸۵)

۸۵- کدام یک از عبارات ذیل قانونی و صحیح است:

- (۱) قاضی را نمی‌توان عزل و منتقل نمود، مگر به اقتضای مصلحت جامعه و به تصمیم رئیس قوه قضائیه
- (۲) مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص را در تمام امور دارد.
- (۳) حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل افراد مطلقاً از تعرض مصون است.
- (۴) برقراری "حکومت نظامی" ممنوع است، مگر با تصویب مجلس، به شرط آن که مدت آن بیش از سی روز نباشد و برای تمدید آن باید از مجلس کسب مجوز کرد.

(آزاد ۸۵)

۸۶- در قوه مقننه جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) نمایندگان در اظهارنظر و رأی آزادند و بدین سبب، در دوره نمایندگی، نمی‌توان آن‌ها را مورد مؤاخذه قرار داد.
- (۲) نمایندگان در داخل مجلس از مصونیت پارلمانی و در خارج مجلس از مصونیت کیفری برخوردارند.
- (۳) اگر نمایندگان مجلس تشخیص دهند که اظهار نظر نماینده‌ای خلاف مصلحت نظام است، می‌توانند با اکثریت دو سوم آرا از وی سلب مصونیت کنند.
- (۴) نمایندگان حق دارند در همه مسائل داخلی و خارجی کشور، بدون استثنا اظهارنظر کنند و از این بابت نمی‌توان آن‌ها را به سبب نظراتی که اظهار کرده‌اند، مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد.

(آزاد ۸۵)

۸۷- در مورد استیضاح رئیس‌جمهور و وزیران:

- (۱) وزیر یا هیئت وزیران با عدم حصول رأی اعتماد و رئیس‌جمهور با حصول رأی عدم کفایت عزل می‌شوند.
- (۲) وزیر استیضاح شونده با رأی عدم اعتماد عزل می‌شود، اما رئیس‌جمهور به صرف رأی عدم کفایت، عزل نمی‌شود.
- (۳) در صورتی که مجلس با اکثریت مطلق آرا به وزیر رأی عدم اعتماد و به رئیس‌جمهور رأی عدم کفایت بدهد، وزیر عزل می‌شود، اما عزل رئیس‌جمهور موکول به تصویب مقام رهبری است.
- (۴) در صورتی که وزیر تقاضای رأی اعتماد کند و وزیر با اکثریت مطلق، رأی اعتماد نیابد عزل می‌شود.



(سراسری ۸۶)

۸۸- در جهت تضمین آزادی، در قانون اساسی ایران چه تأکیدی شده است؟

(۱) سلب آزادی مطلقاً ممنوع است، اما ایجاد محدودیت‌های ضروری توسط دولت در زمان جنگ با تصویب مجلس حداکثر برای مدت سی روز امکان‌پذیر است.

(۲) برای حفظ استقلال کشور و امنیت ملی، طبق دستور مقام رهبری می‌توان آزادی‌های مشروع را برای مدت نامحدود تعطیل کرد.

(۳) سلب آزادی ممنوع است، مگر اینکه به اقتضای مصلحت جامعه و با تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام باشد.

(۴) سلب آزادی‌ها ممنوع است، مگر اینکه امنیت ملی اقتضا کند و در شرایط اضطراری باشد.

(سراسری ۸۶)

۸۹- شورای نگهبان....

(۱) بر انتخابات شورای اسلامی محل نظارت می‌کند و نظر قطعی می‌دهد.

(۲) می‌تواند تصویب‌نامه‌های خلاف شرع را ابطال و قوانین را تفسیر کند.

(۳) می‌تواند از تصویب اساسنامه سازمان‌ها و مؤسسات دولتی امتناع کند.

(۴) بر همه پرس‌ن نظارت عام دارد و حق اظهار نظر قطعی در مورد نتیجه آن را دارد.

(سراسری ۸۶)

۹۰- مجلس شورای اسلامی:

(۱) مکلف است مانع اجرای آیین‌نامه‌های خلاف قانون شود.

(۲) می‌تواند مانع از تصویب یک قانون از راه همه‌پرسی شود.

(۳) می‌تواند با تصویب خود موجب برقراری حکومت نظامی شود.

(۴) می‌تواند با تصویب خود امتیاز تشکیل شرکت خدماتی به خارجیان در ایران را واگذار کند.

(سراسری ۸۶)

۹۱- در مورد ابتکار قانون در ایران می‌توان گفت:

(۱) ابتکار یک نماینده مجلس قابل طرح در مجلس است.

(۲) وزیران به طور مستقیم حق تقدیم لایحه به مجلس را دارند.

(۳) نمایندگان مجلس در ابتکار طرح‌های قانونی به مجلس محدودیتی ندارند.

(۴) دولت نمی‌تواند نسبت به عموم مسائل، لوایح مصوب قانونی خود را به مجلس تقدیم دارد.

(آزاد ۸۶)

۹۲- مصوبات مجلس شورای اسلامی در کدام یک از موارد زیر بدون تأیید شورای نگهبان معتبر است ؟

(۱) طرح‌ها و لوایح فوری و تصمیمات غیر علنی که با مشارکت شورای نگهبان به تصویب می‌رسد.

(۲) در صورت عدم اظهار نظر شورا پس از انقضای ده روز از تاریخ وصول.

(۳) مصوباتی که به دستور مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب مجلس می‌رسد.

(۴) هیچ یک، چون مجلس شورای اسلامی بدون وجود شورای نگهبان اعتبار قانونی ندارد.

(سراسری ۸۷)

۹۳- معاهدات در ایران باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد، چون.....

(۱) مجلس به نمایندگی از ملت، مرجع صالح برای تضمین منافع عمومی است و بر معاهدات بین‌المللی نظارت استصوابی دارد.

(۲) قانون مدنی ایران چنین تکلیفی را برای مجلس پیش‌بینی می‌کند.

(۳) تفسیر شورای نگهبان چنین تکلیفی را برای مجلس پیش‌بینی می‌کند.

(۴) دادن امتیاز به خارجیان از طریق معاهدات بین‌المللی باید به تصویب مجلس برسد.

(آزاد ۸۷)

۹۴- برقراری حکومت نظامی:

(۱) با پیشنهاد دولت و تصویب مجلس مجاز است.

(۲) در زمان جنگ و شرایط اضطراری با تصویب مجلس شورای اسلامی برای مدت محدود آزاد است.

(۳) در شرایط اضطراری با پیشنهاد دولت و تصویب شورای امنیت ملی آزاد است.

(۴) مطلقاً ممنوع است.

(آزاد ۸۷)

۹۵- براساس قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص:

(۱) در تمام امور کشور به جز نهادهای وابسته به رهبری را دارد.

(۲) در امور قضایی را ندارد.

(۴) در امور قوه مجریه را دارد.

(۳) در تمام امور کشور را دارد.

(آزاد ۸۷)

۹۶- درمورد حقوق و تکالیف نمایندگان:

(۱) هر نماینده، به جز امور مربوط به رهبری و نهادهای تابعه، حق اظهار نظر در تمام مسائل را داراست.

(۲) هر نماینده حق دارد در همه مسائل داخلی و بین‌المللی اظهار نظر کند.

(۳) هر نماینده در برابر تمام ملت مسؤول است و حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد.

(۴) هیچ یک از نمایندگان حق انتقاد از قوه قضائیه را که قوه‌ای است مستقل، ندارند.



(سراسری ۸۸)

ک ۹۷- در مقایسه‌ی اختیارات شورای نگهبان با مجمع تشخیص مصلحت نظام، می‌توان گفت....

- (۱) حق شورای نگهبان پاسداری از قانون اساسی است، اما برای مجمع تشخیص مصلحت نظام پیروی از قانون اساسی شرط نیست.
- (۲) حق نظارت شرعی شورای نگهبان بر قانون اساسی اطلاق دارد، لیکن این حق برای مجمع تشخیص مصلحت نظام وجود ندارد.
- (۳) شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام هر دو باید قانون اساسی را اعمال کنند.
- (۴) هر دو نهاد برای پاسداری از قانون اساسی تابع نظر مقام رهبری می‌باشند.

(سراسری ۸۸)

ک ۹۸- در مقایسه‌ی اختیارات خاص قوه مجریه با قوه مقننه در ایران، می‌توان گفت.....

- (۱) دادن امتیاز به خارجیان پس از تصویب قوه مقننه، با قوه مجریه است.
- (۲) وضع مالیات در صلاحیت خاص قوه مقننه است، اما موارد بخشودگی آن با قوه مجریه می‌باشد.
- (۳) استخدام خارجیان در صلاحیت قوه مجریه است، اما واگذاری وام خارجی نیاز به تصویب مجلس دارد.
- (۴) ابتکار قانون برای بودجه در صلاحیت خاص قوه مجریه، اما پیشنهادهای نمایندگان برای اصلاح آن با محدودیت رو به رو است.

(سراسری ۸۸)

ک ۹۹- محدودیت‌های ضروری بر آزادی شهروندان.....

- (۱) در شرایط اضطراری به طور موقت تصمیم‌گیری و رأساً توسط دولت اعمال می‌شود.
- (۲) پس از تصویب در هیأت وزیران از طریق وزارت کشور اعمال می‌شود.
- (۳) با اجازه‌ی مجلس شورای اسلامی به طور موقت توسط دولت قابل اعمال است.
- (۴) در کمتر از سی روز توسط دولت می‌تواند اعمال شود و در صورت استمرار نیاز به تصویب مجلس دارد.

(آزاد ۸۸)

ک ۱۰۰- در قوه مقننه جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) تحقیق و تفحص در کلیه امور حق مجلس و سوال و استیضاح حق نمایندگان است و نمی‌توان آن‌ها را به سبب نظراتی که اظهار کرده‌اند، مورد تعرض قرار داد.
- (۲) نمایندگان مجلس از مصونیت کامل پارلمانی و کیفری برخوردارند.
- (۳) نمایندگان در صورت ارتکاب جرم، پیش از کسب مجوز از مجلس قابل تعقیب نیستند.
- (۴) نمایندگان در اظهار نظر و رأی آزادند و نمی‌توان آن‌ها را بدین سبب در دوره نمایندگی، مورد مؤاخذه قرار داد.

(آزاد ۸۸)

ک ۱۰۱- در حق نظارت مجلس شورای اسلامی بر امور:

- (۱) دادن امتیاز تشکیل شرکت به خارجیان بدون تصویب مجلس مطلقاً ممنوع است.
- (۲) فروش بناها و اموال دولتی و نفایس منحصر بفرد ممنوع است، مگر در حالت استثنایی با تصویب دوسوم نمایندگان مجلس.
- (۳) استخدام کارشناسان خارجی و گرفتن و دادن وام و کمکهای بدون عوض خارجی باید با تصویب مجلس باشد.
- (۴) حکومت نظامی ممنوع است، مگر با تصویب مجلس، به شرط اینکه از سی روز تجاوز نکند.

(آزاد ۸۹)

ک ۱۰۲- در قوه مقننه جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) تحقیق و تفحص در کلیه امور کشور (سیاسی، اداری و قضایی) حق مجلس و سؤال و استیضاح وزیران حق نمایندگان است و نمی‌توان آن‌ها را به سبب نظراتی که اظهار کرده‌اند، مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد.
- (۲) نمایندگان مجلس از مصونیت کامل پارلمانی و کیفری برخوردارند و به هیچ وجه نمی‌توان آن‌ها را مورد تعقیب قرار داد.
- (۳) نمایندگان در صورت ارتکاب جرم، پیش از کسب مجوز از مجلس قابل تعقیب نیستند.
- (۴) نمایندگان در اظهار نظر و رأی آزادند و نمی‌توان آن‌ها را بدین سبب، فقط در دوره نمایندگی مورد مؤاخذه و تعقیب قرار داد.

(آزاد ۸۹)

ک ۱۰۳- برقراری حکومت نظامی:

- (۱) در زمان جنگ و شرایط اضطراری با تصویب مجلس شورای اسلامی، برای مدت سی روز آزاد است.
- (۲) با پیشنهاد دولت و تصویب مجلس آزاد است.
- (۳) در شرایط اضطراری، با تصویب و تصمیم شورای عالی امنیت ملی آزاد است.
- (۴) مطلقاً ممنوع است.

(آزاد ۸۹)

ک ۱۰۴- در آیین حق و تکلیف حضور مقامات در مجلس شورای اسلامی:

- (۱) در صورتی که حداقل یک چهارم کل نمایندگان، رئیس جمهور را مورد استیضاح قرار دهند، وی موظف است ظرف یک ماه در مجلس حاضر شود و در مورد مسائل مطرح شده توضیحات کافی بدهد.
- (۲) رئیس جمهور و وزیران به اجتماع یا به انفراد حق شرکت در جلسات مجلس را دارند و در صورتی که نمایندگان لازم بدانند وزراء مکلف به حضورند.
- (۳) در صورتی که اکثریت نمایندگان لازم بدانند، اعضای شورای نگهبان مکلف به حضورند.
- (۴) اعضای شورای نگهبان به هیچ وجه الزام به حضور در مجلس را ندارند.



ک ۱۰۵- شورای نگهبان:

(آزاد ۸۹)

- (۱) بر انتخابات مجلس شورای اسلامی نظارت عام و استصوابی و بر انتخابات خبرگان رهبری نظارت استطلاعی دارد.
- (۲) حق دارد از تصویب اساسنامه سازمان‌ها و مؤسسات دولتی امتناع کند.
- (۳) بر انتخابات و همه پرسی نظارت عام دارد و نظر این شورا در مورد ابطال یا توقف انتخابات قطعی و لازم‌الاجرا است.
- (۴) حق دارد قوانین را تفسیر و تصویب‌نامه‌های خلاف شرع را ابطال کند.

ک ۱۰۶- در قوه مقننه جمهوری اسلامی:

(آزاد ۹۰)

- (۱) نمایندگان مجلس از مصونیت کامل پارلمانی و کیفری برخوردارند.
- (۲) تحقیق و تفحص در کلیه امور حق مجلس و سوال و استیضاح وزیران حق نمایندگان است و نمی‌توان آنها را به سبب نظراتی که اظهار کرده‌اند مورد تعرض و مواخذه قرار داد.
- (۳) نمایندگان در صورت ارتکاب جرم پیش از کسب مجوز از مجلس قابل تعقیب نیستند.
- (۴) نمایندگان در اظهارنظر و رأی مطلقاً آزادند و نمی‌توان آنها را بدین سبب مورد مواخذه قرار داد.

ک ۱۰۷- در مورد لوایح و طرح‌های قانونی:

(آزاد ۹۰)

- (۱) برای دولت هیچگونه محدودیت موضوعی در تقدیم لایحه وجود ندارد حال آنکه نمایندگان از این وسعت اختیار برخوردار نیستند.
- (۲) هر چند که نمایندگان هیچ محدودیتی برای تقدم طرح ندارد اما نمی‌توانند آنرا استرداد کند.
- (۳) دولت و نمایندگان در صورتی که صلاح بدانند حق استرداد لوایح و طرح‌های قانونی را قبل از تصویب نهایی از مجلس دارند.
- (۴) حقوق نمایندگان در تقدیم طرح مطلق است اما حق استرداد طرح‌های تقدیمی را ندارند.

ک ۱۰۸- در مورد نظارت مجلس بر معاهدات بین‌المللی:

(آزاد ۹۰)

- (۱) معاهدات رسمی پیش از انعقاد و معاهدات ساده به تصویب مجلس می‌رسد.
- (۲) قانون اساسی قائل به نظارت مجلس بر اطلاق و عموم همه معاهدات می‌باشد.
- (۳) معاهدات ساده قانوناً نیازی به تصویب مجلس ندارد.
- (۴) قانون اساسی بین معاهدات ساده و رسمی قائل به تفکیک شده است.

ک ۱۰۹- شورای نگهبان:

(آزاد ۹۰)

- (۱) بر انتخابات مجلس شورای اسلامی نظارت عام و استصوابی و بر انتخابات خبرگان رهبری نظارت اطلاعی دارد.
- (۲) حق دارد قوانین را تفسیر و تصویب‌نامه‌های خلاف شرع را ابطال کند.
- (۳) بر انتخابات و همه پرسی نظارت عام دارد و نظر این شورا در مورد ابطال یا توقف انتخابات قطعی و لازم‌الاجرا است.
- (۴) حق دارد از تصویب اساسنامه سازمان‌ها و مؤسسات دولتی امتناع کند.



پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکور فصل هشتم

۱- گزینه «۱» مطابق اصل ۷۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «هرگونه تغییر در خطوط مرزی ممنوع است مگر، اصلاحات جزئی با رعایت مصالح کشور به شرط این‌که، یک طرفه نباشد و به استقلال و تمامیت ارضی کشور لطمه نزند و به تصویب چهار پنجم ($\frac{4}{5}$) مجموع نمایندگان مجلس شورای اسلامی برسد». لازم به ذکر است منظور از «اصلاحات جزئی» آن است که بدون تغییر اساسی در مرزها، صرفاً در محدوده آن نقاطی که مرزبندی برای دو طرف نامناسب است اصلاحات جزئی صورت پذیرد مثلاً، تپه‌ای در مقابل تپه‌ای دیگر مبادله شود و به تشخیص دو کشور منفعت دوجانبه داشته باشد.

۲- گزینه «۳» مطابق اصل ۷۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «برقراری حکومت نظامی ممنوع است. در حال جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیت‌های ضروری را برقرار نماید، اما مدت آن به هر حال نمی‌تواند بیش از سی روز باشد و در صورتی که، ضرورت همچنان باقی باشد دولت موظف است مجدداً از مجلس کسب مجوز کند».

۳- گزینه «۱» برابر اصل ۹۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «شورای نگهبان، نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آرای عمومی و همه‌پرسی را برعهده دارد».

۴- گزینه «۴» برابر اصل ۸۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «در هر مورد که، حداقل $\frac{1}{4}$ کل نمایندگان مجلس شورای اسلامی از رئیس‌جمهور و یا هریک از نمایندگان از وزیر مسئول درباره یکی از وظایف آنان سؤال کنند...»، بنابراین باتوجه به صراحت قانونی گزینه (۴) صحیح است.

۵- گزینه «۳» مطابق اصل ۸۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «رئیس‌جمهور برای هیئت وزیران پس از تشکیل و پیش از هر اقدام دیگر باید از مجلس رأی اعتماد بگیرد...» و برابر قسمت اخیر ماده ۱۴۳ آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی «... مناط اعتبار، رأی اعتماد اکثریت مطلق آرای نمایندگان حاضر صاحب‌رأی است». از آنجایی‌که این آیین‌نامه در تاریخ ۱۳۷۹/۱/۲۰ اصلاح گردیده، مناط اعتبار رأی اعتماد اکثریت مطلق آرای نمایندگان صاحب‌رأی از قلم افتاده و نحوه‌ی آن مشخص نگردیده است و آن‌چه که، مورد توجه قرار گرفته این است که رأی اعتماد به وزیران با در نظر گرفتن قابلیت‌های فردی برای تصدی وزارت و جمعی برای عضویت در هیئت وزیران صورت گیرد که در ماده ۸۸ آیین‌نامه داخلی مجلس به آن اشاره شده است. لذا گزینه (۳) به دلیل آن‌چه گفته شد صحیح است.

۶- گزینه «۲» برابر اصل ۷۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «شرح و تفسیر قوانین عادی در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است. مفاد این اصل مانع از تفسیری که، دادرسان در مقام تمیز حق، از قوانین می‌کنند نیست».

۷- گزینه «۲» «نظارت استصوابی» در مقابل «نظارت استطلاعی» از اصطلاحات فقهی است که، در نظام حقوقی ما مورد استفاده قرار می‌گیرد و آن عبارت از این است که، برخی از اعمال حقوقی تحت نظارت مستقیم، با تصویب و صلاحدید ناظر انجام می‌شود. این اعمال بدون موافقت ناظر اعتبار ندارد. این اصطلاحات در حقوق عمومی و اساسی نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد مانند اصل ۸۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که، مقرر می‌دارد: «استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی». هم چنین مطابق اصل ۹۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آرای عمومی و همه‌پرسی را برعهده دارد».

۸- گزینه «۳» برابر اصل ۹۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با احکام اسلام با اکثریت فقهای شورای نگهبان است و عدم تعارض آن‌ها با قانون اساسی برعهده اکثریت همه‌ی اعضای شورای نگهبان است».

۹- گزینه «۴» مطابق اصل ۵۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «دیوان محاسبات عمومی به کلیه‌ی حساب‌های وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که، به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می‌کنند به ترتیبی که، قانون مقرر می‌دارد رسیدگی یا، حسابرسی می‌نماید که، هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد. دیوان محاسبات، حساب‌ها، اسناد و مدارک مربوطه را در برابر قانون جمع‌آوری و گزارش تفریغ بودجه هر سال را به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌نماید این گزارش باید در دسترس عموم گذاشته شود».



۱۰- گزینه «۴» مطابق اصل ۸۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است، مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی» اصل بر ممنوعیت استخدام کارشناسان خارجی برای دولت است و این ممنوعیت می‌تواند بنا به دلایل سیاسی، امنیتی و شغلی باشد. ضمن این‌که در موارد استخدام ضروری کارشناسان خارجی، مجلس می‌تواند با رعایت همه‌ی جوانب احتیاط و در صورت مصلحت آن را مورد تصویب قرار دهد.

۱۱- گزینه «۳» مطابق اصل ۷۴ قانون جمهوری اسلامی ایران، «لوائح قانونی پس از تصویب هیئت وزیران به مجلس تقدیم می‌شود و طرح‌های قانونی به، پیشنهاد حداقل ۱۵ نفر از نمایندگان در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است». مطابق تبصره‌ی یک ماده ۸۹ آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی: «هرگاه هیئت وزیران استرداد لایحه‌ای را تصویب نمایند در صورتی که پیش از تصویب کلیات لایحه در شور اول مجلس باشد وزیر مربوطه یا، نماینده پارلمانی دولت می‌تواند با ذکر دلیل در جلسه‌ی علنی مجلس آن را مسترد نماید»، برعکس مطابق ماده ۹۳ آیین‌نامه مزبور، طرح‌های قانونی پس از وصول و اعلام در مجلس توسط نمایندگان قابل استرداد نیست.

۱۲- گزینه «۴» مطابق اصل ۹۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی باید به شورای نگهبان فرستاده شود. شورای نگهبان موظف است آن را حداکثر ظرف ۱۰ روز از تاریخ وصول از نظر انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و چنانچه آن را مغایر ببیند برای تجدیدنظر به مجلس بازگرداند. در غیر این صورت مصوبه قابل اجراست».

۱۳- گزینه «۴» درخصوص فرض مسئله دو نظریه وجود دارد: (۱) اصل چهارم قانون اساسی از عمومیت لازم برخوردار است. و شامل تمام قوانین و مقررات کشور در حال و گذشته می‌شود، زیرا هیچ‌گونه قوانین خلاف شرع نباید اجرا شود، ضمن این‌که این اصل بر اطلاق و عموم همه‌ی قوانین حتی قانون اساسی حاکم است که به طریق اولی بر قوانین گذشته نیز حاکمیت دارد. (۲) مبتنی بر عدم شمول اصل چهارم بر قوانین و مقررات گذشته است. شورای نگهبان در اقدامات خود اصل چهارم را مستقل از اصول مربوطه به قوه‌ی مقننه دانسته و در اجرای آن برخی از قوانین و مقررات پیشین را حسب ارجاع و یا رأساً خلاف شرع تشخیص داده است. مطابق اصل چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «کلیه‌ی قوانین و مقررات مدنی، جزائی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها باید بر اساس موازین اسلامی باشد...».

۱۴- گزینه «۱» مطابق اصل ۹۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آرای عمومی و همه‌پرسی را برعهده دارد» اصول ۱۰۷، ۱۱۲ و ۱۷۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران درخصوص مجلس خبرگان رهبری، مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای بازنگری تدوین گردیده و با عنایت به اصل ۹۹ گزینه (۱) صحیح است.

۱۵- گزینه «۳» نظر مشورتی «نظر مرجع اداری است که، برای مراجع مادون آن جنبه ارشادی دارد ولی برای آنان لازم‌الاتباع نیست. و در صورت تمسک به آن، رافع مسئولیت از آنان نیست پس، هر نظر مشورتی نظر اداری است ولی هر نظر اداری، نظر مشورتی نیست». مطابق ماده‌ی ۱۵ آیین‌نامه‌ی داخلی شورای نگهبان، «درمورد شبهه مصداقیه، تفسیر تشخیص این‌که مورد را مبهم و محتاج تفسیر نداند اقدام به تفسیر نخواهد شد، اما اظهار نظر مشورتی بلامانع است». به این دلیل آیین‌نامه بین «نظر مشورتی» و تفسیر قائل به تفکیک شده است، زیرا قانون اساسی به جز تفسیر امر دیگری را بیان ننموده است و به نظر می‌رسد که، نظر مشورتی صرفاً جنبه ارشادی داشته و اعتبار «تفسیر» را دارا نیست.

۱۶- گزینه «۳» مطابق اصل ۶۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «در زمان جنگ و اشغال نظامی کشور به پیشنهاد رئیس‌جمهور و تصویب $\frac{3}{4}$ مجموع نمایندگان و تأیید شورای نگهبان انتخابات نقاط اشغال شده، یا تمامی مملکت برای مدت معینی متوقف می‌شود و در صورت عدم تشکیل مجلس جدید مجلس سابق هم چنان به کار خود ادامه خواهد داد».

۱۷- گزینه «۱» مطابق اصل ۷۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «لوائح قانونی، پس از تصویب هیئت وزیران به مجلس تقدیم می‌شود و طرح‌های قانونی به پیشنهاد حداقل ۱۵ نفر از نمایندگان در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است». برابر اصل مذکور، وزرای دولت پیش‌نویس لوایح را تهیه و به هیئت وزیران ارسال می‌کنند تا، پس از بررسی موارد مشترک یا تعارض و رفع اشکالات اساسی آن را تصویب و تقدیم مجلس نماید. هم‌چنین وفق اصل ۱۰۲ از قانون یاد شده، شورای عالی استان‌ها حق دارد در حدود وظایف خود طرح‌هایی تهیه و به طور مستقیم یا از طریق دولت به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد کنند. این طرح‌ها باید در مجلس مورد بررسی قرار گیرد.

۱۸- گزینه «۴» مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به شخص یا هیئتی واگذار کند ولی در موارد ضروری می‌تواند اختیار بعضی از قوانین را با رعایت اصل ۷۲ به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند... همچنین، مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل ۷۲ به کمیسیون‌های ذیربط واگذار کند...».



۱۹- گزینه «۳» مطابق اصل ۶۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «مذاکرات مجلس شورای اسلامی باید علنی باشد و گزارش کامل آن از طریق رادیو و روزنامه رسمی برای اطلاع عموم منتشر شود. در شرایط اضطراری، در صورتی که رعایت امنیت کشور ایجاب کند به تقاضای رئیس‌جمهور یا یکی از وزرا یا ده نفر از نمایندگان، جلسه غیر علنی تشکیل می‌شود...».

۲۰- گزینه «۲» برابر اصل ۹۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی باید به شورای نگهبان فرستاده شود. شورای نگهبان موظف است آن را حداکثر ظرف ده روز از تاریخ وصول از نظر انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و چنان‌چه آن را مغایر ببیند برای تجدیدنظر به مجلس بازگرداند. در غیر این صورت مصوبه قابل اجرا است».

۲۱- گزینه «۴» مطابق ماده ۷۰ قانون انتخابات، صدور اعتبارنامه منتخبین موقوف به تأیید صحت انتخابات از طرف شورای نگهبان می‌باشد. شورای نگهبان در اسرع وقت نظر خود را درباره‌ی انتخابات اعلام می‌نماید. وزارت کشور موظف است پس از تأیید صحت انتخابات به وسیله‌ی شورای مذکور بلافاصله دستور صدور اعتبارنامه را بدهد. وفق ماده ۷۱ از همین قانون، اعتبارنامه یادشده توسط هیئت اجرایی و ناظرین شورای مربوطه صادر می‌گردد.

۲۲- گزینه «۴» مطابق اصل ۸۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «گرفتن و دادن وام یا کمک‌های بدون عوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید با تصویب مجلس شورای اسلامی باشد».

۲۳- گزینه «۳» مطابق ماده ۲۳ آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی «هر نماینده می‌تواند از مقام نمایندگی استعفا دهد به شرط این که دارای دلیل موجهی باشد و پذیرش آن با اکثریت مطلق حاضرین است».

۲۴- گزینه «۱» در رژیم پارلمانی، دستگاه‌های متمایز «مقننه، مجریه و قضائیه» برخلاف رژیم‌های ریاستی، جنبه تخصصی کامل ندارند. یعنی، دوایر کارکرد آن‌ها در نقاطی با یکدیگر به صورت متقاطع عمل می‌کنند و قلمروهای مشترکی را ایجاد می‌کنند. مثلاً قوه‌ی مجریه در شکل‌گیری قوانین با مقننه همکاری می‌کند و مقننه در اجرای تمام و کمال قوانین در کار مجریه نظارت می‌کند. به این نوع رژیم‌ها، بعضاً همکاری قوا هم گفته می‌شود.

۲۵- گزینه «۲» بر طبق اصل ۷۹ قانون اساسی، «برقراری حکومت نظامی ممنوع است. در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیت‌های ضروری را برقرار کند ولی مدت آن به هر حال نمی‌تواند بیش از ۳۰ روز باشد...».

۲۶- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۳۹ قانون اساسی، «صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد موقوف به تصویب هیئت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می‌کند».

۲۷- گزینه «۳» مطابق اصل ۷۹ قانون اساسی، «برقراری حکومت نظامی ممنوع است. در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیت‌های ضروری را برقرار نماید ولی مدت آن به هر حال نمی‌تواند بیش از سی روز باشد...». گزینه ۳، مطابق با اصل ۹ قانون اساسی و صحیح است.

۲۸- گزینه «۴» برابر اصل ۳۷ قانون اساسی، «اصل، براءت است و هیچ‌کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود مگر این‌که جرم او در دادگاه صالح ثابت شود».

۲۹- گزینه «۳» برابر اصل ۷۱ قانون اساسی، «مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی می‌تواند قانون وضع کند». هم‌چنین مطابق اصل ۷۶ قانون مذکور، «مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد».

۳۰- گزینه «۴» مطابق اصل ۹۷ قانون اساسی، «اعضای شورای نگهبان به منظور تسریع در کار می‌توانند هنگام مذاکره درباره‌ی لایحه یا طرح قانونی در مجلس حاضر شوند و مذاکرات را استماع کنند، اما وقتی طرح یا لایحه‌ای فوری در دستور کار مجلس قرار گیرد، اعضای شورای نگهبان باید در مجلس حاضر شوند و نظر خود را اظهار نمایند».

۳۱- گزینه «۴» مطابق اصل ۷۶ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی، حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد. البته نمایندگان در این مورد حق مستقلی به عنوان شخص نماینده ندارند، بلکه این حق از حقوق خاصه مجلس است. آیین تحقیق و تفحص، براساس درخواست کتبی حداقل یک نماینده به مجلس، آغاز می‌گردد.



۳۲- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۲۵ قانون اساسی، «امضای عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، موافقت‌نامه‌ها و قراردادهای دولت ایران با سایر دولت‌ها و همچنین امضای پیمان‌های مربوط به اتحادیه‌های بین‌المللی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی با رئیس‌جمهور یا نماینده‌ی قانونی اوست».

۳۳- گزینه «۱» مطابق اصل ۵۲ قانون اساسی، «بودجه سالانه‌ی کل کشور به‌ترتیبی که، مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد. هرگونه تغییر در ارقام بودجه نیز تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود». وفق ماده‌ی یک قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱، بودجه‌ی کل کشور برنامه‌ی مالی دولت است که، برای یک سال مالی تهیه و حاوی پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و برآورد هزینه‌ها برای انجام عملیاتی است که، منجر به نیل به سیاست‌ها و به هدف‌های قانونی می‌شود».

۳۴- گزینه «۲» مطابق اصل ۹۳ اساسی، «مجلس شورای اسلامی بدون وجود شورای نگهبان اعتبار قانونی ندارد مگر درمورد تصویب اعتبارنامه نمایندگان و انتخاب شش نفر حقوقدان اعضای شورای نگهبان».

۳۵- گزینه «۲» مطابق اصل ۷۵ قانون اساسی، «طرح‌های قانونی به پیشنهاد حداقل ۱۵ نفر از نمایندگان در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است». به ترتیبی که ملاحظه می‌شود ابتکار طرح‌های قانونی با نمایندگان است. برابر ماده ۱۳۲ آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، «پس از اعلام وصول طرح قانونی، چنانچه جمعی از امضاکنندگان باقی‌مانده کمتر از ۱۵ نفر گردند، در صورتی که، تقاضای استرداد قبل از تصویب طرح در شور اول باشد، مسترد و گزارش آن به مجلس داده خواهد شد...». هم‌چنین مطابق اصل ۷۵ قانون اساسی، «طرح‌های قانونی، پیشنهادهای و اصلاحاتی که، نمایندگان درخصوص لوایح قانونی عنوان می‌کنند و به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، در صورتی قابل طرح در مجلس است، که در آن طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید نیز معلوم شده باشد».

۳۶- گزینه «۱» مطابق اصل ۷۷ قانون اساسی، «عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، قراردادهای موافقت‌نامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد». عهدنامه‌ی وین در زمینه‌ی حقوق معاهدات در ۲۳ مه ۱۹۶۹ معاهده را بدین‌گونه تعریف کرده است: «یک توافق بین‌المللی است که، به موجب مقررات حقوق بین‌الملل و به‌صورت کتبی میان کشورها منعقد شده است». موافقت‌نامه‌های نزاکتی یا اخلاقی که، به آن‌ها معاهدات سیاسی نیز گفته می‌شود معمولاً توسط قوه‌ی مجریه منعقد می‌گردند. مانند یادداشت تفاهم، صورت مجلس، توصیه‌نامه و غیره.

۳۷- گزینه «۲» مطابق اصل ۸۱ قانون اساسی، «دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات در امور تجاری و صنعتی و کشاورزی و معادن و خدمات به خارجیان مطلقاً ممنوع است». از آنجایی که، تأسیس و ایجاد شرکت‌ها و مؤسسات اقتصادی در کشور توسط بیگانگان می‌تواند، یکی از طرق نفوذ و سلطه‌ی آنان بر کشور باشد، لذا از دیرباز مورد توجه قانون‌گذار بوده است. در همین رابطه اصل ۲۳ قانون اساسی مشروطیت نیز اظهار داشته بود: «بدون تصویب مجلس شورای ملی، امتیاز تشکیل کمپانی و شرکت‌های عمومی از هر قبیل و به هر عنوان از طرف دولت داده نخواهد شد». در کشور ما مؤسسه تعریف نشده است، لیکن وفق ماده ۳ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱، «مؤسسه دولتی واحد سازمانی مشخص است، که به موجب قانون ایجاد و زیر نظر یکی از قوای سه‌گانه اداره می‌شود و عنوان وزارتخانه ندارد». با عنایت به مراتب پیش‌گفته گزینه (۱) نمی‌تواند صحیح باشد. ضمن این‌که برابر اصل ۱۳۹ قانون اساسی، صلح دعاوی راجع به، اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد موکول به تصویب هیئت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. مطابق ماده ۷۵۲ قانون مدنی، صلح ممکن است یا درمورد رفع تنازع موجود و یا جلوگیری از تنازع احتمالی در مورد معامله و غیر آن واقع شود. مضافاً این‌که مطابق اصل ۸۲ قانون اساسی، «استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است، مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی».

۳۸- گزینه «۳» مطابق اصل ۷۹ قانون اساسی، «برقراری حکومت نظامی ممنوع است. در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیت‌های ضروری را برقرار نماید ولی مدت آن به هر حال نمی‌تواند بیش از ۳۰ روز باشد و در صورتی که ضرورت هم‌چنان باقی باشد، دولت موظف است مجدداً از مجلس کسب مجوز کند».

۳۹- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری و در هر مورد موکول به تصویب هیئت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که، طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می‌کند». در فرض پرسش گزینه (۴) نمی‌تواند صحیح باشد، زیرا صلح دعاوی را به‌صورت عام آورده و در اصل مذکور صرفاً دعاوی عمومی و دولتی را بیان کرده است. بدیهی است که، گزینه‌های (۳) و (۲) هم به لحاظ عدم تشابه در عبارات با اصل ۱۳۹ نمی‌تواند صحیح باشد. لذا گزینه (۱) صحیح است. شایان ذکر است در تعریف اموال عمومی و دولتی مادتین ۲۵ و ۲۶ قانون مدنی به صراحت اشاره کرده و اموال عمومی را اموالی می‌داند، که مورد استفاده‌ی عموم است و مالک خاص ندارد مانند پل‌ها، میدانگاه‌های عمومی و غیره؛ هم‌چنین اموال دولتی را اموالی ذکر می‌کند که دولت به عنوان مصالح عمومی و منافع عمومی در اختیار دارد مانند موزه‌ها و کتابخانه‌های عمومی و غیره.



۴۰- گزینه «۳» در اصطلاح حقوق اداری، مقرراتی را که از طرف مقامات مختلف قوهی مجریه، مانند: هیئت وزیران، وزیران، استانداران، فرمانداران و سایر مقامات وضع می‌شود، «آیین‌نامه» می‌نامند. «آیین‌نامه»، قواعد کلی لازم‌الاجرای است که برای افراد به طور عام و عینی ایجاد حق و تکلیف می‌کند. آیین‌نامه بر دو قسم است (۱) اجرایی (۲) مستقل. «تصویب‌نامه» نیز در اصطلاح به مقرراتی گفته می‌شود که، هیئت دولت وضع می‌کند خواه مفاد آن یک آیین‌نامه باشد یا امر مستقل دیگری، برابر قسمت اخیر اصل ۱۳۸ قانون اساسی، «تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیون‌های مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد تا، در صورتی که، آن‌ها را برخلاف قوانین بیاید با ذکر دلیل برای تجدیدنظر به هیئت وزیران بفرستد».

۴۱- گزینه «۱» مطابق اصل ۷۳ قانون اساسی، پس از وضع و تصویب قانون، شرح و تفسیر قوانین عادی در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است و مطابق اصل ۹۸ قانون اساسی تفسیر قانون اساسی به عهده شورای نگهبان است که با تصویب سه چهارم آنان انجام می‌شود.

۴۲- گزینه «۴» مطابق اصل ۹۴ قانون اساسی کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی، باید به شورای نگهبان فرستاده شود. شورای نگهبان موظف است آن را حداکثر ظرف ده روز از تاریخ وصول از نظر انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و چنانچه آن را مغایر ببیند برای تجدید نظر به مجلس بازگرداند، در غیر این صورت مصوبه قابل اجرا است

۴۳- گزینه «۲» مطابق اصل ۷۶ قانون اساسی مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد. البته نمایندگان در این مورد حق مستقلی به عنوان شخص نماینده ندارند، بلکه این حق از حقوق خاصه مجلس است.

۴۴- گزینه «۱» مطابق اصل ۸۴ قانون اساسی، هر نماینده در برابر تمام ملت مسؤول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر نماید.

۴۵- گزینه «۱» برابر اصل ۷۹ قانون اساسی، «برقراری حکومت نظامی ممنوع است»؛ حکومت نظامی شیوهی استثنایی خاص زمان بحران می‌باشد که، در آن حکومت سیاسی به طریق نظامی تبدیل می‌شود و وظایف اداری و انتظامی و حتی در موارد قضایی، در اختیار نیروهای مسلح قرار می‌گیرد تا از طریق استثنایی و تا رفع بحران با اختیارات فوق‌العاده به اداره‌ی امور کشور بپردازند. هر چند اصل یاد شده، حالت فوق‌العاده و استثنایی را از نظر دور نداشته، لیکن ممنوعیت مطلق حکومت نظامی از ظاهر اصل قابل استنباط است، زیرا قرینه‌ی صریحی مبنی بر استثناء بر اصل وجود ندارد.

۴۶- گزینه «۳» مطابق اصل ۸۴ قانون اساسی، «هر نماینده در برابر تمام ملت مسؤول است و حق دارد در همه‌ی مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر نماید». هم‌چنین برابر اصل ۷۶ از همین قانون، «مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد». لذا باتوجه به اصل اخیرالذکر و دقت در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴)، گزینه (۳) صحیح می‌باشد. زیرا، تحقیق و تفحص در امور کشور از وظایف مجلس شورای اسلامی محسوب می‌شود، نه نماینده، ضمن این که نماینده حق دارد، در تمام مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر نماید.

۴۷- گزینه «۴» برآیند آزادی آرا مردم و رقابت‌های سیاسی داوطلبان پدیده‌ای است، که آن را «اداره‌ی امور کشور به اتکال آرا عمومی» می‌شناسند. این آزادی و رقابت فی‌نفسه سالم و مطلوب است، اما میل به قدرت عاملی است که، اکثراً رقابت ناسالمی را به همراه خود آورده و در آرای مردم اختلال ایجاد می‌کند. بدین خاطر است که، برای احتراز از مفاسد احتمالی امر نظارت بر آرای عمومی در تمام کشورهایی که مردم سالار هستند مورد قبول قرار گرفته است. این نظارت باید به دست کسانی باشد که، علاقه و منفعت خاصی نسبت به نتیجه انتخابات نداشته باشند، تا بتوانند درستی و امانت لازم را در کار نظارت بی‌طرفانه اعمال کنند. اصل ۹۹ قانون اساسی، مقرر می‌دارد: «شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آرای عمومی و همه‌پرسی را برعهده دارد».

۴۸- گزینه «۱» مطابق اصل ۹۴ قانون اساسی، «کلیه‌ی مصوبات مجلس شورای اسلامی باید به شورای نگهبان فرستاده شود. شورای نگهبان موظف است آن را حداکثر ظرف ده روز از تاریخ وصول از نظر انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و چنان چه آن را مغایر ببیند برای تجدیدنظر به مجلس بازگرداند. در غیر این صورت مصوبه قابل اجرا است».

۴۹- گزینه «۳» مطابق بند (۱) اصل ۸۹ قانون اساسی، «نمایندگان مجلس شورای اسلامی، می‌توانند در مواردی که، لازم می‌دانند هیئت وزیران یا هر یک از وزراء را استیضاح کنند. استیضاح وقتی قابل طرح در مجلس است که، با امضای حداقل ۱۰ نفر از نمایندگان به مجلس تقدیم شود...».

هم‌چنین برابر اصل ۱۳۵ قانون مذکور، «وزراء تا زمانی که، عزل نشده‌اند و یا بر اثر استیضاح یا درخواست رأی اعتماد، مجلس به آن‌ها رأی اعتماد نداده است در سمت خود باقی می‌مانند».



۵۰- گزینه «۱» مطابق اصل ۷۶ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد.

۵۱- گزینه «۱» مطابق اصل ۷۱ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی می‌تواند قانون وضع کند.

۵۲- گزینه «۴» مطابق اصل ۷۶ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد. البته نمایندگان در این مورد حق مستقلی به عنوان شخص نماینده ندارند، بلکه این حق از حقوق خاصه مجلس است و مطابق اصل ۸۸ قانون اساسی در هر مورد، که حداقل یک چهارم کل نمایندگان مجلس شورای اسلامی از رئیس جمهور و یا هر یک از نمایندگان از وزیر مسؤل، درباره یکی از وظایف آنان سوال کنند، رئیس جمهور یا وزیر موظف است در مجلس حاضر شود و به سوال جواب دهد همچنین، نمایندگان مجلس شورای اسلامی می‌توانند در مواردی که لازم می‌دانند هیئت وزیران یا هر یک از وزراء را استیضاح کنند، استیضاح وقتی قابل طرح در مجلس است که با امضای حداقل ده نفر از نمایندگان به مجلس تقدیم شود. هیئت وزیران یا وزیر مورد استیضاح باید ظرف مدت ده روز پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و به آن پاسخ گوید و از مجلس رأی اعتماد بخواهد علاوه بر این، مطابق اصل ۸۹ قانون اساسی، در صورتی که حداقل یک سوم از نمایندگان مجلس شورای اسلامی رئیس جمهور را در مقام اجرای وظایف مدیریت قوه مجریه و اداره امور اجرایی کشور مورد استیضاح قرار دهند، رئیس جمهور باید ظرف مدت یک ماه پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و در خصوص مسائل مطرح شده توضیحات کافی بدهد. در صورتی که پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس جمهور، اکثریت دو سوم کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس جمهور رأی دادند مراتب جهت اجرای بند ده اصل یکصد و دهم به اطلاع مقام رهبری می‌رسد.

۵۳- گزینه «۳» مطابق اصل ۸۱ قانون اساسی، دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات در امور تجارتي و صنعتی و کشاورزی و معادن و خدمات به خارجیان مطلقاً ممنوع است. و مطابق اصل ۸۳ قانون اساسی بناها و اموالی دولتی که از نفایس ملی باشد قابل انتقال به غیر نیست، مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی آن هم در صورتی که از نفایس منحصر به فرد نباشد.

۵۴- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۵۳ قانون اساسی، هر گونه قرارداد که موجب سلطه بیگانه بر منابع طبیعی و اقتصادی، فرهنگ، ارتش و دیگر شئون کشور گردد ممنوع است.

۵۵- گزینه «۱» مطابق قسمت اخیر اصل ۹ قانون اساسی، «... هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور، آزادی‌های مشروع را هر چند با وضع قوانین و مقررات سلب کند».

۵۶- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۵۳ قانون اساسی، «هر گونه قرارداد که، موجب سلطه بیگانه بر منابع طبیعی و اقتصادی، فرهنگ، ارتش و دیگر شئون کشور گردد ممنوع است».

۵۷- گزینه «۴» مطابق اصل ۸۴ قانون اساسی هر نماینده در برابر تمام ملت مسؤل است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر نماید. علاوه بر این مطابق اصل ۸۶ قانون اساسی: «نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی در اظهار نظر و رأی خود کاملاً آزادند و نمی‌توان آن‌ها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده‌اند یا آرائی که در مقام ایفای وظایف نمایندگی خود داده‌اند تعقیب یا توقیف کرد».

۵۸- گزینه «۴» مطابق اصل ۷۹ قانون اساسی، برقراری حکومت نظامی ممنوع است. در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیت‌های ضروری را برقرار نماید، ولی مدت آن به هر حال نمی‌تواند بیش از سی روز باشد و در صورتی که ضرورت همچنان باقی باشد دولت موظف است مجدداً از مجلس کسب مجوز کند.

۵۹- گزینه «۲» مطابق اصل ۸۰ قانون اساسی، گرفتن و دادن وام یا کمک‌های بدون عوض داخلی و خارجی از طرف دولت، باید با تصویب مجلس شورای اسلامی باشد. مطابق اصل ۸۱ قانون اساسی دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات در امور تجارتي و صنعتی و کشاورزی و معادن و خدمات به خارجیان مطلقاً ممنوع است. مطابق اصل ۸۲ قانون اساسی، استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است، مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی. از سوی دیگر مطابق اصل ۸۳ قانون اساسی بناها و اموالی دولتی که از نفایس ملی باشد، قابل انتقال به غیر نیست، مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی آن هم در صورتی که از نفایس منحصر به فرد نباشد.

۶۰- گزینه «۳» مطابق اصل ۸۳ قانون اساسی، «بناها و اموال دولتی که، از نفایس ملی باشد قابل انتقال به غیر نیست، مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی، آن هم در صورتی که از نفایس منحصر به فرد نباشد». لذا گزینه (۳) صحیح است. مطابق با اصل (۹) قانون اساسی هیچ مقامی حق ندارد آزادی‌های مشروع را هر چند با وضع قوانین و مقررات سلب کند. همچنین برابر اصل ۷۸ تغییر در خطوط مرزی صرفاً به صورت جزئی امکان‌پذیر است و ذکر عنوان هر گونه تغییر نمی‌تواند صحیح باشد. مضافاً این که برقراری حکومت نظامی ممنوع است و دولت تنها حق دارد در شرایط اضطراری با تصویب مجلس شورای اسلامی محدودیت‌های ضروری را برقرار نماید.



۶۱- گزینه «۴» مطابق اصل ۸۶ قانون اساسی، «نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی در اظهارنظر و رأی خود کاملاً آزادند و نمی‌توان آن‌ها را به سبب نظراتی که، در مجلس اظهار کرده‌اند یا آرای که در مقام ایفای وظایف نمایندگی خود داده‌اند تعقیب یا توقیف کرد».

۶۲- گزینه «۱» مطابق اصل ۸۴ قانون اساسی، «هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهارنظر نماید».

۶۳- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۳۹ قانون اساسی، «صلح دعوی راجع به اموال عمومی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد موقوف به تصویب هیئت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که، طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می‌کند».

۶۴- گزینه «۴» مطابق اصل ۸۴ قانون اساسی هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر نماید. مطابق اصل ۸۶ قانون اساسی نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی در اظهار نظر و رأی خود کاملاً آزادند و نمی‌توان آن‌ها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده‌اند یا آرای که در مقام ایفای وظایف نمایندگی خود داده‌اند تعقیب یا توقیف کرد. بنابراین مصونیت نمایندگان جهت آرامش و آزادی عمل آن‌ها در امور مربوط به نمایندگی است و نمایندگان در برابر دیگر نهادها به خاطر اظهار نظر و رأی در مجلس مسئولیتی ندارند که از لحاظ زمانی تنها مربوط به زمان نمایندگی نیست (یعنی بعد از اتمام دوره نمایندگی نیز نمی‌توان از آن‌ها به خاطر اعمال پارلمانی بازخواست نمود) و از لحاظ موضوعی فقط شامل اعمال پارلمانی با هدف پارلمانی می‌شود. در عین حال فقدان مصونیت کیفری و عدم شمول مصونیت برای کردارها و گفتارهای خصوصی و توهین‌آمیز نمایندگان وجود دارد.

۶۵- گزینه «۲» مطابق اصل ۷۴ قانون اساسی، لوایح قانونی پس از تصویب هیئت وزیران به مجلس تقدیم می‌شود و طرح‌های قانونی به پیشنهاد حداقل پانزده نفر از نمایندگان، در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است مطابق اصل ۷۵ قانون اساسی، طرح‌های قانونی و پیشنهادها و اصلاحاتی که نمایندگان در خصوص لوایح قانونی عنوان می‌کنند و به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه عمومی می‌انجامد، در صورتی قابل طرح در مجلس است، که در آن طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید نیز معلوم شده باشد.

۶۶- گزینه «۱» مطابق اصل ۷۶ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد. البته نمایندگان در این مورد حق مستقلاً به عنوان شخص نماینده ندارند، بلکه این حق از حقوق خاصه مجلس است و حتی تفویض این حق به کمیسیون‌ها، برخلاف قانون است. آیین تحقیق و تفحص، بر اساس درخواست کتبی حداقل یک نماینده به مجلس، آغاز می‌گردد.

۶۷- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۰۸ قانون اساسی، «قانون مربوط به تعداد و شرایط خبرگان، کیفیت انتخاب آن‌ها و آیین‌نامه داخلی جلسات آنان، برای نخستین دوره باید به وسیله فقهای شورای نگهبان تهیه و با اکثریت آرای آنان تصویب شود و به تصویب نهایی رهبر انقلاب برسد. از آن پس هرگونه تغییر و تجدیدنظر در این قانون و تصویب سایر مقررات مربوط به وظایف خبرگان در صلاحیت خود آنان است». انتخابات نمایندگان مجلس خبرگان استانی و یا منطقه‌ای است.

۶۸- گزینه «۲» مطابق اصل ۷۵ قانون اساسی، «طرح‌های قانونی، پیشنهادها و اصلاحاتی که، نمایندگان در خصوص لوایح قانونی عنوان می‌کنند و به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، در صورتی قابل طرح در مجلس است که، در آن طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید نیز معلوم شده باشد». لذا گزینه (۲) صحیح است. ضمن این‌که در گزینه (۲) دقیقاً عکس اصل یاد شده بیان گردید یعنی افزایش درآمد عمومی و تقلیل هزینه‌های عمومی.

۶۹- گزینه «۴» مطابق اصل ۸۶ قانون اساسی، «نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی، در اظهارنظر و رأی خود کاملاً آزادند و نمی‌توان آن‌ها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده‌اند یا آرای که در مقام ایفای وظایف نمایندگی خود داده‌اند تعقیب یا توقیف کرد».

۷۰- گزینه «۳» برابر اصل ۸۵ قانون اساسی، «سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست...».

۷۱- گزینه «۴» مطابق اصل ۸۱ قانون اساسی، «دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات در امور تجاری و صنعتی و کشاورزی و معادن و خدمات به خارجیان مطلقاً ممنوع است». هم‌چنین برابر اصل ۸۲، «استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی».

۷۲- گزینه «۱» مطابق اصل ۸۲ قانون اساسی، استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی.



۷۳- گزینه «۴» مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی، مجلس نمی‌تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیئتی واگذار کند، اما در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید به صورت آزمایشی اجرا می‌شود و تصویب نهایی آن‌ها با مجلس خواهد بود. همچنین مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب دایمی اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های ذیربط واگذار کند و یا اجازه تصویب آن‌ها را به دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد.

۷۴- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۰۶ قانون اساسی، انحلال شوراها نیز جز در صورت انحراف از وظایف قانونی ممکن نیست. مرجع تشخیص انحراف و ترتیب انحلال شوراها و طرز تشکیل مجدد آن‌ها را قانون معین می‌کند. شورا در صورت اعتراض به انحلال حق دارد به دادگاه صالح شکایت کند و دادگاه موظف است، خارج از نوبت به آن رسیدگی کند. در حالیکه مجلس مطلقاً قابل انحلال نیست.

۷۵- گزینه «۱» مطابق اصل ۹۶ قانون اساسی، تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با احکام اسلام با اکثریت فقهای شورای نگهبان (یعنی ۴ نفر) و تشخیص عدم تعارض آن‌ها با قانون اساسی بر عهده اکثریت همه اعضای شورای نگهبان (یعنی ۷ نفر) است.

۷۶- گزینه «۲» مطابق اصل ۷۷ قانون اساسی، عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، قراردادهای و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد. توضیح آن که در حقوق بین‌الملل، هرگونه توافق کتبی فی مابین دولت ایران و دیگر کشورها را که تابع قواعد حقوق بین‌الملل باشد، معاهده‌ی بین‌المللی نامیده می‌شود. قانون اساسی قائل به نظارت بر عموم معاهدات به وسیله مجلس است. در این مورد، حتی اگر موضوع خصوصی باشد ولی طرف قرارداد دولت باشد، قرارداد بین‌المللی بوده و نیاز به تصویب مجلس دارد. قراردادهای جزئی نیز، اگر خارج از محدوده اصل قراردادهای بین‌الملل باشد، شامل همین اصل می‌گردد. اما قراردادهایی که برای انجام معاملات بین سازمان‌های دولتی ایران و شرکت‌های دولتی خارجی منعقد می‌شود، تصویب مجلس را نیاز ندارد. در عین حال، یادداشت تفاهم، در صورتی که به ایجاد تعهد برای دولت ایران منجر شود، باید به تصویب مجلس برسد.

۷۷- گزینه «۱» مطابق با اصل ۸۲ قانون اساسی استخدام کارشناسان خارجی ممنوع است، مگر در صورت ضرورت با تصویب مجلس. برقراری حکومت نظامی و دادن امتیاز تشکیل شرکت، در قانون اساسی مطلقاً ممنوع است. حق تحقیق و تفحص از حقوق خاصه مجلس در تمامیت آن است و هر نماینده به صورت انفرادی حق تحقیق و تفحص ندارد.

۷۸- گزینه «۴» برابر اصل ۸۳ قانون اساسی، «بناها و اموال دولتی که، از نفایس ملی باشد، قابل انتقال به غیر نیست، مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی، آن هم در صورتی که از نفایس منحصره فرد نباشد». لذا گزینه (۴) صحیح است. ضمن این که سایر گزینه‌ها مطلقاً ممنوع هستند.

۷۹- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۷۳ قانون اساسی، «به منظور رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأمورین یا واحدها یا آیین‌نامه‌های دولتی و احقاق حق آن‌ها دیوانی به نام دیوان عدالت اداری زیر نظر رئیس قوه قضائیه تأسیس می‌گردد. حدود اختیارات و نحوه‌ی عمل این دیوان را قانون تعیین می‌کند». هم‌چنین برابر اصل ۱۷۰ به قضات دادگاه‌ها تکلیف گردیده از اجرای تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولتی که، مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود اختیارات قوه‌ی مجریه است خودداری کنند، ضمن این که هرکس می‌تواند ابطال این‌گونه مقررات را از دیوان عدالت اداری تقاضا کند. لذا گزینه (۱)، (۲) و (۳) نمی‌تواند صحیح باشد. مضافاً این که برابر قسمت اخیر اصل ۱۳۸ قانون اساسی، «تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیون‌های مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد تا، در صورتی که آن‌ها را برخلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدیدنظر به هیئت وزیران بفرستد».

۸۰- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۰۶ قانون اساسی، «انحلال شوراها جز در صورت انحراف از وظایف قانونی ممکن نیست، مرجع تشخیص انحراف و ترتیب انحلال شوراها و طرز تشکیل مجدد آن‌ها را قانون معین می‌کند...» هم‌چنین مطابق ماده ۸۱ قانون تشکیل شوراهای اسلامی مصوب ۱۳۷۵/۳/۱، «هرگاه شورا اقداماتی برخلاف وظایف مقرر یا مخالف مصالح عمومی کشور و یا حیث و میل و تصرف غیرمجاز در اموالی که، وصول و نگاهداری آن را به نحوی به عهده دارد انجام دهد به پیشنهاد کتبی فرماندار موضوع جهت انحلال شورا به هیئت حل اختلاف استان ارجاع می‌گردد...» ضمن این که وفق ماده ۸۲ از همین قانون، سلب عضویت درمورد اعضای شوراهای روستا، بخش و شهرک، با تصویب هیئت حل اختلاف استان و درمورد شورای شهرها با پیشنهاد هیئت حل اختلاف استان و تصویب هیئت حل اختلاف مرکزی خواهد بود...»

شایان ذکر است مصونیت پارلمانی صرفاً برای حفاظت نماینده مجلس در برابر تعقیب قضایی یا اعمال پلیسی به وی اعطا می‌شود و نمایندگان شوراها از آن بی‌بهره هستند.



۸۱- گزینه «۴» مطابق اصل ۷۶ قانون اساسی، «مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد». نظارت‌های گوناگون مجلس اقتضا می‌کند که، درخصوص امور کشور به تحقیق و بررسی مبادرت نماید. هرچند، طرح سؤال از طرف نمایندگان در ایجاد اطلاعات، ابزار مهمی به نظر می‌رسد اما فقط قوه‌ی مجریه را شامل می‌شود درحالی‌که از تحقیق و تفحص اطلاعاتی حاصل می‌شود که، از طریق سؤال عملی نیست، قانون اساسی در این خصوص، اختیارات وسیعی را برای مجلس قائل شده است و با ذکر عبارت «کلیه‌ی امور» در مفهوم مادی، همه‌ی مسائل داخلی و بین‌المللی و در مفهوم سازمانی، تمام سازمان‌ها و مقامات را مشمول اصل نظارت یاد شده می‌گرداند.

۸۲- گزینه «۱» مطابق اصل ۷۷ قانون اساسی، «عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، قراردادهای و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد». همچنین وفق اصل ۱۲۵ «امضای عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، موافقت‌نامه‌ها و قراردادهای دولت ایران با سایر دولت‌ها و همچنین امضای پیمان‌های مربوط به اتحادیه‌های بین‌المللی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی با رئیس‌جمهور یا نماینده قانونی اوست». مضافاً این‌که آیا، یادداشت تفاهم به‌طور کلی نیاز به تصویب مجلس دارد یا خیر؟ شورای نگهبان در پاسخ به سؤال کمیسیون سؤالات مجلس شورای اسلامی مبنی براین‌که، آیا تفاهم‌نامه‌هایی که، نمایندگان دولت باطرف‌های خارجی امضا می‌کنند و برآن فعالیت طرفین مبتنی می‌گردد جزء قرارداد به حساب می‌آید، چنین اظهارنظر کرده است: یادداشت تفاهم، چنان‌چه ایجاد تعهد نماید مثل قرارداد است و باید ضوابط مذکور در قانون اساسی نسبت به آن رعایت شود.

۸۳- گزینه «۱» مطابق اصل ۸۸ قانون اساسی، «در هر مورد که، حداقل $\frac{1}{4}$ کل نمایندگان مجلس شورای اسلامی از رئیس‌جمهور و یا هریک از نمایندگان از وزیرمسئول درباره‌ی یکی از وظایف آنان سؤال کنند، رئیس‌جمهور یا وزیر موظف است در مجلس حاضر شود و به سؤال جواب دهد و این جواب نباید درمورد رئیس‌جمهور بیش از یک ماه و درمورد وزیر بیش از ده روز به تأخیر بیافتد، مگر با عذر موجه به تشخیص مجلس شورای اسلامی، همچنین مطابق بند (۲) اصل ۸۹ در صورتی که، حداقل $\frac{1}{3}$ از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، رئیس‌جمهور را در مقام اجرای مدیریت قوه‌ی مجریه و اداره امور اجرایی کشور مورد استیضاح قراردهند، رئیس‌جمهور باید ظرف مدت یک ماه پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و درخصوص مسائل مطرح شده، توضیحات کافی بدهد. در صورتی که، پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس‌جمهور اکثریت $\frac{2}{3}$ کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس‌جمهور رأی دادند مراتب جهت اجرای بند ۱۰ اصل ۱۱۰ به اطلاع مقام رهبری می‌رسد.

۸۴- گزینه «۱» مطابق ماده‌ی ۷۸ آیین‌نامه اجرایی، «قانون تشکیل شوراهای اسلامی کشور» مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ به‌منظور برگزاری انتخابات براساس قانون هیئت‌های نظارت و هیئت‌های اجرایی تشکیل می‌شود. رسیدگی به صلاحیت داوطلبان نمایندگی با هیئت‌های نظارت و مسئولیت صحت برگزاری انتخابات حوزه‌ی «انتخابیه به‌عهده‌ی هیئت‌های اجرایی آن حوزه است و رسیدگی به شکایات داوطلبانی که، صلاحیت آن‌ها رد شود با هر دو آن‌ها است». ضمن این‌که برابر اصل ۹۹ قانون اساسی، «شورای نگهبان، نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آرای عمومی و همه‌پرسی را برعهده دارد».

۸۵- گزینه «۲» مطابق اصل ۷۶ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد.

۸۶- گزینه «۴» مطابق اصول ۸۴ و ۸۶ قانون اساسی، گزینه اول بدلیل اینکه عدم مؤاخذه را محدود به دوران نمایندگی کرده است، قابل قبول نمی‌باشد و گزینه‌های ۲ و ۳ فاقد وجاهت قانونی هستند.

۸۷- گزینه «۲» مطابق اصل ۸۹ قانون اساسی، نمایندگان مجلس شورای اسلامی می‌توانند در مواردی که لازم می‌دانند هیئت وزیران یا هر یک از وزراء را استیضاح کنند، اگر مجلس رأی اعتماد نداد هیئت وزیران یا وزیر مورد استیضاح عزل می‌شود. علاوه بر این، در صورتی که حداقل یک سوم از نمایندگان مجلس شورای اسلامی رئیس‌جمهور را در مقام اجرای وظایف مدیریت قوه مجریه و اداره امور اجرایی کشور مورد استیضاح قرار دهند، در صورتی که پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس‌جمهور، اکثریت دو سوم کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس‌جمهور رأی دادند، مراتب جهت اجرای بند ده اصل یکصد و دهم به اطلاع مقام رهبری می‌رسد.

۸۸- گزینه «۱» مطابق قسمت اخیر اصل ۹ قانون اساسی، «هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را هرچند با وضع قوانین و مقررات سلب کند». همچنین مطابق اصل ۷۹ از قانون مذکور، «برقراری حکومت نظامی ممنوع است. درحالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد باتصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیت‌های ضروری را برقرار نماید...».



۸۹- گزینه «۴» اصل ۶ قانون اساسی، مقرر می‌دارد: «در جمهوری اسلامی ایران، امور کشور باید به اتکای آرای عمومی اداره شود از راه انتخابات؛ انتخاب رئیس‌جمهور، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شوراها و نظایر این‌ها، یا از راه همه‌پرسی در مواردی که، در اصول دیگر این قانون معین می‌گردد». همه‌پرسی یکی از شیوه‌های حاکمیت ملی و حق مردم در تعیین سرنوشت خویش می‌باشد. از آن جایی که، همه‌پرسی نیز مانند انتخابات ممکن است دستخوش برخی از جریان‌ها ناسالم قرار گیرد اصل ۹۹ قانون اساسی، وظیفه‌ی نظارت بر آن را به عهده‌ی شورای نگهبان گذاشته است. ماده ۳۷ قانون همه‌پرسی در جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۸/۴/۶ در این خصوص اعلام می‌دارد: «شورای نگهبان طبق قانون نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری بر همه‌پرسی نظارت خواهد کرد».

۹۰- گزینه «۲» مطابق اصل ۹۵ قانون اساسی، «در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه‌ی مقننه از راه همه‌پرسی و مراجعه مستقیم به آرای عمومی صورت گیرد. درخواست مراجعه به آرای عمومی باید به تصویب $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان مجلس برسد». باعنایت به صدق عکس این اصل که ممکن است اعمال قوه‌ی مقننه از راه همه‌پرسی و مراجعه مستقیم به آرای مردم صورت نگیرد... مجلس شورای اسلامی می‌تواند مانع از تصویب یک قانون از راه همه‌پرسی شود.

۹۱- گزینه «۴» مطابق اصل ۷۴ قانون اساسی، «لوايح قانونی پس از تصویب هیئت وزیران به مجلس تقدیم می‌شود...» برابر قوانین و مقررات موضوعه و به‌ویژه اصل ۷۱ قانون اساسی، «مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی می‌تواند قانون وضع کند». لیکن دولت نیز در مقام اجرا خود را نیازمند قوانینی می‌بیند که، در ایجاد نظم عمومی و تأمین نیازمندی‌های جامعه راهنمایش باشد. هرچند در اکثر موارد، وزراء به صورت مستقل مأمور اجرای قوانینی هستند، که توسط قوه‌ی مقننه وضع گردیده است اما پیشنهاد وضع قانون به عنوان لایحه‌ی قانونی تقدیم مجلس می‌شود.

۹۲- گزینه «۲» مطابق اصل ۹۴ قانون اساسی، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی، باید به شورای نگهبان فرستاده شود. شورای نگهبان موظف است آن را حداکثر ظرف ده روز از تاریخ وصول از نظر انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و چنانچه آن را مغایر ببیند برای تجدید نظر به مجلس بازگرداند، در غیر این صورت مصوبه قابل اجرا است.

۹۳- گزینه «۱» مطابق اصل ۷۷ قانون اساسی، «عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، قراردادهای و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد». همچنین برابر اصل ۱۲۵ از قانون یادشده، امضای عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، موافقت‌نامه‌ها و قراردادهای دولت ایران با سایر دولت‌ها و همچنین امضای پیمان‌های مربوط به اتحادیه‌های بین‌المللی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی با رئیس‌جمهور یا نماینده قانونی اوست». برخی از اعمال دولت به لحاظ حساسیت امر و برای رعایت منتهای احتیاط در جهت حفظ منافع جامعه تحت نظارت شدید مجلس قرار دارد بدین معنا که، اعمال مورد نظر فقط با کسب اجازه‌ی قبلی و تصویب مجلس قابل اجرا است. این نظارت را «استصوابی» می‌گویند که درمقابل نظارت اطلاعی قرار دارد. حق مجلس شورای اسلامی در تصویب قراردادهای بین‌المللی، تغییر خطوط مرزی، حالت فوق‌العاده و برخی دیگر از اعمال دولت را می‌توان از موارد نظارت استصوابی برشمرد.

۹۴- گزینه «۴» مطابق اصل ۷۹ قانون اساسی، برقراری حکومت نظامی ممنوع است. در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیت‌های ضروری را برقرار نماید، ولی مدت آن به هر حال نمی‌تواند بیش از سی روز باشد و در صورتی که ضرورت همچنان باقی باشد دولت موظف است، مجدداً از مجلس کسب مجوز کند، اما به صورت حکومت نظامی ممنوع است.

۹۵- گزینه «۳» مطابق اصل ۷۶ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد و این حق اطلاق و عمومیت دارد.

۹۶- گزینه «۲» مطابق اصل ۸۴ قانون اساسی، هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر نماید.

۹۷- گزینه «۳» مطابق اصل ۴ قانون اساسی، «کلیه‌ی قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها باید براساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه‌ی اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر به عهده‌ی فقهای شورای نگهبان است». همچنین برابر اصل ۹۳ کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی باید به شورای نگهبان فرستاده شود.

شورای نگهبان موظف است آن را حداکثر ظرف ۱۰ روز از تاریخ وصول از نظر انطباق بر موازین اسلامی و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و چنانچه آن را مغایر ببیند برای تجدیدنظر به مجلس بازگرداند... «همچنین برابر اصل ۱۱۲ قانون اساسی، مجمع تشخیص مصلحت نظام برای تشخیص مصلحت در مواردی که، مصوبه‌ی مجلس شورای اسلامی را شورای نگهبان خلاف موازین شرع و یا قانون اساسی بداند و مجلس با در نظر گرفتن مصلحت نظام، نظر شورای نگهبان را تأمین نکند و مشاوره در اموری که، رهبری به آنان ارجاع می‌دهد و سایر وظایفی که، در این قانون ذکر شده است به دستور رهبری تشکیل می‌شود...» لذا هر دو مکلف به اعمال قانون اساسی هستند.



۹۸- گزینه «۴» برابر با اصل ۵۲ قانون اساسی، «بودجه‌ی سالانه‌ی کشور به ترتیبی که، در قانون مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد. هرگونه تغییر در ارقام بودجه نیز تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود». درواقع بودجه، پیش‌بینی برنامه‌ی مالی دولت برای مدت معین از حیث تخمین درآمدها و محاسبه‌ی هزینه‌ها و کوشش در راه ایجاد موازنه درآمدها و هزینه‌ها هر سال در سند مشخص و معینی است که، برای سال آینده گنجانده می‌شود. و مجلس باتصویب بودجه پیشنهادی دولت اجازه می‌دهد. اولاً: درآمدهای پیش‌بینی خود را تأمین کند. ثانیاً: هزینه‌های مورد لزوم خود را انجام دهد.



۹۹- گزینه «۳» مطابق اصل ۷۹ قانون اساسی، «برقراری حکومت نظامی ممنوع است. در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن دولت حق دارد باتصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیت‌های ضروری را برقرار نماید ولی مدت آن به هر حال نمی‌تواند بیش از ۳۰ روز باشد و در صورتی که ضرورت هم‌چنان باقی باشد، دولت موظف است مجدداً از مجلس کسب مجوز کند».



۱۰۰- گزینه «۱» مطابق اصول ۸۴ و ۸۶ قانون اساسی. گزینه ۴ بدلیل اینکه عدم مؤاخذه را محدود به دوران نمایندگی کرده است، قابل قبول نمی‌باشد و گزینه‌های ۲ و ۳ فاقد وجاهت قانونی هستند.



۱۰۱- گزینه «۳» مطابق اصول ۸۰ و ۸۲ قانون اساسی، استخدام کارشناسان خارجی و گرفتن و دادن وام و کمک‌های بدون عوض خارجی باید با تصویب مجلس باشد. بقیه گزینه‌ها مطلقاً ممنوع است و حتی مجلس نیز نمی‌تواند مصوبه‌ای در این موارد داشته باشد، چرا که خلاف قانون اساسی و خارج از اختیارات مجلس در وضع قانون عادی است. (کنترل قانون عادی توسط قانون اساسی)



۱۰۲- گزینه «۱» مطابق اصول ۸۴ و ۸۶ قانون اساسی، گزینه‌های ۲ و ۳ فاقد وجاهت قانونی هستند و گزینه (۴) به دلیل این که عدم مؤاخذه را محدود به دوران نمایندگی کرده است، قابل قبول نمی‌باشد.



۱۰۳- گزینه «۴» مطابق اصل ۷۹ قانون اساسی، برقراری حکومت نظامی ممنوع است. در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیت‌های ضروری را برقرار نماید، ولی مدت آن به هر حال نمی‌تواند بیش از سی روز باشد و در صورتی که ضرورت هم‌چنان باقی باشد دولت موظف است مجدداً از مجلس کسب مجوز کند.



۱۰۴- گزینه «۲» مطابق اصل ۷۰ قانون اساسی، رئیس جمهور و معاونان او و وزیران به اجتماع یا به انفراد حق شرکت در جلسات علنی مجلس را دارند و می‌توانند مشاوران خود را همراه داشته باشند و در صورتی که نمایندگان لازم بدانند، وزراء مکلف به حضورند.



۱۰۵- گزینه «۳» مطابق اصل ۹۹ قانون اساسی، شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آرا عمومی و همه‌پرسی را بر عهده دارد. خود شورای نگهبان، نوع این نظارت را استصوابی می‌داند و تفسیر می‌کند. توضیح آن که نظارت را می‌توان به دو صورت استطلاعی و استصوابی اعمال نمود. نظارت استطلاعی، ناظر به کسب اطلاع و در جریان بودن نهاد ناظر است که موارد غیر قابل تأیید را اعلام نماید و نظارت استصوابی، ناظر به کسب اجازه و تأیید نهاد ناظر است که موارد قابل تأیید را اعلام نماید.



۱۰۶- گزینه «۲» مطابق اصل ۷۶، ۸۸، ۸۹ و ۸۶ قانون اساسی:

مطابق اصل ۷۶ قانون اساسی: «مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد».

مطابق اصل ۸۸ قانون اساسی: «در هر مورد که حداقل یک چهارم کل نمایندگان مجلس شورای اسلامی از رئیس جمهور و یا هر یک از نمایندگان از وزیر مسئول، درباره یکی از وظایف آنان سوال کنند، رئیس جمهور یا وزیر موظف است در مجلس حاضر شود و به سوال جواب دهد و این جواب نباید در مورد رئیس جمهور بیش از یک ماه و در مورد وزیر بیش از ده روز به تأخیر افتاد مگر با عذر موجه به تشخیص مجلس شورای اسلامی».

اصل سابق اصل هشتاد و هشتم: در هر مورد که نماینده‌ای از وزیر مسئول درباره یکی از وظایف او سؤال کند آن وزیر موظف است در مجلس حاضر شود و به سوال جواب دهد و این جواب نباید بیش از ده روز به تأخیر افتد مگر با عذر موجه به تشخیص مجلس شورای ملی».

مطابق اصل ۸۹ قانون اساسی: «نمایندگان مجلس شورای اسلامی می‌توانند در مواردی که لازم می‌دانند هیئت وزیران یا هر یک از وزراء را استیضاح کنند، استیضاح وقتی قابل طرح در مجلس است که با امضای حداقل ده نفر از نمایندگان به مجلس تقدیم شود. هیئت وزیران یا وزیر مورد استیضاح باید ظرف



مدت ده روز، پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و به آن پاسخ گوید و از مجلس رأی اعتماد بخواهد. در صورت عدم حضور هیئت وزیران یا وزیر برای پاسخ، نمایندگان مزبور درباره استیضاح، خود توضیحات لازم را می‌دهند و در صورتی که مجلس مقتضی بداند اعلام رأی عدم اعتماد خواهد کرد. اگر مجلس رأی اعتماد نداد، هیئت وزیران یا وزیران یا وزیر مورد استیضاح عزل می‌شود. در هر دو صورت وزرای مورد استیضاح نمی‌توانند در هیئت وزیرانی که بلافاصله بعد از آن تشکیل می‌شود عضویت پیدا کنند. در صورتی که حداقل یک سوم از نمایندگان مجلس شورای اسلامی رئیس جمهور را در مقام اجرای وظایف مدیریت قوه مجریه و اداره امور اجرایی کشور مورد استیضاح قرار دهند، رئیس جمهور باید ظرف مدت یک ماه پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و در خصوص مسائل مطرح شده توضیحات کافی بدهد. در صورتی که پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس جمهور، اکثریت دو سوم کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس جمهور رأی دادند مراتب جهت اجرای بند ده اصل یکصد و دهم به اطلاع مقام رهبری می‌رسد.

اصل سابق اصل هشتاد و نهم: نمایندگان مجلس می‌توانند در مواردی که لازم می‌دانند هیئت وزیران یا هر یک از وزراء را استیضاح کنند. استیضاح وقتی قابل طرح در مجلس است که با امضای حداقل ده نفر از نمایندگان به مجلس تقدیم شود. هیئت وزیران یا وزیر مورد استیضاح، باید ظرف مدت ده روز پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و به آن پاسخ گوید و از مجلس رأی اعتماد بخواهد. در صورت عدم حضور هیئت وزیران یا وزیر برای پاسخ نمایندگان مزبور درباره استیضاح خود توضیحات لازم را می‌دهند و در صورتی که مجلس مقتضی بداند اعلام رأی عدم اعتماد خواهد کرد. اگر مجلس رأی اعتماد نداد هیئت وزیران یا وزیر مورد استیضاح عزل می‌شود. در هر دو صورت نخست‌وزیر یا وزرای مورد استیضاح نمی‌توانند در هیئت وزیرانی که بلافاصله بعد از آن تشکیل می‌شود عضویت پیدا کنند.

مطابق اصل ۸۶ قانون اساسی: «نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی در اظهار نظر و رأی خود کاملاً آزادند و نمی‌توان آنها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده‌اند یا آرای که در مقام ایفای وظایف نمایندگی خود داده‌اند تعقیب یا توقیف کرد».

۱۰۷- گزینه «۱» مطابق اصل ۷۴ و ۷۵ قانون اساسی:

مطابق اصل ۷۴ قانون اساسی: «لوائح قانونی پس از تصویب هیئت وزیران به مجلس تقدیم می‌شود و طرح‌های قانونی به پیشنهاد حداقل پانزده نفر از نمایندگان، در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است».

مطابق اصل ۷۵ قانون اساسی: «طرح‌های قانونی و پیشنهادها و اصلاحاتی که نمایندگان در خصوص لوایح قانونی عنوان می‌کنند و به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه عمومی می‌انجامد، در صورتی قابل طرح در مجلس است که در آن طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید نیز معلوم شده باشد».

۱۰۸- گزینه «۲» مطابق اصل ۷۷ قانون اساسی:

مطابق اصل ۷۷ قانون اساسی: «عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، قراردادها و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد».

۱۰۹- گزینه «۳» مطابق اصل ۹۹ قانون اساسی:

مطابق اصل ۹۹ قانون اساسی: «شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آرای عمومی و همه‌پرسی را بر عهده دارد. اصل سابق اصل نود و نهم: شورای نگهبان نظارت بر انتخاب رئیس جمهور، انتخابات مجلس شورای ملی و مراجعه به آرای عمومی و همه‌پرسی را بر عهده دارد».



فصل نهم

«قوه مجریه»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل نهم

- ک ۱- در جمهوری اسلامی ایران در صورت فوت یا معذورت رئیس‌جمهور و در صورتی که رئیس‌جمهور معاون اول نداشته باشد کفالت ریاست‌جمهوری به عهده کیست؟** (سراسری ۷۵)
- (۱) شورایی از معاونان رئیس‌جمهور
(۲) شورایی از رئیس‌مجلس و رئیس دیوان عالی کشور و یک نماینده رهبر
(۳) فردی به انتخاب مجلس شورای اسلامی
(۴) فردی به انتخاب رهبر
- ک ۲- در جمهوری اسلامی ایران مسئولیت رئیس‌جمهور در مقابل کیست؟** (سراسری ۷۵)
- (۱) ملت و رهبر و مجلس شورای اسلامی
(۲) فقط ملت مسلمان
(۳) فقط مجلس شورای اسلامی
(۴) تنها مقام رهبری
- ک ۳- اجرای بند ده اصل یکمصد و دهم قانون اساسی در مورد عزل رئیس‌جمهور پس از رأی حداقل چند نماینده، شدنی است؟** (سراسری ۷۶)
- (۱) اکثریت نمایندگان حاضر
(۲) دوسوم کل نمایندگان
(۳) نیمی از نمایندگان
(۴) یک سوم مجموع نمایندگان
- ک ۴- در صورت عزل رئیس‌جمهور:** (سراسری ۷۷)
- (۱) دولت را نمی‌توان عزل کرد، مگر با تصمیم مقام رهبری.
(۲) وزراء را نمی‌توان استیضاح کرد.
(۳) نمی‌توان به امر همه پرسى اقدام نمود مگر با تصویب دو سوم نمایندگان.
(۴) نمی‌توان تجدید نظر در قانون اساسی نمود، مگر به طور استثنای با تأیید رهبری.
- ک ۵- در کشور ما رسیدگی به اتهام رئیس‌جمهور در مورد جرایم عادی با کدام مرجع است؟** (سراسری ۷۷)
- (۱) دادگاه‌های عمومی و در حضور هیئت منصفه
(۲) مجلس شورای اسلامی
(۳) دیوان عالی کشور
(۴) دادگاه‌های عمومی و با اطلاع مجلس
- ک ۶- برای انتخاب شدن به ریاست‌جمهوری باید ایرانی الاصل بود. ایرانی الاصل به چه معنایی است؟** (سراسری ۷۸)
- (۱) رئیس‌جمهور می‌تواند از پدر ایرانی با تابعیت اکتسابی باشد، تابعیت اصلی مادر بی‌تأثیر است.
(۲) رئیس‌جمهور باید ایرانی باشد حتی اگر تابعیت پدر و مادرش اکتسابی باشد.
(۳) رئیس‌جمهور باید خود ایرانی و از پدر با تابعیت اصلی ایرانی باشد.
(۴) پدر رئیس‌جمهور می‌تواند تابعیت اکتسابی ایرانی داشته باشد، اما مادرش باید دارای تابعیت اصلی ایرانی باشد.
- ک ۷- در مدتی که اختیارات و مسئولیت‌های رئیس‌جمهور بر عهده معاون اول است:** (سراسری ۷۹)
- (۱) دولت را نمی‌توان استیضاح کرد، اما استیضاح وزیران بلاشکال است.
(۲) وزراء را نمی‌توان استیضاح کرد و یا به آنان رأی عدم اعتماد داد.
(۳) وزراء قابل استیضاح می‌باشند و در صورت عزل، معاون اول به جای آن سرپرست موقت تعیین خواهد کرد.
(۴) هرگونه سوال، استیضاح، همه‌پرسی و یا تجدید نظر در قانون اساسی ممنوع است.
- ک ۸- رئیس‌جمهور:** (سراسری ۷۹)
- (۱) در مسایل بسیار مهم می‌تواند رأساً و از طریق مراجعه مستقیم به آراء عمومی، قانونی را به تصویب برساند.
(۲) سفیران را تعیین و استوارنامه آن‌ها را امضا کند.
(۳) مسئولیت امور برنامه و بودجه، اعطای نشان‌های دولتی و ریاست شورای عالی امنیت ملی را بر عهده دارد.
(۴) می‌تواند مصوبات مجلس را امضا کند و رأساً برای دولت نمایندگان ویژه تعیین کند.
- ک ۹- نیروهای مسلح (ارتش، سپاه و نیروی انتظامی) و اعضای آن تحت امر مقام رهبری هستند؛ بنابراین:** (سراسری ۸۰)
- (۱) از آنجا که ارتش موظف به دفاع از استقلال و تمامیت ارضی کشور است اعضای آن قانوناً از دخالت در امور سیاسی ممنوع هستند. سپاه مسئول حفظ دست آوردهای انقلاب (امر سیاسی) است، اعضای آن حسب وظیفه حق دخالت در امور سیاسی را دارا هستند.
(۲) اعضای ارتش و سپاه اصولاً از دخالت در امور سیاسی ممنوعند. فرمانده سپاه پاسداران نیز مشمول این قاعده کلی است، اما در مقام دستاوردهای انقلاب در صورت رسوخ عناصر ناباب و لیبرال از طریق انتخابات به مجلس، شرعاً و قانوناً حق دخالت در امور سیاسی با اذن مقام رهبری را داراست.
(۳) اعضای ارتش و سپاه به لحاظ برخورداری از قدرت نظامی حق عضویت در گروه‌های سیاسی و حق فعالیت سیاسی ندارند.
(۴) اعضای ارتش و سپاه حق دخالت در امور سیاسی را ندارند، مگر در صورت برقراری حکومت نظامی.



(سراسری ۸۰)

ک ۱۰- رئیس‌جمهور در صورت بروز اختلاف بین دستگاه‌های دولتی:

- (۱) موضوع اختلاف را در هیئت وزیران به بحث می‌گذارد و سپس اتخاذ تصمیم می‌نماید.
- (۲) در صورتی که نیاز به تفسیر داشته باشد از مجلس شورای اسلامی کسب نظر مشورتی می‌کند.
- (۳) در مقام ریاست و نظارت رأساً اتخاذ تصمیم می‌نماید.
- (۴) حل اختلاف را به هیئت وزیران پیشنهاد می‌کند.

(آزاد ۸۰)

ک ۱۱- رئیس‌جمهور مسئولیت اجرای قانون اساسی را:

- (۱) صرفاً در امور قوه مجریه دارا است.
- (۲) در تمام اصول، به جز اصول مربوط به رهبری و قوه قضائیه، دارا است.
- (۳) در تمام اصول، به جز اصول مربوط به رهبری، دارا است.
- (۴) از طریق نظارت، کسب اطلاعات، بازرسی، پیگیری، بررسی و اقدامات لازم دارا است.

(سراسری ۸۱)

ک ۱۲- رئیس‌جمهور حق دارد:

- (۱) در مسائل بسیار مهم، با رعایت قانون اساسی از طریق همه پرسی اعمال قوه مقننه بنماید.
- (۲) مصوبات مجلس را امضاء کند و برای اجرا در اختیار مسئولان قرار دهد.
- (۳) رأساً برای دولت نمایندگان ویژه تعیین کند.
- (۴) سفیران را تعیین و استوارنامه آن‌ها را امضا می‌کند.

(سراسری ۸۱)

ک ۱۳- رئیس‌جمهور مسئولیت اجرای قانون اساسی را برعهده دارد در این ارتباط:

- (۱) مسئولیت اجرای قانون اساسی فقط در محدوده قوه مجریه است.
- (۲) قوه قضائیه به خاطر استقلال مقرر در قانون اساسی از شمول نظارت و اخطار مستثنی است.
- (۳) این مسئولیت از طریق نظارت، تعقیب و ارجاع پرونده متخلفین به محاکم و نیز اخطار به قوای سه‌گانه قابل اعمال است.
- (۴) این مسئولیت اطلاق به عموم دارد و رئیس‌جمهور حتی حق ابطال اعمال خلاف قانون اساسی در تمام نهادهای حکومتی را داراست.

(آزاد ۸۱)

ک ۱۴- در وظایف و اختیارات رئیس‌جمهور:

- (۱) رئیس‌جمهور می‌تواند در موارد خاص بر حسب ضرورت، رأساً نماینده یا نمایندگان ویژه با اختیارات مشخص قانونی تعیین نماید.
- (۲) رئیس‌جمهور حق مشارکت در اعمال قوه مقننه از طریق همه پرسی را با تصویب دو سوم مجموع نمایندگان دارا است.
- (۳) رئیس‌جمهور پس از انتخاب، موظف به تعیین معاون اول است و می‌تواند برای انجام امور خود معاونان دیگری را نیز تعیین نماید.
- (۴) رئیس‌جمهور می‌تواند با موافقت مجلس، وزراء را عزل کند و برای وزرای جدید از مجلس رأی اعتماد بگیرد.

(آزاد ۸۱)

ک ۱۵- قانون اساسی نمایندگان ویژه را به عنوان یک تأسیس حقوقی با اختیارات مشخص مورد اشاره قرار داده است:

- (۱) تصمیمات نمایندگان ویژه، بدون تأیید هیئت وزیران اعتبار قانونی ندارد.
- (۲) تصمیمات نمایندگان ویژه، پس از تأیید رئیس‌جمهور در حکم تصمیمات قانونی دولت است.
- (۳) تصمیمات نمایندگان ویژه، در حکم تصمیمات رئیس‌جمهور و دولت خواهد بود.
- (۴) تصمیمات نمایندگان ویژه، پس از تأیید هیئت وزیران در حکم تصمیمات قانونی دولت است.

(آزاد ۸۱)

ک ۱۶- تصویب لوایح قانونی و آیین‌نامه‌های دولت در صلاحیت هیئت وزیران است:

- (۱) تصویب لوایح قضایی توسط هیئت وزیران صرفاً یک امر تشریفاتی است.
- (۲) تصویب لوایح و تقدیم آن به مجلس از صلاحیت‌های انحصاری هیئت وزیران می‌باشد.
- (۳) تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی و مستقل در قوه مجریه از صلاحیت‌های انحصاری وزیران می‌باشد.
- (۴) هیئت وزیران می‌تواند تصویب لوایح دولت را به کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر واگذار نماید.

(سراسری ۸۲)

ک ۱۷- حل اختلاف بین دستگاه‌های اجرایی با کیست؟

- (۱) رئیس‌جمهور
- (۲) محاکم دادگستری
- (۳) هیئت وزیران
- (۴) معاون اول رئیس‌جمهور

**که ۱۸- رئیس جمهور در ایران می‌تواند:**

(سراسری ۸۲)

- (۱) سفیران را تعیین و استوارنامه آن‌ها را امضا کند.
- (۲) در مسائل بسیار مهم، با رعایت قانون اساسی به ابتکار تصویب قانون از راه همه پرسی دست یازد.
- (۳) هر یک از وظایف و مسؤولیت‌های قانونی خود را به معاون اول تفویض کند.
- (۴) رأساً برای دولت نماینده ویژه تعیین نماید که تصمیمات وی در حکم مصوبات هیئت وزیران است.

که ۱۹- در رابطه با آزادی احزاب در ایران می‌توان گفت که:

(سراسری ۸۲)

- (۱) اقلیت‌های دینی شناخته شده حق عضویت در هر یک از احزاب را دارا می‌باشند.
- (۲) به طور مطلق هیچ کس را نمی‌توان از شرکت در حزبی منع یا به شرکت در یکی از آن‌ها مجبور کرد.
- (۳) حق فعالیت سیاسی برای همه افراد در ایران حتی برای نیروهای نظامی تضمین شده است.
- (۴) هیچ کس را نمی‌توان از شرکت در آن‌ها منع کرد، به جز اعضای نیروهای مسلح که حق عضویت در گروه‌های سیاسی را ندارند.

که ۲۰- در مورد آیین‌نامه‌های دولتی:

(آزاد ۸۲)

- (۱) آیین‌نامه‌های مصوب وزیران و هیئت وزیران ضمن ابلاغ برای اجرا به منظور تطبیق با قانون، برای رئیس مجلس شورای اسلامی فرستاده می‌شود.
- (۲) شورای نگهبان حق ابطال آیین‌نامه‌های خلاف شرع را دارد.
- (۳) تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت به منظور تطبیق با قانون اساسی و شرع، برای رئیس مجلس شورای اسلامی فرستاده می‌شود.
- (۴) مصوبات برای تطبیق با شرع به اطلاع شورای نگهبان و برای تطبیق با قانون به اطلاع رئیس مجلس می‌رسد.

که ۲۱- در مورد رسمیت معاهدات بین‌المللی:

(آزاد ۸۲)

- (۱) امضای معاهدات بین‌المللی پس از تصویب مجلس با رئیس جمهور یا نماینده قانونی اوست.
- (۲) امضای معاهدات بین‌المللی قائم به شخص رئیس جمهور است و قابل واگذاری نیست.
- (۳) رسمیت معاهدات بین‌المللی صرفاً موکول به تصویب مجلس شورای اسلامی است.
- (۴) تصویب معاهدات بین‌المللی مؤخر بر امضای نهایی طرفین است.

که ۲۲- رئیس جمهور:

(سراسری ۸۳)

- (۱) موظف است مصوبات مجلس را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضا کند.
- (۲) حق دارد هریک از وظایف قانونی خود را به معاون اول تفویض کند.
- (۳) حق دارد رأساً نماینده ویژه ای برای دولت در منطقه زلزله زده شهرستان بم تعیین کند.
- (۴) حق دارد سفیران را تعیین و استوارنامه آن‌ها را تأیید کند.

که ۲۳- در مدت کفالت ریاست جمهوری در ایران:

(سراسری ۸۳)

- (۱) مجلس نمی‌تواند از وزراء سؤال کند.
- (۲) مجلس نمی‌تواند به وزراء رأی اعتماد دهد.
- (۳) مجلس نمی‌تواند وزیران را استیضاح کند.
- (۴) اعمال قوه مقننه نیز از طریق همه پرسی امکان پذیر است.

که ۲۴- رئیس جمهور می‌تواند:

(آزاد ۸۳)

- (۱) سفیران را تعیین و استوارنامه آن‌ها را امضا کند.
- (۲) در مسائل بسیار مهم، با رعایت قانون اساسی، تصویب قانونی را به همه پرسی بگذارد.
- (۳) مصوبات مجلس را امضا کند و برای اجرا در اختیار مسؤولان قرار دهد.
- (۴) رأساً برای دولت نمایندگان ویژه تعیین کند.

که ۲۵- نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تحت امر مقام رهبری هستند ؛ بنابراین:

(آزاد ۸۳)

- (۱) بر عکس ارتش که وظیفه اعضای آن منحصر دفاع از استقلال و تمامیت ارضی کشور است، اعضای سپاه، به خاطر این که مسؤول حفظ دستاوردهای انقلاب است ناگزیر از دخالت در امور سیاسی است.
- (۲) عضویت و فعالیت فرماندهان عالی ارتش و سپاه در گروه‌های سیاسی، به لحاظ حساسیت سمت ممنوع است، اما عضویت و فعالیت رده‌های پایین‌تر منعی ندارد.
- (۳) اعضای ارتش و سپاه از دخالت در امور سیاسی ممنوعند، اما فرمانده کل سپاه پاسداران در صورت رسوخ عناصر ناباب از طریق انتخابات عمومی در مجلس، شرعاً و قانوناً حق دخالت دارد.
- (۴) اعضای ارتش و سپاه حق عضویت در گروه‌های سیاسی و حق فعالیت سیاسی را ندارند.



کـ ۲۶- در استیضاح رئیس جمهور و وزیران:

(آزاد ۸۳)

- (۱) در صورتی که وزیر تقاضای رأی اعتماد کند، چنانچه اکثریت مجلس به او "رأی اعتماد" ندهد عزل می‌شود؛ همچنین چنانچه دوسوم کل نمایندگان به رئیس جمهور رأی کفایت ندهد عزل می‌شود.
- (۲) وزیر یا هیئت وزیران با عدم حصول "رأی اعتماد" و رئیس جمهور با حصول رأی "عدم کفایت" عزل می‌شود.
- (۳) وزیر استیضاح شونده با "رأی عدم اعتماد" عزل می‌شود، اما رئیس جمهور به صرف رأی عدم کفایت عزل نمی‌شود.
- (۴) در صورتی که مجلس با اکثریت مطلق آرا به وزیر "رأی اعتماد" و یا به رئیس جمهور "رأی عدم کفایت" بدهد، وزیر عزل می‌شود، اما عزل رئیس جمهور موکول به تصویب مقام رهبری است.

(سراسری ۸۴)

کـ ۲۷- تضمین عملی، حقوق و آزادی‌های اساسی مردم در ایران بر عهده چه کسی است؟

- (۱) قوه قضائیه
- (۲) افکار عمومی
- (۳) رئیس جمهور
- (۴) نمایندگان مجلس

(سراسری ۸۴)

کـ ۲۸- رئیس جمهور در اجرای مسئولیت اجرای قانون اساسی:

- (۱) می‌تواند به قوای سه‌گانه اخطار نماید.
- (۲) صرفاً در قوه مجریه حق اعمال نظارت دارد.
- (۳) ناقض قانون اساسی را منفصل و به تعقیب در محاکم قضایی اقدام می‌کند.
- (۴) می‌تواند از طریق نظارت، کسب اطلاع، بازرسی و پیگیری و بررسی، اقدام به صدور حکم کند.

(سراسری ۸۴)

کـ ۲۹- کدام مشخصه در ایران حکایت از پارلمانی بودن حکومت می‌کند؟

- (۱) یک مجلسی بودن حکومت
- (۲) جمهوری بودن نوع حکومت
- (۳) غیر مسئول بودن رئیس کشور
- (۴) مسئول بودن دولت در مقابل مجلس شورای اسلامی

(سراسری ۸۴)

کـ ۳۰- در نظام نیمه ریاستی جمهوری اسلامی ایران، رئیس جمهور:

- (۱) برای گرفتن رأی اعتماد، وزیران را به مجلس معرفی می‌کند.
- (۲) منتخب مردم است و می‌تواند رأساً وزیران را تعیین و عزل کند.
- (۳) با آن که منتخب مردم است، نمی‌تواند رأساً وزیران را تعیین و عزل کند.
- (۴) لوایح قانونی را رأساً تصویب و به مجلس تقدیم می‌کند.

(آزاد ۸۴)

کـ ۳۱- رئیس جمهور مسئولیت اجرای قانون اساسی را:

- (۱) صرفاً در امور قوه مجریه داراست.
- (۲) در تمام اصول، به جز اصول مربوط به رهبری و قوه قضائیه داراست.
- (۳) در تمام اصول، به جز اصول مربوط به رهبری داراست.
- (۴) از طریق نظارت، کسب اطلاع، بازرسی، پیگیری، بررسی و اقدامات لازم داراست.

(سراسری ۸۵)

کـ ۳۲- رئیس جمهور می‌تواند:

- (۱) در مسائل بسیار مهم، با رعایت قانون اساسی، تصویب قانونی را به همه پرسى بگذارد.
- (۲) مصوبات مجلس را امضا و برای اجرا در اختیار مسئولان قرار دهد.
- (۳) سفیران را تعیین و استوارنامه آن‌ها را امضا کند.
- (۴) رأساً نمایندگان ویژه‌ای برای دولت تعیین کند.

(سراسری ۸۵)

کـ ۳۳- در چگونگی حضور اعضای قوه مجریه در مجلس می‌توان گفت:

- (۱) رئیس جمهور و وزیران به اجتماع یا به انفراد، حق حضور در جلسات مجلس را دارند و در صورتی که نمایندگان لازم بدانند وزراء مکلف به حضور هستند.
- (۲) چنانچه هر ترکیبی از نمایندگان لازم بدانند، رئیس جمهور و وزراء مکلف به حضورند و مطالبشان استماع می‌شود.
- (۳) در صورتی که حداقل $\frac{1}{4}$ کل نمایندگان رئیس جمهور را مورد استیضاح قرار دهند وی مکلف به حضور و پاسخگویی است.
- (۴) در صورت اعلام رئیس مجلس اعضای مجریه مکلف به حضورند.

(آزاد ۸۵)

کـ ۳۴- رئیس جمهور:

- (۱) می‌تواند وزیران را با رأی اعتماد مجلس نصب و با موافقت مجلس عزل کند.
- (۲) می‌تواند وزیران را عزل کند؛ اما برای نصب وزیران باید از مجلس رأی اعتماد بگیرد.
- (۳) سفیران را مستقیماً نصب و عزل می‌کند و استوارنامه سفیران کشورهای دیگر را می‌پذیرد.
- (۴) در موارد اختلاف نظر یا تداخل در وظایف قانونی دستگاه‌های دولتی، در مقام ریاست دولت، اتخاذ تصمیم می‌نماید.



- که ۳۵- نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تحت امر مقام رهبری هستند؛ بنابراین:
- (۱) اعضای ارتش و سپاه حق عضویت در گروه‌های سیاسی و نیز حق فعالیت سیاسی ندارند.
 - (۲) عضویت و فعالیت فرماندهان عالی ارتش و سپاه در گروه‌های سیاسی، به لحاظ حساسیت سمت، ممنوع است، اما عضویت و فعالیت رده‌های پایین‌تر منعی ندارند.
 - (۳) اعضای ارتش و سپاه از دخالت در امور سیاسی ممنوعند، اما فرمانده کل سپاه پاسداران در صورت رسوخ عناصر ناباب از طریق انتخابات عمومی در مجلس، شرعاً و قانوناً حق دخالت دارد.
 - (۴) بر عکس ارتش که وظیفه اعضای آن منحصرأ دفاع از استقلال و تمامیت ارضی کشور است، اعضای سپاه، بخاطر اینکه مسؤول حفظ دستاوردهای انقلاب هستند، می‌توان نتیجه گرفت که ناگزیر از دخالت در امور سیاسی می‌باشند.
- که ۳۶- کدام عبارت در خصوص آیین‌نامه‌های دولت صحیح است؟
- (۱) هیئت دولت موظف است در جهت اصلاح آن از نظر رئیس مجلس تبعیت کند.
 - (۲) نظارت مستقیم بر آن‌ها در صلاحیت خاص دیوان عدالت اداری است و هیئت عمومی آن‌ها را باطل می‌کند.
 - (۳) قاضی موظف بر اجرای تمام آن‌ها می‌باشد، لکن می‌تواند در جهت ابطال آن‌ها به دیوان عدالت اداری شکایت کند.
 - (۴) شورای نگهبان در هیچ صورتی مجاز به اظهار نظر در خصوص آن‌ها نیست و تحت نظارت مجلس شورای اسلامی است.
- که ۳۷- رئیس جمهور حق دارد:
- (۱) در مسائل بسیار مهم، با رعایت قانون اساسی از طریق همه پرسی اعمال قوه مقننه بنماید.
 - (۲) سفیران را تعیین و استوارنامه آن‌ها را امضا می‌کند.
 - (۳) مصوبات مجلس را امضا می‌کند و برای اجراء در اختیار مسؤلان قرار دهد.
 - (۴) رأساً برای دولت نمایندگان ویژه تعیین کند.
- که ۳۸- در مدتی که اختیارات و مسؤلیت‌های رئیس جمهوری بر عهده معاون اول یا شخص دیگری است:
- (۱) وزراء را نمی‌توان مورد سوال و استیضاح قرار داد و برای تجدید نظر در قانون اساسی اقدام نمود.
 - (۲) وزراء را نمی‌توان استیضاح کرد و به آنان رأی عدم اعتماد داد.
 - (۳) وزراء را نمی‌توان استیضاح نمود، مگر به پیشنهاد معاون اول و تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام.
 - (۴) نمی‌توان به همه پرسی مراجعه نمود، مگر با فرمان مقام رهبری.
- که ۳۹- نمایندگان ویژه رئیس جمهور در موارد خاص که با تصویب هیئت وزیران انتخاب می‌شوند:
- (۱) تصمیماتشان پس از تنفیذ رئیس جمهور در حکم تصمیم هیئت وزیران است.
 - (۲) تصمیماتشان وقتی معتبر است که قبلاً با هیئت وزیران هماهنگی کرده باشند.
 - (۳) با این نمایندگی حتی حق تقدیم مستقیم لایحه به مجلس را دارا می‌شوند.
 - (۴) تصمیماتشان در حکم تصمیم رئیس جمهور و هیئت وزیران است.
- که ۴۰- رئیس جمهور مسؤلیت اجرای قانون اساسی را:
- (۱) صرفاً در امور قوه مجریه داراست.
 - (۲) در تمام اصول، به جز اصول مربوط به رهبری و قوه قضائیه، داراست.
 - (۳) از طریق نظارت، کسب اطلاع، بازرسی، پیگیری، بررسی و اقدامات لازم داراست.
 - (۴) در تمام اصول، به جز اصول مربوط به رهبری، داراست.
- که ۴۱- در مقایسه‌ی اختیارات خاص قوه مجریه با قوه مقننه در ایران، می‌توان گفت.....
- (۱) دادن امتیاز به خارجیان پس از تصویب قوه مقننه، با قوه مجریه است.
 - (۲) وضع مالیات در صلاحیت خاص قوه مقننه است، اما موارد بخشودگی آن با قوه مجریه می‌باشد.
 - (۳) استخدام خارجیان در صلاحیت قوه مجریه است، اما واگذاری وام خارجی نیاز به تصویب مجلس دارد.
 - (۴) ابتکار قانون برای بودجه، در صلاحیت خاص قوه مجریه، ولی پیشنهادهای نمایندگان برای اصلاح آن با محدودیت رو به رو است.



(آزاد ۸۸)

۴۲- رئیس‌جمهور می‌تواند:

- (۱) سفیران را تعیین و استوارنامه آن‌ها را امضا کند.
- (۲) مصوبات مجلس را امضا کند و برای اجرا در اختیار مسئولان قرار دهد.
- (۳) رأساً برای دولت نمایندگان ویژه تعیین کند.
- (۴) در مسائل بسیار مهم، با رعایت قانون اساسی، تصویب قانونی را به همه پرسى بگذارد.

(آزاد ۸۸)

۴۳- در استیضاح رئیس‌جمهور و وزیران:

- (۱) وزیر یا هیئت وزیران با عدم حصول رأی اعتماد و رئیس‌جمهور با حصول رأی عدم کفایت عزل می‌شوند.
- (۲) در صورتی که وزیر تقاضای رأی اعتماد کند، چنانچه اکثریت مجلس به وی رأی اعتماد ندهند، عزل می‌شود؛ همچنین چنانچه دو سوم کل نمایندگان به رئیس‌جمهور رأی کفایت ندهند عزل می‌شود.
- (۳) وزیر استیضاح شونده با رأی عدم اعتماد عزل می‌شود؛ اما رئیس‌جمهور به صرف رأی عدم کفایت عزل نمی‌شود.
- (۴) در صورتی که مجلس با اکثریت مطلق آرا به وزیر رأی عدم اعتماد و یا به رئیس‌جمهور رأی عدم کفایت بدهد، وزیر عزل می‌شود، اما عزل رئیس‌جمهور موکول به تصویب مقام رهبری است.

(آزاد ۸۸)

۴۴- نیروهای مسلح ایران تحت امر مقام رهبری هستند، بنابراین:

- (۱) اعضای ارتش و سپاه حق عضویت در گروه‌های سیاسی و حق فعالیت سیاسی ندارند.
- (۲) عضویت و فعالیت فرماندهان عالی ارتش و سپاه در گروه‌های سیاسی، به لحاظ حساسیت سمت، ممنوع است، اما عضویت و فعالیت رده‌های پایین‌تر منعی ندارد.
- (۳) اعضای ارتش و سپاه از دخالت در امور سیاسی ممنوعند؛ اما فرمانده کل سپاه پاسداران، در صورت رسوخ عناصر ناباب از طریق انتخابات عمومی در مجلس، شرعاً و قانوناً حق دخالت دارد.
- (۴) برعکس ارتش که وظیفه اعضای آن منحصرأ دفاع از استقلال و تمامیت ارضی کشور است، اعضای سپاه، به خاطر آنکه مسئول حفظ دستاوردهای انقلاب هستند، ناگزیر از دخالت در امور سیاسی هستند.

(آزاد ۸۹)

۴۵- رئیس‌جمهور می‌تواند:

- (۱) سفیران را رأساً تعیین و استوارنامه آن‌ها را امضا کند.
- (۲) مصوبات مجلس را امضاء کند و برای اجرا در اختیار مسئولان قرار دهد.
- (۳) در مسائل بسیار مهم، با اکثریت آرا موافق مجلس، تصویب قانونی را به همه پرسى بگذارد.
- (۴) برای دولت رأساً نمایندگان ویژه انتخاب کند.

(آزاد ۸۹)

۴۶- نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، تحت امر مقام رهبری هستند؛ بنابراین:

- (۱) عضویت و فعالیت فرماندهان عالی ارتش و سپاه در گروه‌های سیاسی، به لحاظ حساسیت سمت ممنوع است؛ اما عضویت و فعالیت رده‌های پایین‌تر منعی ندارد.
- (۲) اعضای ارتش و سپاه از دخالت در امور مجلس ممنوعند؛ اما فرمانده کل سپاه پاسداران، در صورت رسوخ عناصر ناباب از طریق انتخابات عمومی در مجلس، شرعاً و قانوناً حق دخالت دارد.
- (۳) برعکس ارتش که وظیفه اعضای آن منحصرأ دفاع از استقلال و تمامیت ارضی کشور است، اعضای سپاه، به خاطر اینکه مسئول حفظ دستاوردهای انقلابند، ناگزیر از دخالت در امور سیاسی هستند.
- (۴) اعضای ارتش و سپاه حق عضویت در گروه‌های سیاسی و حق فعالیت سیاسی ندارند.

(آزاد ۸۹)

۴۷- در مورد آیین‌نامه‌های دولت:

- (۱) نظارت قانونی بر آیین‌نامه‌ها بر عهده رئیس‌جمهور و نظارت شرعی بر عهده شورای نگهبان است.
- (۲) شورای نگهبان حق ابطال آیین‌نامه‌های خلاف شرع را دارد.
- (۳) علاوه بر شورای نگهبان و دیوان عدالت اداری، قضات دادگاه‌ها نیز حسب مورد، حق ابطال آیین‌نامه‌ها را دارند.
- (۴) حق ابطال آیین‌نامه‌های خلاف قانون و شرع، به شرط شکایت، با دیوان عدالت اداری است.

(آزاد ۸۹)

۴۸- در مورد تصویب لوایح قانونی و آیین‌نامه‌های دولت کدام مورد صحیح است؟

- (۱) تصویب لوایح قانونی و آیین‌نامه‌های دولت در صلاحیت هیئت وزیران است.
- (۲) تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی و مستقل در قوه مجریه کلاً در صلاحیت انحصاری هیئت وزیران می‌باشد.
- (۳) تصویب لوایح و تقدیم آن به مجلس، از صلاحیت‌های انحصاری هیئت وزیران می‌باشد.
- (۴) هیئت وزیران می‌تواند تصویب لوایح تخصصی را به مؤسسات دولتی ذیربط واگذار کند.



پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل نهم

۱- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۳۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «در صورت فوت، عزل، استعفا» غیبت یا بیماری بیش از ۲ ماه رئیس جمهور و یا در موردی که، مدت ریاست جمهوری پایان یافته و رئیس جمهور جدید بر اثر موانعی هنوز انتخاب نشده و یا امور دیگری از این قبیل، معاون اول رئیس جمهور با موافقت رهبری اختیارات و مسؤولیت‌های وی را برعهده می‌گیرد و شورایی متشکل از رئیس مجلس، رئیس قوه قضائیه و معاون اول رئیس جمهور موظف است ترتیبی دهد که، حداکثر ظرف مدت ۵۰ روز رئیس جمهور جدید انتخاب شود. در صورت فوت معاون اول و یا امور دیگری که، مانع انجام وظیفه وی گردد و نیز در صورتی که رئیس جمهور معاون اول نداشته باشد، مقام رهبری فرد دیگری را به جای او منصوب می‌کند.

۲- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۲۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «رئیس جمهور در حدود وظایفی که، به موجب قانون اساسی و یا قوانین عادی به عهده دارد در برابر ملت، رهبر و مجلس شورای اسلامی مسؤول است».

۳- گزینه «۲» مطابق بند (۱۰) اصل ۱۱۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «عزل رئیس جمهور با در نظر گرفتن مصالح کشور پس از حکم دیوان عالی کشور به تخلف وی از وظایف قانونی، یا رأی مجلس شورای اسلامی به عدم کفایت وی براساس اصل ۸۹» قسمت اخیر اصل ۸۹ در این خصوص مقرر می‌دارد: «... در صورتی که، پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس جمهور، اکثریت دوسوم، $\frac{2}{3}$ کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس جمهور رأی دادند مراتب جهت اجرای بند ۱۰ اصل ۱۱۰ به اطلاع مقام رهبری می‌رسد».

۴- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۳۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «در مدتی که، اختیارات و مسؤولیت‌های رئیس جمهور بر عهده معاون اول یا فرد دیگری است که، به موجب اصل ۱۳۱ منصوب می‌گردد وزراء رانمی‌توان استیضاح کرد یا به آنان رأی عدم اعتماد داد و نیز می‌توان برای تجدیدنظر در قانون اساسی و یا امر همه‌پرسی اقدام نمود». اصل ۱۳۱ مقرر می‌دارد: «در صورت فوت، عزل، استعفا، غیبت یا بیماری بیش از دو ماه رئیس جمهور و یا در موردی که، مدت ریاست جمهوری پایان یافته و رئیس جمهور جدید بر اثر موانعی هنوز انتخاب نشده و یا امور دیگری از این قبیل، معاون اول رئیس جمهور با موافقت رهبری اختیارات و مسؤولیت‌های وی را برعهده می‌گیرد ...».

۵- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۴۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «رسیدگی به اتهام رئیس جمهور و معاونان او و وزیران در مورد جرایم عادی با اطلاع مجلس شورای اسلامی در دادگاه‌های عمومی دادگستری انجام می‌شود».

۶- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۱۵ قانون اساسی، «رئیس جمهور باید از میان رجال مذهبی و سیاسی که، واجد شرایط زیر باشند انتخاب گردد: ایرانی‌الاصل، تابع ایران و ...» ماده ۹۷۶ قانون مدنی، شقوق مختلف تبعه‌ی ایران را برشمرده است لیکن هیچ اشاره‌ای به ایرانی‌الاصل بودن نمی‌کند. این اصطلاح اولین بار در اصل ۳۷ متمم قانون اساسی مشروطیت سال ۱۳۲۵ قمری استعمال شده است. با عنایت به این که قانون اساسی در تابعیت شخص معین به جای وصف تابعیت اصلی از صفت ایرانی‌الاصل استفاده کرده است بدین معنا است که، برای پدر او هم باید قائل به تابعیت اصلی بود.

۷- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۳۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «در مدتی که، اختیارات و مسؤولیت‌های رئیس جمهور برعهده معاون اول یا فرد دیگری است که، به موجب اصل ۱۳۱ منصوب می‌گردد وزراء را نمی‌توان استیضاح کرد یا به آنان رأی عدم اعتماد داد ...».

۸- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۲۶ قانون اساسی، «رئیس جمهور، مسؤولیت امور برنامه و بودجه، امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً برعهده دارد و می‌تواند اداره آن‌ها را به عهده‌ی دیگری بگذارد». هم‌چنین مطابق اصل ۱۲۹ از همین قانون، اعطای نشان‌های دولتی با رئیس جمهور است.

۹- گزینه «۳» قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از اصل ۱۴۳ تا اصل ۱۵۱ به ارتش و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اختصاص یافته است. هرچند در خصوص مداخله‌ی این افراد در امور سیاسی صحبتی نمی‌کند، لیکن اصول کلی حاکم، بر نیروهای مسلح این است که از ورود و مداخله در امور سیاسی و فعالیت‌های مربوطه ممنوع شده‌اند. ضمن این که عدم عضویت در احزاب، گروه‌ها و سازمان‌های سیاسی نیز یکی از شرایط عمومی استخدام در نیروهای مسلح عنوان شده است. شایان ذکر است وفق ماده ۴۰ قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۹، این گونه فعالیت‌ها جرم تلقی و مرتکب به مجازات معینه محکوم خواهد شد.

۱۰- گزینه «۴» مطابق قسمت اخیر اصل ۱۳۴ قانون اساسی، «در موارد اختلاف نظر و یا تداخل در وظایف قانونی دستگاه‌های دولتی در صورتی که، نیاز به تفسیر یا تغییر قانون نداشته باشد. تصمیم هیئت وزیران که، به پیشنهاد رئیس جمهور اتخاذ می‌شود لازم‌الاجرا است».



۱۱- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۱۳ قانون اساسی، مسئولیت اجرای قانون اساسی با رئیس جمهور است. هرچند که ساز و کار اجرای این مسئولیت مبهم و محل بحث است، اما به هر صورت رئیس جمهور مسئولیت اجرای قانون اساسی را از طریق نظارت، کسب اطلاعات، بازرسی، پیگیری، بررسی و اقدامات لازم دارا است.

۱۲- گزینه «۲» مطابق ماده یک قانون مدنی، «مصوبات مجلس شورای اسلامی و نتیجه‌ی همه‌پرسی پس از طی مراحل قانونی به رئیس‌جمهور ابلاغ می‌شود. رئیس‌جمهور باید ظرف مدت ۵ روز آن را امضا و به مجریان ابلاغ نماید و دستور انتشار آن را صادر کند و روزنامه‌ی رسمی موظف است ظرف مدت ۷۲ ساعت پس از ابلاغ منتشر نماید».

۱۳- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۱۳ قانون اساسی، «پس از مقام رهبری، رئیس‌جمهور عالی‌ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را جز در اموری که، مستقیماً به رهبری مربوط می‌شود برعهده دارد». این اصل از ماده پنجم قانون اساسی سال ۱۹۵۸ فرانسه که، اعلام می‌دارد: «رئیس‌جمهور مراقبت از اجرای قانون اساسی را برعهده دارد». اقتباس شده است. مقررات این اصل به رئیس‌جمهور امکان استفاده از ابزار و لوازم فراوانی را می‌دهد تا از طریق آن‌ها اجرای قانون اساسی را تضمین نماید. ضمن این که در صورت نقض و تخلف و عدم اجرای قانون اساسی، رئیس‌جمهور می‌تواند به نحوی که خود مقتضی بداند از طریق اخطار، تعقیب و ارجاع پرونده‌ی متخلفین به محاکم قضایی اقدام کند. ماده ۱۴ قانون تعیین حدود اختیارات ریاست جمهوری بر این موضوع تأکید دارد.

۱۴- گزینه «۲» مطابق اصل ۵۹ قانون اساسی، در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه مقننه از راه همه‌پرسی و مراجعه مستقیم به آراء مردم صورت گیرد. درخواست مراجعه به آرا عمومی باید به تصویب دو سوم مجموع نمایندگان مجلس برسد.

۱۵- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۲۷ قانون اساسی، رئیس‌جمهور می‌تواند در موارد خاص، بر حسب ضرورت با تصویب هیئت وزیران نماینده، یا نمایندگان ویژه با اختیارات مشخص تعیین نماید. در این موارد تصمیمات نماینده یا نمایندگان مذکور در حکم تصمیمات رئیس‌جمهور و هیئت وزیران خواهد بود

۱۶- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۳۸ قانون اساسی، دولت می‌تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر واگذار نماید. مصوبات این کمیسیون‌ها در محدوده قوانین پس از تأیید رئیس‌جمهور لازم‌الاجرا است. تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیون‌های مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس‌جمهور اسلامی می‌رسد، تا در صورتی که آن‌ها را بر خلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیئت وزیران بفرستد.

۱۷- گزینه «۳» مطابق قسمت اخیر اصل ۱۳۴ قانون اساسی، «در موارد اختلاف نظر و یا تداخل در وظایف قانونی دستگاه‌های دولتی، در صورتی که نیاز به تفسیر یا تغییر قانون نداشته باشد، تصمیم هیئت وزیران که به پیشنهاد رئیس‌جمهور اتخاذ می‌شود لازم‌الاجرا است».

۱۸- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۲۳ قانون اساسی، «رئیس‌جمهور موظف است مصوبات مجلس یا نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی. ابلاغ به وی امضاء کند و برای اجرا در اختیار مسئولان بگذارد». هم‌چنین مطابق اصل ۱۲۴ رئیس‌جمهور می‌تواند برای انجام وظایف قانونی خود معاونانی داشته باشد. معاون اول رئیس‌جمهور باموافقت وی اداره‌ی هیئت وزیران و مسئولیت هماهنگی سایر معاونت‌ها را به عهده خواهد داشت. ضمن این که برخلاف آن‌چه که در گزینه (۱) آمده است و مستند به اصل ۱۲۸، سفیران به پیشنهاد وزیر امور خارجه و تصویب رئیس‌جمهور تعیین می‌شوند. مضافاً این که در تکمیل اصل ۱۲۳ ماده ۳۵ قانون همه‌پرسی در جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۸/۴/۴ اعلام می‌دارد: «رئیس‌جمهور موظف است نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی حداکثر ظرف یک هفته امضا کند و برای اجرا در اختیار مسئولان قرار دهد».

۱۹- گزینه «۲» مطابق اصل ۲۶ قانون اساسی، «احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی، صنفی، انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده آزادند، مشروط براین که اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند. هیچ‌کس را نمی‌توان از شرکت در آن‌ها منع کرد یا به شرکت در یکی از آن‌ها مجبور ساخت».

۲۰- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۳۸ قانون اساسی، تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس‌جمهور اسلامی می‌رسد تا در صورتی که آن‌ها را بر خلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیئت وزیران بفرستد.



۲۱- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۲۵ قانون اساسی، امضای عهدنامه‌ها، مقاله‌نامه‌ها، موافت‌نامه‌ها و قراردادهای دولت ایران با سایر دولت‌ها و همچنین امضای پیمان‌های مربوط به اتحادیه‌های بین‌المللی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی با رئیس‌جمهور یا نماینده قانونی او است.

۲۲- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۲۳ قانون اساسی، «رئیس‌جمهور موظف است مصوبات مجلس یا نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضا کند و برای اجرا در اختیار مسؤولان بگذارد».

۲۳- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۲۳ قانون اساسی، «در مدتی که، اختیارات و مسؤولیت‌های رئیس‌جمهور بر عهده‌ی معاون اول یا فرد دیگری است که به موجب اصل ۱۳۱ منصوب می‌گردد وزراء را نمی‌توان استیضاح کرد یا به آنان رأی عدم اعتماد داد و نیز نمی‌توان برای تجدیدنظر در قانون اساسی و یا امر همه‌پرسی اقدام نمود».

۲۴- گزینه «۲» مطابق اصل ۵۹ قانون اساسی، در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه مقننه از راه همه‌پرسی و مراجعه مستقیم به آراء مردم صورت گیرد. در خواست مراجعه به آرا عمومی باید به تصویب دو سوم مجموع نمایندگان مجلس برسد و هم چنین مطابق اصل ۱۲۳ قانون اساسی رئیس‌جمهور موظف است مصوبات مجلس یا نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضا کند و برای اجرا در اختیار مسؤولان بگذارد. بنابراین همه‌پرسی قانونی (نه تأسیسی) به پیشنهاد رئیس‌جمهور (یا ۱۰۰ نماینده مجلس) با تصویب دو سوم مجموع نمایندگان صورت می‌گیرد.

۲۵- گزینه «۴» به علت حساسیت نیروهای مسلح، ایجاد تفرقه و دودستگی در میان آن‌ها و امکان سوء استفاده از قدرت نظامی‌گری و سازمان یافته، اعضای ارتش و سپاه حق عضویت در گروه‌های سیاسی را ندارند.

۲۶- گزینه «۳» مطابق اصل ۸۹ قانون اساسی، نمایندگان مجلس شورای اسلامی می‌توانند در مواردی که لازم می‌دانند هیئت وزیران یا هر یک از وزراء را استیضاح کنند، استیضاح وقتی قابل طرح در مجلس است، که با امضای حداقل ده نفر از نمایندگان به مجلس تقدیم شود. هیئت وزیران یا وزیر مورد استیضاح باید ظرف مدت ده روز پس از طرح آن در مجلس حاضر شده و به آن پاسخ گوید و از مجلس رأی اعتماد بخواهد. در صورت عدم حضور هیئت وزیران یا وزیر برای پاسخ، نمایندگان مزبور درباره استیضاح خود توضیحات لازم را می‌دهند و در صورتی که مجلس مقتضی بداند اعلام رأی عدم اعتماد خواهد کرد. اگر مجلس رأی اعتماد نداد هیئت وزیران یا وزیران یا وزیر مورد استیضاح عزل می‌شود. در هر دو صورت وزاری مورد استیضاح نمی‌توانند در هیئت وزیرانی که بلافاصله بعد از آن تشکیل می‌شود عضویت پیدا کنند. علاوه بر این، در صورتی که حداقل یک سوم از نمایندگان مجلس شورای اسلامی رئیس‌جمهور را در مقام اجرای وظایف مدیریت قوه مجریه و اداره امور اجرایی کشور مورد استیضاح قرار دهند، رئیس‌جمهور باید ظرف مدت یک ماه پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و در خصوص مسائل مطرح شده توضیحات کافی بدهد. در صورتی که پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس‌جمهور، اکثریت دو سوم کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس‌جمهور رأی دادند، مراتب جهت اجرای بند ده اصل یکصد و دهم به اطلاع مقام رهبری می‌رسد.

۲۷- گزینه «۱» تضمین حقوق افراد در بادی امر بستگی به میزان سلامت و انصاف موجود در جامعه دارد لیکن هیچ جامعه‌ای تاکنون به این سلامت و انصاف به‌طور کامل دست نیافته است بلکه وجود خصلت‌ها و رفتارهای متجاوزانه همواره امنیت افراد را دستخوش خطرات عدیده قرار داده است. میل به عدالت‌خواهی و قرارداد اجتماعی همیشه خواهان عدم تجاوز بوده است. بر این اساس، قوانین اساسی و من جمله قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تجاوز به حقوق و در واقع تجاوز به امنیت را صریحاً ممنوع اعلام داشته‌اند مانند: ممنوعیت تعرض به حیثیت، جان و مال، مسکن و شغل افراد (اصل ۲۲)، ممنوعیت تفتیش عقاید (اصل ۲۳)، ممنوعیت اضرار (اصل ۴۰) و ... ضمانت اجرای چنین اصولی عملاً در اختیار دستگاه‌های قضایی است که، براساس قوانین مربوطه متجاوزین به حقوق افراد را مجازات و حقوق تضییع شده آنان را اعاده می‌نماید. اصل ۱۵۶ قانون اساسی، مقرر می‌دارد: «قوه قضائیه، قوه‌ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسؤول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده‌دار وظایف زیر است...»؛ هم چنین مقنن در بند (۲) این اصل احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادی‌های مشروع را از وظایف قوه قضائیه برشمرده است.

۲۸- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۱۳ قانون اساسی، «پس از مقام رهبری، رئیس‌جمهور عالی‌ترین مقام رسمی کشور است و مسؤولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را جز در مواردی که مستقیماً به رهبری مربوط می‌شود بر عهده دارد». هم‌چنین برابر ماده ۱۵ قانون تعیین حدود و مسؤولیت‌های ریاست‌جمهوری، «... رئیس‌جمهور، در صورت مشاهده تخلف از قانون اساسی در دستگاه‌های عمومی حق هشدار و اخطار به قوای سه‌گانه را برعهده دارد ...».

۲۹- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۳۳ قانون اساسی، «وزراء توسط رئیس‌جمهور تعیین و برای گرفتن رأی اعتماد به مجلس معرفی می‌شوند. با تغییر مجلس، گرفتن رأی اعتماد جدید برای وزراء لازم نیست ...». هم‌چنین برابر اصل ۸۹ «نمایندگان مجلس شورای اسلامی، می‌توانند در مواردی که لازم می‌دانند هیئت وزیران یا هر یک از وزراء را استیضاح کنند ...».



۳۰- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۳۳ قانون اساسی، در نظام نیمه ریاستی ایران، رئیس‌جمهور وزراء را تعیین و برای گرفتن رأی اعتماد به مجلس معرفی می‌نماید.



۳۱- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۱۳ قانون اساسی، مسئولیت اجرای قانون اساسی با رئیس‌جمهور است. هرچند که ساز و کار اجرای این مسئولیت مبهم و محل بحث است، اما به هرصورت رئیس‌جمهور مسئولیت اجرای قانون اساسی را از طریق نظارت، کسب اطلاعات، بازرسی، پیگیری، بررسی و اقدامات لازم دارا است.



۳۲- گزینه «۱» مطابق اصل ۵۹ قانون اساسی، «در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه‌ی مقننه از راه همه‌پرسی و مراجعه‌ی مستقیم به آرای مردم صورت گیرد. درخواست مراجعه به آرای عمومی باید به تصویب $\frac{2}{3}$ مجموع نمایندگان مجلس برسد». هم‌چنین مطابق ماده ۳۵ قانون همه‌پرسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۸/۴/۴، رئیس‌جمهور موظف است نتیجه‌ی همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی حداکثر ظرف یک هفته امضا کند و برای اجرا در اختیار مسئولان قرار دهد».



۳۳- گزینه «۱» مطابق اصل ۸۸ قانون اساسی، «در هر مورد که، حداقل $\frac{1}{4}$ کل نمایندگان مجلس شورای اسلامی از رئیس‌جمهور و یا هر یک از نمایندگان از وزیرمسئول درباره‌ی یکی از وظایف آنان سؤال کنند، رئیس‌جمهور یا وزیر موظف است درمجلس حاضر شود و به سؤال جواب دهد و این جواب نباید درمورد رئیس‌جمهور بیش از یک ماه و درمورد وزیر بیش از ده روز به تأخیر بیافتد مگر با عذر موجه به تشخیص مجلس شورای اسلامی، «همچنین مطابق بند (۲) اصل ۸۹ «در صورتی که، حداقل $\frac{1}{3}$ از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، رئیس‌جمهور را در مقام اجرای مدیریت قوه‌ی مجریه و اداره امور اجرایی کشور مورد استیضاح قراردهند، رئیس‌جمهور باید ظرف مدت یک ماه پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و درخصوص مسائل مطرح شده، توضیحات کافی بدهد. درصورتی که، پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس‌جمهور اکثریت $\frac{2}{3}$ کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس‌جمهور رأی دادند مراتب جهت اجرای بند ۱۰ اصل ۱۱۰ به اطلاع مقام رهبری می‌رسد».



۳۴- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۳۶ قانون اساسی، رئیس‌جمهور می‌تواند وزراء را عزل کند و در این صورت باید برای وزیر یا وزیران جدید از مجلس رأی اعتماد بگیرد، و در صورتی که پس از ابراز اعتماد مجلس به دولت نیمی از هیئت وزیران تغییر نماید باید مجدداً از مجلس شورای اسلامی برای هیئت وزیران تقاضای رأی اعتماد کند.



۳۵- گزینه «۱» به علت حساسیت نیروهای مسلح، ایجاد تفرقه و دودستگی در میان آن‌ها و امکان سوء استفاده از قدرت نظامی‌گری و سازمان یافته، اعضای ارتش و سپاه حق عضویت در گروه‌های سیاسی را ندارند.



۳۶- گزینه «۱» برابر ذیل اصل ۱۳۸ قانون اساسی، «تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیون‌های مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس‌مجلس شورای اسلامی می‌رسد تا درصورتی که آن‌ها را برخلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدیدنظر به هیئت وزیران بفرستد». در صورت بروز اختلاف بین هیئت وزیران و رئیس‌مجلس، نظر رئیس‌مجلس معتبر است.



۳۷- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۲۳ قانون اساسی رئیس‌جمهور موظف است، مصوبات مجلس یا نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضا کند و برای اجرا در اختیار مسئولان بگذارد.



۳۸- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۳۲ قانون اساسی، در مدتی که اختیارات و مسئولیت‌های رئیس‌جمهور بر عهده معاون اول یا فرد دیگری است که به موجب اصل یکصد و سی و یکم منصوب می‌گردد، وزراء را نمی‌توان استیضاح کرد یا به آنان رأی عدم اعتماد داد و نیز نمی‌توان برای تجدیدنظر نظر در قانون اساسی و یا امر همه‌پرسی اقدام نمود. اما در مورد سؤال از وزراء در این مدت منعی وجود ندارد.



۳۹- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۲۷ قانون اساسی، رئیس‌جمهور می‌تواند در موارد خاص، بر حسب ضرورت با تصویب هیئت وزیران نماینده، یا نمایندگان ویژه با اختیارات مشخص تعیین نماید.



۴۰- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۱۳ قانون اساسی مسئولیت اجرای قانون اساسی با رئیس جمهور است. هرچند که ساز و کار اجرای این مسئولیت مبهم و محل بحث است. اما به هر صورت رئیس جمهور مسئولیت اجرای قانون اساسی را از طریق نظارت، کسب اطلاع، بازرسی، پیگیری، بررسی و اقدامات لازم داراست.

۴۱- گزینه «۴» برابر اصل ۵۲ قانون اساسی، «بودجه‌ی سالانه‌ی کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد. هرگونه تغییر در ارقام بودجه نیز تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود». درواقع بودجه، پیش‌بینی برنامه‌ی مالی دولت برای مدت معین از حیث تخمین درآمدها و محاسبه‌ی هزینه‌ها و کوشش در راه ایجاد موازنه درآمدها و هزینه‌ها هر سال در سند مشخص و معینی است که برای سال آینده گنجانده می‌شود و مجلس باتصویب بودجه پیشنهادی دولت اجازه می‌دهد. اولاً: درآمدهای پیش‌بینی خود را تأمین کند. ثانیاً: هزینه‌های مورد لزوم خود را انجام دهد.

۴۲- گزینه «۴» جمع بین اصل ۵۹ و ۱۲۳ قانون اساسی، ما را به گزینه ۴ می‌رساند. مطابق اصل ۵۹ قانون اساسی در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه مقننه از راه همه‌پرسی و مراجعه مستقیم به آرا مردم صورت گیرد. در خواست مراجعه به آرا عمومی باید به تصویب دو سوم مجموع نمایندگان مجلس برسد و همچنین مطابق اصل ۱۲۳ قانون اساسی رئیس جمهور موظف است مصوبات مجلس یا نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضا کند و برای اجرا در اختیار مسؤولان بگذارد. بنابراین همه پرسی قانونی (نه تأسیسی) به پیشنهاد رئیس جمهور (یا ۱۰۰ نماینده مجلس) با تصویب دو سوم مجموع نمایندگان صورت می‌گیرد.

۴۳- گزینه «۳» مطابق اصل ۸۹ قانون اساسی، نمایندگان مجلس شورای اسلامی می‌توانند در مواردی که لازم می‌دانند، هیئت وزیران یا هر یک از وزراء را استیضاح کنند، استیضاح وقتی قابل طرح در مجلس است که با امضای حداقل ده نفر از نمایندگان به مجلس تقدیم شود. هیئت وزیران یا وزیر مورد استیضاح باید ظرف مدت ده روز پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و به آن پاسخ گوید و از مجلس رأی اعتماد بخواهد. در صورت عدم حضور هیئت وزیران یا وزیر برای پاسخ، نمایندگان مزبور درباره استیضاح خود توضیحات لازم را می‌دهند و در صورتی که مجلس مقتضی بداند اعلام رأی عدم اعتماد خواهد کرد. اگر مجلس رأی اعتماد نداد هیئت وزیران یا وزیران یا وزیر مورد استیضاح عزل می‌شود. در هر دو صورت وزرای مورد استیضاح نمی‌توانند در هیئت وزیرانی که بلافاصله بعد از آن تشکیل می‌شود عضویت پیدا کنند. علاوه براین، در صورتی که حداقل یک سوم از نمایندگان مجلس شورای اسلامی رئیس جمهور را در مقام اجرای وظایف مدیریت قوه مجریه و اداره امور اجرایی کشور مورد استیضاح قرار دهند، رئیس جمهور باید ظرف مدت یک ماه پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و در خصوص مسائل مطرح شده توضیحات کافی بدهد. در صورتی که پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس جمهور، اکثریت دو سوم کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس جمهور رأی دادند مراتب جهت اجرای بند ده اصل یکصد و دهم به اطلاع مقام رهبری می‌رسد.

۴۴- گزینه «۱» به علت حساسیت نیروهای مسلح، ایجاد تفرقه و دودستگی در میان آن‌ها و امکان سوء استفاده از قدرت نظامی‌گری و سازمان یافته، اعضای ارتش و سپاه حق عضویت در گروه‌های سیاسی را ندارند.

۴۵- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۲۳ قانون اساسی رئیس جمهور موظف است مصوبات مجلس یا نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضا کند و برای اجرا در اختیار مسؤولان بگذارد.

۴۶- گزینه «۴» به علت حساسیت نیروهای مسلح، ایجاد تفرقه و دودستگی در میان آن‌ها و امکان سوء استفاده از قدرت نظامی‌گری و سازمان یافته، اعضای ارتش و سپاه حق عضویت در گروه‌های سیاسی را ندارند.

۴۷- گزینه «۴» به منظور رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأمورین یا واحدها یا آیین‌نامه‌های دولتی و احقاق حقوق آن‌ها، دیوانی به نام "دیوان عدالت اداری" زیر نظر رئیس قوه قضائیه تأسیس می‌گردد. هرکسی حتی افراد غیر ذینفع می‌تواند ابطال مقررات خلاف شرع و قانون را از دیوان عدالت بخواهد چرا که دیوان صلاحیت ابطال مقررات دولتی خلاف شرع و قانون را دارد.

۴۸- گزینه «۳» بنا بر اصل ۱۳۸ قانون اساسی و اصل ۷۴ قانون اساسی، لوایح قانونی پس از تصویب هیئت وزیران به مجلس تقدیم می‌شود.



فصل دهم

«قوه قضائیه»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دهم

- ۱- به تخلفات شغلی قاضی در چه مرجعی رسیدگی می‌شود؟ (سراسری ۷۵)
- (۱) دادگاه عمومی
(۲) دادگاه انتظامی قضات
(۳) دیوان عالی کشور
(۴) هیئت رسیدگی به تخلفات اداری
- ۲- رسیدگی به جرایم (سراسری ۷۶)
- (۱) سیاسی و مطبوعاتی، علنی و با حضور هیئت منصفه است، مگر به اقتضای مصلحت جامعه به تشخیص رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل.
(۲) سیاسی و مطبوعاتی، علنی و با حضور هیئت منصفه است، مگر آن‌که به تشخیص دادگاه علنی بودن آن منافی عفت عمومی و نظم عمومی باشد.
(۳) سیاسی و مطبوعاتی، علنی و با حضور هیئت منصفه در محاکم است و اعضای هیئت منصفه با ابتکار دولت تعیین می‌شوند.
(۴) مطبوعاتی، مطلقاً علنی و با حضور هیئت منصفه است، اما علنی بودن رسیدگی به جرایم سیاسی به شرطی است که یقیناً برضد امنیت کشور نباشد.
- ۳- در ضرورت نظارت بر آیین‌نامه‌های دولتی: (سراسری ۷۶)
- (۱) آیین‌نامه‌های خلاف قانون را دیوان عدالت اداری رأساً و آیین‌نامه‌های خلاف شرع را شورای نگهبان به تقاضای دیوان عدالت اداری ابطال می‌کند.
(۲) در صورت شکایت و اعتراض به آیین‌نامه خلاف شرع یا قانون پس از رسیدگی و احراز مغایرت دیوان عدالت اداری حکم ابطال آن را صادر می‌کند.
(۳) صلاحیت دیوان عدالت اداری نسبت به ابطال آیین‌نامه‌ها منحصر به تصویب‌نامه‌های دولت است و آیین‌نامه‌های وزارتی را شامل نمی‌شود.
(۴) صلاحیت دیوان عدالت اداری، نسبت به ابطال آیین‌نامه‌های قوه‌ی مجریه عام است و حتی می‌تواند رأساً آن‌ها را باطل کند.
- ۴- مدت عضویت یا مسئولیت اعضای شورای نگهبان - مجلس خبرگان - نمایندگان مجلس شورای اسلامی و رئیس قوه قضائیه به ترتیب چند سال صحیح است؟ (سراسری ۷۷)
- (۱) ۴ - ۶ - ۵ - ۳
(۲) ۶ - ۸ - ۴ - ۵
(۳) ۶ - ۶ - ۴ - ۳
(۴) ۸ - ۸ - ۴ - ۵
- ۵- در صورت وجود تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های خلاف قانون چه باید کرد؟ (سراسری ۷۸)
- (۱) ابطال آیین‌نامه‌ها، تصویب‌نامه‌ها و بخشنامه‌های خلاف قانون در صلاحیت دیوان عدالت اداری است.
(۲) فقط دولت می‌تواند بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و تصویب‌نامه‌های خلاف قانون را باطل اعلام کند.
(۳) قضات باید تصویب‌نامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های خلاف قانون را باطل کنند.
(۴) قضات دادگاه‌های عمومی می‌توانند آیین‌نامه‌ها، تصویب‌نامه‌ها و بخشنامه‌های خلاف قانون را باطل کنند.
- ۶- به شکایت از وزیری که در حین انجام وظیفه به مردم خسارت وارد کنند، چه مرجعی رسیدگی می‌کند؟ (سراسری ۷۸)
- (۱) رئیس جمهور
(۲) هیئت دولت
(۳) محاکم قضایی
(۴) مجلس شورای اسلامی
- ۷- شرط انفصال قاضی چیست؟ (سراسری ۷۸)
- (۱) پیروی نکردن از دستور رئیس قوه قضائیه.
(۲) ثبوت جرم و تخلف در دادگاه در صورتی که قانون، مجازات انفصال برای آن مقرر کرده باشد.
(۳) مصلحت جامعه.
(۴) صرف اتهام و کیفرخواست.
- ۸- در مورد آیین‌نامه‌های مصوب هیئت وزیران: (سراسری ۷۹)
- (۱) حق ابطال آیین‌نامه‌های خلاف قانون و شرع، به شرط شکایت، با دیوان عدالت اداری است.
(۲) شورای نگهبان حق ابطال آیین‌نامه‌های خلاف شرع را دارد.
(۳) علاوه بر شورای نگهبان و دیوان عدالت اداری، قضات دادگاه‌ها نیز حسب مورد حق ابطال آیین‌نامه‌ها را دارند.
(۴) نظارت قانونی بر آیین‌نامه، بر عهده رئیس جمهور و نظارت شرعی بر عهده شورای نگهبان است.
- ۹- به موجب اصول یکصد و شصت و چهارم و یکصد و هفتاد و یکم قانون اساسی: (سراسری ۷۹)
- (۱) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است، بدون محاکمه و ثبوت جرم و تخلفی که موجب انفصال است عزل کرد؛ اما در صورت تقصیر در موضوع یا در حکم، طبق موازین اسلامی ضامن است.
(۲) قاضی به سبب تقصیر یا اشتباه در موضوع یا در حکم شخصاً ضامن است؛ اما عزل وی مگر به اقتضای مصلحت جامعه ممکن نیست.
(۳) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل است عزل کرد و به بهانه تقصیر مسئول دانست، مگر به اقتضای مصلحت جامعه.
(۴) قاضی را نمی‌توان عزل کرد، مگر آنکه رئیس قوه قضائیه شخصاً او را فاقد صلاحیت مقرر قضا بداند.



کله ۱۰- رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیئت منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد: (سراسری ۷۹)

- ۱) اصل علنی بودن جرایم مهم مربوط به امنیت ملی و حاکمیت نظام را شامل نمی‌شود.
- ۲) اطلاق اصل علنی بودن، در مورد جرایم سیاسی و مطبوعاتی شامل دادگاه ویژه روحانیت نمی‌شود.
- ۳) این اصل اطلاق و عموم دارد و حتی با وضع قانون نمی‌توان آن را نادیده گرفت.
- ۴) این اصل، فقط اطلاق به شهروندان درجه دو دارد و شهروندان درجه یک را شامل نمی‌شود.

کله ۱۱- در امور اداری استخدامی قضات: (سراسری ۸۰)

- ۱) بر اساس حکم ولی فقیه رئیس قوه قضائیه موظف به عزل قاضی است.
- ۲) عزل و تغییر محل خدمت قاضی حق رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با دیوان عالی کشور است.
- ۳) قاضی را نمی‌توان عزل کرد، مگر به اقتضای مصلحت جامعه با تصمیم رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور.
- ۴) قاضی را بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلف موجب انفصال نمی‌توان به طور موقت یا دائم منفصل کرد.

کله ۱۲- بر اساس اصل یکصد شصت و هفتم و با استنباط از اصل سی و ششم قانون اساسی: (سراسری ۸۰)

- ۱) قاضی در امور کیفری بر عکس امور مدنی، در سکوت قانون حق مراجعه به فتاوی معتبر را ندارد، این حکم قانونی شامل دادگاه‌ها نمی‌شود.
- ۲) قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوا را در قوانین بیابد و اگر قانون ساکت بود به فتاوی معتبر مراجعه کند این اصل شامل امر کیفری نمی‌شود، بلکه حکم به مجازات صرفاً به موجب قانون معتبر خواهد بود.
- ۳) قاضی در امور کیفری در صورت سکوت قانون، حق مراجعه به فتاوی معتبر و عرف را ندارد، مگر حکام شرع به اقتضای مصلحت دستور رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور.
- ۴) قاضی بر اساس اطلاق و عموم ضرورت مطابقت کلیه قوانین و مقررات حتی قانون اساسی با شرع مقدس اسلام، در امور کیفری نیز می‌تواند حتی با مراجعه به فتاوی معتبر که مافوق قوانین است، رسیدگی و مبادرت به صدور حکم نماید.

کله ۱۳- براساس قانونی بودن مجازات مقرر در قانون اساسی: (آزاد ۸۰)

- ۱) در صورتی که قانون، مجازاتی را مقرر نداشته باشد، قاضی موظف است برای یافتن مجازات به فتاوی معتبر مراجعه نماید.
- ۲) تشخیص جرم قانوناً با قاضی است و در صورت سکوت قانون، وی می‌تواند برای اعمال مجازات قانونی به فتاوی معتبر مراجعه نماید.
- ۳) حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.
- ۴) قاضی حق تفسیر موسع ندارد، اما می‌تواند برای یافتن و اعمال مجازات قانونی، با استفاده از قاعده قیاس، به دیگر قوانین مراجعه نماید.

کله ۱۴- هرگاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد: (آزاد ۸۰)

- ۱) قاضی در صورت تقصیر، از کار برکنار می‌شود و در صورت اشتباه، مکلف به جبران خسارت است.
- ۲) جبران خسارت بر عهده قاضی است.
- ۳) جبران خسارت بر عهده دادگاه است.
- ۴) در صورت تقصیر، قاضی مقصر ضامن جبران خسارت است.

کله ۱۵- در مورد مصونیت و مسئولیت قضات می‌توان اظهار داشت که: (سراسری ۸۱)

- ۱) قاضی به سبب تقصیر و یا اشتباه در موضوع یا در حکم شخصاً ضامن و مسئول جبران خسارت است.
- ۲) قاضی را نمی‌توان عزل کرد، مگر آنکه رئیس قوه قضائیه شخصاً او را فاقد صلاحیت امر قضا بداند.
- ۳) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است عزل کرد و به بهانه تقصیر مسئول دانست مگر به اقتضای مصلحت جامعه.
- ۴) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است، بدون محاکمه و ثبوت جرم و تخلفی که موجب انفصال است، عزل کرد.

کله ۱۶- رئیس قوه قضائیه، باید مجتهد عادل و آگاه به امور قضایی و مدیر و مدبر باشد و: (سراسری ۸۱)

- ۱) با تصریح قانون اساسی می‌تواند رأی دادگاهی را که خلاف شرع ببیند ابطال کند.
- ۲) از آنجا که این مقام سهمی از حاکمیت ملی را اعمال می‌کند، قانوناً باید تابعیت اصلی ایران را دارا باشد.
- ۳) مقام رهبری می‌تواند با در نظر گرفتن مصالح کشور استثنائاً مجتهدی را که دارای تابعیت اصلی ایران نیست به ریاست این قوه برگزیند.
- ۴) در صورت احراز نقض برخی از اصول قانون اساسی در قوه قضائیه، به دلیل استقلال این قوه به هیچ کس پاسخگو نیست.



که ۱۷- قوه قضائیه، قوه‌ای مستقل و پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق عدالت است: (آزاد ۸۱)

- (۱) استقلال این قوه مستلزم استقلال تشکیلاتی این نهاد و استقلال رفتاری قاضی بر اساس موازین قانونی به دور از هرگونه فشار بیرونی و درونی است.
- (۲) با وجود استقلال، نظارت قانونی و اشراف عملی مقام رهبری در این قوه اقتضا می‌کند که قضات با در نظر گرفتن سلسله مراتب ناشی از این نظارت و اشراف مبادرت به رسیدگی و صدور حکم نمایند.
- (۳) استقلال مذکور اقتضا می‌کند که رئیس جمهور در مقام مسئولیت اجرای قانون اساسی در صورت مشاهده نقض و تخلف از قانون اساسی حق تذکر و اخطار قانونی به مسئولان این قوه را نداشته باشد.
- (۴) استقلال این قوه بیرونی است نه درونی، بنابراین رئیس قوه قضائیه بر تمام دادگاه‌ها و قضات اشراف و نظارت سلسله مراتبی دارد.

که ۱۸- قضات به عنوان محور اصلی قوه قضائیه و به نام جامعه، حق گذاری و اجرای عدالت می‌کنند. بنابراین: (آزاد ۸۱)

- (۱) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است عزل کرد و به بهانه تقصیر، مسئول دانست مگر به اقتضای مصلحت جامعه.
- (۲) قاضی را نمی‌توان عزل کرد و به سبب تقصیر یا اشتباه در موضوع و یا در حکم، شخصاً ضامن و مسئول جبران خسارت است.
- (۳) قاضی را نمی‌توان عزل کرد مگر آنکه رئیس قوه قضائیه شخصاً او را فاقد صلاحیت امر قضا بداند.
- (۴) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است، بدون محاکمه و ثبوت جرم و تخلفی که موجب انفصال است، عزل کرد.

که ۱۹- احکام دادگاه‌های کیفری باید مستدل و مستند به مواد قانون باشد، در این خصوص: (آزاد ۸۱)

- (۱) اصل قانونی بودن مجازات، جرایم مطبوعاتی و سیاسی را شامل نمی‌شود.
- (۲) اصل قانونی بودن مجازات، در امور کیفری، مطلق و در امور مدنی، نسبی است.
- (۳) حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.
- (۴) قوانین کیفری عطف به ماسبق نمی‌شود، مگر به ترتیبی که قانون معین کرده باشد.

که ۲۰- رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی علنی است، بنابراین می‌توان گفت: (سراسری ۸۲)

- (۱) جرایم جاسوسی در زمره جرایم عمومی است و به تشخیص دادگاه می‌تواند غیر علنی باشد.
- (۲) سری بودن دادرسی جرایم بر ضد امنیت خارجی کشور الزامی نیست.
- (۳) جرایم سیاسی مثل جرایم ضد امنیت داخلی باید علنی باشد.
- (۴) حضور هیئت منصفه، در رسیدگی قضایی جرایم جاسوسی الزامی است.

که ۲۱- کدام یک از عبارات ذیل با قانون اساسی مطابق است؟ (آزاد ۸۲)

- (۱) قاضی را نمی‌توان عزل و منتقل نمود، مگر به اقتضای مصلحت جامعه و به تصمیم رئیس قوه قضائیه.
- (۲) تفتیش عقاید ممنوع است، مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند.
- (۳) حکم به مجازات و اجرای آن، باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.
- (۴) حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل افراد مطلقاً از تعرض مصون است.

که ۲۲- در قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران: (آزاد ۸۲)

- (۱) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرمی که موجب انفصال است، منفصل کرد و احکام دادگاه‌ها باید مستدل و مستند به مواد قانون و اصول باشد.
- (۲) تشکیل دادگاه‌ها و تعیین صلاحیت آن‌ها منوط به حکم قانون است اما رئیس قوه قضائیه می‌تواند استثناً برای رسیدگی به موارد "ویژه" رأساً نسبت به تشکیل "مجمع‌های ویژه" اقدام نماید.
- (۳) در صورت تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا حکم و ورود ضرر به افراد، قاضی و دولت مشترکاً ضامنند.
- (۴) دیوان عدالت اداری مرجع رسیدگی به شکایات و اختلافات متقابل دستگاه‌های دولتی و مردم است.

که ۲۳- رئیس قوه قضائیه منصوب مقام رهبری و عالیترین مقام قوه قضائیه است و: (آزاد ۸۲)

- (۱) هیچ یک از وظایف و اختیارات قانونی او قابل واگذاری و تفویض به دیگری نیست.
- (۲) در مقام ریاست و نظارت فائده بر قوه قضائیه، حق دارد رأساً قضات مختلف را عزل کند.
- (۳) نصب و عزل رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل کشور از اختیارات مطلق اوست.
- (۴) ایجاد تشکیلات لازم قضایی و استخدام و نصب و عزل قضات، طبق قانون بر عهده اوست.



ک ۲۴- رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیئت منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد: (آزاد - ۸۲)

- (۱) اطلاق اصل علنی بودن در مورد جرائم سیاسی و مطبوعاتی، شامل برخی از دادگاه‌ها نمی‌شود.
- (۲) این اصل اطلاق و عموم دارد و حتی با وضع قانون نمی‌توان آن را نادیده گرفت.
- (۳) این اصل در صورتی که علنی بودن موضوع خلاف نظم عمومی باشد، قابل اعمال نیست.
- (۴) اصل علنی بودن جرائم مهم مربوط به امنیت ملی و حاکمیت نظام را شامل نمی‌شود.

ک ۲۵- به موجب اصول یکصد و شصت و چهارم و یکصد و هفتاد و یکم قانون اساسی: (آزاد ۸۳)

- (۱) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم و تخلفی که موجب انفصال است عزل کرد، اما در صورت تقصیر در موضوع یا در حکم، طبق موازین اسلامی ضامن است.
- (۲) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است عزل کرد و به بهانه تقصیر مسؤول دانست، مگر به اقتضای مصلحت جامعه.
- (۳) قاضی به سبب تقصیر یا اشتباه در موضوع یا در حکم شخصاً ضامن است، اما عزل وی مگر به اقتضای مصلحت جامعه ممکن نیست.
- (۴) قاضی را نمی‌توان عزل کرد، مگر آنکه رئیس قوه قضائیه شخصاً او را فاقد صلاحیت امر قضا بداند.

ک ۲۶- هرگاه در اثر اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم، ضرر مادی و معنوی متوجه کسی گردد: (آزاد ۸۴)

- (۱) خسارت به وسیله دولت جبران و از متهم اعاده حیثیت می‌گردد.
- (۲) جبران خسارت با قاضی و اعاده حیثیت با دولت است.
- (۳) جبران خسارت و اعاده حیثیت با قاضی است.
- (۴) قاضی و دولت در جبران خسارت مادی و معنوی مسؤولیت مشترک دارند.

ک ۲۷- رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی علنی و با حضور هیئت منصفه است در این خصوص: (آزاد ۸۴)

- (۱) حضور هیئت منصفه، به عنوان نماینده افکار عمومی، در جهت جلوگیری سوء استفاده از قدرت سیاسی حاکم و تضمین حقوق و آزادی‌های مردم است.
- (۲) هیئت منصفه در مقام رسیدگی و صدور حکم می‌باشد.
- (۳) هیئت منصفه و قاضی مشترکاً مبادرت به صدور حکم می‌نمایند.
- (۴) هیئت منصفه در مقام مدافع حقوق افراد، به میانجی‌گری می‌پردازد.

ک ۲۸- کدام یک از عبارت ذیل قانونی و صحیح است؟ (آزاد ۸۴)

- (۱) حکم به مجازات و اجرای آن، باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.
- (۲) اشخاصی که تحصیل تابعیت ایرانی نموده یا بنمایند، از کلیه حقوقی که برای ایرانیان مقرر است به استثنای حق رسیدن به مقام ریاست جمهوری برخوردارند.
- (۳) قاضی را نمی‌توان عزل و منتقل نمود، مگر به اقتضای مصلحت جامعه و به تصمیم رئیس قوه قضائیه.
- (۴) امضای عهدنامه و مقاوله‌نامه‌های بین‌المللی قائم به شخص رئیس جمهور است.

ک ۲۹- عدالت قضایی مستلزم استقلال قضایی در امر قضا است. بنابراین: (آزاد ۸۵)

- (۱) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم و تخلفی که موجب انفصال است عزل کرد؛ ولی در صورت تقصیر در موضوع یا در حکم، طبق موازین اسلامی ضامن است.
- (۲) قاضی را مطلقاً نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است عزل کرد و به بهانه تقصیر مسؤول دانست.
- (۳) عزل قاضی، مگر به اقتضای مصلحت جامعه ممکن نیست؛ اما به سبب تقصیر و یا اشتباه در موضوع یا در حکم شخصاً ضامن است.
- (۴) قاضی را نمی‌توان عزل کرد، مگر آنکه به تشخیص رئیس قوه قضائیه، فاقد صلاحیت امر قضا باشد.

ک ۳۰- براساس اصل عدالت کیفری: (آزاد ۸۵)

- (۱) هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار ممنوع است، مگر از طریق حکم تعزیری حاکم شرع و به موجب قانون.
- (۲) حکم به مجازات و اجرای آن باید از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون یا فتاوی معتبر باشد.
- (۳) اصل، براءت است و هیچکس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.
- (۴) هتک حرمت و حیثیت محکومان ممنوع است، مگر به موجب قانون و حکم دادگاه کیفری.

ک ۳۱- قوه قضائیه قوه‌ای است مستقل که: (آزاد ۸۶)

- (۱) پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسؤول تحقق بخشیدن به عدالت است.
- (۲) به خاطر این استقلال به هیچ نهادی خارج از قوه قضائیه پاسخگو نیست.
- (۳) برای حفظ این استقلال، رئیس قوه قضائیه لوايح قضایی را تهیه و مستقیماً تقدیم به مجلس می‌کند.
- (۴) برای حفظ این استقلال، بودجه خود را مستقل از دولت تعیین می‌کند و مجلس نیز موظف به تصویب آن است.



(آزاد ۸۶)

که ۳۲- قلمرو اختیارات و صلاحیت‌های بازرسی کل کشور:

- (۱) رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأموران، واحدها یا آیین‌نامه‌های دولتی
- (۲) نظارت بر حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین در دستگاه‌های اداری
- (۳) نظارت بر حسن اجرای قوانین در دادگاه‌ها
- (۴) نظارت بر حسن اجرای قوانین در ادارات دولتی، نهادهای انقلابی و دادگاه‌ها

(آزاد ۸۶)

که ۳۳- در مورد مصونیت و مسئولیت قضات:

- (۱) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است عزل کرد و به بهانه تقصیر مسؤول دانست، مگر به اقتضای مصلحت جامعه.
- (۲) قاضی به سبب تقصیر و یا اشتباه در موضوع یا در حکم شخصاً ضامن و مسؤول جبران خسارت است.
- (۳) قاضی را نمی‌توان عزل کرد، مگر آن که رئیس قوه قضائیه شخصاً او را فاقد صلاحیت امر قضا بداند.
- (۴) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است، بدون محاکمه و ثبوت جرم و تخلفی که موجب انفصال است، عزل کرد.

(آزاد ۸۷)

که ۳۴- هرگاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد:

- (۱) در صورت تقصیر قاضی مقصر ضامن جبران خسارت است.
- (۲) جبران خسارت بر عهده قاضی است.
- (۳) جبران خسارت بر عهده دادگاه است.
- (۴) قاضی در صورت تقصیر از کار برکنار می‌شود و در صورت اشتباه مکلف به جبران خسارت است.

(آزاد ۸۸)

که ۳۵- به موجب اصول ۱۶۴ و ۱۷۱ قانون اساسی:

- (۱) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است عزل کرد و به بهانه تقصیر مسؤول دانست، مگر به اقتضای مصلحت جامعه.
- (۲) قاضی به سبب تقصیر و یا اشتباه در موضوع یا در حکم، شخصاً ضامن است؛ اما عزل وی مگر به اقتضای مصلحت جامعه ممکن نیست.
- (۳) قاضی را نمی‌توان عزل کرد، مگر آنکه رئیس قوه قضائیه شخصاً او را فاقد صلاحیت امر قضا بداند.
- (۴) قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است، بدون محاکمه و ثبوت جرم و تخلف موجب انفصال، عزل کرد؛ ولی در صورت تقصیر در موضوع یا حکم، طبق موازین اسلامی ضامن است.

(آزاد ۸۸)

که ۳۶- براساس اصل قانونی بودن مجازات در قانون اساسی:

- (۱) در صورتی که مجازاتی را قانون مقرر نداشته باشد، قاضی موظف است برای یافتن مجازات به فتاوی معتبر مراجعه نماید.
- (۲) حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.
- (۳) تشخیص جرم قانوناً با قاضی است و در صورت سکوت قانون، وی می‌تواند برای اعمال مجازات قانونی به فتاوی معتبر مراجعه کند.
- (۴) قاضی حق تفسیر موسع در امور کیفری را ندارد؛ اما می‌تواند برای یافتن و اعمال مجازات قانونی، با استفاده از قاعده قیاس، به دیگر قوانین مراجعه کند.

(آزاد ۸۹)

که ۳۷- در قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران:

- (۱) احکام دادگاه‌ها باید مستدل و مستند به قانون باشد و قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرمی که موجب انفصال است برکنار نمود.
- (۲) تشکیل دادگاه‌ها و تعیین صلاحیت آن‌ها منوط به حکم قانون است؛ اما رئیس قوه قضائیه استثنائاً برای رسیدگی به موارد " ویژه " می‌تواند رأساً نسبت به تشکیل "مجمع‌های ویژه" اقدام نماید.
- (۳) دیوان عدالت اداری مرجع رسیدگی به شکایات و اختلافات متقابل دستگاه‌های دولتی و مردم است.
- (۴) در صورت تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا حکم و ورود ضرر به افراد، قاضی و دولت مشترکاً ضامنند.



پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل دهم

۱- گزینه «۲» مطابق ماده ۲۱ قانون استخدام قضات مصوب ۱۳۰۶/۱۲/۲۸، برای رسیدگی به تقصیرات اداری قضات و همچنین برای تصویب ترفیع آن‌ها ... محکمه عالی مستقلی به اسم محکمه انتظامی تشکیل می‌گردد.

هم‌چنین مطابق ماده (۳) قانون متمم سازمان دادگستری و اصلاح قسمتی از لایحه قانون اصول تشکیلات دادگستری و استخدام قضات مصوب ۱۳۳۵/۶/۱۷، «دادگاه عالی انتظامی قضات علاوه بر وظایفی که دارد مکلف است در هر مورد که وزیر دادگستری تقاضا نماید به جهات اخلاقی و اعمال و رفتار منافی با حیثیت و شئون قضایی و سوء شهرت کارمندان قضایی رسیدگی کند»؛ ضمن این‌که به جرائم عمومی قضات و نه شغلی آنان، وفق تبصره ماده (۴) قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب اصلاحی ۱۳۸۱/۷/۲۸، در صلاحیت دادگاه کیفری استان تهران می‌باشد. البته در حال حاضر طبق ماده ۳۰۷ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۹۲ و اصلاحی ۹۴، رسیدگی به جرائم قضات در صلاحیت دادگاه‌های کیفری تهران است.

۲- گزینه «۳» اصل ۱۶۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مقرر می‌دارد:

«رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیئت منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیئت منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون براساس موازین اسلامی معین می‌کند». ضمن این‌که برابر ماده ۳۶ از فصل هفتم قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۸ و اصلاحات بعدی آن، هر دو سال یک‌بار در مهرماه، جهت تعیین اعضای هیئت منصفه در تهران به دعوت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و با حضور وی و رئیس کل دادگستری استان و ... تشکیل می‌شود.

۳- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۷۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «قضات دادگاه‌ها مکلفند از اجرای تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولتی که، مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا، خارج از حدود اختیارات قوه مجریه است خودداری کنند و هرکس می‌تواند ابطال این‌گونه مقررات را از دیوان عدالت اداری تقاضا کند». هم‌چنین اصل ۱۷۳ در همین رابطه مقرر می‌دارد: «به منظور رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأمورین یا واحدها یا آیین‌نامه‌های دولتی و احقاق حقوق آن‌ها، دیوانی به نام دیوان عدالت اداری زیر نظر رئیس قوه قضائیه تأسیس می‌گردد. حدود اختیارات و نحوه عمل این دیوان را قانون تعیین می‌کند».

برابر تبصره ۲ ماده ۸۴ قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲/۳/۲۵، «در صورتی که، مصوبه به لحاظ مغایرت با موازین شرعی برای رسیدگی مطرح باشد موضوع جهت اظهارنظر به شورای نگهبان ارسال می‌شود نظر فقهای شورای نگهبان برای هیئت عمومی دیوان عدالت اداری و هیئت‌های تخصصی لازم الاتباع است».

۴- گزینه «۲» مطابق اصل ۹۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: «اعضای شورای نگهبان برای مدت شش سال انتخاب می‌شوند...» هم‌چنین برابر اصل ۱۰۸: «قانون مربوطه به تعداد و شرایط خبرگان، کیفیت انتخاب آن‌ها و... به وسیله‌ی فقهای اولین شورای نگهبان تهیه و با اکثریت آرای آنان تصویب، و به تصویب نهایی رهبر انقلاب می‌رسد».

لذا وفق ماده (۴) قانون تعداد و شرایط خبرگان رهبری، اعضای مربوطه به مدت هشت سال انتخاب می‌شوند.

هم‌چنین اصل ۶۳ قانون اساسی، دوره‌ی نمایندگی مجلس شورای اسلامی را چهار سال عنوان می‌کند. ضمن این‌که اصل ۱۵۷ مدت مسئولیت ریاست قوه قضائیه را ۵ سال عنوان می‌کند.

۵- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «قضات دادگاه‌ها مکلفند از اجرای تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولتی که، مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود اختیارات قوه مجریه است، خودداری کنند و هرکس می‌تواند ابطال این‌گونه مقررات را از دیوان عدالت اداری تقاضا کند».

۶- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۴۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «رسیدگی به اتهام رئیس‌جمهور، معاونان او و وزیران درمورد جرائم عادی با اطلاع مجلس شورای اسلامی در دادگاه‌های عمومی دادگستری انجام می‌شود».

۷- گزینه «۲» برابر اصل ۱۶۴ قانون اساسی، «قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که، موجب انفصال است به‌طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد مگر به اقتضای مصلحت جامعه باتصمیم رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل ...».

۸- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۰ قانون اساسی، «قضات دادگاه‌ها مکلفند از اجرای تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولتی که، مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود اختیارات قوه مجریه است خودداری کنند و هرکس می‌تواند ابطال این‌گونه مقررات را از دیوان عدالت اداری تقاضا کند».



۹- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۶۴ قانون اساسی، «قاضی را نمی‌توان از مقامی که، شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به‌طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد مگر به اقتضای مصلحت جامعه...» همچنین وفق اصل ۱۷۱ قانون مزبور، «هرگاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم بر مورد خاص ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد در صورت تقصیر، مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است...».

۱۰- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۶۸ قانون اساسی، «رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیئت منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد».

۱۱- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۶۴ قانون اساسی، «قاضی را نمی‌توان از مقامی که، شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به‌طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد، مگر به اقتضای مصلحت جامعه و...».

۱۲- گزینه «۲» اصل ۱۶۷ قانون اساسی، مقرر می‌دارد: «قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوی را در قوانین مدونه بیابد و اگر نیابد با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر حکم قضیه را صادر نماید و نمی‌تواند به بهانه‌ی سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین مدونه از رسیدگی به دعوی و صدور حکم امتناع ورزد».

با عنایت به اصل قانونی بودن جرم و مجازات که اظهار می‌دارد، هیچ عملی جرم محسوب نمی‌شود، مگر این‌که در قانون جرم شناخته شده باشد و هیچ مجازاتی مقرر نمی‌گردد، مگر این‌که به موجب قانون معین و مشخص گردیده باشد. اصل مذکور را نمی‌توان به امور کیفری تسری داد.

۱۳- گزینه «۳» مطابق اصل ۱۶۶ قانون اساسی، احکام دادگاه‌ها باید مستدل و مستند به مواد قانون و اصول باشد؛ بنا بر اصل ۱۶۷ قانون اساسی قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوا را در قوانین مدونه بیابد و اگر نیابد با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر، حکم قضیه را صادر نماید و نمی‌تواند به بهانه سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین مدونه از رسیدگی به دعوا و صدور حکم امتناع ورزد و بنا بر اصل ۳۶ قانون اساسی حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد. لذا در احکام کیفری و مجازات‌ها اصل ۳۶ ما را به گزینه (۳) می‌رساند.

۱۴- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۷۱ قانون اساسی، هر گاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم بر مورد خاص، ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد، در صورت تقصیر، مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است و در غیر این صورت خسارت به وسیله دولت جبران می‌شود.

۱۵- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۶۴ قانون اساسی، «قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به‌طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد مگر به اقتضای مصلحت جامعه با تصمیم رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل، نقل و انتقال دوره‌ای قضات بر طبق ضوابط کلی که، قانون تعیین می‌کند صورت می‌گیرد». ضمن این‌که برابر قسمت اخیر اصل ۱۷۱، در صورت اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم بر مورد خاص که منجر به ضرر و زیان مادی یا معنوی گردد خسارت به وسیله‌ی دولت جبران می‌شود.

۱۶- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۵۷ قانون اساسی، «به منظور انجام مسؤولیت‌های قوه قضائیه در کلیه‌ی امور قضایی، اداری و اجرایی مقام رهبری یک نفر مجتهد عادل، آگاه به امور قضایی، مدیر و مدبر را برای مدت پنج سال به عنوان رئیس قوه قضائیه تعیین می‌نماید که عالی‌ترین مقام قوه قضائیه است». هر چند قسمت اخیر اصل ۱۵۷ از رئیس قوه قضائیه به عنوان عالی‌ترین مقام قوه قضائیه نام می‌برد.

لیکن طبق اصل ۱۶۱ قانون اساسی عالی‌ترین مقام قضایی بر عهده‌ی ریاست دیوان عالی کشور است و هیچ‌یک از وظایف رئیس قوه قضائیه ماهیت قضایی ندارد، هم‌چنین برابر ماده ۱۸ اصلاحی قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۸۱/۷/۲۷، «آرای قطعی دادگاه‌های عمومی و انقلاب، نظامی و دیوان عالی کشور جز از طریق اعاده دادرسی و اعتراض ثالث به نحوی که در قوانین مربوط مقرر گردیده قابل رسیدگی مجدد نیست، مگر در مواردی که رأی به تشخیص رئیس قوه قضائیه خلاف بین‌شرع باشد که در این صورت این تشخیص به عنوان یکی از جهات اعاده دادرسی محسوب و پرونده حسب مورد به مرجع صالح برای رسیدگی ارجاع می‌شود».

۱۷- گزینه «۱» مطابق روح حاکم بر فصل ۱۱ قانون اساسی (فصل قوه قضائیه).

۱۸- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۶۴ قانون اساسی قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است، بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به‌طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد؛ مگر به اقتضای مصلحت جامعه با تصمیم رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل.



۱۹- گزینه «۳» بنابر اصل ۱۶۷ قانون اساسی قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوا را در قوانین مدونه بیابد و اگر نیابد با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر، حکم قضیه را صادر نماید و نمی‌تواند به بهانه سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین مدونه از رسیدگی به دعوا و صدور حکم امتناع ورزد و مطابق اصل ۱۶۶ قانون اساسی و احکام دادگاه‌ها باید مستدل و مستند به مواد قانون و اصول باشد، بنابر اصل ۳۶ قانون اساسی حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد. لذا در احکام کیفری و مجازات‌ها اصل ۳۶ ما را به گزینه ۳ می‌رساند.

۲۰- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۶۸ قانون اساسی، «رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیئت منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیئت منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون براساس موازین اسلامی معین می‌کند». جرایم علیه استقلال و امنیت خارجی و داخلی از این نظر که آرامش زمامداری جامعه را مختل می‌سازد، بی‌مناسبت با جرایم سیاسی نیست. البته ارتکاب اینگونه جرایم دارای آن‌چنان آثار نفرت‌انگیزی است که آن را با سایر جرایم سیاسی کاملاً متمایز می‌سازد. جرایم خیانت به کشور، جاسوسی و غیره از این قبیل هستند.

۲۱- گزینه «۳» بنا بر اصل ۳۶ قانون اساسی، حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.

۲۲- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۶۴ قانون اساسی، قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرمی که موجب انفصال است، منفصل کرد و مطابق اصل ۱۶۶ قانون اساسی، احکام دادگاه‌ها باید مستدل و مستند به مواد قانون و اصول باشد.

۲۳- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۵۸ قانون اساسی، وظایف رئیس قوه قضائیه عبارتند از:

ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری به تناسب مسئولیت‌های اصل یکصد و پنجاه و ششم، تهیه لوایح قضایی متناسب با جمهوری اسلامی، استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آن‌ها و تغییر محل مأموریت و تعیین مشاغل و ترفیع آنان و مانند این‌ها از امور اداری، طبق قانون.

۲۴- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۶۸ قانون اساسی رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیئت منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیئت منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون براساس موازین اسلامی معین می‌کند.

۲۵- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۶۴ قانون اساسی، قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد، مگر به اقتضای مصلحت جامعه با تصمیم رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل و مطابق اصل ۱۷۱ قانون اساسی هر گاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم بر مورد خاص، ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد، در صورت تقصیر، مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است و در غیر این صورت خسارت به وسیله دولت جبران می‌شود.

۲۶- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۱ قانون اساسی، هر گاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم بر مورد خاص، ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد، در صورت تقصیر، مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است و در غیر این صورت خسارت به وسیله دولت جبران می‌شود و در هر حال از متهم اعاده حیثیت می‌گردد.

۲۷- گزینه «۱» فلسفه‌ی حضور هیئت منصفه، به‌عنوان نماینده افکار عمومی، در جهت جلوگیری سوءاستفاده از قدرت سیاسی حاکم و تضمین حقوق و آزادی‌های مردم است.

۲۸- گزینه «۱» بنابر اصل ۳۶ قانون اساسی، حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.

۲۹- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۶۴ قانون اساسی، قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد، مگر به اقتضای مصلحت جامعه با تصمیم رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل و مطابق اصل ۱۷۱ قانون اساسی، هر گاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم بر مورد خاص، ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد،

در صورت تقصیر، مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است و در غیر این صورت خسارت به وسیله دولت جبران می‌شود. بنابراین جمع بین دو اصل فوق ما را به گزینه (۱) می‌رساند.



۳۰- گزینه «۳» مطابق اصل ۳۷ قانون اساسی اصل، برائت است و هیچکس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.

۳۱- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۵۶ قانون اساسی، قوه قضائیه قوه‌ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسؤول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده‌دار وظایف زیر است: رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبه که قانون معین می‌کند. احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادی‌های مشروع، نظارت بر حسن اجرای قوانین، کشف جرم و تعقیب مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزایی اسلام، اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.

۳۲- گزینه «۲» مطابق اصل ۱۷۴ قانون اساسی، بر اساس حق نظارت قوه قضائیه نسبت به حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین در دستگاه‌های اداری، سازمانی به نام "سازمان بازرسی کل کشور" زیر نظر رئیس قوه قضائیه تشکیل می‌گردد.

۳۳- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۶۴ قانون اساسی، قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد، مگر به اقتضای مصلحت جامعه با تصمیم رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل.

۳۴- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۷۱ قانون اساسی، هر گاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم بر مورد خاص، ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد، در صورت تقصیر، مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است و در غیر این صورت خسارت به وسیله دولت جبران می‌شود.

۳۵- گزینه «۴» مطابق اصل ۱۶۴ قانون اساسی، قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد، مگر به اقتضای مصلحت جامعه با تصمیم رئیس قوه قضائیه، پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل و مطابق اصل ۱۷۱ قانون اساسی، هر گاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم بر مورد خاص، ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد، در صورت تقصیر، مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است و در غیر این صورت خسارت به وسیله دولت جبران می‌شود.

۳۶- گزینه «۲» بنا بر اصل ۳۶ قانون اساسی، حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.

۳۷- گزینه «۱» مطابق اصل ۱۶۶ قانون اساسی، احکام دادگاه‌ها باید مستدل و مستند به مواد قانون و اصول باشد و مطابق اصل ۱۶۴ قانون اساسی قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به طور موقت یا دائم منفصل کرد.